

﴿فهرست الكتاب﴾	صحيفه	Page	TABLE DES MATIERES

كتاب

التحفة العباسية للمدرسة العلية التوفيقية

Ettuhfat-el-Abbassia lil Madrassat-el-Aliyet Ettowfikieh

تأليف

Par MOHAMED MIHRY

(محمد مهري)

اثر

(محمد مهري)

LE CAIRE, IMPRIMERIE NATIONALE DE BOULAQ 1884

(الطبعه الاولى)
بالمطبعة الميريه ببولاق مصر المحميه
سنة ١٣٠١ هجريه

DÉDICACE

LOUANGE A DIEU ! Toutes les langues le glorifient dans un éloquent concert; et la diversité des idiomes ne met nul obstacle dans ses rapports avec ses serviteurs.

Ce livre intitulé **Tuhufat el Abbassia lil Madrasatil alliet taufigia,** composé en quatre langues : le Français, l'Arabe, le Persan, et le Turc, est dédié à Son Altesse le prince **Abbas,** fils de S. A. **Mouhamed Tewfik** Khédive d'Egypte, protecteur des lettres et des arts, dont la justice, la science et la bonté sont connues de tous.

Puisse ce livre servir à l'instruction et au développement des qualités du prince Abbas. Tel est le vœu le plus ardent de notre cœur.

Mouhamed-Mihri

خطبة الكتاب بالعربية

الحمدلله المعبود بكل لسان وان اختلف التعبير عن ذاته الاقدس باختلاف اللغات والاسماء وتفاوت بين قصاد حضرته الايضاح والبيان الذى علم بالقلم علم الانسان مالم يعلم اختصه بالمنطق العذب الجزل والبيان المفصح الفصل فأعلى بذلك رتبته وأغلى بلطفه قيمته والصلاة والسلام على سيدنا محمد المختص من حسن البيان بالمنصب الاعلى والمظهر الاجلى وعلى آله وأصحابه ومحبيه وأحزابه (امابعد) فيقول راجى سوابغ الاحسان من فضل مولاه الكريم المنان الفقير اليه تعالى (محمد مهرى) أفاض الله عليه سجال انعامه العلنى والسرّى لاتكمل محاسن الانسان الابالتأمل فى أخلاق العالم على اختلافها واكتساب الفضائل والاشائع من أهلها ولايتم ذلك الابالرحلة والانتقال من جهة الى جهة من أقاصى وأدانى البلدان (كماقيل) :

تنقل فلذات الهوى فى التنقل ، ورد كل صاف لاتقف عند منهل

وكماقال الطغرائى ان العلا حدثتنى وهى صادقة * فيما تحدث ان العز فى النقل

نخرجت من بلدى كركوك احدى مدن عراق العرب المشهورة بولاية بغداد عام احد وثمانين بعد المائتين والالف من الهجرة النبوية فرحلت الى الاستانة العلية ذات المحاسن البهية فأقمت بها فى ظل ملاذ الغرباء وملجا الفضلاء عميم الخيرات كثير المبرات المتوفى

الى رحمة مولاه المنعم فى حظائر قربه ورضاه ﴿مصطفى باشا فاضل﴾ أسبل الله عليه غيث احسانه المتواصل عم الحضرة الخديوية التوفيقية ونجل ذى الهمة العلية والنجدة والشجاعة المشهورة والفخر الجلى ابراهيم باشا ابن عماد الدولة المصرية محمد على فقابلنى رحمه الله بمزيد الاكرام وأقامنى فى تعليم أنجاله الفخام فأتت فى ذلك مدة ثم أدخلنى بهمته الى قلم الترجمة بالباب العالى فكنت به مع اتصالى بدائرته لتعليم انجاله نحو تسع سنين ثم عينت من لدن الحضرة السلطانية قونصلا بالدولة الايرانية فأقمت بركنها المكين وقت باعبائها مدة أربع سنين ثم عدت الى الاستانة العلية فوجدت عائلة المرحوم المشار اليه انتقلت الى الديار المصرية فتوجهت الى مصر قاصدا زيارة هذه العائلة لما لى عليهم سابقا من الحسوبية ولارى بهجة الموارد النيلية بعد أن رويت من سلسبيل لطائف الرومية فرحلت الى مصر شائقا وشربت من رحيق نيلها عذبا لا رائقا وشاهدت من لطائف أمرائها وظرائف كبرائها ونبلائها مايستلب العقول لطفا ويستل الالباب عطفا فلذلى بها المقام وسكن لذلك الجاش وبرد له حر الاوام ولما رأيت من أهلها خواصهم وعوامهم مزيد الرغبة فى اقتناء العلوم والمعارف والهمة العليا فى حيازة التالد منها والطارف ولاسيما اللغات الاجنبية تعلقت همتى بانشاء مؤلف مقتطف بعضه من كثير من الكتب البهية يشتمل على بيان أحسن اللغات الاوروباوية وهى اللغة الفرنساوية وأحسن اللغات الشرقية وهى اللغة العربية والفارسية والتركية رغبة فى عموم نفع أهل هذا الوطن الشريف وخدمة لانجال الجناب الفخيم المنيف ذى الطلعة التى تبهر الشمس بهاء وكمالا وتخضع لها الوجوه هيبة وجلالا حضرة من تملك الرقاب بعميم احسانه واسترق الالباب بعفوه وامتنانه

* همام له فى العز أرفع منزل * واحسانه يربو على العد والحصر *
* خديوينا الاسمى المعظم قدره * مطاع لدينا فى النواهى وفى الامر *

عزيز الديار المصرية وحامى حمى الحوزة النيلية من هو بجميل الثناء من جميع الانام حرى حقيق افندينا ﴿محمد توفيق﴾ أدام الله علينا أيامه ومكن من رقاب أعدائه حسامه وحفظ أنجاله الكرام وأشباله الفخام فأطلقت زمام اليراع حتى وصل الى غاية ما أردت فجاء على أحسن ترتيب وأبدع اختراع وسميته بـ(التحفة العباسية للمدرسة العلية التوفيقية) راجيا منه حصول النفع العميم وأن تشمله أنظار ولى أمرنا ذى القلب الرحيم وقد أجدت فيه الوضع وأمعنت النظر والتحرير وان كان الانسان لايخلو عن سهو أو تقصير وقد عرضت بضاعتى على ذوى النظر السديد الاحرار رجاء ان يصلحوا ما عثروا عليه من غلط وأن يسبلوا عليه جميل الاستار وها أنا ذا أشرع فى المقصود فأقول بعون الملك المعبود *

(اعلم) انا بدأنا فى هذا الكتاب ببيان مبادى أصول القراءة فى اللغة الفرنساوية ثم بيان المفردات ثم بيان نحو وصرف الفرنساوى ثم أنواع المكالمات والمحاورات والامثال المضروبة ثم أسامى الدواوين واسامى الحاكم ثم ألقاب أصحاب المناصب الجليلة ثم صور الكتابات من انواع المراسلات والسندات وغير ذلك مما يناسبه ثم حكايات تشتمل على نصائح بديعة وحكم نفيسة جليلة رفيعة وتمامها ثم بيان اللغة الفرنساوية وعلى مقابلها كل من اللغة العربية والفارسية والتركية

(ديباچهٔ فارسى)

* بحمد آنكه ندارد بدايت و پايان ‖ قديم ولم يزل و شهريار هر دو جهان *
* از آن زمانكه بشد خلق طينت آدم ‖ قيام كرد پى سجدكى همه اكوان *
* بهر فرق كه نكه ميكنم ز روى نياز ‖ ببارگاه وى آورده روى در دوران *
* يكى بكعبهٔ عليا نهاده سر بسجود ‖ يكى بپاى صنم رو نهاده گريه كنان *
* يكى (ديو) بخواند او را و ديگرى (تنكرى) ‖ يكى (اله) گويد مر او و ديگرى (يزدان) *

Dieu

* غرض ازين همگى نام ذات واحد تست ‖ كه هر گروه بلفظى نموده شكر بيان *
* ز نور تو نبود هيچ جايگاه تهى ‖ تجليات تو ظاهر بهر محل و مكان *
* نماند هيچ كس از نور علم تو محروم ‖ كه علم تو بدل هر كس است نسخهٔ جان *
* ز وصف ذات تو ابكم زبان (فهرى) زار ‖ ز حكمت تو عقول جهان همه حيران *
* ندانمت كه چه خوانم مرا انچه هست توى ‖ بجز تو نيست پروردگار انس و جان *

وصلات صلوات متواصلات كه نفيس نفوس قدسيان آسمان زكى و مطهر و نفحات نفحات اريحات كه از پرزهٔ شمائل شمائلهٔ الشمايمش شامهٔ عامهٔ ساكنهٔ عالم بالاشمول شمامهٔ مشك از فراست بران ناطقه پيراى ان هو الا وحى يوحى منزل رس فكان قاب قوسين او ادنى (لمؤلفه)

* چو كرد آن فخر عالم عزم معراج ‖ بيك لمحه گذشت از هفت منزل *
* خطاب لم يزل را گشت مظهر ‖ كه بر عرش برين چون كرد منزل *

فرمانفرمای خطهٔ ناسوت جلوه پیمای زینتسرای ملکوت محمد مصطفی افضل التحایا ونیز درود نامحدود بر آل طاهرین واصحاب گزین او باد اما بعد این حقیر خاکسار (محمد مهدی) ذره مقدار که مولد ومسقط رأسش بلدهٔ کرکوک که یکی از شهرهای عراق عرب که خطهٔ بغداد بهشت آباد است درسال هزار و دوصد و هشتاد ویکم تاریخ هجری بدار السلطنهٔ قسطنطنیه رحلت نمود وببارگاه معالی دستگاه عرفانپناه مرحوم مغفور جنتمکان خلد آشیان (مصطفی فاضل) پاشا که عم مکرم حضرت خدیو اعظم (محمد توفیق) انجم که حالا فرمانفرمای دیار مصر است رخت اقامت انداخت (قطعه)

هرزبان را آشنا وواقف هر علم بود	آن کرمکار زمان آن فاضل فرخ شعار
دل پرور بود وهم کان کرم بحر همم	آن امیر ابن امیر ابن امیر نامدار
رحمت وغفران خلاق ازل باد ادام	برروان انور آن داور عالی تبار

پس از مدت اقامت بدرس دادن انجال کرامش مشغول شده وبمساعدهٔ عنایت عادهٔ جاکر پرورش کمترین بنده را بعلم ترجمهٔ باب عالی شرفیاب کردانید ودر انجا قرین نه سال بادای وظیفهٔ ترجمه کری ملحوظ ومأمور وبعد از ان بمأموریت کارپردازی بافرمان والاشان ذات حضرت پادشاهی بجانب دولت ایران تعیین وهم چهار سال در انجا بدان وظیفه مشغول وپس از انجام مأمورهٔ مذکوره وحسن ختام آن بآستانهٔ علیه عودت وبنا بمحسوبیت وخصوصیت دیرینهٔ بنده که بخاندان بلند ایوان مرحوم مشار الیه بود بارزوی زیارت عائلهٔ بزرگوارش از در سعادت نهوض وعازم ووارد دیار مصر شده وتقاضای زمان زیارترا باقامت تحویل وتبدیل کردانید وچون خواص وعوام این دیار را بتعلم السنهٔ مختلفه راغب ومائل وطالب دیدم بنابران ونیز بامل وارزوی خدمتی نمودن بابنای وطن بترتیب وتالیف کتابی که شامل بربهترو لطیفترین لغت از لغات اوروپا که لغت فرانسزی بود ونیز از لغات شرقیه که عربی وفارسی وترکی باشد صرف یارای مقدرت نموده وبنام نامی میرفرخ نژاد مجدت ونجدت همراه ولیعهد معالی نهاد (عباس) مطرز ومزین و (بتحفة العباسیه للمدرسة العلیه التوفیقیه) تسمیه ومعنون کردانید (قصیده)

❀ چه میر عالی نسب بختیار پاک نهاد ❀ چه میر کوهر کان کمال ورشد و رشاد ❀
❀ چه میر مهر سپهر ذکاوت و هوش و شعور ❀ چه میر بدر درخشان آسمان نژاد ❀
❀ چه میر نجل خدیو گزین روشن رای ❀ گزوست رونق مصر و ازو جهان دلشاد ❀
❀ خدیو اعدل و اکرم امیر اعظم و افخم ❀ کبیر عارف و دانا کبار عهد و عباد ❀
❀ زمان زامن و امانش بزیب و زینت و فر ❀ مکان زمین و بمانش بعدل و رونق و داد ❀
❀ رود بامرش پویان جبال صخرت و طلال ❀ شود بحکمش کویان نهال خشک و جماد ❀
❀ ایا سپاه شکوهت بجان خاین ملک ❀ همان کناد چو صرصر بقوم ملک عاد ❀
❀ بهم فتند زهراست قلاع اهل نفاق ❀ چو خیبر از کف حیدر بیک دو روز جهاد ❀
❀ صلابت تو بکار عدوی ملک فکند ❀ تزلزلی که فلاخن بسنگ ریزه رماد ❀
❀ سبیل عدل تو تا زم که بر کند ز عروق ❀ بصحن گلشن این ملک خار جور و فساد ❀
❀ ز ربط عدل تو اقلیم علم و فضل رواج ❀ ز ضبط حکم تو بازار ظلم و جور کساد ❀
❀ بچشم فکر بخوانی ز صبح ساده همه کار ❀ امور غیب که ثبت است در زمان معاد ❀
❀ دگر تو (مهری) دعایش نما ز روی نیاز ❀ ز بارگاه سنا گاه جمله خلق و عباد ❀

❀ بچرخ تا که مقرر بود شکوه و جلال ❀
❀ جلال و حشمت و حکمت بروز حشر رساد ❀

❀(تنبیه)❀

معلوم زبان آشنایان دوران و شاگردان پر ذهن واذعان باد که این کتاب دائر باصول خواندن لغات فرانسزی و تعریف و بیان مفردات و قواعد نحو صرف و انواع مکالمات و محاورات و ضروب امثال و اسامی دواوین و مجالس و محاکم و عنوان و القاب اصحاب مناصب و مراتب و صورت انواع مراسلات و سندات و حکایات و نصح و پند حکم آمیز است ❀

(ترجمه دیباجه)

* شکر الله سپاس بی نهایه ‖ اول خالق لم یزل خدایه *
* قیوم وقدیر وبی نشاندر ‖ خلاق زمین وآسماندر *
* سر سورهٔ وصفی قل هو الله ‖ لا خالق غیره هو الله *
* ارادمکه اولدی خلق آدم ‖ فرمانبری اولدی جمله عالم *
* بریسی قیام ایدوب نمازه ‖ بریسی شمه طوروب نیازه *
* بری (دیو) دیر بریده (یزدان) ‖ بری دخی (تکری) بری (منان) *
* هربری بر آد ایله دل افروز ‖ اول خالقی ذکر ایدر شب وروز *
* هرچند نظردن اول نهاندر ‖ هر برده تجلیسی عیاندر *
* فیض وکرمی جهانه شامل ‖ علمی دخی هر مکانه واصل *
* فیضیله بتون جهان آباد ‖ علمیله تمام خلق دلشاد *
* محروم دکل درنده کیمسه ‖ احسانی محیط جمله ناسه *
* انجیل وزبور وداخی تورات ‖ فرقان شریف ایله فتوحات *
* تفسیر واحادیث وقوانین ‖ تاریخ جهان بچوق دواوین *
* کوردم اوقودم که جمله یکسر ‖ وحدانیتن بیان ایدرلر *
* حقنده بیوردی شاه لولاک ‖ سبحانک الحق ما عرفناک *
* بربرده ایده نبی مختار ‖ وصفنده کمال عجز اظهار *
* قانده قاله (مهری) ایله (سحبان) ‖ (خاقانی) و (نفعی) سخن ران *
* مهری حقیر خاکساره ‖ اول بندهٔ ناتوان وزاره *
* لطف نظر ایله ای الهی ‖ ای خالق مهر وماه وماهی *
* یوقدر اکا سندن اوزکه یاری ‖ خنکار وخدیو شهریاری *

ودرود نامحدود اول مظهر خطاب لولاک * مسند پیرای وما ارسلناک * حکمران ملکت بعثت * دیهیم افروز تختکاه رسالت * منظره آرای لقد رأی من آیات ربه الکبری * ناطقه پیرای ان هو الا وحی یوحی * منزل من فکان قاب قوسین او ادنی * بیت *

* خاتم وشاه رسل خسرو ملک تمکین * خاتمش را دو جهان آمده در زیر نگین *

محمد مصطفى عليه افضل التحايا افندمز حضرتلرينه ودخى آل طاهرين واصحاب كزيننه اوله *

(امابعد) مولد ومسقط رأس عاجزى خطۀ بغداد اداخلنده كركوكك ولاياتى اولوب تاريخ هجريه نك بيك ايكى يوز سكسان بر سنه سنده درسعادته عزيمت و خديو اعظم ﴿محمد توفيق﴾ الخم افندمز حضرتلرينك عم مكرمى جنت مكان فردوس آشيان ﴿مصطفى فاضل﴾ پاشانك ملجأ الغربا وملاذ العرفا اولان دائرۀ عاليلرينه التجا و مدت مديد انجال والاتبارلرينك امر تدريسلريله مشغول اولديغم حالده مشار اليهك (قطعه)

* الطاف وفضل وهمتى احسان وجود ونعمتى || * كالنار فوق العلم * هب عالمه ايدى جلى *
* صغمز شناسى كفۀ قسطاس فهم وفكرته || كان كرم بحر همم ايدى آنك دست ودلى *
* اول خالق موت وحيات تنسيق ساز كائنات || ايده غريق لجۀ رحمت روان فاضلى *

مساعدۀ عنايت عادۀ بنده پرور يلريله باب عالى ترجمه اوطه سى خلفالكى سلكنه داخل وطقوز سنه اوراده ترجمانك مأموريتنده بولنوب مؤخرا بافرمان ذات حضرت پادشاهى شهبندرلكله دولت ايران جانبنه تعيين بيورلمشيدم ودرت سنه دخى اوطرفده اجراى حسن خدمت و ختام مأموريتله آستانۀ عليه يه رجعت وعودت ايدوب مرحوم مغفورك خاندان بلند اوانلرينه اولان محسوبيت قديمه ومنسوبيت ديرينۀ بندكانه م اقتضاسنجه فاملياى عاليلرى زيارتنى واجبۀ ذمت و متحتم عهدۀ عبوديت بيلەرك مصره كلدكده بوره اهاليسنك السنۀ اجنبيه تعلمنه انهماكى وكثرت ميل رغبتلرينى مشاهده ايلديكمده ممالك اسلاميه نك هر بر نقطه سى نقطۀ نظر ومرد مك بصر قدر نزد عاجزانه مده عزيز وقيمتلى بولنمش اولمغله ابناى وطنه بر خدمت وجيزه ده بولنمق اميدوار زوسيله اوروپانك لغاتندن الك لطيف وظريفى فرانسز لغتى ولغات ممالك اسلاميه دن دخى الك مرغوب ومقبول عربى وتركى وفارسى لغاتنى شامل اشبو كتاب متعدد كتبدن اقتطاف وترجمه ز تأليف اولنوب ولى عهد خطۀ مصر يذير (عباس) بك افندى حضرتلرينك نام ناميلريله تذهيب وتزيين و ﴿التحفة العباسية للمدرسة العلية التوفيقيه﴾ عنوانيله معنون قلندى

﴿قصيده﴾

* كيمدرا ومير مسعدت آثار وبختيار || كيمدر اوكوهر صدف نسل نامدار *
* كيمدر اوكابن حديقۀ انساب عاليشان || كيمدر اونور حدقۀ نظرگهم افتخار *
* كيمدر اونونهال باغ نجابت نژادكيم || عقل وذكاوفهم وكياستله باردار *
* برج سعادت اوزره اودر نجم تابناك || اوج صباحت اوزره اودر بدر تابدار *
* نجل خديو اعظم دارا مقام كيم || عدل وعنايتيله جهان شاد وپرمسار *
* اولدر عزيز مصر وعزيز جهانيان || داراى داد پرور وجمشيد كامكار *

* مطلوب ملك وملت ومختار خاص وعام ‖ ممدوح شيخ وعالم ومقبول روزكار ،
* توفيق حق رفيق اولوب ياوری دخی ‖ فخر رسل محمد محبوب كردكار
* توفيق حق رفيق اولنجه نه باك وخوف ‖ عصيان ايتسه برنيچه اقوام نابكار
* عصرنده كيمكه عاصی اوله عاقبت اولور ‖ اول طاغی شريرباغی بی شرم وننك وعار *
* مقهور قهر قاهر قهار ذوالجلال ‖ منفور جمله عالم ومطرود هرديار ،
* دست عدو ظلم ايرشمز رعيته ‖ عدلی چكوب جوانبنه سور استوار ٧
* عجز بيانه مدحله وصفی اوداورلك ‖ زيراكه حسن خلقنه يوق (مهريا) كنار *
* يارب بحق عرش ودخی اسم اعظمك ‖ يارب بحق احمد مختار وچاريار *
* جاه وجلال ودولتنی ايله مستدام ‖ شان وشكوه وشوكتنی ايله پايدار *
* انجال امجدله وزيران صادقن ‖ ايله كمال دولت وعزتله برقرار *

﴿ تنبيه ﴾

مظاهر فضل بی نهايه اولان اهل نهايه نهان ولغات ولسان مختلفه يه آشنا اولان ارباب عرفانه مستور وپوشيده اولميه كه اشبو كتاب فرانسز لغاتنك اصول قرائتنی ومفرداتنك بيانی وقواعد نحو وصرف ايله انواع مكالمات ومحاوراتی وسوال وجوابات وضروب امثالی حاوی واسامی دواوين ومجالس ومحاكم واصحاب مراتب جليله نك عنوان والقابلريله مراسلات وپوليچه وسندات ممهورتلری وحكايات ونصايح حكم اميزی محتويدر

﴿ اخطار ﴾

اكثر فرانسز كلملرينك صوت تلفظی حركه سزتركجه حروفله تعريفنا اة كوج اولديغندن قارئينه موجب سهولت اولمق اوزره بروجه آتی بعض حرفلرينه حركه وعلامت وضع وتحرير اولنمشدر مثلا U حرفنك صوتنی كوسترمك ايچون عربلره مخصوص فا حرفی اوزرينه اوچ نقطه ايله اشارت اولنمش وفرس وتركلر ايچون دخی ايكی واو ايله كوسترلمشدر مثلا حسود معناسنه اولان Envieux (آنڤيو) (آن وويو) وبخيل معناسنه اولان Avare (آڤار) (آووار) كلملرنده اولديغی كبی وبرده بعض برده كاف فارسی كبی تلفظ اولنان G: ودخی دائما زای فارسی كبی اوقنان J حرفلری عربيسده بولنمديغندن كاف مذكوره جيم مصری ايله يازلمش وزای مرقوم دخی چيم فارسی ايله كوسترلمشدر مثلا (بيوك) معناسنه اولان Grand (جران) (كران) و(سورم) معناسنه اولان J'aime (چيم) (ژيم) كلملرنده اولديغی مثللو وفتحه وكسره ايله كوستريلان حرف دخی فتحه وكسره اراسنده خفيفجه اوقنور (الكم صاغمه) معناسنه اولان Arc-en-ciel (ركانسيل) ورفع ونصبه ايله كوستريلان حرف دخی فتحه ونصبه اراسنده اوقنور (ايو) معناسنه اولان Bonté (بونتيه) كلملرنده اولديغی كبی وهكذ

L'ALPHABET

(حروف الهجاء)

			الاسم	الشكل	NOM	PRONONCIATION
....	....	....	أَ	ا	A a	a
....	....	....	بِی	ب	B b	be
سین کبیدر واگر a, o. u حرفلردن بریسی اوکنده بو واقع اولورسه کاف کبی تلفظ اولنور	چون سین واگر بر حرفی ازین a. o. u حرفها تقدم نماید چون کاف خوانده میشود	أو ك اذا تقدم a. o, u	سِی	س	C c	ce
....	....	....	دِی	د	D d	de
ی ویا (ٔ) ویاخود الف کبی تلفظ اولنور	چون (ی) ویاخود (ٔ) ویا الف تلفظ میشود	أو (ٔ) او الالف الممالة	اِی	ی	E e	e
....	....	....	اِف	ف	F f	ef
(ژ) کبیدر واگر بو a. o. u. حرفلردن بریسی اوکنده واقع اولورسه کاف فارسی کبی تلفظ اولنور	چون (ژ) واگر در مابعدش حرفی ازین حرفها a, o, u واقع گردد چون کاف فارسی تلفظ میشود	او الجيم المصرية اذا تقدمت a, o, u	ژِی	ج	G g	ge

ache	H h	ه	آش	....	....	....
i	I i	ی	ای	....	....	....
ji	J j	ج	ژِی	....	ژ	ژ ....
kâ	K k	ك	كا	....	....	....
el	L l	ل	اَلْ	....	....	....
em	M m	م	اَمْ	....	....	....
en	N n	ن	اَنْ	....	....	....
o	O o	و	أو	....	....	....
pé	P p	پ	پِی	بی الفارسية	چون (پ) است	پای فارسی کبیدر
qû	Q q	ك	كُو	....	....	....
er	R r	ر	اَرْ	....	....	....
esse	S s	س	اَسْ	سین او زای	چون سین ویاخود زی	سین ویاخود زی کبیدر
té	T t	ت	تِی	تا أو سین	چون تی ویاخود سین	تی ویاخود سین کبیدر
u	U u	و	أو	....	....	....
vé	V v	ف - وو - ڤِی		واو الممتزجة بالفاء	چون واو آمیخته بفا باشد	فایه ممزوج واو کبیدر
ix	X x	کس - اَکْسْ		....	....	....
ygrec	Y y	ی - اِجرِیْك		....	اِگرِكْ	اِگْرِكْ
zed	Z z	ز	زِدْ	....	....	....

في الحروف الهجائية والحروف المركبة
وانما تركيبها باعتبار الخط لا باعتبار اللفظ وهي

در بيان حروف هجائيه ومركبه
وتركيب حروف مركبه باعتبار خط است نه باعتبار لفظ (مثال)

حروف هجائيه ومركبه يه دائردر
حروف مركبه نك تركيبي تلفظ اعتباريله اولميوب خط اعتباريله در (مثال)

Ch	ش
Th	ت
Ph	ف

ثم ان هذه الحروف تنقسم الى Consonnes اي حروف صحيحة والى Voyelles اي حروف العلة وحروف العلة خمسة وهي a,e,i,o,u. ومن هذه الحروف ما يوضع عليه حركة تسمى accent وهي ثلاثة انواع الاول aigu وهذا شكله (٢) نحو bonté كرم

پس اين حرفها تقسيم ميشوند به (قونسون) يعني بحروف صحيحه وبه (ووايل) يعني بحروف علة وحروف علة پنج است كه اينهااند a, e, i, o, u واز اين حرفها كه بروحركه گذارند (اقسان) نام ميشود وايشان سه نوعند نوع اول را (ايكو) گويند وشكلش اينست (٢) چنانچه دركلمهٔ (بونتي) كه بمعني سخاوت است

اشبو حرفلر (قونسون) يعني حروف صحيحه يه و(ووايل) يعني حروف علته تقسيم اولنور وحروف علت بشدركه بونلردر a, e, i, o, u وبو حرفلرك اوزرينه وضع اولنه جق حركه لره (اقسان) تسميه اولنور وبوده اوچ نوعدر . نوع اولك شكلي (٢) بودركه (ايه كو) ديرلر سخاوت معناسنه اولان (بونتي) كلمه سنده اولديغي كبي

الثاني grave اي رزين وهذا شكله (٩) نحو Progrès تقدم

دوم را (كراوو) گويند كه شكلش اينست (٩) چون (پروگري) كه بمعني فرا پيش رفتن

ايكنجي علامته (كراوو) دينلور شكلي بودر (٩) ايلرو كچمك معناسنه اولان (پروكري) كلمه سنده اولديغي كبي

الثالث Circonflexe وهو مركب من الاثنين وهذا شكله (^) نحو âge (عمر) وقد يوضع على بعض الالفاظ دلالة على حذف حرف في الغالب (نحو)

علامت سوم را (سيرقونفلكس) گويند كه مركب از دو اقسام است وشكلش (^) ايست چنانچه در كلمهٔ (آژ) كه بمعنى عمر است واغلب بر بعض الفاظ دلالت بر حذف حرف وضع ميشود (مثال)

اوچنجى علامته (سيرقونفلكس) ديناور شكلى بودركه (^) ايكى اقسامدن مركبدر (عمر) معناسنه اولان (آژ) كلمه‌سنده اولديغى مثللو وبعض الفاظده حرفك حذفنه دلالة وضع اولنور (مثال)

Fête	فَيْتْ	عيد	جشن	بيرام
Apôtre	أَپُوتْرْ	حواريون	حواريون	حواريون
Flûte	فلوتْ	زماره	نى	دودك ـ قوال

ومن هذه الحروف أيضا ما تليه علامة تسمى Apostrophe نحو l'homme الرجل وهذا شكله (') فان أصل الكلمة le homme

ونيز از اين حرفهاست آنچه علامت (آپوستروف) برا او وضع ميشود وشكلش (') l'homme مرد كه اصل كلمه le homme ايست

ودخى بو حرفلرك اوزرينه وضع اولنه‌جق علامته (آپوستروف) ديناور وشكلى بو (') دركه آدم معناسنه اولان (لوم) كلمه سنده اولديغى مثللو كه كلمه‌نك اصلى (لو اوم) در

وحرف يوضع تحته علامة تسمى cédille وهذا شكلها (¸) كما في Français فرنساوي

وحرفيست زيرا و علامت كه مسمى به (سيديل) بود وضع ميشود وشكلش (¸) ايست چنانچه در كلمهٔ Français فرانسه‌لى

وحرفك آلتنه وضع اولنه‌جق علامته (سيديل) ديناور وشكلى بو (¸) دركه فرانسه‌لى كلمه‌سنده اولديغى مثللو

وقد يوضع نقطتان على بعض حروف العلة وهي e, i, u (نحو)

وگاهى دو نقطه بر بعض حروف علة وضع ميشود (مثال)

وبعض كره حروف علتك بعضلرينه ايكى نقطه وضع اولنور (مثال)

French	Pronunciation	Arabic	Persian	Turkish
Poète	پوآيت	شاعر	شاعر	شعرسويليان آدم
Aïeul	آيُول	جدّ	نيا	بيوك بابا ـ دده

ويقال لهذه العلامة Tréma	واين علامت را (ترى ما) كويند	وبو علامته (ترى ما) ديناور
وقد يوضع بين اللفظين خط يسمى Trait d'union كافى	وكاسته در بين دو لفظ خطى كه (ترى دونيون) كويند وضع ميشود چنانچه در كلمات آتيه	وبعض وقت (ترى دونيون) تسميه اولنان جزكى ايكى لفظ اراسنده وضع اولنور آتيده كى كلمه لرده اولديغى كبى

French	Pronunciation	Arabic	Persian	Turkish
Chat-huant	شاوان	بوم	جغد ـ كوف	بايقوش
Arc-en-ciel	آركان سيل	قوس قزح	تيراژه ـ كمان آسمان	الكم صاغمه

De la prononciation — في التلفظ	در بيان (پرونون سياسيون) يعنى تلفظ حروفات	(پرونون سياسيون) دائر يعنى حروفك تلفظنه

1 A

تنطق لفظ الالف اذا كان فوقه هذه العلامة (ˆ) نحو	اكر اين (ˆ) علامت براو باشد چون حرف الف خوانده ميشود (مثال)	واكر اوزرنده بو (ˆ) علامت بولنورسه الف كبى تلفظ اولنور (مثال)

French	Pronunciation	Arabic	Persian	Turkish
Pâte	پات	عجين	خمير	خمور
Pâtir	پاتير	تأذى	آزار كشيدن	زحمت چكمك
Pâté	پاتى	رشحة القلم	چكالهٔ خامه	قلم طاملاتيسى
Pâtis	پاتى	مرعى	چراكاه	اوتلاق

B ب

لفظه كالباء غالبا وقديشم صوت الباء الفارسية فى الكلمات الآتية وهى	لفظ او باغلب چون باست، كاهى نزديك بباى فارسى صدا ميدهد چنانچه در كلمات آتيه	اكثريا كى صداوير رايسه ده آتيده كى كلمه لرده اى فارسى يه تريب صداوير ر

Abces	آبسى	دمل	اماسى ــ ريشدار	چبان
Substance	سوبستانس	جوهر	كوهر	جوهر
Substituer	سوبستى توى	مبادلة	مبادله كردن	دكشمك

C س

لفظه كالسين اذا لم يتقدم ،ا، ،ا، ،ا، (نحو)	اكر در پيش اين حرفها ،ا، ،ا، ،ا، نباسد چون سين تلفظ ميشود (مثال)	واكراوكنده ،ا، ،ا، ،ا، حرفلرى بولمزسه سين كبى تلفظ اولنور (مثال)

Ceci	سى سى	هذا	اين ــ همين	بو ــ شو
Ciseaux	سيزو	مقص	دوكارد	مقاص
Cecité	سيستيه	عمى	نابينايى	كورلك
Céder	سيديه	ترك	كذاشتن	براقق

وأيضا اذا كان تحته هذه العلامة (ͺ) نحو	واكر در زيرش اين علامت (ͺ) باشد نيز چون سين خوانده ميشود (مثال)	واكر التنده (ͺ) اشبو علامت بولنورسه دخى سين كبى اوقونور (مثال)

Garçon	جارسون كارسون	غلام	بنده	قول
Façon	فاسون	اسلوب	روش ــ منوال	طرز
Reçu	رى سو	سند القبض	مقبوضنامه	مقبوض سندى
Leçon	لسون	درس	درس	درس

ويلفظ كالكاف اذا تقدم حروف a, o, u (نحو)

واكر در پيش اين حرفها a, o, u واقع كردد چون كاف خوانده ميشود (مثال)

واكر اوكنسده بو a, o, u حرفلر واقع اولورسه كاف كبي اوقونور (مثال)

Cabinet	كابينى	خفية	نهانى	كيزلوجه
Comité	كوميته	مجلس خاص	انجمن مخصوص	مجلس خصوصى
Commencer	كومنسيه	بداء ـ شروع	آغاز كردن	باشلامق
Curiosité	كوريوزيته	تجسس	جويدن	ارامق

وقد يكتب ولا يلفظ (نحو)

در كلمات اتى نوشته كردد وتلفظ نميشود (مثال)

وكلمات آتيده يازيلور وتلفظ اولنمز (مثال)

Almanach	المانا	تقويم	سالنامه	تقويم
Estomac	استوما	معدة	معده	معده
Tabac	تابا	دخان	توتون	توتون
Broc	برو	دلو	دلو	صوقوغهسى

D د

لفظه كالدال غالبا وقد يلفظ كالتاء اذا كان قبل حروف العلة أو حرف h غير ملفوظ (نحو)

اكثر چون دال تلفظ شود واكر در پيش حرف علة ويا حرف h غير ملفوظ باشد چون تا تلفظ ميشود (مثال)

اكثريا دال كبي تلفظ اولنور انجق اوكنسده حرف علت وياخود ابكم حرفي h واقع اولورسه تا كبي تلفظ اولنور (مثال)

Grand homme	گرانْ اوم	رجل عظيم	مرد بزرگ	بيوك آدم
Froid extrême	فرواْن ايكس تريم	برد عارم ـ شديد	سرماى سخت	غايت صوغوق

(واذا وقع آخر كلمة ـ كتب ولايلفظ (نحو) | واكرور آخر كلمه واقع كردو تلفظ نميشود (مثال) | وكلمه نك آخرنده واقع اولورسه تلفظ اولنمز (مثال)

Grand	جران ـ كران	كبير	بزرگ	بيوك
Pied	پيه	رجل	پاى	اياق
Chaud	شو	سخن	گرم	صيجاق

E ى

لفظه غالبا كالضمة (نحو) | در اغلب چون ضمه تلفظ ميشود (مثال) | اكثريا ضمه كبى تلفظ اولنور (مثال)

Je	ژو ـ ژو	أنا	من	بن
Jeter	ژوته ـ ژونيه	رمى ـ القا	انداختن	آتمق
Jet d'eau	ژدو ـ ژبدو	فوارة	فواره	فسقيه

وقد يكون كالفتحة التى تشم الكسر وله حينئذ ثلاث علامات الاولى é ويقال لها Accent aigu (نحو) | وگاه چون فتحه نزديك بكسره بود تلفظ ميشود ودرين حال سه علامت دارد ✱ علامت اول را (آقسان تهگو) گويند (مثال) | وبعض كره كسره يه اوقشر فتحه كبى تلفظ اولور وبو حالده اوچ علامتى واردر ١ برنجى علامته (اقسان ته گو) ديناور (مثال)

Santé	سانته	صحة	تن درستى	وجود صاغلغى
Charité	شارتيه	مرحمة	مرحمت	مرحمت
Café	كافه	قهوه	قهوه	قهوه

والثانية è ويقال لها Accent grave (نحو) | وعلامت دوم را (اكسان گراوو) گويند (مثال) | ايكنجى علامته (اكسان گراوو) ديناور (مثال)

Procès	پروسه	دعوى ـ قضيه	دعوا	دعوا ـ قضيه
Succès	سوكسه	نجاح	ظفر ياب شدن	ظفر بولمق

والثالثة ^ ويقال لها Accent circonflexe (نحو)	وعلامت سوم را (اكسان سر كون فليكس) كويند (مثال)	واوچنجى علامته (اكسان سركون فليكس) ديناور (مثال)

Tête	تت	رأس	سر	باش
Être	آتر	كون ـ كائن	هستى	وارلق
Gîte	جيت ـ ژت	مأوى ـ مكان	جاى	ير ـ يورد

والنطق بها فى المثال الاول أخف من غيره ولا يلفظ هذا الحرف فى آخر الفعل (نحو)	وتلفظ كردن در مثال اول خفيف تر از ديكراست واين حرف در آخر فعل تلفظ نميشود (مثال)	ومثال اولده حرف مذكور ايله نطق ايتمك ديكرلردن دها خفيفدر واشبو حرف فعلك آخرنده تلفظ اولنمز (مثال)

J'aime	ژم ـ ژيم	احب	دوست دارم	سورم
Je possède	ژى ـ ژى پوسد	املك	من دارم	بنم وار
J'offre	ژوفر ـ ژوفر	اقدم	من عرض ميكنم	بن عرض ايدرم

وكذا اذا وقع آخرا فى غير ذلك ولهذا يسمى الاخرس فاما فى الالفاظ التى تنتهى بحروف ent فانه يلفظ كالفتحة (نحو)	ونيز اكر در آخر غير اين كلمها واقع كردد تلفظ نميشود وازين سبب اورا لال تسميه ميكنند واما در الفاظى كه باين ent حروف نهايت يابد چون فتحه تلفظ ميشود (مثال)	وبونلردن بشقه ديكر كلمه نك اخرنده واقع اولورسه دخى تلفظ اولنمز بونك ايچون حرف ابكم تسميه اولنور انجق حروف ent ايله انتها بولان لفظلرده فتحه كبى اوقنور (مثال)

Décent	دیسَنْ	لائق	سزا	یاقشقلی
Innocent	اِنُوسَنْ	بریٔ	بیگناه	قباحتسز
Evident	اَیفیدَنْ	واضح	پدیدار ـ اشکارا	آچق ـ بللو

واذا وقع قبل حروف [illegible] يلفظ كالفتحة (مثال)

واگر پیش ازین [illegible] حرفها واقع گردد چون فتحه تلفظ میشود (مثال)

واگر ـ حرفلرك اولنده واقع اولورسه فتحه کبی تلفظ اولنور (مثال)

Effacer	اَیفاسِه	امحا ـ ازالة	نابودکردن	یوقایتمك
Anner	اَی نِیه	حبّ	دوستی	سومك
Effet	اَفِیه	نتیجة	فائده	ثمره ـ نتیجه
Examen	اَیکزامَنْ	فحص	پژوهش	اراشدرمه

وقد يكتب ولا يلفظ اذا تقدم حرف g وذلك في الفاظ قليلة (نحو)

واگر این g حرف تقدم نماید نوشته گردد وخوانده نمیشود مگر در بعض الفاظ خوانده میشود (مثال)

واگر » حرفی انك اولنده واقع اولورسه یازیلوب اوقنمز انجق شاذ قبیلندن اوله رق بعض کلمه لرده اوقنور (مثال)

Geôlier	جُولیه ـ ژُولیه	سجّان	پاسبان زندان	حبسجی
Gageur	جاجُور ـ گاژُورْ	رهن	گرو	رهن

F ف

لفظه كالفاء مطردا وقد لا يلفظ كافى | لفظش چون فا است وخوانده نمیشود در کلمهای آتی | عادتا فا کبی ایسه ده کلمات آتیه ده اوقنمز

Chef-d'œuvre	شَی دُوثْر	صنع بديع	صنعت غریب	نادیده ایش
Cerf-volant	سیر ڤُولَنْ	خنفساء ذات قرن	قاسیاه	اوصورغان بوجکی

ويلفظ فى

ودر كلمهاى آتى تلفظ ميشود

وآتيده كى كلمه‌لرده تلفظ اولنور

Cerf	سَرف	ايل	گوزن	كيك
Chef	شَف	رئيس	سردار	باش
Neuf	نُوف	تسعة	نه	طقوز

G چ ك

اذا وقع قبل a, o, u فانه يلفظ كالجيم المصريه أى كاف الفارسيه (نحو)

اگر در اول اين a, o, u حرفها واقع شود چون كاف فارسى خوانده ميشود (مثال)

اگر a, o, u حرفلرك اولنده واقع اولورسه كاف فارسى كبى اوقنور (مثال)

Gâteaux	جاتُو ـ كاتُو	كعكة	كاك	بورك
Gomme	جُومّ ـ كومّ	صمغ	صمغ	صمغ
Guide	جيد ـ كيدْ	هادٍ ـ دليل	رهنما ـ رهبر	قلاغوز

واذا تقدم e, i, y فيكون لفظه كالجيم أى زاى الفارسيه (نحو)

واگر در اول اين حرفها e, i, y واقع گردد چون (ژ) خوانده ميشود (مثال)

واگر e, i, y حرفلرك اولنده واقع اولورسه زاى فارسى كبى اوقنور (مثال)

Geôlier	جُوليه ـ ژوليه	سجان	پاسبان زندان	حبسخانه بكجيسى
Gibier	جيبيه ـ ژبيه	صيد	شكار	آو
Gynécée	جى ـ ژنى سيه	بيت النسوان	خانه زنان ـ حرمسرا	حرم دائره سى

واذا وقع آخرا فلا يلفظ (نحو)

واگر در آخر كلمه واقع گردد خوانده نميشود (مثال)

وكلمه‌نك آخرنده واقع اولورسه اوقنمز (مثال)

Sang	سانْ	دم	خون	قان
Rang	رانْ	درجة ـ منصب	پايه ـ جاه	مقام ـ رتبه
Long	لُونْ	طويل	دراز	اوزن

فاما اذا جاء بعد حرف علة أو حرف h غير ملفوظ فيكون لفظه كالكاف (نحو)	ولكن اگر در آخرش حرف علة ویا حرف h لال واقع گردد آن وقت چون کاف خوانده میشود (مثال)	ولکن اگر آخرنده حرف علة ویاخود ایکم h حرفی واقع اولورسه کاف کبی اوقنور (مثال)

Un sang épais	أونْ سانْكْ پی	دم غليظ	خون گند	قویوقان
Un rang élevé	اون رانك ایلفَیه	درجة رفیعة	پایه بلند	رتبهٔ عالی
Un long hiver	اون لُونك ایفَیه	شتاء طويل	زمستان دراز	اوزن قیش

H ه

لفظه كالهاء وقد لا يلفظ فى بعض الكلام و يسمى حينئذ h اخرس فمثال ما يلفظ فيه	چون ها خوانده میشود واما در بعض کلام خوانده نمیشود وازین سبب h لال تسمیه کرده اند ودر کلمهایی که خوانده میشود (مثال)	ها کبی تلفظ اولنور ولکن بعض کلمه لرده تلفظ اولنمدیغندن ایکم h تسمیه اولنور وتلفظ اولنه جق کلمه لرده (مثال)

Hérant	هی رُو	سادی	د لا ل	دلال
Hérisson	هی رِسونْ	قنفذ	خارپشت	کرپی
Haine	هَینْ	بغض	کینه	دشمنلك

ومثال ما لا يلفظ فيه	ودر کلمات که تلفظ نمیشود (مثال)	وتلفظ اولنمیه جق کلمه لرده (مثال)

Harmonie	آرمونی	اتفاق	همسازی با همدیگر	اویغونلق
Horloge	أورولوج ـ اورلُوز	ساعة دقاقة	ساعت خودزن	چالر ساعت
Herbe	آیرْبْ	نبات ـ حشيش	گیــاه	اوت
Hôte	أوتْ	ضيف	مهمان	مسافر

وقد يكتب ولا يلفظ وان لم تكن في ابتداء الكلمة (نحو)	واكر در اول كلمه واقع نكردد تلفظ نميشود (مثال)	واكر كلمه نك ابتدا سنده واقع اولمازسه تلفظ اولنمز (مثال)

Chœur	كُورْ	جماعة مغنين	كروه نواكران	خواننده طاقى
Anachorète	اَنَاكُورَيتْ	راهب	دربسته وحدتكزين	تارك دنيا
Philosophe	فِيلُوزُوف	فيلسوف	فيلسوف	فيلسوف

I ى

لفظه غالبًا كالياء او كالكسرة (نحو)	اغلب چون يا ويا كسره تلفظ ميشود (مثال)	اكثريا يا وياخود اسره كبى تلفظ اولنور (مثال)

Ami	اَمِى ـ اِمْ	حبيب	دوست ـ يار	دوست محب
Chéri	شِيرِىَ	محبوب	دلپذير	سوكلو
Nourri	نُورِى	ربى	پرورده	بسلنمش

وقد يكون لفظه كالالف اذا تقدم o خاصة (نحو)	واكر در اولش حرف o باشد فقط چون الف خوانده ميشود (مثال)	وماقبلنده o حرفى واقع اولورسه انجق الف كبى تلفظ اولنور (مثال)

Boîte d'or	بُوات دُورْ	علبة من ذهب	درج زرين	آلتوندن قوطى
Croire	كْرْوَار	صدق ـ ظن	باور نمودن	اينانمق
Froid	فْرْوا	برد ـ بارد	سرما	صوغوق

J چی ژ

لفظه کالجیم مطردًا (نحو)	چون (ژ) خوانده میشود (مثال)	ژای فارسی کبی اوقنور (مثال)

Jeune	ژون - چُون	شاب	جوان	گنج
Jeu	ژو - چُو	لعب	بازی	اویون
Jeûne	ژون - چُون	صوم	روزه	اوروج

K ك

لفظه کالکاف (نحو)	چون کاف خوانده میشود (مثال)	کاف کبی اوقنور (مثال)

Kiosque	کیوسك	قصر	کاخ	کوشك
Kystéotomie	کِس تُو تو مِیْ	شق المثانة	شکافتن آبدان	قاوغی یارمق

L ل

لفظه کاللام ولا یکون ملفوظا فی هذه الکلمات الآتیة وهی	چون لام تلفظ کردد ولکن در کلمهای آتی تلفظ نمیشود	لام کبی تلفظ اولنور ولکن آتیده کی کلمه لرده تلفظ اولنمز

Outil	اُوتِی	آلة	آلت	آلت
Soûl	سُو	سکران	مست	سرخوش
Sourcil	سُورْسِی	حاجب	ابرو	قاش
Gentil	ژانْتِی - جَانْتِی	ظریف - لطیف	دلکش	جانسوه جك

وقد يكتب مضاعفا و يلفظ غير مشدد نحو		ودوبار نوشته گردد ولي شده تلفظ ميشود (مثال)	وايكي كره يازيلور وغير مشدد تلفظ اولنور (مثال)
Imbécille	آم بيسل	احمق ـ ابله	كول	بودله
Ville	ڤيل ـ ويل	مدينة	شهر	شهر
Mille	مل	الف	هزار	بيك
Allumer	آلومه	شعلة	زبانهٔ آتش	علو

وقد يكتب مضاعفا ولا يلفظ (نحو)		ودوبار نوشته گردد وخوانده نميشود (مثال)	ايكي دفعه يازيلوب تلفظ اولنمز (مثال)
Cueillir	كويير	قطف	چيدن	قوپارمق
Ecaille	اي كاي	فلس السمك	پشيز ماهي	بالق پولي
Paille	پاي	تبن	كاه	صمان

M م

لفظه كلفظ الميم الا اذا كان قبله a.i.e.o. وبعده h أو p فحينئذ يكون لفظه كالنون (نحو)		واگر در اولش a,i,e,o. ودر آخرش h ويا p نباشد چون ميم تلفظ گردد واگر باشد چون نون خوانده ميشود (مثال)	واگر ماقبلنده a,i,e,o, واخرنده h وياخود p بولنمزسه ميم كبي اوقنور وبولنديغي حالده نون كبي اوقنور (مثال)
Embonpoint	آن بون پوان	سمن ـ غليظ الجثة	فربه ـ تناور	سمز ـ طولغونلق
Empêcher	انپيشه	منع	باز داشتن	اليقومق
Impie	ان پي	كافر	بي كيش	دينسز
Ombre	اونبر	ظل	سايه	كولكه

وقد لا يلفظ (نحو)		ودركلمهائى كه تلفظ نميشود (مثال)		وتلفظ اولنمز كلمه لرده (مثال)
Damner	دانيه	تعذيب بنار الجحيم	عذاب دوزخ دادن	جهنمه قويمق
Condamner	كوندانيه	اصدار الحكم عليه	برخلاف حكم گذرانيدن	برينك عليهنده حكم ايتمك
وقد يكتب مضاعفا ويلفظ مخففا (نحو)		ودوبار نوشته كردد وخفيف تلفظ ميشود (مثال)		تكرار يازيلور وخفيف تلفظ اولنور (مثال)
Pomme	پوم	تفاح	سيب	الما
Femme	فام	امرأة	زن	قارى
Flamme	فلام	لهب ـ لسان النار	زبانهٔ آتش	شعله ـ علو
وقد يلفظ مشددا في		ودركلمهاى آتى مشدد تلفظ ميشود		وآتيده كى كلمه لرده مشدد تلفظ اولنور
Emmener	اَنّمِنِه	قاد ـ أخذ معه	برابر گرفتن	برابر آلمق
Emmagasiner	أنّماجازينه ـ ماكازينه	تخزين	در انبار كردن	در انبار ايتمك
Emmaigrir	آنّمغرير ـ آنّمكرير	تهزيل ـ تنحيف	لاغر كردن	آرقلتمق

N ن

لفظه كالنون وقد يكتب مضاعفا ويكون لفظه مخففا نحو		چون نون خوانده شود واگر دوبار نوشته كردد خفيف خوانده ميشود		نون كبى تلفظ اولنور وتكرار يازيلورسه خفيف اولنور (مثال)
Honneur	أونور	شرف	ارجمندى	ناموس
Connaître	كونيتر	عرفان	شناسيدن	طانيمق
Sonnette	سونيت	جرس	ناقوس	چالك

O و

لفظه يقارب الضمة نحو | نزديك بضمه تلفظ ميشود (مثال) | ضمه يه يقين تلفظ اولنور مثال

Bonté	بُونْ تَيهْ	طيبه ـ جيل	خوب ـ نكو	ايو
Maison	مَى زُونْ	دار ـ بيت	خانه	او
Bombé	بُونْبَيه	تسنيم ـ تحديب	خرپشت كردن	اكرلمك ـ مائل يملك

ولا يلفظ فى | ودر كلمهاى آتى خوانده نميشود | وآتيده‌كى كلمه‌لرده اوقنمز

Paon	پَان	طاوس	طاوس	طاوس قوشى
Faon	فان	رشاء	بچۀ كوزن	كيك ياوريسى

P پ

لفظه كالباء الفارسية نحو | چون پا خوانده ميشود (مثال) | باى فارسى كبى تلفظ اولنور (مثال)

Papier	پاپيه	قرطاس ـ ورق	كاغذ	كاغد
Paris	پارِى	باريس	پارس پايتخت فرانسه	پارس (فرانسه پايتختى)
Parage	پاراج ـ پاراژ	نسب ـ نسل	نژاد	صوى

وقد لا يلفظ فى | ودرين كلمها تلفظ نميشود | وبو كلمه‌لرده تلفظ اولنمز

Compte	كُونْتْ	حساب	حساب	حساب
Sept	سَتْ	سبعة	هفت	يدى
Temps	تَانْ	وقت	هنگام ـ اوان	وقت
Beaucoup	بُوكُو	كثير	بسيار	چوق

وانما يلفظ اذا ولى اللفظة حرف علة و يلفظ أيضا في	واگر در اولش حرف علة واقع گردد آن زمان نيز تلفظ ميشود (مثال)	واگر اولنده حرف علة واقع اولورسه اول وقت دخي تلفظ اولنور (مثال)

Cap	كَابْ	راس	سر	باش
Julep	جُولِيبْ - ژُلِبْ	جلاب	نوعي از شروب	برنوع شروب
Psaume	بْسُومْ	مزمور	زبور	زبور شريف

Ph ف

لفظه كالفاء (نحو)	چون فا تلفظ ميشود (مثال)	فا گبي تلفظ اولنور (مثال)

Pharmacien	فارماسِيَنْ	بائع الادويه	داروفروش	اجزاجي
Phénomène	فِنُومِينْ	حادثة جويه	حادثه شگفت آور	غريب حادثه
Phrase	فْرازْ	جملة	همه	بتون

Q ك

لفظه كالكاف (نحو)	چون كاف تلفظ ميشود (مثال)	كاف گبي تلفظ اولنور (مثال)

Quadrupède	كادرُپِيدْ	ذوات اربع قوائم	چارپا	درت اياقلي
Qualité	كاليتِيه	صفة	كنيه	لقب
Quand	كان	لما - متى - اذا	آنكه - كه	وقت - قچن
Querelle	كِيرِيلْ	نزاع - جدال	ستيز - اشتلم	چكشمه

ولابدان يكون بعده حرف u ولايكون ملفوظا الا في بعض كلمات (نحو)	ودر آخرش هميشه حرف u واقع كردد ولكن تلفظ نميشود مكر در بعض كلمات (مثال)	ودائما آخرنده u حرفی بولنمسی لازمدر فقط بعض كلمه لرده تلفظ اولنمز (مثال)

Equestre	ايكِيسْتْرْ	مثال شخص على حصان	بت مردم سوار	آتلو آدم رسمی
Liquéfaction	لِيكِيفَاكْسِيُونْ	ذوبان ـ انحلال	كداختن	اريمه
Quintuple	كَنْتُوپْلْ	خمسة اضعاف	پنجتا	بش قات

R ر

لفظه كالراء (نحو)	چون را تلفظ ميشود (مثال)	را كبی تلفظ اولنور (مثال)

Radeau	رَادُو	طوف ـ رمث	كلك	صال
Raconter	رَاكُونْتِيه	قص ـ حدث	داستان كفتن	حكايه ايتمك
Récent	رِىسان	جديد	نو	يكی
Remarquer	رِيمَارْكِيه	ملاحظة	مطالعه	دوشنمك

ولا يلفظ في آخر المصدر (نحو)	ودر آخر مصدر تلفظ نميشود (مثال)	ومصدرك آخرنده تلفظ اولنمز (مثال)

Manger	مانْجِيه ـ مانْژی	الاكل	خوردن	يمك
Aimer	اَيْمِيه	الحب	محبت كردن	محبت ايتمك
Se promener	سو پْرُومْنِيه	التمشي ـ التنزه	كشت وكنار كردن	كزمك

S س

لفظه کالسین غالبا (نحو)	اغلب چون سین تلفظ میشود (مثال)	اکثرسین کبی تلفظ اولنور (مثال)

Poursuivant	پُورْسُویفَانْ	طالب	خواهنده ـ خواهشگر	طلب ایدیجی
Prospère	پْرُوسْپِیرْ	سعید ـ مقبل	فرخنده	بختلو
Prospectus	پْرُوسْپِیکْتُوس	اعلان	بیان نامه	اعلاننامه

وحینما کان مضاعفا فلفظه دائما کالسین (نحو)	واگر دو بار نوشته شود نیز همیشه چون سین خوانده میشود (مثال)	وایکی دفعه یازیلورسه دخی دائما سین کبی اوقنور (مثال)

Paresseux	پَارِسُّو	کسلان	تنبل	تنبل
Asservir	اَسِّرْفِي ـ اَسِّرْوِوِی	استخدام	بنده شدن	قول اولمق
Obéissant	اُوبِیسَّانْ	مطیع	فرمانبردار	اطاعتلو
Poussière	پُوسِّیرْ	غبار	گرد	توز

ویلفظ کالزای اذا وقع بین حرفی علة (نحو)	واگر میان دو حرف علة واقع گردد آن زمان چون زی خوانده میشود (مثال)	واگر ایکی حرف علة اراسنده واقع اولورسه زی کبی اوقنور (مثال)

Chose	شُوزْ	شئ	چیز	نسنه
Chaise	شِیزْ	کرسی	کرسی	کرسی
Misère	مِیزِیرْ	فاقة ـ مسکنة	بی نوائی ـ درماندگی	فقیرلك

ولا يلفظ في الصيغة الاولى من الافعال اذا كان الفعل للمخاطب (نحو)	ودر صيغهٔ اولى از افعال تلفظ نميشود اكر فعل براى مخاطب باشد (مثال)	واكر فعل مخاطب اولورسه صيغهٔ اولى ده تلفظ اولنمز (مثال)

Tu joues	تُوجُو ـ تُوزُو	تلعب	بازى كنى	اويناپورسك
Tu aimes	تُو اَيمْ	تحب	دوستدارى	سورسك

وكذا لا يلفظ في جمع الاسماء (نحو)	ونيز در اسماء كه براى جمع باشد تلفظ نميشود (مثال)	ودخى جمع ايچون اولان اسملرده تلفظ اولنمز (مثال)

Filles	فيلْ	بنات	دختران	قزلر
Hommes	أُومْ	رجال	مردان	ارلر ـ ادملر
Enfants	آنْفانْ	اولاد	بچگان	چوجقلر

وكذا في الاسم المنسوب (نحو)	ونيز در اسم منسوب خوانده نميشود (مثال)	واسم منسوبده دخى اوقنمز (مثال)

Francais	فرانْسِيَهْ	فرنساوى	فرانسزى	فرانسه‌لى
Anglais	أَنْجِلِى ـ انكلى	انكليزى	انكليزى	انكليزلى
Maltais	مَالْتِى	مالطى	مالطى	مالطه‌لى

T ت

لفظه كالتاء غالبا (نحو)	اغلب چون تا خوانده ميشود (مثال)	اكثريا تا كبى اوقنور (مثال)

Tableau	تَابْلُو	صورة	تمثال ـ نگار	تصوير
Trainer	تْرِينِيه	جرّ	كشيدن	چكمك
Travail	ترافاى ـ تراواى	شغل	كار	ايش

ويكون غالباً كالسين اذا وقع قبل حرف علة i (نحو)	واكر در مابعدش از حروف علة حرف i باشد اغلب چون سين خوانده ميشود (مثال)	واكر حروف علة دن i حرفى اوكنده كلورسه اكثريا سين كبى تلفظ اولنور (مثال)

Ambition	آمْ بِيسْيُونْ	طمع ـ حرص	آز ـ طمع	طمع
Direction	دِيرِيكْسِيُونْ	ارشاد	راه نمودن	يول كوسترمك
Tentation	تانْ تَاسْيُونْ	تجارب ـ اغوا	آزمودن كمراه سازى	دنه مك ـ آزدرمه

ولا يلفظ فى الفعل المرفوع اذا كان لجمع الغائب (نحو)	ودر فعل مرفوع تلفظ نميكردد اكر براى جمع غايب باشد (مثال)	وفعل مرفوعده تلفظ اولنمز اكر جمع غايب ايچون اولورسه (مثال)

Ils aiment	اِلْ زِيمْ	يحبون	دوستدارند	سورلر
Ils reçoivent	اِلْ رِيسْوَافْ	يقبلون	قبول ميكنند	قبول ايدرلر
Ils rendent	اِل رانْدْ	يردون	پس ميدهند	كرو ويررلر

وكذلك فى الماضى غير التام اذا كان للمفرد الغائب ولجمعه (نحو)	ونيز در ماضى غير تام تلفظ نميشود اكر براى مفرد وجمع غايب باشد (مثال)	وماضى غير تامده دخى تلفظ اولنمز اكر مفرد وجمع غايب ايچون اولورسه (مثال)

Il aimait	اِلْ اَيْ مَيه	كان يحب	دوست ميداشت	سوردى
Ils aimaient	اِلْ زَيْمَيه	كانوا يحبون	دوست ميداشتند	سورلردى

Th ت

لفظها كالتاء (نحو)	چون تا خوانده ميشود (مثال)	تا كبى تلفظ اولنور (مثلا)

Théâtre	تِيَاتْرْ	ملعب ـ مرسح	جاى بازى	اويون يرى
Thé	تِى	شاى	چاى	چاى

U و

هذا الحرف ليس له في العربية ولا في الفارسية ما يقابله وهو اشبه بالواو الساكنة المسبوقة بضمة (نحو)

این حرف نه در عربی ونه در فارسی مقابل ندارد ولكن مشابهت دارد بواو ساكنه كه پس از ضمه واقع شود (مثال)

بو حرفك عربيده ونه ده فارسيده امثالى اولميوب انجق ضمه دن صكره بولنان واو ساكنه يه مشابهدر (مثال)

Bordure	بُورْدُورْ	حاشيه	پرواز	پرواز ـ كنار
Verdure	ڤِيرْدُورْ ـ وِيرْدُورْ	خضرة	سبزه	يشللك

ولا يلفظ مع حرف q نحو | وبا حرف q خوانده نمیشود (مثال) | و q حرفى ايله اوقنمز (مثال)

Quinze	كَانْزْ	خمسة عشر	پانزده	اون بش
Quiétude	كِيِيتُودْ	سكون	آسودگی	راحت

وقد يكون لفظه كالواو في | ودرين كلمها چون واو خوانده ميشود | و بو كلمه لرده واو كبى اوقنور

Aquatique	أَكْوَاتِيكْ	مائى	آبى	مائى
L'équateur	لِيكْوَاتُورْ	خط الاستواء	مدار استوا	خط استوا
Quadrangulaire	كَادْرَانْجُولِيرْ	مربع الزوايا	چار گوشه	درت كوشه لى

V ڤ ـ وو

لفظه بين الواو والفاء خاص باللغات الافرنجية (نحو)

میان واو وفا تلفظ میشود واین حرف خاص است بلغت فرنگ (مثال)

بو حرف فرنك لغتنه مخصوص اولوب واو وفا ارا سنده اوقنور (مثال)

Voir	ڤوارْ ـ ووار	نظر ـ النظر	تماشا ـ نگاه	باقمق ـ باقمه
Verre	ڤير ـ ووير	كأس	پياله	بارداق

X كس

مركب من حرفي الكاف والسين (نحو)	مركب است از حرف كاف وسين (مثال)	كاف وسين حرفلرندن مركبدر (مثلا)

Alexandre	آلكسانذر	اسكندر	اسكندر	اسكندر
Sexe	سكس	جنس	جنس ـ نوع	جنس ـ نوع
Maxime	ماكسيم	قاعدة	قاعده	قاعده

وقد يلفظ كالقاف الاعرابية أو كالجيم المصرية مع الزاى في نحو	وچون قاف كه بازا بود تلفظ ميشود (مثال)	وقاف اله زادن مركب كبي تلفظ اولنور (مثلا)

Examen	اِكزامن ـ اِگزامن	فحص	جستجو	اراشدرمه
Exil	اِكزيل ـ اِگزيل	نفي ـ ابعاد	از ديار بيرون راني	سوركون
Exaucer	اِكزوسه ـ اِگزوسه	استجاب	پاسخ دادن	جواب ويرمك
Exhorter	اِكزورته ـ اِگزورته	وعظ	پند هدايت آميز	ايلكه تشويق ايتمك

وقد يكون كالسين (نحو)	وگاه چون سين تلفظ ميشود (مثال)	وبعضا سين كبي تلفظ اولنور (مثال)

Bruxelles	بروسيل	اسم مدينة	نام شهريست	بر شهر اديدر
Soixante	سواسانت	ستين	شصت	آلتمش
Soixante et dix	سواسانت اِى دِيز	سبعين	هفتاد	يتمش

Y ى

لفظه كالياء نحو	چون يا خوانده ميشود (مثال)	ياكبي اوقنور مثلا

Paysan	پای زان	فلاح ـ قروى	برزگر ـ دهقان	اکينجي ـ کويلي
Moyen	موايَن	واسطة	سبب	واسطه
Pays	پای	بلدة ـ خطه	کشور ـ ديار	الکا ـ ولايت
Frayeur	فرايور	خوف ـ رعب	بيم ـ ترس	قورقو

Z ز

لفظه كالزاى نحو	چون زى خوانده ميشود (مثال)	زى كبي اوقنور مثلا

Zéphir	زفير	نسيم ـ ريح صبا	بادبرين ـ بادصبا	لطيف يل
Zèle	زيل	غيرة	غيرت	حميت
Zéro	زيرو	صفر	صفر	صفر

ولا يلفظ فى (نحو)	ودر كلمهاى آتى خوانده نميشود (مثال)	واتيده كى كلمه لرده اوقنمز (مثلا)

Nez	نى	انف	بينى	بورون
Chez	شى	عند	نزد	يان ـ قت
Assez	اسى	يكفى	بس	يتشور

ولا يلفظ ايضا فى الفعل اذا كان لجمع المخاطب نحو	ونيز خوانده نميشود در فعلى كه براى جمع مخاطب باشد (مثال)	وجمع مخاطب ايچون اولان فعلده دخى تلفظ اولنمز مثلا

اوقورسکز	میخوانید	تقرؤن	قولیزیه ـ وولیزیه	Vous lisez
ترکی سویلرسکز	اوازه میخوانید	تغنون	قوشانتیه	Vous chantez
اوررسکز	میزنید	تضربون	قوفراپیه	Vous frappez
یازیورسکز	مینویسید	تکتبون	قوزایکریقیه	Vous écrivez

ادات تعریفه متصل اسما بیاننده در	در بیان اسمها که باادوات تعریف است	فی الاسماء بادات التعریف	(Noms déterminés (par l'article)

تکری	خدا ـ ایزد	الله	دیو	Dieu
یرادیجی	آفریننده	الخالق	لوکریاتور	Le créateur
حضرت عیسانك رسوللری	یاران حضرت عیسی	الحواریون	لی زاپوتر	Les apôtres
ملائکه	سروشها	الملائکة	لی زانج ـ لیزانژ	Les anges
روح القدس	روح القدس	روح القدس	لوسینت اسپری	Le saint-esprit
اقانیم ثلاثه	اقانیم ثلاثه	الثالوث المقدس	لاسینت تری نی تیه	La sainte-trinité
حضرت عیسی	عیسی علیه السلام	المسیح	لوکریست	Le christ
حضرت مریم	حضرت مریم	مریم العذراء	لاسینت فیرج	La sainte vierge
پیغمبرلر	پیمبران	الانبیا	لی پروفت	Les prophètes
اولیالر	اولیاها	الاولیا	لیسینت	Les saints
شهیدلر	شهیدان	الشهداء	لیمارتیر	Les martyres
جنت	بهشت	الجنة	لوپارادی	Le paradis
جهنم	دوزخ	الجحیم	لانفیر	L'enfer

Le diable	لو دیابْلْ	الشیطان	عزازیل ــ دیو	شیطان
Le démon	لو دِمُونْ	ابلیس	اهرمن	ابلیس

Le monde visible (فى الاشياء المشاهده)

Le firmament	لو فِرْمامانْ	العرش . فلك الافلاك	گرزمان ـ آسمان نهم	عرش اعظم
Le ciel	لو سِيَلْ	السماء	آسمان	كوك
Les cieux	لِى سيُو	السموات ـ الافلاك	آسمانها	كوكلر
La terre	لا تِير	الارض	زمين	ير
L'orient	لُو رْيانْ	الشرق	خاور	كونطوغيسى
L'occident	لُوكسِيدَنْ	الغرب	باختر	كونباطيسى
Le nord	لو نُورْ	الشمال	جهت چپ آفتاب	پويراز
Le midi	لو مِيدِى	الجنوب	طرف راست آفتاب	جنوب جهتى
Le soleil	لو سولَاىْ	الشمس	آفتاب	كونش
La lune	لا لُونْ	القمر	ماه	آى
Le croissant	لُو كْرْواسانْ	الهلال	ماه يكشبه ــ ماه نو	يكى آى
La pleine-lune	لا پْلَيْنْ لُونْ	البدر	ماه چارده شب	آيك اون دردى
Les astres	لِيزاسْتْرْ	النجوم	ستارها	يلدزلر

(Des phénomènes) (فی حوادث الجو)

La lumière	لا لُومیِیرْ	النور	فروغ	آیدنلق
L'obscurité	لُوبسکوریتِیه	الظلام	تاریکی	قراکلق
L'arc-en-ciel	لارْکانْسِیَلْ	قوس قزح	تیراژه ــ رنگین کان ــ کان کردون	الکم صاغمه ــ علایم سما
Le brouillard	لوبرُویاَرْ	الضباب	میغ	بوصی ــ سیس
La bourrasque	لابُورْراسْكْ	التلقیمه	گردباد	بوره
Les nuages	لی نُواج ــ لی نُووازْ	السحاب	ابر	بلوت
Le vent	لوڤَنْ ــ لووَون	الریح	باد	یل ــ روزکار
La chaleur	لاشالُورْ	الحر	گرم	سجاق
Le froid	لوفْروا	البرد	سرد	صوغق
La pluie	لاپْلُوی	المطر	باران	یغمور
La neige	لانیج ــ لانیژْ	الثلج	برف	قار
L'éclair	لیکْلَرْ	البرق	درخش ــ بخنوه	شمشك
Le tonnerre	لوتُونِیرْ	الرعد	تندر ــ غریدن آسمان	کوك کورلدیسی
L'orage	لُوراج ــ لُوراژْ	الریح العاصف	گردباد	قاصرغه
L'ombre	لُومبرْ	الظل	سایه	کولکه
La rosée	لاروزِیه	الندا ــ القطر	شبنم	چه
La température	لاتانْپِیراتُورْ	درجة الحرارة	کیفیت هوا	هوانك کیفیتی
La tempête	لاتانْپیتْ	الزوابع	تندباد	کسکین فورطنه
Le zéphyr	لوزَیفیرْ	النسیم	باد برین	لطیف یل
L'éclipse du soleil	لیکْلِیپسْ دُوسُولای	الکسوف	گرفتگی آفتاب	کون طوتلمسی
L'éclipse de la lune	لیکْلِیپسْ دولالُونْ	الخسوف	گرفتگی ماه	آی طوتلمسی

(عناصر أربعه يه دائر) (دربيان اخشيجان) (في العناصر الاربعة) (Des éléments)

هوا ـ يل	باد ـ روزكار	الهوا	لير	L'air
اتش ـ اود	آتش	النار	لوفو	Le feu
صو	آب	الماء	لو	L'eau
طپراق	خاك	التراب	لاتير	La terre

(حواس خمسه يه دائر) (دربيان حواس خمسه) (في الحواس الخمس) (Des sens)

طات	قوه ذايقه ـ مزه	حاسة الذوق	لوجو ـ لوكو	Le goût
ايشديش	قوه سامعه ـ شنوايى	حاسة السمع	لوى	L' ouïe
قوقولمق	قوه شامه ـ بويدن	حاسة الشم	لودورا	L'odorat
مس ايتمك ـ طوتمق	قوه لامسه ـ تماس كردن	حاسة اللمس	لوتوشه	Le toucher
كوريش	قوه باصره ـ بينش	حاسة البصر	لاڤو ـ لاوو	La vue

(جمعه كونلرينه دائر) (دربيان روزهاى آذينه) (في أيام الاسبوع) (Jours de la semaine)

بازار كونى	روز يكشنبه	يوم الاحد	ديمانش	Dimanche
بازار ايرتسى كونى	روز دوشنبه	يوم الاثنين	لوندى	Lundi
صالى كونى	روز سه شنبه	يوم الثلاث	ماردى	Mardi
چارشنبه كونى	روز چهارشنبه	يوم الاربع	ميركردى	Mercredi
پنجشنبه كونى	روز پنجشنبه	يوم الخميس	جودى ـ ژودى	Jeudi
جمعه كونى	آذينه ـ جمعه	يوم الجمعه	ڤاندردى	Vendredi
جمعه ايرتسى	روز شنبه	يوم السبت	سامدى	Samedi

(Les noms des mois) (فی اسماء الشهور) (دربیان نام ماهها) (ایلرك اسمنه دائر)

Janvier	جانفیه ـ ژانوویه	ینایر	بهمن	كانون ثانی
Février	فیفریه ـ فی ووریه	فبرایر	سفندار	شباط
Mars	مارس	مارث	فروردین	مارت
Avril	افریل ـ اووریل	ابریل	اردبهشت	نیسان
Mai	میه	مایو	ایار	مایس
Juin	جوان ـ ژوان	یونیه	تیر	حزیران
Juillet	جوی یه ـ ژوی یه	یولیه	مرداد	تموز
Août	أوت	أغسطس	ماه آب	اغستوس
Septembre	سیبتانبر	سبتمبر	مهر	ایلول
Octobre	أوكتوبر	اكتوبر	آبان	تشرین اول
Novembre	نوفانبر ـ نووانبر	نوفمبر	آذر	تشرین ثانی
Décembre	دیسنبر	دسمبر	دی ـ شب افزا	كانون اول

(Les saisons) (فی الفصول) (دربیان فصول چهارگانه) (فصول اربعه یه دائر)

Le printemps	لوپرنتان	الربیع	بهار	ایلكبهار
L'été	لی تیه	الصیف	تابستان	یاز
L'automne	لوتون	الخریف	پاییز ـ خزان	كوز ـ صولغبهار
L'hiver	لی فیفر ـ لی وویه	الشتا	زمستان	قیش

(جسملك اجزاسنه دائر) (دربيان اجزاى جسم) (في اجزاء الجسم) (Parties du corps)

باش	سر	الرأس	لا تيت	La tête
قيللر	مويها	الاشعار	لى شفو	Les cheveux
آلن	پيشانى	الجبهة	لوفرون	Le front
قولاقلر	گوشها	الاذنان	ليزورَاى	Les oreilles
يوز	رو	الوجه	لو فيزاج-لوويزاژ	Le visage
كوز	چشم	العين	لوى	L'œil
كوزلر	چشمان-چشمها	العيون	ليزيو	Les yeux
برون	بينى	الانف	لونه	Le nez
كوزقپاغى	پلك-بام چشم	الجفن	لى پوپيير	Les paupières
كرپك	مژگان-مژه	الهدب-ومش	لى سيل	Les cils
اغز	دهن	الفم	لابوش	La bouche
دوداق	لب	الشفة	لاليفر-لالى وور	La lèvre
دل	زبان	اللسان	لالانج-لالانك	La langue
ديشلر	دندانها	الاسنان	لى دن	Les dents
بيقلر	سبلتها	الشوارب	لى موستاش	Les moustaches
صقال	ريش	اللحيه	لابارب	La barbe
يكاق	رخ-رخسار	الخد-العارض	لاجو-ژو	La joue
چكه	زنخ	الذقن	لومانتون	Le menton
بيون	گردن	الرقبة	لوكو	Le cou
بوغاز	گلو	الزور	لاجورج-لاكورژ	La gorge
اوموز	دوش	الكتف	ليپول	L'épaule

قولتق	بغل	الابط	لي سيل	L'aisselle
ارقه	پشت	الظهر	لودو	Le dos
قول	بازو	الذراع ـ العضد	لوبرا	Le bras
ال	دست	اليد	لامن	La main
پارمقلر	انگشتها	الاصابع	لي دوا	Les doigts
طرناقلر	ناخنها	الاظفار	ليزونجل ـ ليزونكل	Les ongles
كوكس	سينه	الصدر	لاپواترين	La poitrine
صورسه‌لر ـ ايكولر	پهلوها	الاضلاع	لي كوت	Les côtes
يورك ـ كوكل	دل	القلب ـ الفؤاد	لوكور	Le cœur
قورساق	معده	المعده	ليستوما	L'estomac
قارن	شكم	البطن	لوفانتر ـ لووانتر	Le ventre
اشكنبه	شكنبه	الكرش	لاتريب	Les tripes
بغرصقلر	رودها	المصران	لي بوايو	Les boyaux
اود	زهره	المرارة	لابيل	La bile
قره جكر	جكر	الكبد	لوفوا	Le foi
بوبركلر	كرچها ـ كردها	الكلاوى	لي رون يون	Les rognons
كوبك	ناف	السرة	لونومبريل	Le nombril
بود ـ اويلق	ران	الفخذ	لاكويس	La cuisse
ديز	زانو	الركبة	لوجنو ـ لوزينو	Le genoux
بجاق ـ بالدير	پوز	الساق	لاجانب ـ لازانب	La jambe

طپوق	مهرۀ پا	الكعب	لاسْتراجالْ.لاستْراكالْ	L'astragale
اوكچه	پاشنه ـ پل	العقب ـ مؤخرالقدم	لوتالون	Le talon
اياق	پاى	الرجل	لوپيِه	Le pied
جان	جان ـ روان	الروح	لامْ	L'âme
قان	خون	الدم	لوسانْ	Le sang
سالیار	آب دهن	الريق	لاسَاليقْ ـ سالىوو	La salive
تر	خوى	العرق	لاسُواُورْ	La sueur
كميكلر	استخوانها	العظام	لىزُو	Les os
سموك	مرك ـ خلم	المخاط	لامورْفْ ـ موروو	La morve
ات	گوشت	اللحم	لاشيِرْ	La chair
باش پارمق	انگشت سترگ	الابهام	لوپُوسْ	Le pouce
شهادت پارمغى	انگشت شنك	السبابه	لانْدِيكسْ	L'index
اورته پارمق	انگشت ميانه	الوسطى	لودُوادُومِلْيُو	Le doigt du milieu
آدسز پرمق ـ يوزك پرمغى	انگشت بى نام	البنصر	لودُوا آنُولِيرْ	Le doigt annulaire
سرچه پارمق	كالوج ـ كاليج	الخنصر	لوپتِي دوا	Le petit doigt
پارمقلر	انگشتها	الاصابع	لَى دوا	Les doigts
سكير	پى	العصب	لونيرفْ	Le nerf
طمرلر	رگها	العروق	لىِ ڤين ـ سووين	Les veines
بك	خال	خال	اُونْ گرَنْ دوبوتيه	Un grain de beauté

(Des fruits)	(فى الفواكه)		(در ميوه ها)	(يمشلره دائر)
Un abricot	اون ابريكو	مشمشة	يك زردالو	برقيسى
Une amande	أون اماند	لوزة	يك بادام	بربادام
Une banane	أون بانان	موزة	يك انجير آدم	برموز
Une cerise	أون سريز	كريزة	يك آلوبالو	بركراس
Un coing	اون كوان	سفرجلة	يك به	برآيوا
Un chataigner	اون شاتى نيه	ابوفروة	يك شاه بلوط	بركستانه
Une datte	أون دات	بلحة ـ تمرة	يك خرما	برخرما
Une figue	أون فيج ـ فيك	تينة	يك انجير	برانجير
Une grenade	أون جرناد ـ كرناد	رمانة	يك انار	برنار
Une noix	أون نوا	جوزة ـ عين الجمل	يك كردكان	برجوز
Une noisette	أون نوازيت	بندقة	يك كلوز	برفندق
Une pêche	أون پيش	خوخة	يك شفتالو	برشفتالو
Une poire	أون پوار	كمثرى	يك امرود	برارمود
Une pomme	أون پوم	تفاحة	يك سيب	برالما
Une prune	أون پرون	برقوقة	يك آلو	براريك
Une orange	أون اورانج ـ اورانژ	برتقانة	يك نارنك شيرين	برپرتقال
Une pastèque	أون پاستيك	بطيخة	يك هندوانه	برقارپوز
Un melon	أون ميلون	شمامة ـ قاون	يك خربزه	برقاون
Une fraise	أون فريز	توت ارضى ـ شيلك	توت فرنكى	چيلك

Une groseille	أون كروزاى ـ جروزاى	عنب الثعلب	انكور فرنكى	فرنك اوزمى
Une jujube	أون ژروب ـ جوجوب	عناب	عناب ـ شيلان	عناب
Une mûre	أون مور	توتة	توت	توت
Une olive	أون اوليف ـ اوليوو	زيتونة	زيتون	زيتون
Une griotte	أون كريوت ـ جريوت	وشنة	الوبالوى ترش	وشنه

(Des arbres)	(فى الاشجار)	(در درختها)	(اغاجلره دائر)	
Arbuste	آربوست	شجيرة	درخت خرد	اوفق اغاج
La racine	لاراسين	العرق	بخ ـ ريشه	كوك
Le tronc	لوترون	الجذل	كندهٔ درخت	اغاجك اوجه‌سى
La tige	لاتيج ـ تيژ	الجذع	تنهٔ درخت	اغاجك كوده‌سى
La branche	لابرانش	الغصن	نهال	فدان
Le rameau	لورامو	القضيب	شاخ ـ فاخ	دال ـ بوداق
Les feuilles	لى فوى	الورق	برك	ياپراق
Une plante	أون پلانت	نبات	كياه	اوت
Un bouton	اون بوتون	زر ـ كم	غنچه	طومورجق
L'écorce	لى كورس	قشر الشجر	پوست درخت	اغاج قبوغى

دیکنلر	خارها	اشواك	لِی زِی پِینْ	Les épines
دفنه اغاجی	دهمست	الشجر الغار	لو لُورِیَه	Le laurier
اردیج اغاجی	آذرین ـ ناژون	الارز ـ نضار	لو سِیدْر	Le cèdre
چام اغاجی	درخت کوکنار	شجر الراتینج	لو ساپَنْ	Le sapin
سرو	سرو	السرو	لُو سِیپْرِی	Le cyprès
برنوع یبان انجیری	انجیر عرب	الجمیز ـ تین الاحمق	لُو سِیکُومُور	Le sycomore
قره اغاج	پشه غال	شجر البق ـ الدردار	لُورْم	L'orme
بلاموط اغاجی	درخت قونج	البلوط	لو شَینْ	Le chêne
چنار	چنار	الدلب	لو پلاتَانْ	Le platane
سلطانی سکوت	بهرامه ـ سپید مشک	لیلاق	لو لیلا	Le lilas
سنط اغاجی	برسم	السنط	لا کاسیا	L'acacia
عرب کراسی «	کنار	السدر	لا لیزییَه	L'alizier
عود «	داربوی	العود ـ الند	لالُوآیس	L'aloès
آبانوس	آبنوس	الابنوس	لِی بِی نیِه	L'ébénier
ماهون «	کابلی	الکابلی	لا کاجو ـ لا کاژو	L'acajou
طاغ سروی	سرو ابهل ـ سرو کوهی	العرعر	لوجونیڤرییه	Le genévrier
خیارشنبر اغاجی	درخت خیار چنبر	شجر خیار الشنبر	لو کاسیه	Le cassier
کچی بوینوزی «	درخت خروب	شجر الخروب	لو کاروبیه	Le caroubier
سکود اغاجی	بید	الصفصاف	لو سول	Le saule
آق قواق	سپیدار	الحور	لو پوپلیه	Le peuplier

(سفره ادواتنه دائر)	(دائر بادوات سفره)		(فى أدوات السفرة)	(Utensiles de table)
برسفره	يك سفره	سفرة ـ مائدة	أون تابل	Une table
برپشكير	يك دستارخوار	فوطه ـ منشفه	أون سرفيت	Une serviette
برچتال	يك منشال	شوكة	أون فورشيت	Une fourchette
بربچاق	يك كارد	سكينة	أون كوتو	Un couteau
بر جزوه	يك قهوه دان	ابريق القهوه	أون كافى تير	Une cafetière
بر قاشق	يك قاشق ـ چمچه	ملعقة	أون كويير	Une cuillère
بر صحن	يك صحن	صحن	أون آسيت	Une assiette
بر برداق	يك پياله	قدح ـ كاية	أون فير ـ ووير	Un verre
بر طبق	يك طبق	طبق	أون پلا	Une plat
بر سركه لك	يك سركه دان	اناء الخل	أون فينجريير ـ وونى كرير	Une vinaigrière
بر شكرلك	يك شكردان	حق السكر	أون سوكريه	Un sucrier
بر تبسى	يك سينى	صينيه	أون پلاتو	Un plateau
بر چاى ابريغى	يك چايدان	ابريق الشاى	أون تى ير	Une théière

(مأكولاته دائر)	(دربيان طعامات)		(فى الاطعمه)	(Des repas)
قهوالتى	چاشت صبح ـ ناهارى	الفطور	لودى ژونى ـ سو ديجونيه	Le déjeuner
اويله يمكى	چاشت نيمروز	الغدا	لودينيه	Le dîner

اخشام طعامی	طعام شام	العشا	لوسوپی	Le souper
اتمك	نان	خبز ـ عيش	دو پن	Du pain
جوربا	شوربا	شوربة	أرن سوپ	Une soupe
ات	گوشت	اللحم	دولاڤیاند ـ وویاند	De la viande
کباب	کباب	کباب	دوروتی	Du rôti
قبورغه قزارتمسی	پهلوی گوشت بریان	اللحم المنشط ـ کوستلیه ـ ضلع	دی کوت لت	Des côtelettes
کولبصدی	اخگربز	کولبسطی	دی بیف تك	Des biftecks
کوزلمه ـ بورك	انگشتوا	فطیر ـ لابیته	دی جاتو ـ کاتو	Des gâteaux
یومورطه‌لر	تخمهای مرغ	بیض	دی زوف	Des œufs
پنیر	پنیر	جبنه	دوفروماج ـ فروماژ	Du fromage
سود	شیر	لبن	دولی	Du lait
سبزوات	سبزوات	خضارات	دی لیجوم ـ لی کوم	Des légumes
پلاو	پلاو	رزمفلفل	دو پیلاو	Du pilau
بیبر	پلپل	فلفل	دو پواڤر ـ پواوور	Du poivre
طوز	نمك	ملح	دو سل	Du sel
شکرله‌لر	نقلها	ملبسات	دی بون بون	Des bonbons
شکر	شکر	سکر	دو سوکر	Du sucre
بال	انگبین	عسل	دو میل	Du miel
قهوه	قهوه	قهوة ـ بن	دو کافی	Du café
چای	چای	شای	دو تی	Du thé
طاتلیلر	شیرینیها	الحلویات	دی دوسور	Des douceurs
یوفقه اتمك	نان عشوش	رقاق	دی جوفر ـ کوفر	Des gaufres
قاورمه	قاورمه	مقلی	دولافریکاسیه	De la fricassée

De la friture	دو لا فريتور	لحم مقلية	بريانى	قيزارغه
Une pâtisserie	أون پاتيسرى	فطير	خميركارى	خورايشى
De la mélasse	دولا ميلاس	دبس ـ عسل اسود	دوشاب	بكمز
Des omelettes	دى زومليت	عجة بيض	خايه ريز	يومورطه قيغانه سى
Du poisson	دوپواسون	سمك	ماهى	بالق
Des boulettes	دى بوليت	كفتة	كوفته	كوفته
Du ragoût	دو راجو ـ راكو	يخنى	يخنى	يخنى
Du rognon	دو رونيون	كلية	كرده	بوبرك
Une tourte	أون تورت	بقلاوة	تفشره ـ بقلاوه	بقلاوه
Du vermicelle	دو فيرميسيل	شعرية	ارشته ـ رشته	تل شهريه
De la volaille	دو لافولاى	لحم الطير	كوشت مرغ	قوش اتى

(Objets classiques) (فى أدوات المدرسة) (دربيان ادوات مدرسه) (مدرسه ادواتنه دائر)

Un canif	أون كانيف	مطوة	يك قلم تراش	برچاقى
Une plume	أون پلوم	قلم ـ قلم ريشة	يك خامه	برقلم
Un crayon	اون كرايون	قلم رصاص	يك خامهٔ اسربى	برقورشون قلم
Une règle	أون ريكل ـ ريجل	مسطرة	يك راسته	برجدول
Un encrier	اون انكريه	دواية ـ دواة	يك دوات	بردويت
De l'encre	دو لانكر	حبر ـ مداد	مركب	مركب
Du papier	دو پاپى	ورق	كاغذ	كاغد
Un livre	اون ليفر	كتاب	يك كتاب	بركتاب

بردفتر	يك دفتر	كراس ـ دفتر	أُونْ كَايِيَ	Un cahier
برمهر	يك مهر	ختم	اونْ كَاشَي	Un cachet
تباشير	تباشير	طباشير	دولاكْرَى	De la craie
بردرس	يك درس	درس	أُونْ لَسُون	Une leçon
برشاكرد	يك شاكرد	تلميذ	أُونْ اِى لَيْفْ	Un élève
برخوجه	يك استاد	معلم	أُونْ پروفَيسور	Un professeur
برصحيفه	يك صفحه	صحيفة	أُونْ پاژ ـ پاج	Une page
برجزدان	يك محفظهٔ كاغذ	محفظة الاوراق	أُونْ پورتْ فوى	Un portefeuille
برريكاث	يك ريكدان	مرملة	اونْ پودريه	Un poudrier
قوم	ريك	رمل	دولاپودر	De la poudre

(او واشياسنه دائر) (دربيان خانه واشياش) (فى البيت وتعلقاته) (De la maison)

براو	يك خانه	بيت ـ دار	أُونْ ميزون	Une maison
براوطه	يك اوطاق	حجرة ـ اودة	〃 شَامْبر	Une chambre
برپنجره	يك پنجره	شباك	〃 فَنيتْر	Une fenêtre
برقپو	يك در	باب	〃 پورت	Une porte
بركليد	يك قفل	قفل ـ كالون	〃 سيرور	Une serrure
برانختار	يك كليد ـ مدنك	مفتاح	〃 كلى ـ كليه	Une clef
برمطبخ	يك اشپزخانه	مطبخ	〃 كوزين	Une cuisine
براسكمله	يك اسكميل	كرسى	〃 شيز	Une chaise
برشمعدان	يك شمعدان	شمعدان	أُون شَانْدَلْيه	Un chandelier
برصندق	يك صندوق	صندوق	〃 كوفر	Un coffre

بردولاب	يك دولاب	دولاب	أون آرموار	Une armoire
بريتاق	يك رخت خواب	فرش النوم	اون لى	Un lit
بردوشك ـ شلته	يك بستر	مرتبة	« ماتلا	Un matelas
براورتو ـ يورغان	يك زبرپوش	غطا ـ لحاف	أون كوفيرتور	Une couverture
برباش يصديغى	يك بالين	مخدة النوم	اون أورييه	Un oreiller
برجبنلك	يك روپوش سرير	ناموسية	أون موستكير	Une moustiquaire
يتاق چارشفلرى	روپوشهاى رخت خواب	ملايات الفرش	لى درادولى	Les draps de lit

(ملبوسانه دائر)	(دائر بلباسها)	(فى الملبوسات)		(Des habillements)
برروبا	يك لباس	كسوة ـ بدله	أون آبى	Un habit
« كوملك	يك پيراهن	قميص	أون شوميز	Une chemise
« دون	يك زيرجامه	لباس	اون كالسون	Un caleçon
« عنترى	يك قبا	قبا	أون فيست	Une veste
« يلك	يك نيم تن	صديرى	اون ژلى ـ جيليه	Un gilet
« پنطلون	يك پانطلون	پانطلون	اون پانطلون	Un pantalon
« ستره	يك ستره	سترة	أون ريدنجوت ـ ريدنكوت	Une redingote
قوندره لر	پاپوشها	كنادر	دى سولييه	Des souliers
چورابلر	جورابها	جورابات	دى با	Des bas
الديوانلر	دستكشها	كفوف	دى جان ـ كان	Des gants
بر منديل ـ ياغلق	يك دستمال	منديل	أون موشوار	Un mouchoir
بر ساعت	يك ساعت	ساعة	أون مونتر	Une montre

(Artisans et commerçants.) (في أرباب الصنايع والتجار) (درميان ارباب صنعت وتجارت) (صنعت وتجارت اربابنه دائر)

Un barbier	اون باربيه	حلاق ـ مزين	يك بربر	بر بربر
Un boucher	ـ بوشي ـ بوشيه	قصاب ـ جزار	يك قصاب	بر قصاب
Un boulanger	ـ بولان ژى بولانجيه	خباز	يك نانوا	بر اتمكجى
Un cafetier	ـ كافتييه	بنان ـ بايع القهوه	يك قهوه فروش	بر قهوه جى
Un bijoutier	ـ بيژوتى بيجوتيه	جوهرى ـ جواهرجى	يك گوهرفروش	بر جواهرجى
Un cordonnier	ـ كوردونيه	خفاف ـ جزمه جى	كفشگر ـ كفشدوز	بر قوندره جى
Un fruitier	ـ فرويتيه	فكهانى	يك ميوه فروش	بر يمشجى
Un horloger	ـ اورلوژى ـ اورلوجيه	ساعاتى	ساعتگر	بر ساعتجى
Un libraire	ـ ليبرير	كتبى	يك كتاب فروش	بر كتابجى
Un macon	ـ ماسون	بنا	ديواركر ـ لاوكر	بر ياپيجى ـ ديوارجى
Un charpentier	ـ شاربانتيه	نجار	انگار ـ دركر	بر دولگر
Un serrurier	ـ سيروريه	صانع الاقفال	يك جلانگر	بر چلنگر
Un marchand	ـ مارشان	تاجر	يك بازرگان	بر تجار
Un papetier	ـ پاپتيه	بياع ورق	يك كاغذ فروش	بر كاغدجى
Un tailleur	ـ تايور	خياط	يك خياط	بر ترزى
Un pharmacien	ـ فارماسين	صانع الادوية	يك دارو فروش	بر اجزاجى

(Des domestiques)		(في الخدم)	(دائر بنوكرها)	(خدمتكارلره دائر)
Un domestique	أون دومستيك	خادم	يك نوكر ـ خدمتكار	برخدمتجي
Un serviteur	» سرفيتور	خدام	يك پيشكار	برخدمتكار
Une servante	أون سرفانت	خدامة	يك زن خدمتكار	برخدمتجي قاري
Un palefrenier	أون پالفرنييه	سايس	يك غلام آخور	برسايس
Un cuisinier	» كويزينييه	طباخ	يك آشپز	برآشجي
Un portier	» پورتييه	بواب	يك دربان	برقپوجي
Un gouverneur	» كوفرنور جوفرنور	لالا ـ مربي	يك لاله	برلاله
Une gouvernante	أون كوفرنانت ـ جوفرنانت	دادة ـ مربية	يك آتون	بردادى
Une nourrice	» نوريس	مرضعة	يك مادرشير	برسودانا
Un intendant	أون آنتاندان	كتخدا ـ وكيل	يك كتخدا	بركهيا
Un maître d'hôtel	» ميتردوتيل	كيلارجي	يك خورصلادار	بركيلارجي
Un cochet	» كوشيه	سواق العربية	يك گردونه ران	برعربه جي
Un sommelier	» سومليه	وكيل الخرج	يك وكيل خرج	بروكيل خرج

(Des animaux)		(في الحيوانات)	(دائر بحيوانات)	(حيوانلره دائر)
Un cheval	أون شفال	حصان ـ فرس	يك اسب	برآت
Une jument	أون ژمان ـ جومن	رمكة ـ فرس انثى	يك ماديان	برقصراق
Un mouton	أون موتون	خروف	يك گوسفند	برقيون
Une brebis	أون بربي	نعجة	يك گوسفند ماده	برديشي قويون

برقوزی	يك بره	حمل ـ رميس	أون أنيو	Un agneau
بركچی	يك بز	معزه	أون شيفر	Une chèvre
براوغلاق	يك بزغاله	جدی	اون شفرو	Un chevreau
براركك طای	يك كرهٔ اسب	مهر	« پولن	Un poulain
برديشی طای	يك كره ماديان	مهرة	أون پوليش	Une pouliche
برتكه	يك بز نر ـ گشن	تيس	أون بوك	Un bouc
برديشی دانه	يك گوساله ماده	عجلة	أون زنيس جينيس	Une génisse
براوكوز	يك گاو	ثور ـ بقر	اون بوف	Un bœuf
برمانده	يك گاميش	جاموس	« بوفل	Un buffle
بردانه	يك گوساله	عجل	« فو	Un veau
براينك	يك ماده گاو	بقرة	أون واش	Une vache
برميمون	يك بوزينه	قرد ـ سعدان	أون سانژ ـ سانج	Un singe
برطاوشان	يك خرگوش	ارنب	« ليفر	Un lièvre
برديشی جيلان	يك آهوی ماده	غزالة	أون گازيل ـ جازيل	Une gazelle
بردوه	يك اشتر	جمل ـ بعير	أون شامو	Un chameau
بر هجين	يك شترباد	هجين ـ ناقة	أون درومادير	Un dromadaire
بر كدی	يك گربه	هرة ـ قطة	« شا	Un chat
بر صچان	يك موش	فارة	« را	Un rat
براشك ـ چندر	يك خر ـ دراز گوش	حمار	« آن	Un âne

Un mulet	اُونْ مُولِيَه	بغل	يك استر	بر قاطر
Un cochon	« كُوشُونْ	خنزير	يك گراز ـ خوك	بر طوموز
Un lion	« لِيُونْ	اسد ـ سبع	يك شير	بر ارسلان
Un chien	« شِيَنْ	كلب	يك سگ	بر كوپك
Un loup	« لُو	ذئب	يك گرگ	بر قورد
Un tigre	« تِيكْرْ ـ تِيجْرْ	نمر	يك پلنگ	بر قپلان
Un ours	« اُورْسْ	دب	يك خرس	بر آيو
Un renard	« رَنَارْ	ثعلب	يك روباه	بر تلكى
Un éléphant	« اَيلِيفَانْ	فيل	يك پيل	بر فيل

(Des oiseaux)	(فى الطيور)	(در بيان مرغها)	(قوشلره دائر)

Les serres	لِى سَيرْ	المخالب	چنگال ـ پنجه	چيناق
Le vautour	لُوفُوتُورْ ـ وُوتُورْ	العقاب	كركس سپيد	آقبابا
Le hibou	لُو هِيبُو	البوم	جغد ـ بلبل كنج	بايقوش
La pie	لا پِى	العقعق	كلاژه ـ عكعك	صقصغان قوشى
La corneille	لا كُورْنَاىْ	الزاغ	كلاغ	قره‌قرغه
Le faisan	لُوفَيزَانْ	الديك البرى	تذرو	سوكلون
Le héron	لِى رُونْ	الدنكلة	ماهى خوار	بالقچين
La perdrix	لا پَيرْدِرِى	الحجل	كبك	كَكلك
Le ramier	لُو رامِيَ	منقار الدم	كبوتر كوهى	يبانى كووكرچين
Le serin	لُو سِرَنْ	الكنارى	زرد چقو	قناريه

برقرتالقوشی	یک کرکس	نسر	أونْ اَيجلْ-ايكلْ	Un aigle
بر بلدرجين	یک لار ووه	سمانة	أُونْ كَاى	Une caille
بر اوردكْ	یک مرغاب	بطة	أُونْ كَانار	Un canard
بر قرغه	یک زاغ	غراب	״ كُورْبُو	Un corbeau
بر طوغان	یک شاهين	صقر	״ فُوكُونْ	Un faucon
بر قرلنقيج	یک پرستوک	خطاف-عصفورالجنه	أُون اِيرونْ دِيل	Une hirondelle
بر چاوش قوشی	یک شانه سر-پوپک	هدهد	״ هُوپْ	Une huppe
بر قره طاوق	یک مرغالی	شحرور	أُونْ مِيرلْ	Un merle
بر چيلاق	یک زغن-کوشتربا	حدأة-حداية	״ مِيلانْ	Un milan
بر سرچه	یک گنجشک	عصفور	״ مُوانُو	Un moineau
بر قاز	یک قاز	وزة	أُونْ وا	Une oie
بر طاوس	یک طاوس	طاوس-صراخ	أُونْ پانْ	Un paon
بر بيغان	یک توتک-طوطی	درّة	״ پِيرُوكِى	Un perroquet
بر طاوق	یک ماکيان	دجاجة	أُون پُول	Une poule
بر پلج	یک فرخ-جوژه	كتكوت	أُونْ پُولِى	Un poulet
بر خروس	یک خروس	ديك	״ كُوكْ	Un coq
بر كوورچين	یک كبوتر	حمامة	״ پيجُونْ-پژُون	Un pigeon
بر بلبل	یک هزار	بلبل-عندليب	״ رُوسَنيُول	Un rossignol
بر قومری	یک موسيچه	قمرية	أُونْ تُورتِيرِيلْ	Une tourterelle
بر چايرقوشی	یک جکاوک	ابوالمليح	״ الُوِيتْ	Une alouette

(بوجكلره دائر)	(دربيان حشرات)	(فى الحشرات)		(Des insectes)
بر ييلان	يك مار	ثعبان	أون سيرپن	Un serpent
بر عقرب	〃 كژدوم ــ كجدوم	عقرب	〃 سكورپيون	Un scorpion
بر قوربغه	يك غوك	ضفدعة	أون كرنويل	Une grenouille
بر بال اريسى	يك مكس انكبين	نحلة	〃 آبي	Une abeille
بر صاروجه آرى	يك كلبز	ذنبور ــ دبور	〃 جيپ ــ كيپ	Une guêpe
بر چكركه	يك ملخ	جرادة	〃 سوتريل	Un sauterelle
بر سنك	يك مكس	ذبابة	〃 موش	Une mouche
بر سورى سنك	يك پشه	نموسة	أون كوزن	Un cousin
بر پره	يك كيك	برغوث	أون پوس	Une puce
بر تخته بتى	يك تردك ــ غساك	بقة	〃 پونيز	Une punaise
بر قورت	يك كرم	دودة	أون قير ــ ووير	Un ver
بر بت	يك سپس	قملة	〃 پو	Un pou

(چوق استعمال اولان اخلاق وصفاته دائر)	(دربيان صفات واخلاق كه بسيار استعمال ميشود)	(فى الصفات والخصال كثيرة الاستعمال)		(Des qualités les plus usitées)
كولر يوزلى	خوشرو	بشوش	آفابل	Affable
دوست	يار	حبيب	آمى	Ami
سوكلو	دلپسند	محبوب	ای‌مابل	Aimable
اسكى	كهنه	قديم	آنسين	Ancien
ايشه مقيد	برزيده	مواظب	آسيدو	Assidu
خبردار	آگاه	متنبه	آتانتيف	Attentif

Avare	آفار ـ آوار	بخيل	آزمند	بخيل
Généreux	جنرو ـ ژنرو	كريم	سخى	جوانمرد
Bon	بون	طيب	خوب	كوزل ـ ايو
Capable	كاپابل	لايق	سزاوار	لياقتلو
Cher	شير	عزيز	دلاويز	سوكلى
Civil	سيفيل ـ سى ويل	جميل الخلق	نوازشكار	طاتلوخويلو
Content	كونتان	مبسوط	خشنود	مسرور
Mécontent	ميكونتان	غير مبسوط	ناخشنود	خشنودكل
Facile	فاسيل	سهل	آسان	قولاى
Difficile	دفسيل	صعب	دشوار	كوج
Docile	دوسيل	سهل الانطباع	خوشخو	يواشخويلو
Indocile	آن دوسيل	صعب الانطباع	بدخو	خويسز
Obéissant	أوبايسان	مطيع	فرمانبر	اطاعتلى
Désobéissant	دى زوبايسان	عاص ـ عاق	نافرمان	اطاعتسز
Eloquent	اىلوكان	فصيح	زبان آور	دلباز
Envieux	آنفيو ـ آن ويو	حسود	رشكبر	حاسد
Jaloux	ژالو ـ جالو	غيور	غبطه كار	قصقانج
Flatteur	فلاتور	متملق ـ مداهن	لابه كار	يالطاقلانجى
Menteur	مانتور	كذاب	دروغكو	يلانجى
Hypocrite	ايپوكريت	مرائى	زرق پيشه	رياكار

صداقتلو	صداقتكار	صادق	فيدِيلْ	Fidèle
دلی	ديوانه	مجنون	فُو	Fou
بودله	كول ـ سبكمغز	احمق ـ ابله	سُو	Sot
عقللو	دانا ـ خردمند	عاقل	سَاجْ ـ سَاژْ	Sage
كيفلو ـ شن	فرحناك ـ شادان	فرح ـ مبتهج	جِی	Gai
طاسه‌لو ـ كدرلو	غمگين	محزون	تريسْتْ	Triste
ظريف	دلكش	ظريف ـ مطبوع	چانتيل ـ ژانتيل	Gentil
نازك مزاج	خوشطبع	رقيق المزاج	دِی لِيكا	Délicat
قبا ـ خويراد	درشتخو ـ بدطبع	غليظ الطبع	كروسِيِی	Grossier
مهارتلو	هنرور ـ كاردان	ماهر ـ حاذق	آبيلْ	Habile
اقباللو	بختيار ـ كامكار	سعيد	أورو	Heureux
بختسز	بدبخت	منكوب	مالُورو	Malheureux
عفتلو	صلاح پيشه	صالح ـ امين ـ صادق	أونيتْ	Honnête
آلچق	فرومايه	دنی	مالُونيتْ	Malhonnête
يوخسول	بينوا	فقير	پوڤْر ـ پوور	Pauvre
زنكين ـ بای	توانكر	غنی	رِيش	Riche
همتسز ـ تنبل	كم همت	قليل الهمة	آندولان	Indolent
حياسز ـ اوتانمز	بی شرم ـ بی آبرو	قليل الحيا ـ وقيح	آنْسولان	Insolant
نانكور	نمك بحرام	كنود ـ منكر النعمه	انجرا ـ آنْ كرا	Ingrat
ذكاوتلو ـ ذهنلو	زيرك ـ دانشمند	ذكی ـ فهيم	انتليجانْ ـ انْ تيليژانْ	Intelligent
كوتو	نابكار	شرير ـ قبيح	ميشانْ	Méchant

Modeste	مودِبسْت	متواضع	تواضع کننده	آلچق کوکلّا
Orgueilleux	اورکولیو ـ اورجولیو	متکبر ـ شامخ الانف	خودبین ـ بادسر	کبرلو
Négligent	نَجْلیجانْ ـ نیکلی ژانْ	مهمل	سپوزکار	اهمالجی
Paresseux	پاَرِیسو	متوانی ـ کسلان	پرویشکار	اوشنکس
Mendiant	ماندِیان	سائل ـ شحات	گدا ـ دریوزه گر	دلنجی
Poli	پُول	ادیب ـ مهذب	مؤدب ـ باادب	ادبلو
Peureux	پورو	خواف ـ جبان	ترسناک ـ بی زهره	قورقاق
Propre	پروپْر	نظیف ـ نقی	پاک ـ پاکیزه	تمیز
Propre à	پروپْرآ	لائق ـ جدیر ـ احرا	سزا ـ شایان	قابلیتلو
Reconnaissant	رِی کُونِیسّان	متشکر ـ شاکر	سپاس کننده	شکرایدیجی
Rusé	رُوزِیه	محتال ـ مکار	حیله باز ـ فندپیشه	حیله کار
Sincère	سنسیر	صادق	صداقتکار	صداقتلو
Sobre	سوبْر	قانع ـ قنوع	خرسند ـ قناعت کننده	قناعت صاحبی
Timide	تیمیدْ	مستحی ـ ذوالحیاء	شرمنده	اوتانغان
Trompeur	ترومپور	مخادع ـ خدّاع	فریبنده	آلدادیجی
Vertueux	فیرتُو ـ ویرتُو	فاضل	فضیلتمآب	فضیلتلو
Vrai	فْرِی ـ ورِیه	صادق القول	راستکو	طوغری سوز
Voleur	فُولور ـ وُولُور	سارق	دزد	خرسز
Grand	جْران ـ کران	کبیر	بزرک	بیوك
Petit	پتی	صغیر	خرد	کوچك
Beau	بو	جمیل ـ لطیف	زیبا ـ خوب	کوزل ـ ایو
Joli	جولی ـ ژولی	ملیح ـ صبیح	دلاویز ـ دلارا	ظریف ـ دل

چرکین	زشت ـ بدلقا	ذمیم ـ قبیح المنظر	لَیذ	Laid
فنا ـ کوتی	بد	ردیٔ	موفی ـ مووویه	Mauvais
قوتلو	توانا ـ زورمند	قوی	فور	Fort
قوتسز	ناتوان ـ زبون	ضعیف	فیبل	Faible
آرق	لاغر ـ نزار	نحیف	میجر ـ میکر	Maigre
کیفسز ـ خسته	بیمار	مریض	مالاذ	Malade
کور	کور ـ نابینا	اعمی ـ ضریر	آفوجل ـ آووکل	Aveugle
دلسز	لال ـ گنگ	اخرس ـ ابکم	مویه	Muet
صاغر	کر ـ شوا	اصم ـ اطرش	سور	Sourd
طوپال ـ آقسق	شل ـ لنگ	اعرج	بوآتو	Boiteux
سقط	سقط	مکسح ـ أقل	آستروپیَ	Estropié
شیشمان ـ یوغون	ستبر ـ زفت	غلیظ	جرو ـ کرو	Gros
سمیز	فربه	سمین ـ مشحم	جرا ـ کرا	Gras
شاشی	کرچشم ـ چشم کشته	احول	لوش	Louche
ککمه ـ پپه	الکن ـ کجزبان	الکن	بیج ـ بیك	Begue
قنبور	پشت کور	احدب	بوسو	Bossu
کنج ـ دلی قانلو	برنا ـ نوجوان	شب ـ شاب	جون ـ ژون	Jeune
قوجه ـ اختیار	پیر ـ سال خورده	هرم ـ عجوز	فیو ـ وویو	Vieux
اوزون	دراز	طویل	لونج ـ لون	Long
قصه	کوتاه	قصیر	کور	Court
جوجه ـ بودور	زادخوست ـ کوته قد	قزعة ـ ماجوج	نین	Nain

(خصم واقربا لرمداتر) (درميان خويش واقارب) (فی الاهل والاقارب) (Des parents)

بر بابا	يك پدر	اب ـ والد	أون پير	Un père
بر انا ـ والده	يك مادر	ام ـ والدة	أون مير	Une mère
بر دده	يك نيا	جد	أون كران پير	Un grand père
بر بيوك والده	يك مادر بزرگ	جدة	أون كران مير	Une grand' mère
بر اوغل	يك پسر	ابن	أون فيس	Un fils
بر قز	يك دختر	بنت	أون فيل	Une fille
بر طورون	يك نوه ـ نبيره	حفيد	اون پتی فيس	Un petit-fils
بر قز طورون	يك دخترنوه	حفيدة	أون پتيت فيل	Une petite-fille
بر قرنداش	يك برادر	أخ ـ شقيق	أون فرير	Un frère
بر قز قرنداش	يك خواهر	أخت	أون سور	Une sœur
بر عموجه	يك برادر پدر	عم	أون أونكل	Un oncle
بر تيزه	يك خواهر مادر	خالة	أون تانت	Une tante
بر قرنداش اوغلی	يك برادر زاده	ابن الاخ	اون نيقو ـ نی وو	Un neveu
بر قرنداش قزی	يك دختر برادر	بنت الاخ	أون نيس	Une nièce
بر عموجه زاده	يك عمزاده	ابن العم	أون كوزن	Un cousin
بر عموجه قزی	يك دختر عم	بنت العم	أون كوزين	Une cousine
بر قاين پدر	يك خسر	حم	اون بو پير	Un beau-père
بر قاين والده	خناس ـ مادر اندر	حماة	أون بيل مير	Une belle-mère
بر كوكی ـ داماد	يك خسرانكر	صهر	أون بو فيس	Un beau-fils
بر اوكی قز	يك دخترزن	ربيبة	أون بيل فيل	Une belle-fille
بر قاين	يك برادر زن	أخ الزوجة أو الزوج	أون بو فرير	Un beau-frère
بر بالديز	يك خواهر زن	أخت الزوجة او الزوج	أون بيل سور	Une belle-sœur

(أقسام مملکته دائر)	(در بیان اقسام مملکت)	(فی أقسام المدينة)	La ville et ses parties
شهر	شهر	بلد ـ مدينة	Un pays, une ville
یوکسك یریر	جای بلند	محل مرتفع	Un quartier élevé
یول	راه	الطريق ـ الدرب	Le chemin, la rue
جاده ـ طریق عام	شاهراه	الشارع	Grand chemin
کوچك سوقاق	کوچه	عطفة ـ ممر	Une ruelle, un passage
عربه یولی	راه کردونه	سكة الكروسة	Le chemin de voiture, La route carrossable
کولکه لی یریر	جای سایه دار	سهلة مظللة	Une place ombragée
یایه قالدرمی	آزیانهٔ پیادکان	ممشى	Un trottoir, une allée
چارشو	بازار	السوق	Le marché, le bazar
لیمان	دریابند	المينا ـ البحريه	Le porte, la marine
کمرك ـ کومرك	کمرک	الجمرك ـ كمرك	La douane
پوسته خانه	پوسته خانه	البوسطة	La poste
واپورلر وکالتیری	وکالتخانهٔ پاپورها	وكالة الفابورات	L' agence
بانق عثمانی	بانک عثمانی	البنك العثماني	La banque Ottomane
شهبندرخانه	شهبندرخانه	القونسلات	Le consulat
مطبعه	چاپخانه	المطبعة	L'imprimerie
سرای	سرای	سراى	Un palais
خان	کاروانسرای	فندق ـ دار الغربا	Hôtel
مسافرخانه ـ لوقنطه	مهمانسرای	دار المسافرين	Une auberge, hôtellerie
سیریری	جای تماشا	محل التفرج	Salle de spectacle

Des bains publics	حمامات عومية	گرمابهٔ عومی	حمام عومی
Une filature	معمل فتالة	کارگاه تار	ایپلکخانه
Un moulin à eau	طاحون ماء	آسیاب آب	صودکرمانی
Un moulin à vent	طاحون هواء	آسیاب باد	یل دکرمانی
Un four, fourneau	فرن ـ تنور	اتشدان	فرون ـ اوجاق
Un four à chaux	اتون الكلس	تنور گچگر	کرج اوجاغی
Un restaurant	لوكندة الاكل	اشپزخانه	اشجی دکانی
Un magasin	مخزن	مخزن	مغازه
Une boutique	دكان	دکان	دکان
Un hôpital	مستشفى ـ دار الشفا	بیمارخانه ـ بیمارستان	خستهخانه
Un hospice	خانقاه ـ صومعه	خانگاه	تکیه ـ درگاه
Une savonnerie	مصبنة	کارگاه صابون	صابونخانه
Une prison	محبس	زندان	حبسخانه
La campagne	الخلا ـ الريف	دشت	اوه
La promenade	محل التنزه	سیرانگاه	سیران یری
Une fontaine	عين ماء	چشمه	پیکار
Un bassin	حوض ـ بركة	آبدان ـ تالاب	حوض ـ کول
Un jet d' eau	نوفرة	فواره	فسقیه
Une forêt, un bois	اجمة ـ غابة	بیشهزار	اورمان
Une boucherie, abattoir	مذبح ـ مسلخ	بسملگاه	سلخانه
Une remise	محطة العربات	گردونهخانه	عربهخانه
Un village	قرية	ده ـ روستا	کوی
Un hameau	ضيعة	دهکده	کویجك

(معادن وذیقیمت جواهرلره دائر)	(دربیان معدنها وسنکهای ذیقیمت)	(فی المعادن والاحجار الثمینة)	(Métaux et pierres précieuses)
التون	زر	الذهب	L' or
کمش	سیم ـ نقره	الفضة	L' argent
آق التون	زر سفید	الذهب الابیض	La platine
قورشون	سرب	الرصاص	Le plomb
باقر	مس	النحاس	Le cuivre
برنج	تونج	الشبة	Le bronze
مقناطیس	آهنربا	المغناطیس	L' aimant
تیمور	آهن	الحدید	Le fer
چلیك	پولاد	البولاد	L' acier
قلای	سپید روی	القزدیر	L' étain
توتیا	توتیا	التوتیا	Le zinc
جیوه	ژیوه ـ سیماب	الزیبق	Le mercure
جواهر	کوهرها	جواهر	Des joyaux
الماس	الماس	الماس	Le diamant
برلانته	برلانته ـ نوعی از الماس	برلانت	Le brillant
زمرد	زمرد	الزمرد	L' émeraude
یاقوت	بهرمان	الیاقوت	Le rubis
لاجوردی یاقوت	بهرمان آسمانکون	یاقوت الازرق	Le saphir
زبرجد	زبرجد	زبرجد هندی	La topaze
فیروزه	پیروزه ـ پیروزج	الفیروز	La turquoise
بزاده	بیجاده	السیلان	Le grenat

L' hyacinthe	ياقوت زعفراني	ياقوت زرد	صاري ياقوت
L' agate	العقيق	عقيق	عقيق
La cornaline	سليماني	سنك سليماني	سليماني طاشي
Le lapis-lazuli	حجر اللازورد	لاژورد	لاجورد طاشي
Les perles	اللؤلؤ	مرواريد	انجو
Le corail	المرجان	بسد	مرجان
(Des pierres, des terres etc.)	(في انواع الارض والاحجار)	(در بيان انواع زمين وسنكها)	(انواع ير وطاشلره دائر)
La pierre à chaux	حجر الكلس	سنك كج	كرج طاشي
La chaux vive	الكلس ـ الجص	كج	كرج
Le caillou	الحصا ـ الصوان	خرسنك ـ سنكريزه	چقل طاشي
Le gypse, pierre à plâtre	حجر الجبس	سنك آهك	الچي طاشي
Le cristal de roche	حجر البلور	سنك بلور	بلور طاشي
Le porphyre	حجر السماق	سنك سماق	سماق طاش
Le granit, pierre à feu	حجر الصوان	سنك آتش زنه	بالاندز طاشي
Le grès, pierre à aiguiser	حجر المسن	سنك فسان	بلكو طاشي
Le marbre	حجر الرخام	سنك مرمر	مرمر طاشي
La craie	حجر الطباشير	كل خوردني	تباشير
Le soufre	حجر الكبريت	كوكرد	كوكرد
Le borax	البورق	بوره	تنكار
L' argile	الطفل	كل سفيد	اوزلوطپراق
Le nitre, salpêtre	ملح البارود	شوره	كهرجله
L' alun	الشب	زاك ـ شب	شاب

(Accidents et maladies) (فى ما يتعلق بالامراض والعوارض) (دربيان بيمارى وناخوشى) (امراض والامه دائر)

Une indisposition	انحراف المزاج	ناخوشى مزاج	كعسزلك ـ مزاجسزلق
Une faiblesse	ضعف ـ وهن	ناتوانى ـ بى تابى زبونى	درمانسزوقوتسزلك
Un mal; une douleur	وجع ـ ألم	درد ـ رنج ـ آزار	سانجى آغريتى
Le poul; la pulsation	النبض ـ دق النبض	نبض ـ طپيدن نبض	طمرآتشى ـ نبض آتق
Le mal de poitrine	وجع الصدر	درد سينه	كوكس علتى
Mal à l'estomac	وجع المعدة	درد معده	معده سانجيسى
Une indigestion	ثقل ـ عدم هضم	ناگوارى	هضمسزلك
L' insomnie	عدم النوم	بى خوابى	اويقوسزلك
Des frissons	قشعريرة ـ قفقفة	لرزه ـ تب	دترمه ـ استمه
Des vomissements	قىء ـ استفراغ	بهراش ـ شكوفه	قوصمق ـ قى
L' etourdissement	الدوخة ـ هدام	سرگردانى	باش دونمه
Un évanouissement	غشيان	بيخودى ـ غشيدگى	بايغنلق
La constipation	مسك البطن ـ انقباض	شكم بستگى	قبضلق
La diarrhée	جرى البطن ـ اسهال	شكم راندن	يورك سورمك ـ عمل
Un rhume	رشح ـ زكام	خشام	زكام
La palpitation	الخفقان ـ جلجان القلب	تپاك دل	يورك اوينامه سى
La démangeaison	اكلان ـ الرعيان	خارش	قاشنمه ـ گيجشمه
Un panaris	داحوس ـ دوحاس	درد ناخن ـ خوى درد	قورلغات ـ ات يران
La petite vérole	الجدرى	آبله	چيچك علتى
Vérole	فرنجى ـ بلا ـ صفرا	علت فرنگى	فرنكى علتى
Une verrue	ثؤلولة	تاشكل	سگيل

في بعض العلوم والفنون

DES SCIENCES ET DES ARTS

La théologie	(théologien)	علم اللاهوت ـ علم الكلام	(لاهوتى)
La morale	(moraliste)	اداب الاخلاق	(صاحب رسالة فى الادب)
La littérature	(littéraire)	الادب البيان	(ادبى)
Les mathématiques		العلوم الرياضية	
La logique		علم المنطق	(آلة قانونية تعصم مراعاتها الذهن عن الخطاء فى الفكر)
Le style; la composition		علم الانشا	
La prose	(prosateur)	علم السجع والقافية	(منشى)
La prosodie		علم العروض	
La poésie	(poete)	فن الشعر	(شاعر)
La rhétorique		علم البديع والمعانى والبيان	
La philosophie	(philosophe)	الفلسفة	(لفظة يونانية مركبة من فيلو اى محب وسوفيا اى حكمة بمعنى محب الحكمة)
L' arithmétique		فن الحساب	
L' histoire	(historien)	علم التاريخ	(مؤرخ)
La géométrie	(géomètre)	الهندسة	(مهندس)
La géographie		الجغرافيه	
L' astronomie	(astronomique)	علم الفلكيات	(فلكى)

در بیان بعض علوم وفنون

علم عقاید - در معرفت ذات اقدس باری

علم ادب واخلاق

در ادبیات

علوم ریاضیه

علم منطق { علمیست که دانسته میشود باو صحت وفساد فکر در ذهن

علم انشا

علم سجع وقافیه (اهل انشا)

علم عروض - فن شعر

فن شعر (شعر گوینده)

علم بدیع ومعانی وبیان

علم فلسفی { فیلسوف بزبان یونانی (فیل) دوست (سوف) حکمت یعنی دوستدار حکمت

علم رقوم

علم تاریخ (مؤرخ)

علم هندسه (مهندس) انداز گیرنده

علم جغرافیه { علمیست که روی زمین واقالیم وممالکرا بیان میکند

علم فلکیات (فلکی)

بعض علوم وفنونه دائر

حق سبحانه و تعالی حضرتلرینه متعلق علم عقائد

ادب واخلاق علمی (اخلاقه دائر کتاب یازان محرر)

ادبیات

علوم ریاضیه

علم منطق { یاکلش ایله طوغرینك بینی تفریق ایدرك عقل انسانی صواب واستقامت ایله صرف استعمال ایتمك طریقه ارشاد واشعار ایدر

علم انشا - کتابت فن وأصولی

علم سجع وقافیه (اهل کتابت)

علم عروض

فن شعر (شعرسویلیجی)

علم بدیع ومعانی وبیان

علم فلسفه { فیلسوف یونان لساننده {فیل} محب و {سوف} حکمت یعنی محب حکمت

علم حساب

علم تاریخ (مؤرخ)

علم هندسه (هندسه یه آشنا کسنه)

علم جغرافیه { ارضك سطحنی واقالیم وممالکی تعریف ایدر

علم فلکیات (فلکیاته آشنا کسنه)

(astrologue)	L' astrologie	علم النجم ـ التنجيم	(منجم)
	La cosmologie	علم قواعد الدنيا ـ علم انتظامات العالم	
	L' algèbre	الجبر	
	La jurisprudence	علم الفقه	
(éloquent)	L' éloquence	علم الفصاحة والبلاغة	(بليغ)
	L' hygiène	معرفة حفظ الصحة	
(physicien)	La physique	علم الطبيعيات	(طبيعى)
(chimiste)	La chimie	علم الكيميا	(كيماوى)
(médecin)	La médecine	علم الطب	(طبيب)
(chirurgien)	La chirurgie	الجراحة	(جراح)
	La politique	السياسة ـ البولتيقة	
	Le droit	الاحكام والنواميس	
	Le code	الشرايع ـ الكوديشه ـ القانون	
	Le télégraphe	تلغراف علم الآلة الاشارية	
(architecte)	L' architecture	فن البناء	(معمار)
(typographe)	La typographie	فن الطباعة	(طباع)
	La photographie	التصوير الشمسى	

فن اخترشناسی (اخترشناس)

علم انتظامات جهان — که از هیئت دنیا بحث میکند

علم جبر — علمیست که دانسته میشود با آن مجهولات عددیه

علم الفقه — دائر بشرع شریف بود

علم فصاحت و بلاغت (سخن آفرین)

علم معرفت حفظ صحت

طبیعیات (طبیعی)

فن کیمیاکری (کیمیاکر)

فن حکمت (حکیم)

فن ریشسازی (ریشساز)

علم سیاست — متعلق باداره امور حکمرانی و پاسداشتن ملک و رعیت است

احکام دادکری

قانون نامه احکامنامه

دورنویس — تاربرقی

فن بناپردازی (بناکر)

فن چاپ زنی (چاپزن)

تصویر آفتابی

علم نجوم — منجم نجومدن تفأل و کشف خفایا ادعا سنده بولنان شخص

کائناتی اداره ایدن قواعد — قوای طبیعیه دن بحث ایدن علم

علم جبر — علوم هندسیه دن بر علم که مجهولات عددیه انکله بیلنور

علم الفقه — شرع شریفه متعلق علم

فصاحت و بلاغت علمی (بلاغت صاحبی)

علم حفظ صحت

حکمت طبیعیه (طبیعی)

کیمیاجیلکه متعلق فن (کیمیاجی)

علم طب (حکیم)

جراحلق علمی (جراح)

علم سیاست — اداره امور دولت و رعیته متعلق فن

احکام عدلیه — حقانیت و عدالت

قانون احکام

تلغراف — رطافم اشارات مخصوصه ایله اوزاقدن مخابره ایتمك اصولی

یاپوصنعتی (یاپوجی)

باصمه جیلك (باصمه جی)

فطوغرافیا

(رسام)	فن الرسم	Le dessin	(dessinateur)
(مصور)	فن التصوير	La peinture	(peintre)
(نقار)	فن النقر	La sculpture	(sculpteur)
(حكاك)	فن الحك	La gravure	(graveur)
(آلاتى)	فن الموسيقى	La musique	(musicien)

حروف ظروف وجر وعطف مركبة — LOCUTIONS ADVERBIALES

اولا ـ فى ابتداء الامر ـ قبل كل شئ	D' abord
من ذلك الوقت	Dès lors
اصلا	Du tout
متواليا ـ متعاقبا	De suite
فى الحال ـ على الفور	Tout de suite
هنالك	Là-bas
على فضاوة ـ عند وقت الرفاه	A loisir
فى محل آخر ـ فى موضع آخر ـ وغير ذلك	D' ailleurs
فى خلال هذا الحال ـ عند ذلك ـ فوق ـ على	Là-dessus
لربما ـ يمكن ـ يحتمل	Peut-être
اضر ـ ارداء ـ أسواء	Tant pis
فهو احسن ـ فنعم المطلوب	Tant mieux
خلط ملط ـ تذرمذر ـ كانى مانى	Tel quel; telle quelle

فن نگارش ــ نگارگری (نگارگر)
فن صورتگری ــ چهره‌پردازی (صورتگر)
فن کنده‌کاری (کنده‌کار)
فن حکاکی (حکاک)
فن موسیقی (رامشگر)

٧١

فن تصویر ــ رساملق (رسام)
تصویرجیلك (تصویرجی)
اویمه‌جیلك (اریمه‌جی)
قازیجیلك صنعتی ــ حکاکك (حکاك)
موسیقی صنعتی (چالغیجی)

در بیان حروف ظرف و جر وعطف مرکبه

دراغاز کار ــ پیش از همه چیز
درآن وقت ــ از آندم
در هیچ زمان
پیاپی ــ پیدرپی
درحال ــ در ایندم
آنجا ــ درآنجا
در هنگام آرام ــ دراوان آسایش ــ وقت فراغ
درجای دیگر
درین میان ــ درین اثنا ــ زبر ــ بر
شاید ــ بلکه ــ باشد که
بدتر ــ بدترین
چه خوش ــ بهتر
هرزه مرزه ــ چنین چنان

حروف ظرف و جر وعطف مرکبه بیان‌ننده‌در

الك اول ــ اول امرده
اول وقتده
هیچ بر وقتده
بری بری آردنجه
حالا ــ شمدی ــ درعقب
اوراده
برراحتلو وقتده ــ بوش وقتده
بشقه‌یرده ــ بشقه جهتده
بوارالقده ــ بو اثناده ــ بو بابده
اوله‌که ــ احتمال که
دهافنا
نه‌اعلا ــ نه‌ایو
صاچمه ماچمه ــ قارش مورش ــ شویله بویله

Peu à peu	قليلا فقليلا ـ شويه شويه
Petit à petit	بالتدريج
Mot à mot	كلمة فكلمة ـ حرفيا
Tout à fait	بالكلية ـ كليا
Tour à tour	بالدور ـ بالمناوبة
Tout de bon	من صحيح ـ جدا
Tout de même	على حد سوى
Tout de suite	الآن ـ سريعا
Tout à l' heure	حالا
Tout à coup	بغتة ـ فجاة
A l' improviste	على الغفلة
A propos	مناسب ـ جائز ـ في وقت مناسب
Mal a propos	في غير وقته ـ بلا مناسبة
Vaille que vaille	يجري ما يجري
Coûte que coûte	مهما صار
A demie; à moitié	منتصفا ـ بالنصف
Non seulement	ليس فقط
A la bonne heure	فبها ـ فنعم
A tort et à travers	لا عن بصيرة
Au plus; de plus	اكثر ما يكون ـ وفضلا عنه
Au moins; du moins	اقل ما يكون ـ لا اقل
De plus; en plus	اكثر فاكثر ـ مضاعفا ـ على المضاعف
Au fur et à mesure	أول باول

کم کم — اندک اندک	آزار آزار — ازیجق آزیجق
آهسته آهسته	یواش یواش
سخن بسخن — حرف بحرف	کلمه بکلمه — حرف حرف
بکلی — بهکلی	بتون بتون — بسبتون
بدور — بنوبت	نوبتله — نوبتلشه رك
براستی — درست	طوغریدن — کرچکدن
بریک نسق	برطرزده
درحال — درآن — زود	شمدی — حالا — چابك
پس از اندکی — یک خرده	برازدنصکره — دمین
ناگه — ناگهان	انسزین
بی خبر — ناگهانی	خبرسز — آنسزین
بهنگام — بجا — روا	تام وقتنده — یوللو — وقت مناسبده
نابهنگام — نامناسب — نابجا	وقتسز — مناسبتسز
هرچه باداباد	نه اولورسه اولسون
هرطور که باشد	هرنه وجهله اولورسه
برنیم — نیمکار	یاری بچق — نصفیت اوزره
نه تنها	یالکز دکل
خوش — چه خوش	نه اعلا
نیندیشانه و ناسزاکارانه — مناسب و نامناسب	مناسبتلی مناسبتسز
زیاده برآن — فزونتر ازان	اندن زیاده
باری — هیچ نباشد	هیچ اولمزسه
چندان چندان — زیاد زیاد	قات قات — کیتدکجه زیاده
بقدر و اندازه	تدریجی تدریجی — کیدرك

LOCUTIONS PRÉPOSITIVES — ✻ حروف جر مركبة ✻

D' après	بحسب ـ بموجب ـ نظرا
Quand	لما ـ اذا ـ متى
Par-dessus	فوق ـ على
Vis - à - vis de	مقابلة ـ قبال
La terre est petite à l' égard du soleil	كورة الارض بالنظر الى كورة الشمس صغيرة
Prendre faveur	كسب الاعتبار

LOCUTIONS CONJONCTIVES — ✻ حروف عطف مركبة ✻

En effet	واقعا ـ فى الواقع ـ فى الحقيقه
Bien que	وان يكون ـ ولو كان ـ مع هذا
Ainsi que	كما ـ مثلما
Attendu que	بناء ـ على ان ـ بما ان ـ لانّ
Pourvu que	بشرط ان
A moins que	مالم ـ ان لم ـ فالآن
Supposé que	واذا فرضنا
De crainte que	خوفا من ـ احترازا من ـ حذرا من
De manière que	بنوع ان ـ بوجه ان
Quand même	ولو ـ فولو
C' est - à - dire	يعنى ـ اى
C' est pourquoi	ولذلك ـ ولاجل ذلك
Si ce n' est que	الاان ـ ماعدا ان

❋ دربیان حروف جر مرکبه ❋

بحسب — بموجب

آنکه — که

بر — بالا

روبرو — پیش — در پیش

کرهٔ زمین نسبت بکرهٔ آفتاب کوچک است

اعتبار پذیرفتن — اعتبار یافتن

❋ در بیان حروف عطف مرکبه ❋

راست — درحقیقت

باآنکه — اگرچه

چنانکه — چنانچه

چون — چونکه

گر — اگر

مگرکه

اگر فرض کرده شود — چنین فرض کرده شویم که

ازبیم آن که — پرهیز از آنکه

چنینکه — آنچنانکه

هرچند — وگرچه

یعنی

بدین سبب — برای این"

مگرکه

❋ حروف جر مرکبه یه دائر ❋

کوره — توفیقا — اصولنجه

قچان — وقتده — ده

اوزره — اوزرینه — اوستده

یوزیوزه — قارشوسنده — قارشیسنه

کرهٔ ارض کرهٔ شمسه نسبةً کوچکدر

کسب اعتبار — اعتبار بولمق

❋ حروف عطف مرکبه یه دائر ❋

کرچکدن — کرچك

هرنقدر — ایسه دخی

اولویجهله که

تهکیم — چونکه

اگر — ایسه — حالده

مگر — مگرکیم

بویله فرض اولنه — فرض ایدهلم

انك قورقوسندن — صاقنهرق

شویله که — شویجهله که — برصورتله که

اولسهیله — حالدهیله

دیمك ایستر که

بونك ایچون — ایشته بونك ایچون

مگرکیم — مگرکه

Par conséquent	فاذن ـ بناء على ذلك
Au reste, du reste	وغير ذلك ـ ومن ثم

RÈGLES

❋ قاعدة ❋

L'adjectif s'accorde en genre et en nombre avec le nom ou le pronom qu'il qualifie.

النعت يطابق المنعوت فى التذكير والتأنيث والافراد والجمع سواء كان المنعوت اسما ظاهرا أو ضميرا

(Singulier masculin et féminin)

❋ للفرد المذكر والمؤنث ❋

Un ami fidèle	حبيب صادق
Une personne affable	شخص بشوش الوجه
Une fille aimable	بنت محبوبة
Un élève capable	تلميذ مستعد
Une odeur agréable	رائحة ذكية
Un beau jardin	بستان انيق ـ لطيف
Un bel appartement	مسكن لطيف
Une belle maison	دار لطيفة
Un ancien habit	كسوة قديمة
Une ancienne habitude	عادة قديمة
Un bon père	اب طيب
Une bonne mère	ام طيبة
Un homme fou	رجل مجنون
Une femme folle	امرأة مجنونة
Un homme vieux	رجل عجوز ـ رجل شيب

پس – بنابران
قبرازین – پس‌ازین

بناءعلیه – اول سببدن – اول مناسبتله
بوندن بشقه – بوندن فضله

* قاعده *

در تذکیر و تأنیث و افراد و جمع صفت موصوف را مطابقت میکند خواه موصوف اسم ظاهر و خواه ضمیر باشد

* قاعدة *

موصوف استر اسم ظاهر اولسون واستر ضمیر اولسون تذکیر و تأنیثده و افراد و جمعده صفت موصوفه مطابقت ایتمك شرطدر

* برای مفرد مذکر و مؤنث *

* مفرد مذکر و مؤنث ایچون *

یک دوست صداقتکار	صداقتلو بر دوست
یک مرد خوشخو	کولر یوزلو بر کسه
یک دختر دلپذیر	سوکلو بر قز
یک شاگرد مستعد	استعدادلو بر شاگرد
یک بوی خوش	بر کوزل قوقو
یک باغ خوب – باصفا	بر کوزل باغچه
یک جای خوب – باصفا	کوزل بر یر
یک خانهٔ خوب	کوزل بر او – قوناق
یک لباس کهنه	بر اسکی روبا
عادت دیرینه – عادت قدیمه	اسکی بر عادت
یک پدر خوب – نیکو	بر اد بابا
یک مادر خوب	برایو انا
یک مرد دیوانه	دلی بر آدم
یک زن دیوانه	دلی بر خاتون
یک مرد پیر – پیره مردی	بر قوجه آدم – اختیار آدم

Un vieil homme	رجل هرم ـ رجل كبير السن
Une vieille femme	امرأة عجوز
Un petit enfant	طفل صغير
Une petite fille	بنت صغيرة
Un homme heureux	رجل سعيد
Une femme heureuse	امرأة ميمونة الطالع
Un homme malheureux	رجل سيء البخت
Une personne malheureuse	شخص قليل البخت
Un homme vertueux	رجل فاضل
Une femme vertueuse	امرأة فاضلة
Un roi généreux	ملك كريم ـ على الهمة
Une reine généreuse	ملكة كريمة ـ سخية
Un élève studieux	تلميذ مجتهد
Une fille paressense	بنت كسلانة
Un élève obéissant	تلميذ مطيع
Un homme sage	رجل عاقل
Un ami sincère	حبيب وفي ـ صادق
Un fils désobéissant	ابن عاق ـ عاص

Il y a des adjectifs qui changent le sens des noms qui les précèdent ou les suivent.

من الصفات ما يتقدم على الموصوف تارة و يتأخر عنه تارة أخرى فيتغير معنى الموصوف على حسب تقدم الصفة او تأخرها

EXEMPLES	❋ مثال ذلك ❋
Un grand homme	رجل عظيم الشان ـ جليل القدر

یک مرد سالخورده	براختیار آدم
یک زن پیر — پیره زنی	برقوجه قاری ـ اختیار قاری
یک بچهٔ خرد	برکوچک چوجق
یک دختر خرد	برکوچک قز
یک مرد فرخنده — فیروز بخت	بختلو بر آدم ـ طالعلو بر ار
یک زن فرخنده	اقباللو بر قاری
یک مرد بد بخت	بختسز بر آدم
یک مرد کم بخت — بی طالع	طالعسز بر آدم
یک مرد فضیلت مآب	فضیلتلو بر آدم
یک زن فاضله	فاضله بر قاری
یک پادشاه جوانمرد — بلند همت	عالیجناب بر پادشاه
یک قرالیچهٔ جوانمرد	سخیه بر قرالیچه
یک شاگرد کوشش کننده	چالشقان بر شاگرد
یک دختر تنبل	تنبل برقز
یک شاگرد فرمانبر	اطاعتلو بر شاگرد
یک مرد خردمند	عقللو بر آدم
یک دوست وفادار	وفالو بر دوست
یک پسر نافرمان — سرکش	اطاعتسز بر اوغلان

بعضی از صفات گاهی تقدیم وگاه تاخیر از موصوف میکند اما موجب تقدیم وتاخیر اختلاف در معنای موصوف حاصل میشود

صفاتک بعضیلری گاه موصوفدن اول وگاه موصوفدن صکره وضع اولنور لکن وضعلرینه گوره موصوفک معناسی تغیر ایدر

❋ مثلا ❋	❋ مثال ❋
یک مرد بزرگ — نامدار	شانلو بر بیوک آدم ـ عالیقدر بر ذات

رجل طويل القامة	Un homme grand
رجل على نيته ـ سليم القلب	Un bon homme
رجل طيب ـ اهل خير	Un homme bon
رجل صالح	Un honnête homme
رجل مؤدب ـ مهذب	Un homme honnête
رجل قليل العقل ـ قليل الحيلة	Un pauvre homme
رجل فقير	Un homme pauvre
قابلة	Une sage femme
امرأة عاقلة	Une femme sage
امرأة سمينة ـ ملحمة	Une grosse femme
امرأة حبلى	Une femme grosse

❋ جمع المذكر والمؤنث ❋	*(Pluriel masculin et féminin)*
احباب اصدقاء	Des amis fidèles
اشخاص بشوشو الوجوه	Des personnes affables
بنات محبوبات	Des filles aimables
تلامذة مستعدون	Des élèves capables
روايح زكية	Des odeurs agréables
بساتين انيقة	De beaux jardins
مساكن لطيفة	De beaux appartements
بيوت لطيفة	De belles maisons
كساوي قديمة	D'anciens habits
عادات قديمة	D'anciennes habitudes
اباء طيبون	De bons pères

یک مرد بلند بالا — بلند قد	اوزون بویلو برادم
یک مرد صادق — ساده دل	کرکلی صافی برآدم
یک مرد خوب — خیرخواه	ایو برآدم ـ خیرصاحبی برآدم
یک مرد صلاح پیشه	اهل عرض وناموس برآدم
یک مرد خوش منش — باادب	ادبلوبرار ـ برآدم
یک مرد کم عقل — کم هوش	عقلسز برآدم
یک مرد فقیر — مسکین	فقیر ومسکین برآدم
یک ماماچ — مام ناف — پیشنشین	برابه قادین
یک زن خردمند	برعقللو خاتون
یک زن فربه	برشیشمان قاری
یک زن آبستن	برکبه قاری

❋ جمع مذکر با جمع مؤنث ❋	❋ جمع مذکر ومؤنث ❋
دوستان صداقتکار	صداقتلو دوستلر
مردان خوشخو — خنده رو	کولر یوزلو کسنه لر
دختران دلپذیر	سوکلو قزلر
شاگردان مستعد	استعدادلو شاگردلر
بویهای خوش	کوزل قوقولر
باغهای خوب	کوزل باغچه لر
جایهای خوب ـ ماواهای لطیف اوطاقهای خوب	کوزل دائره لر ـ بولملر
خانهای خوب — لطیف	کوزل اولر
لباسهای کهنه	اسکی روبالر
عادتهای دیرینه — قدیمه	اسکی عادتلر
پدرهای خوب	ایو بابالر

De bonnes mères	امهات طيبات
Des hommes fous	رجال مجانين
Des femmes folles	نساء معتوهات
De petits enfants	اطفال صغار
De petites filles	بنات صغيرات
Des hommes heureux	رجال سعدا
Des hommes malheureux	رجال اشقيا
Des personnes malheureuses	اشخاص لا حظ لهم
Des hommes vertueux	رجال افاضل
Des femmes vertueuses	نساء فاضلات
Des rois généreux	ملوك كرام
Des reines généreuses	ملكات كريمات
Des élèves studieux	تلاميذ مجتهدون
Des filles paresseuses	بنات كسالى
Des enfants obéissants	اولاد مطيعون
Des fils désobéissants	ابناء عصاة
Des hommes sages	رجال عقلا
Des amis sincères	احباب اصدقاء

(Des adjectifs démonstratifs)

* في اسماء الاشارات *

Ce, Cet, Cette, Ces, — هذا هذه هؤلاء

On emploie (ce) devant un nom masculin singulier commençant par une

اذا كان الموصوف اسما مفردا مذكرا مبدوأ بحرف من الحروف الساكنة أو بحرف h التى

مادرهای خوب
مردان دیوانه
زنان فرتوت
بچهای کوچك
دختران خرد
مردان فرخنده
مردان بدکار — شقی
مردان بدبخت — بدحال
مردان فاضل — فضیلتمآب
زنهای فضایلمآب
پادشاهان — شهریاران سخاوتمند
قرالیچهای سخاوتکار
شاگردان سعی کردار — کوشش کننده
دختران تنبل
بچهای فرمانبر
پسران نافرمان — غیر مطیع
مردان خردمند
دوستهای صداقتکار

❋ در اسماء اشارات ❋

این — همین — آنها
اگر موصوف اسم مفرد مذکر باشد ودر اول او
حرفی از حرفهای ساکنه ویا خود حرف h که چون

ایوانالر
دلی آدملر
بونامش قاریلر
کوچك چوجقلر
کوچك قزلر
بختلو آدملر
کوتو آدملر
بختسز — اقبالسز آدملر
فضیلتلو آدملر
فضیلتلو قاریلر
کرم صاحبلری پادشاهلر
سخاوتلو قرالیچهلر
چالشقان شاگردلر
تنبل قزلر
اطاعتلو چوجقلر
اطاعتسز اوغللر
عقللو آدملر
صداقتلو دوستلر

❋ اسماء اشاراته دائر ❋

بو شو آنلر
اگر موصوف اسم مفرد مذکر ایسه ابتداسنده
حروف ساکنه نك بریسی ویاخود h کبی

consonne ou une (h) aspirée	يتلفظ بها كالهاء العربية فانه يشار اليه بلفظ ce التى معناها (هذا)

EXEMPLES	❋ مثال ذلك ❋
Ce jardin est beau	هذا البستان لطيف
Ce garçon est intelligent	هذا الصبى ذكى
Ce livre est intéressant	هذا الكتاب مفيد
Ce cahier est propre	هذا الكراس نظيف
Ce maître est bon	هذا المعلم طيب
Ce domestique est fidèle	هذا الخدام امين
Ce roi est généreux	هذا الملك كريم
Ce poete est célèbre	هذا الشاعر مشهور

On emploie (cet) devant un nom masculin singulier commençant par une voyelle ou une (h) muette	اذا كان اسم المشار اليه مفردا مذكرا وفى اوله حرف من الحروف المتحركة الصوتية او حرف h مهملة لفظا فانه يشار اليه بلفظ cet التى معناها (هذا)

EXEMPLES	❋ مثال ذلك ❋
Cet homme est poli	هذا الرجل مؤدب
Cet ami est sincère	هذا الحبيب صادق
Cet élève est studieux	هذا التلميذ مجتهد
Cet enfant est docile	هذا الطفل مطيع
Cet habit est neuf	هذه الكسوة جديدة
Cet enfant est mauvais	هذا الولد ردئ

با خوانده میشود واقع گردد آن وقت لفظ ce کہ بمعنی (این) است در اول وضع باید نمود

اوقندن L حرفی اولورسه اولنه (بو) معنا سنه اولان ce لفظی وضع اولنور

❋ مثلا ❋

این باغچه خوب است
این بچه ذکی است — زیرک است
این کتاب فایده دار است
این دفتر پاک است
این معلم — این استاد خوب است
این نوکر — این خدمتکار امین است
این پادشاه جوانمرد است
این شاعر مشهور است

❋ مثلا ❋

بو باغچه کوزلدر
بو اوغلان ذکاوتلودر
بو کتاب فائده لودر
بو دفتر تمیزدر
بو خوجه ایودر
بو خدمتکار امیندر
بو قرال — سلطان جوانمرددر
بو شاعر مشهوردر

اگر مشار الیه اسم مفرد مذکر باشد و در اول او حرفی از حرفهای متحرکهٔ صوتیه و یا حرف h مهمله لفظیه بود لفظ cet کہ بمعنی (این) است در اول او وضع خواهد شد

مشار الیه اولان اسم مفرد مذکر ایسه و ابتداسنده حروف متحرکهٔ صوتیه‌دن بری و یاخود ایکم تسمیه اولنان h حرفی اولورسه (بو) معناسنده اولان cet لفظی اولنه وضع اولنور

❋ مثلا ❋

این مرد مؤدب است
این دوست صادق است
این شاگرد کوشش کننده است
این بچه فرمان بردار است
این لباس نو است
این بچه بد است

❋ مثلا ❋

بو آدم ادبلودر
بو دوست صداقتلودر
بو شاگرد چالشقاندر
بو چوجق اطاعتلودر
بو روبا یکیدر
بو چوجق فنادر

On emploie (*cette*) devant un nom féminin singulier	اذا كان الاسم مفردا مؤنثا يشار اليه بلفظ cette التي معناها هـذه سواء كان في اوله حرف ساكن او متحرك

EXEMPLES	❋ مثال ذلك ❋
Cette fleur est belle	هذه الزهرة لطيفة
Cette femme est vertueuse	هذه المرأة فاضلة
Cette chambre est grande	هذه الحجرة كبيرة
Cette maison est ancienne	هذه الدار قديمة
Cette nation est civilisée	هذه الملة متمدنة
Cette leçon est difficile	هذا الدرس صعب
Cette leçon est facile	هذا الدرس سهل
Cette personne est aimable	هذا الشخص محبوب
Cette plume est bonne	هذا القلم طيب ـ جيد

On emploie (ces) devant tous les noms pluriels soit masculins soit féminins	يشار الجمع بلفظ ces التي معناها (هذه) و (هؤلاء) سواء كان جمعا مذكرا أو مؤنثا

EXEMPLES	❋ مثال ❋
Ces jardins sont beaux	هذه البساتين لطيفة
Ces garçons sont intelligents	هؤلاء الصبيان أذكياء
Ces livres sont intéressants	هذه الكتب مفيدة
Ces cahiers sont propres	هذه الكراريس نظيفة

اگر مشار الیه اسم مفرد مؤنث است خواه در اول او حرف ساکن ویا خود متحرك باشد در اولش لفظ cette که بمعنی (این) است وضع میشود

اگر مشارالیه اولان اسم مفرد مؤنث ایسه واوکنده حرف ساکن ویاخود متحرك بولنسه (بو) (شو) معناسنه اولان cette لفظی اولنه وضع اولنور

❋ مثال ❋

این شکوفه خوب است
این زن فضیلتمآب است
این حجره - اوطاق بزرك است
این خانه کهنه است
این ملت متمدن است
این درس دشوار است
این درس آسان است
این مرد دلپسند است
این خامه خوب است

❋ مثلا ❋

بو چیچك کوزلدر
بو خاتون فضیلتلودر
بو اوطه بیوکدر
بو او اسکیدر
بو ملت متمدندر
بو درس کوجدر
بو درس قولایدر
بو آدم سوکلودر
بو قلم ایودر

اسم مشار الیه اگر جمع باشد خواه جمع مذکر وخواه جمع مؤنث بود لفظ ces که بمعنی (اینها) است در اول وضع میشود

اگر مشارالیه اسم جمع ایسه گرك مذکر وگرك مؤنث اولسون اولنه (بونلر) معناسنه اولان ces لفظی وضع اولنور

❋ مثال ❋

این باغچها خوبند
این بچها زیرکند
این کتابها فائده دارند
این دفترها تمیزند

❋ مثلا ❋

بو باغچەلر کوزلدرلر
بو اوغلانلر ذکاوتلودرلر
بو کتابلر فائدەلودرلر
بو دفترلر تمیزدرلر

هؤلاء الخدام أمناء	Ces domestiques sont fidèles
هؤلاء الرجال مؤدبون	Ces hommes sont polis
هؤلاء الاحباب اصدقاء	Ces amis sont sincères
هؤلاء التلاميذ مجتهدون	Ces élèves sont studieux
هذه الازهار لطيفة	Ces fleurs sont belles
هؤلاء البنات لطيفات حسنات	Ces filles sont charmantes
هؤلاء الاباء طيبون	Ces pères sont bons
هؤلاء الامهات طيبات	Ces mères sont bonnes
هذه الحجرات كبيرة	Ces chambres sont grandes
هذه البيوت قديمة	Ces maisons sont anciennes
هذه الدروس صعاب	Ces leçons sont difficiles
هذه الدروس سهلة	Ces leçons sont faciles
هذه الاقمصة غالية	Ces chemises sont chères
هؤلاء الاحباب عزاز	Ces amis sont chers
هؤلاء الاقلام جياد	Ces plumes sont bonnes

❊ الضمائر ❊
❊ في الصفات الملكية للمفرد المذكر ❊

Des adjectifs possessifs masculin singulier.

أبي	ى	Mon	mon père
أبوك	ك	Ton	ton père
أبوه	ه	Son	son père
أبونا	نا	Notre	notre père

این نوکرها امینند ـ صادقند	بو خدمتکارلر امیندرلر ـ صادقدرلر
این مردان ـ مردها با ادبند	بو آدملر تربیه‌لودرلر ـ ادبلودرلر
این دوستها صادقند	بو دوستلر صادقدرلر
این شاگردها کوشش کننده اند	بو شاکردلر چالشقاندرلر
این شکوفها نازک وخوشگلند	بو چیچکلر نازك وكوزلدرلر
این دخترها خوبند ـ دلبرند	بو قزلر کوزلدرلر ـ یاقیشقلیدرلر
این پدرها خوبند	بو بابالر ایودرلر
این مادرها خوبند	بو انالر ایودرلر
این اوطاقها بزرگند	بو اوطه‌لر بیوکدرلر
این خانها کهنه اند	بو اولر اسکیدرلر
این درسها دشوارند	بو درسلر کوچدرلر
این درسها آسانند	بو درسلر قولایدرلر
این پیراهنها گرانند	بو کوملکلر بهالودرلر
این دوستها عزیزند	بو دوستلر عزیزدرلر
این خامها خوبند	بو قلملر ایودرلر

* ضمیرها * | * ضمیرلر *

* در بیان صفات ملکیه برای مفرد مذکر * | * صفات ملکیه یه دائر مفرد مذکر ایچون *

م	پدرم	م	بابام ـ پدرم
ت	پدرت	ك	بابالك ـ پدرك
ش	پدرش	ی سی	باباسی ـ پدری
مان	پدرمان	مز	بابامز ـ پدرمز

أبوكم	كم	Votre	votre père
أبوهم	هم	Leur	leur père
❋ للمفرد المؤنث ❋			*(Féminin singulier)*
أمى	ى	Ma	ma mère
أملك	لك	Ta	ta mère
أمها	ها	Sa	sa mère
أمنا	نا	Notre	notre mère
أمكن	كن	Votre	votre mère
امهم-أمهن	هم-هن	Leur	leur mère
❋ الجمع المذكر ❋			*(Masculin pluriel)*
اخوتى	ى	Mes	mes frères
اخوتك	لك	Tes	tes frères
اخوتها	ها	Ses	ses frères
اخوتنا	نا	Nos	nos frères
اخوتكم	كم	Vos	vos frères
اخوتهم	هم	Leurs	leurs frères
❋ الجمع المؤنث ❋			*(Féminin pluriel)*
اخواتى	ى	Mes	mes sœurs
اخواتك	لك	Tes	tes sœurs
اخواتها	ها	Ses	ses sœurs
اخواتنا	نا	Nos	nos sœurs

تان پدرتان
شان پدرشان

* برای مفرد مؤنث *

م مادرم
ت مادرت
ش مادرش
مان مادرمان
تان مادرتان
شان مادرشان

* جمع مذکر *

هایم برادرهایم
هایت برادرهایت
هایش برادرهایش
هایمان برادرهایمان
هایتان برادرهایتان
هایشان برادرهایشان

* جمع مؤنث *

هایم خواهرهایم
هایت خواهرهایت
هایش خواهرهایش
هایمان خواهرهایمان

کز باباکز ـ پدرکز
لری بابالری ـ پدرلری

* مفرد مؤنث ایچون *

م انام ـ والدەم
ڭ اناڭ ـ والدەڭ
سی اناسی ـ والدەسی
مز انامز ـ والدەمز
کز اناکز ـ والدەکز
لری انالری ـ والدەلری

* جمع مذکر *

لرم قرنداشلرم ـ برادرلرم
لرڭ قرنداشلرڭ ـ برادرلرڭ
لری قرنداشلری ـ برادرلری
لریمز قرنداشلریمز ـ برادرلریمز
لرکز قرنداشلرکز ـ برادرلریکز
لری قرنداشلری ـ برادرلری

* جمع مؤنث *

لرم قزقرنداشلرم ـ همشیرەلرم
لرڭ قزقرنداشلرڭ ـ همشیرەلرڭ
لری قزقرنداشلری ـ همشیرەلری
لرمز قزقرنداشلرمز ـ همشیرەلرمز

كم-كن اخواتكم-اخواتكن	Vos vos sœurs
هم-هن اخواتهم-اخواتهن	Leurs leurs sœurs

* التعليم * EXERCICES

احب ابى	J'aime mon père
تحب اباك	Tu aimes ton père
يحب اباه	Il aime son père
نحب أبانا	Nous aimons notre père
تحبون أباكم	Vous aimez votre père
يحبون أباهم	Ils aiment leur père

* الزمن الحاضر * (*Présent*)

اعز والدتى	Je chéris ma mere
تعز والدتك	Tu chéris ta mère
يعز والدته	Il chérit sa mère
نعز والدتنا	Nous chérissons notre mère
تعزون والدتكم	Vous chérissez votre mère
يعزون والدتهم	Ils chérissent leur mère

* الماضى التام * (*Passé défini*)

أحببت أبى وأمى	J'ai aimé mon père et ma mere
أحببت أباك وأمك	Tu as aimé ton père et ta mère
أحب أباه وأمه	Il a aimé son père et sa mère
أحببنا أبانا وأمنا	Nous avons aimé notre père et notre mère

پاتان   خواهر پاتان
پاشان   خواهر پاشان

لرکز   قزقرنداشلرکز ـ همشیره‌لرکز
لری   قزقرنداشلری ـ همشیره‌لری

* تعليم *

پدرمرا دوست دارم ـــ عزيز دارم
پدرترا دوستداری
پدرشرا دوستدارد
پدرمانرا دوستداريم
پدرتانرا دوستداريد
پدرشانرا دوستدارند

* تعليم *

بابامی سورم   پدرمی سورم
باباکی سورسك
باباسنی سور
بابامزی سورز
باباکزی سورسکز
بابالرینی سورلر

* صيغهٔ حاليه *

مادرمرا دوستدارم
مادرترا دوستداری
مادرشرا دوستدارد
مادرمانرا دوستداريم
مادرتانرا دوستداريد
مادرشانرا دوستدارند

* صيغهٔ زمان حال *

انامی سورم   والده‌می سورم
والده‌کی سورسك
والده سنی سور
والده مزی سورز
والده کزی سورسنز
والده لرینی سورلر

* فعل ماضی *

پدر ومادرمرا دوست داشتم
پدر ومادرترا دوست داشتی
پدر ومادرشرا دوست داشت
پدر ومادرمانرا دوست داشتيم

* فعل ماضی *

بابام ایله انامی سودم
بابالك ایله اناكی سودك
باباسی ایله اناسنی سودی
بابامزله انامزی سودك

أحببتم أباكم وأمهاتكم	Vous avez aimé votre père et votre mère
أحبوا أباهم وأمهاتهم	Ils ont aimé leur père et leur mère

فعل المضارع	(*Futur*)
ساحب اخوتى واخواتى	J'aimerai mes frères et sœurs
ستحب اخوتك واخواتك	Tu aimeras tes frères et sœurs
سيحب اخوته واخواته	Il aimera ses frères et sœurs
سنحب اخوتنا واخواتنا	Nous aimerons nos frères et sœurs
ستحبون اخوتكم واخواتكم	Vous aimerez vos frères et sœurs
سيحبون اخوتهم واخواتهم	Ils aimeront leurs frères et sœurs

(اسماء اعداده دائر) (دربيان اسمهاى حساب) (فى أسماء الاعداد) Des adjectifs Numéraux

بر	يك	واحد	١	1 Un
ايكى	دو	اثنان	٢	2 Deux
اوچ	سه	ثلاثة	٣	3 Trois
درت	چهار	أربعة	٤	4 Quatre
بش	پنج	خمسة	٥	5 Cinq
التى	شش	ستة	٦	6 Six
يدى	هفت	سبعة	٧	7 Sept
سكز	هشت	ثمانية	٨	8 Huit
طقوز	نه	تسعة	٩	9 Neuf
اون	ده	عشره	١٠	10 Dix
اون بر	يازده	احدى عشر	١١	11 Onze

پدر ومادرتانرا دوست داشتید	باباکز ایله آناکزی سودیکز
پدر ومادرشانرا دوست داشتند	بابالری ایله آنالرینی سودیلر

❋ فعل مضارع ❋	❋ فعل مضارع ❋
برادرهایم وخواهرهایمرا دوست خواهم داشت	قرنداشلرمله همشیره‌لریمی سوه‌جکم
برادرهایت وخواهرهایترا دوست خواهی داشت	قرنداشلرکله همشیره‌لریکی سوه‌جکسن
برادرهایش وخواهرهایشرا دوست خواهد داشت	قرنداشلریله همشیره‌لرینی سوه‌جك
برادرهایمان وخواهرهایمانرا دوست خواهیم داشت	قرنداشلرمزله همشیره‌لرمزی سوه‌جکز
برادرهایتان وخواهرهایتانرا دوست خواهید داشت	قرنداشلرکزایله همشیره‌لرکزی سوه‌جکسکز
برادرهایشان وخواهرهایشانرا دوست خواهند داشت	قرنداشلریله همشیره‌لرینی سوه‌جکلردر

اون ایکی	دوازده	اثنا عشر	١٢	12 Douze
اون اوچ	سیزده	ثلاثة عشر	١٣	13 Treize
اون درت	چهارده	أربعة عشر	١٤	14 Quatorze
اون بش	پانزده	خمسة عشر	١٥	15 Quinze
اون التی	شانزده	ستة عشر	١٦	16 Seize
اون یدی	هفده	سبعة عشر	١٧	71 Dix-sept
اون سکز	هژده	ثمانية عشر	١٨	18 Dix-huit
اون طقوز	نوزده	تسعة عشر	١٩	19 Dix-neuf
یکرمی	بیست	عشرون	٢٠	20 Vingt
اوتوز	سی	ثلاثون	٣٠	30 Trente
قرق	چهل	أربعون	٤٠	40 Quarante
اللی	پنجاه	خمسون	٥٠	50 Cinquante

60 Soixante	٦٠	ستون	شصت	التمش
70 Soixante-dix	٧٠	سبعون	هفتاد	يتمش
80 Quatre-vingt	٨٠	ثمانون	هشتاد	سكسان
90 Quatre-vingt-dix	٩٠	تسعون	نود	طقسان
100 Cent	١٠٠	مائة	صد	يوز
101 Cent-un	١٠١	مائه وواحد	صد ويك	يوز بر
102 Cent-deux	١٠٢	مائة واثنان	صد ودو	يوز ايكي
200 Deux cent	٢٠٠	مائتان	دوصد ـ دويست	ايكي يوز
500 Cinq cent	٥٠٠	خمسمائة	پنجصد ـ پانصد	بش يوز
1000 Mille	١٠٠٠	ألف	هزار	بيك
10000 Dix milles	١٠٠٠٠	عشرة آلاف	ده هزار	اون بيك
100000 Cent milles	١٠٠٠٠٠	مائة ألف	صد هزار	يوز بيك
1000000 Un million	١٠٠٠٠٠٠	ألف ألف	هزاران هزار	بيك كره بيك

Premier	أول ـ حادى	يكم	برنجي
Second	ثاني	دوم	ايكنجي
Troisième	ثالث	سيم	اوچنجي
Quatrième	رابع	چهارم	دردنجي
Cinquieme	خامس	پنجم	بشنجي
Sixième	سادس	ششم	آلتنجي
Septième	سابع	هفتم	يدنجي
Huitième	ثامن	هشتم	سكزنجي
Neuvieme	تاسع	نهم	طقوزنجي
Dixième	عاشر	دهم	اوننجي

اون برنجی	یازدهم	الحادی عشر	Onzième
اون ایکنجی	دوازدهم	الثانی عشر	Douzième
اون اوچنجی	سیزدهم	الثالث عشر	Treizième
اون دردنجی	چهاردهم	الرابع عشر	Quatorzième
اون بشنجی	پانزدهم	الخامس عشر	Quinzième
اون آلتنجی	شانزدهم	السادس عشر	Seizième
اون یدنجی	هفدهم	السابع عشر	Dix-septième
اون سکزنجی	هژدهم	الثامن عشر	Dix-huitième
اون طقوزنجی	نوزدهم	التاسع عشر	Dix-neuvième
یکرمنجی	بیستم	العشرون	Vingtième

برجفت	یک جفت	زوج	Une couple
برجفت	جفتی	جوز	Une paire
ایکی جفت	دوجفت	زوجان ـ زوجین	Deux paires
بردوزینه ـ بردسته	یک دسته	دوزینه ـ دسته	Une douzaine
یارم دوزینه ـ یارم دسته	نیم دسته	نصف دوزینه ـ دسته	Une demi-douzaine
بربچق دوزینه	یک دسته ونیم	دسته ونصف	Une douzaine et demie

EXERCICES — ✻ تعليم ✻

Voulez-vous une plume ?	هل تريد ـ هل تطلب قلما
Je veux deux plumes.	اريد ـ اطلب قلمين
Voulez-vous trois ou quatre plumes ?	هل تريدون ثلاثه أقلام أو أربعة
Je veux cinq plumes.	اريد خمسة أقلام
Voulez-vous six ou sept plumes ?	هل تريدون ستة أقلام أو سبعة
Je ne veux que huit plumes.	لا أريد الا ثمانية أقلام
Voulez-vous huit ou neuf livres ?	هل تطلبون ثمانية كتب أو تسعة
Je veux neuf livres.	أنا أطلب تسعة كتب
Je vous en donnerai dix.	أنا أعطيكم عشرة كتب
Je demande vingt livres.	أنا طالب عشرين كتابا
Prenez trente livres.	خذوا ثلاثين كتابا
J'en veux quarante.	أنا أريد أربعين كتابا
N'en voulez vous pas davantage ?	أما تطلبون أكثر من هذا القدر
Je n'en veux pas davantage.	لا أطلب أكثر من ذلك
Voulez-vous soixante ou soixante-dix piastres ?	هل تطلبون ستين قرشا أو سبعين
Je veux soixante-quinze piastres.	أطلب خمسة وسبعين قرشا
Je vous en donnerai quatre-vingt.	أنا أعطيك ثمانين قرشا
Je vous demande cent piastres.	أنا أطلب منك مائة قرش
Voici cent cinquante piastres.	ها لك مائة وخمسين قرشا
Donnez-moi deux cents piastres ?	اعطوني مائتين قرشا
Je ne vous donne que cent soixante piastres.	لا أعطيك الا مائة وستين قرشا

❋ تعلیم ❋

آیا یک خامه میخواهید
دو خامه میخواهم
آیا سه خامه میخواهید یا خود چهار
پنج قلم میخواهم
آیا شش قلم میخواهید و یا هفت
بس هشت قلم میخواهم
آیا هشت کتاب میخواهید یا خود نه
من نه کتاب میخواهم
من بشما ده کتاب میدهم
من بیست کتاب میخواهم
سی کتاب بگیرید
من چهل کتاب میخواهم
آیا ازین زیاده تر نمیخواهید
ازین زیاده تر نمیخواهم
آیا شصت غروش میخواهید یا خود هفتاد
هفتاد و پنج غروش میخواهم
من بشما هشتاد غروش میدهم
من از شما صد غروش میخواهم
اینک صد و پنجاه غروش
دو صد غروش بمن بدهید
جز از صد و شصت غروش بشما نمیدهم

❋ تعلیم ❋

بر قلم استرمیسکز
ایکی قلم استرم
اوچ قلمی استرسکز یا خود درتی
بش قلم استرم
آلتی قلمی استرسکز یا یدیی
انجق سکز قلم استرم
سکز کتابی استرسکز یا خود طقوز
بن طقوز کتاب استرم
بن سزه اون کتاب ویریرم
بن یکرمی کتاب استیورم
اوتوز کتاب آلکز
بن قرق کتاب استیورم
بو مقداردن زیاده استمزمیسکز
بو مقداردن زیاده استمم
التمش غروشمی استرسکز یا خود یتمشمی
یتمش بش غروش استرم
بن سزه سکسان غروش ویریرم
بن سزدن یوز غروش استرم
ایشته یوز اللی غروش
بکا ایکی یوز غروش ویرك
سزه انجق یوز التمش غروش ویریرم

Prêtez-moi mille piastres ?	اقرضوني ألف قرش
Je vous prêterai cinq cents piastres.	أنا أقرضكم خمسمائة قرش
J'ai besoin de mille cinq cents piastres	أنا محتاج الى ألف وخمسمائة قرش
Venez demain je vous donnerai ce que vous demandez.	تعالوا غدا أعطيكم ما تطلبون

Des adjectifs indéfinis. — ❋ في الصفات المبهمه ❋

Aucun: aucune	لا احد	هیچ یکی	هیچ بر
Chaque	كل	همه	هب
Même	نفس	خود	كندى ـ كندو
Nul: nulle	لأحد ـ لافرد	هیچ کس	هیچ کسند
Plusieurs	كثير ـ عديد ـ متعدد ـ وفر	بسيار ـ بسا	چوق
Certain: certaine	بعض	چند ـ چندين	برازـ نيجه

EXERCICES — ❋ تعليم ❋

Voulez-vous acheter quelque chose ?	هل تريد أن تشترى شيأ
Je veux acheter quelque chose.	أريد أن أشترى شيأ
Que voulez-vous acheter ?	ماذا تريد أن تشترى
Je veux acheter quelques livres.	أريد أن أشترى بعض كتب
Combien de livres voulez-vous acheter ?	كم كتاب تريد أن تشترى
Je veux en acheter plusieurs.	أريد أن أشترى كتب كثيرة
Êtes-vous allé chez votre frère ?	هل ذهبت عند أخيك أو بيت أخيك
J'y suis allé plusieurs fois.	ذهبت عنده مرارا عديدة
Avez-vous vu tous ces hommes ?	هل رأيت هؤلاء الرجال كلهم

هزار غروش بمن وام بدهید	بکا بیك غروش اودنج ویرك
من بشما پنج صد غروش وام میدهم	بن سزه بشیوز غروش اودنج ویریرم
من بهزار و پانصد غروش محتاجم	بنم بیك بشیوز غروشه احتیاجم وار
فردا بیائید آنچه میخواهید میدهم	یارین کلك سزلك استدیککزی ویریرم

❋ در بیان صفات مبهمه ❋ — ❋ صفات مبهمه یه دائر ❋

Quel; quelle	ما ـ ماذا ـ من ـ ایّ	چه ـ کدام ـ که	نه ـ قنغی ـ کیم
Quelque; quelques	بعض ـ کم	برخی ـ چند ـ پاس	برقاچ ـ برمقدار ـ بعض
Tel; telle	مثل هذا ـ مثل هذه	مانند این ـ چون این	بوکبی ـ بودکلو
Tels	هکذا	چنین ـ همچنین	بویله
Tout; toute	کل	همه	هپ ـ هپسی
Tous; toutes	جمیع ـ کافة ـ جملة	جمله ـ همه	بتون ـ کافه

❋ تعلیم ❋

آیا چیز برا خریدن میخواهید	برشی صاتون آلمق استرمیسکز
چیز برا خریدن میخواهم	برشی صاتون آلمق استرم
چه چیز خریدن میخواهید	نه صاتون آلمق استرسکز
چند کتابها خریدن میخواهم	برقاچ کتاب صاتون آلمق استرم
چند کتاب خریدن میخواهید	قاچ کتاب صاتون آلمق استرسکز
بسیار کتاب خریدن میخواهم	چوق کتاب صاتون آلمق استرم
آیا نزد برادرت و یا بخانهٔ برادرت رفتی	قرنداشکزك یاننه و یا خود اونه کیتدیکزمی
بسیار بار نزدش رفتم ـ بارها پیشش رفتم	چوق دفعه یاننه کتدم ـ دفعاتله یاننه کتدم
آیا این مردها را همه دیدی	بو آدملرك هپسنی کوردیکزمی

رأيت هؤلاء الرجال كلهم	J'ai vu tous ces hommes
هل رأيت هؤلاء النساء كلهن	Avez-vous vu toutes ces femmes ?
ما رأيت كلهن	Je ne les ai pas vu toutes.
هل فهمت ما قلت لك	Avez-vous compris ce que je vous ai dit ?
انا فهمت جميع ما قلت لى	J'ai compris tout ce que vous m'avez dit.
أى كتاب تريده	Quel livre voulez-vous ?
أريد الكتاب الذى عندك	Je veux celui que vous avez.
أى درس حفظته	Quelle leçon avez-vous apprise ?
حفظت الدرس الذى أعطيته لى	J'ai appris celle que vous m'avez donnée.
من هذا الرجل	Quel est cet homme ?
هذا حبيبى	C'est mon ami.
من هذه المرأة	Quelle est cette femme ?
هذه أختى	C'est ma sœur.
من هؤلاء السادة	Quels sont ces messieurs?
هؤلاء اخوتى	Ce sont mes frères
من هؤلاء البنات	Quelles sont ces filles?
هؤلاء بناتى	Ce sont mes filles.
كم سنك ــ كم عمرك	Quel âge avez-vous ?
سنى ثلاثون سنة	J'ai trente ans.
ما صنعتك ــ ما حرفتك	Quelle est votre profession ?
كتبى ــ بايع الكتب	Je suis libraire.

این مردها را همه دیدم	بو آدملرك كافه‌سنى كوردم
آیا این زنها را همه دیدی	بو قاریلرك هپسنى كوردیكزمى
همه‌شانرا دیدم	هپسنى كوردم
آیا آنچه تو گفتم فهمیدی	سزه سویلدیكمى آكلادیكزمى
آنچه بمن گفتی همه را فهمیدم	بكا سویلدیككزك هپسنى آكلادم
کدام کتابرا میخواهی	قنغى كتاب استرسكز
آن کتابی که نزد شماست میخواهم	یانكزده كى كتابى استرم
کدام درسرا حفظ کردی	قنغى درسى ازبرلدیكز
آن درس که بمن دادی حفظ کردم	بكا ویردیككز درسى ازبرلدم
این مرد کیست	بو آدم كیمدر
این دوست من است	بو بنم دوستمدر
این زن کیست	بو قارى كیمدر
این خواهر من است	بو بنم قزقرنداشمدر
این آقاها کیستند	بو افندیلر كیملردر
اینها برادران منند	بونلر بنم قرنداشلرمدر
این دخترها کیستند	بو قزلر كیملردر
اینها دختران منند	بونلر بنم قزلرمدر
چند سال عمر داری	قاچ یاشنده‌سكز
سی سال عمر دارم ـ عمرم سی سال است	اوتوز یاشنده‌یم
چه صنعت داری ـ صنعتت چیست	صنعتكز ندر
کتاب فروشم	كتابجیم ـ صحافم

من أى بلاد أنت	De quel pays êtes-vous ?
أنا مصرى	Je suis Egyptien.
من أى طريق ـ جهة نذهب	De quel côté irons-nous ?
نذهب من الطريق التى تريدونها	Nous irons du côté que vous voudrez.
هل لك أحباب كثيرة	Avez-vous beaucoup d'amis ?
لا حبيب لى	Je n'ai aucun ami.
أليس لك معارف هنا	N'avez-vous pas de connaissances ici ?
ليس لى معرفة باحد	Je n'en ai aucune.
هل هذا محقق ـ صحيح	Cela est-il certain ?
بعض الناس يقولون ليس هذا صحيح	Certaines personnes disent que c'est faux.
هو أنا بنفسى ـ بذاتى	C'est moi-même.
هو أنتم بذاتكم	C'est vous-même.
هم بذاتهم	Ce sont eux-mêmes.
لا أحد راضى بقسمته	Nul homme n'est content de son sort

❋ فى الضمير ❋

Du pronom

الضمائر على خمسة أنواع وهى الضمائر الشخصية والاشارية والملكية وأسماء الموصول والضمائر المبهمة

Il y a cinq sortes de pronoms. Les pronoms personnels, les pronoms démonstratifs, les pronoms possessifs, les pronoms relatifs, et les pronoms indéfinis.

مملکت شما کجاست — کجای هستی
من مصریم
از کدام راه بردیم
از راهی که میخواهید میبردیم
آیا بسیار دوست واحباب هادارید
هیچ دوست ندارم
آیا دراینجا هیچ آشنا نداری
هیچ آشنا ندارم
آیا این محقق است — راست است
بعض ادمها میگویند این راست نیست

من خود هستم
شما خودتان هستید
آنها خودشان هستند
هیچ کس بقسمت خود راضی نیست

قنغی مملکتدنسن
بن مصرلیم
قنغی یولدن کیدهلم
استدیککز یولدن کیدرز
چوق احباب ودوستلرکز وارمی
هیچ بردوستم یوقدر
بوراده هیچ بر بیلدیککز یوقمیدر
هیچ بر بیلدیکم یوقدر
بو محققمیدر — کرچکمیدر
بعض کسنه سویلیورلر بوکرچك دکلدر

بن کندوم
سز کندیکز سکز
انلر کندولریدرلر
هیچ کیمسه کندو قسمتنه راضی دکلدر

* در ضمائر *

ضمائر بر پنج کونه است اول ضمیر شخصیه دوم اشاریه سوم ملکیه چهارم موصوله پنجم ضمائر مبهمه است

* ضمیرلرده دائر *

ضمائر بش نوعدر برنجیسی ضمیر شخصیه ایکنجیسی اشاریه اوچنجیسی ملکیه دردنجیسی موصوله بشنجیسی ضمائر مبهمه‌در

❋ في بيان الضمائر الشخصيه ❋ — Des pronoms personnels.

(متكلم ضميرلرى)	(ضمير هاى متكلم)	(ضمائر المتكلم)	1re personne.
بن	من	أنا	Je, moi
بنى ـ بكا	مرا	نى ـ لى	Me
بز ـ بزى	ما ـ مارا	نحن	Nous

(مخاطب ضميرلرى)	(ضمير هاى مخاطب)	(ضمائر المخاطب)	2me personne.
سن	تو	أنت	Tu, toi
سنى ـ سكا	ترا	كَ كِ	Te
سز ـ سزى	شما ـ شمارا	أنتم ـ كم	Vous

❋ تعليم ❋ — EXERCICES

على الضمائر المتصلة الواقعة دائماً مفعولا به وهى (ه) (ها) (هم) (هن)

Sur le, la, les, employés toujours comme régime direct

هل تحب أباكَ	Aimes-tu ton père ?
أنا أحبه كثيرا	Je l'aime beaucoup.
هل تحب أمكَ	Aimes-tu ta mère ?
أحبها من صميم قلبى	Je l'aime de tout mon cœur.
هل تحبون أخاكم	Aimez-vous votre frère ?
نحبه كثيرا	Nous l'aimons beaucoup.
هل ترى أخى	Vois-tu mon frère ?

❀ در بیان ضمائر شخصیه ❀ ❀ ضمائر شخصیه بیانندەدر ❀

3me personne	(ضمائر الغائب)	(ضمیر های غائب)	(غائب ضمیرلری)
Il, elle	هو ـ هی	وی ـ او	او
Ils, elles	هم ـ هن	آنها	انلر
Lui, leur	له ـ لهم ـ لهن	اورا ـ انهارا	اکا ـ انلره
Se	ه	اورا	انی
En	منه	از او	اندن
y	فیه	در او ـ در انجا	اوراده ـ انده
Le, la	ه ـ ها	او ـ اورا	او
Les	هم ـ هن	ایشان ـ آنها	انلر

❀ تعلیم ❀

بر ضمائر متصله که همیشه مفعول به واقع میشوند اینها اند

(اورا) (انهارا) (ایشانرا)

آیا پدر ترا دوست داری

من اورا بسیار دوست دارم

آیا مادر ترا دوست داری

از دل وجان اورا دوست دارم

آیا برادرهایتانرا دوست دارید

اورا بسیار دوستداریم

آیا برادر مرا میبینی

❀ تعلیم ❀

ضمائر متصله اوزرینه دائما مفعول به قوللانیلان

بونلردر (انی) (انلری)

باباکی سورمیسن

بن انی چوق سورم

والده کی سورمیسن

آنی جان وکوکلدن سورم

قرنداشکزی سورمیسکز

آنی چوق سورز

قرنداشمی کوریورمیسن

Je le vois.	انى أراه
Ne voyez-vous pas ma sœur?	أماترون أختى
Nous ne la voyons pas.	نحن لانراها
Connaissez-vous ces hommes?	هل تعرفون هؤلاء الرجال
Nous les connaissons	نحن نعرفهم
Ne connaissez-vous pas ces femmes?	أما تعرفون هؤلاء النسوة
Nous ne les connaissons pas.	نحن لانعرفهن

EXERCICES

* تعليم *

Sur lui, leur, employés toujours comme complément indirect.

على الضمائر المتصلة وهى (له) (لها) (لهم) (لهن) الواقعة دائما مفعولا له

Avez-vous parlé à mon frere?	هل كلمتم اخى
Je lui ai parlé.	أنا كلمته ـ حدثته
Quand lui avez-vous parlé?	متى كلمتموه
Nous lui avons parlé hier.	نحن كلمناه البارحة
Avez-vous parlé à mes amis?	هل كلمتم أحبابى
Je leur ai parlé.	أنا كلمتهم
Qu' avez-vous dit à mon frère?	ماذا قلت لاخى
Je ne lui ai rien dit.	أنا ماقلت له شيا
Qu'avez-vous fait à vos camarades?	ماذا فعلتم لرفقائكم
Nous ne leur avons rien fait.	نحن مافعلنا لهم شيا

من اورا میبینم
آیا خواهر مرا میبینید
ما اورا نمیبینیم
آیا این مردهارا میشناسید
ما آنهارا میشناسیم
آیا این زنهارا میشناسید
ما ایشانرا میشناسیم

بن آنی کوریورم
قزقرنداشمی کوریورمیسکز
بز آنی کورمیورز
بو ادملری بیلورمیسکز
بز انلری بیلورز
بو قاریلری بیلورمیسکز
بز انلری بیلیورز

* تعلیم *

بر ضمیر های که دائما مفعول له میشوند اینها اند (باو) و (باآنها)

آیا ببرادرم گفتید — با برادرم حرف زدید
من باو گفتم — من با او حرف زدم
کی باو گفتید
ما دیروز باو گفتیم
آیا بدوستهایم گفتید
من با آنها گفتم
چه گفتی ببرادرم
من بآن چیزی نگفتم
برای رفیقهایتان چه کار کردید
ما برای آنها چیزی نکردیم

* تعلیم *

دائما مفعول له قونیلان (اکا) و (انلره) ضمیرلرینك اوزرینه

برادرمه سویلدیکزمی
بنا اکا سویلدم — بن انکله سویلدم
نه وقت اکا سویلدیکز
بز اکا دون سویلدك
دوستلرمه سویلدیکزمی
بن انلره سویلدم
برادرمنه سویلدیکز
بن اکا هیچ برشی دیمدم
ارقداشلرکز ایچون نه یاپدیکز
بز انلر ایچون هیچ برشی یاپمدق

EXERCICES

* تعليم *

Sur me, te, nous, vous, employés comme régime direct.

على الضمائر المتصلة الواقعة مفعولا به وهي (ى) و (ك) و (نا) و (كم)

M'aimez-vous ?	هل تحبني
Je t'aime beaucoup	أحبك كثيرا
Me voyez-vous ?	هل تراني
Je te vois	أنا أراك
Nous reconnaissez-vous ?	هل تعرفونا
Nous vous reconnaissons	نحن نعرفكم
Nous aimez-vous ?	هل تحبونا
Nous vous aimons.	نحن نحبكم
Votre frère nous connaît-il ?	هل أخوك يعرفنا
Il vous connaît.	انه يعرفكم
Votre sœur vous aime-t-elle ?	هل أختك تحبك
Elle m'aime comme je l'aime.	هي تحبني كما أحبها

EXERCICES

* تعليم *

Sur me, te, nous, vous, employés comme régime indirect

على الضمائر المتصلة الواقعة مفعولا له وهي (لى) — و لك — و لنا — و لكم

Voulez-vous me parler ?	هل تريد أن تكلمني
Je veux te parler	أنا أريد أن أكلمك
Me parlez-vous ?	هل تكلمني

❋ تعلیم ❋

بر ضمائر متصل که همیشه مفعول به واقع میشوند اینها اند
مرا — ترا — مارا — شمارا

آیا مرا دوستداری
ترا بسیار دوستدارم
آیا مرا میبینی
من ترا میبینم
آیا ما را میشناسید
ما شمارا میشناسیم
آیا مارا دوستدارید
ما شمارا دوستداریم
آیا برادرت مارا میشناسد
او شمارا میشناسد
آیا خواهرت شمارا دوستدارد
چنانچه من اورا دوستدارم او نیز مارا دوستدارد

❋ تعلیم ❋

مفعول به قوللانیلان - بنی - سنی - بزی - سزی
ضمیرلرینك اوزرینه تمرین

بنی سورمیسن
سنی چوق سورم
بنی کوریورمیسن
بن سنی کوریورم
بزی طانیورمیسکز
بز سزی طانورز
بزی سورمیسکز
بز سزی سورز
قرنداشکز بزی بیلورمی
او سزی بیلور
قزقرنداشك سنی سورمی
انی سودیکم کبی اوده بنی سور

❋ تعلیم ❋

بر ضمیرهای متصل که مفعول له میشوند اینها هستند
بمن — بتو — بما — بشما

آیا بمن گفتن میخواهی — میخواهی بمن حرف بزنی
من بتو گفتن میخواهم
آیا بمن میگویی

❋ تعلیم ❋

مفعول له قوللانیلان - بکا - سکا - بزه - سزه
ضمائر متصله

بکا سویلك استرمیسن
بن سکا سویلك استرم
بکامی سویلیورسن

أنا أكلمك	Je te parle.
كلمني ـ كلموني	Parlez-moi.
لاأريد أن أكلمك	Je ne veux pas te parler.
ماذا فعلت لك	Que t'ai-je fait?
أنت أذيتني	Tu m'as fait du mal.
هل أنا أذيتكم	Vous ai-je fait du mal?
أنتم لم تؤذونا	Vous ne nous avez pas fait du mal.
اصنع معي هذا المعروف	Faites-moi le plaisir?
على عيني ورأسي	De tout mon cœur.
قل لي على ذلك	Dites-moi cela?
ساقول لكم فيما بعد	Je vous le dirai plus tard.
هل تريد أن تقول لنا ذلك	Voulez-vous nous dire cela?
أريد أن أقوله لك	Je veux vous le dire.

منه منهم فيه فيهم En, y,	(En) (y)
اذا أريد تكرار اسم سبق ذكره في جملة يستغنى عند الفرنساوية عن ذكر لفظ ذلك الاسم مرة أخرى بكلمة en	Dans la langue française, dans une phrase, au lieu de répéter le même mot on emploie (en) en place du mot susdit

❋ تعليم ❋	EXERCICES
هل عندك دراهم	Avez-vous de l'argent?
عندي دراهم	J'en ai.
هل لك اخوة	Avez-vous des frères?

من تو میگویم
بمن بگو — بگوید
تو گفتن نمیخواهم — ترا نخواهم گفت
تو چه کار کردم
تو بمن اذیت دادی — مرا رنجانیدی
آیا من بشما اذیت دادم
شما بما اذیت ندادید
بمن این نکوئی بکنید
برسر وچشم — بالای چشم
این را بمن بگو
این را پس بشما خواهم گفت
آیا اینرا بما خواهید گفت
من بشما خواهم گفت

ازو — ازانها — دراو — درانها en, y
اسمی که درجملهٔ سبقت کرده وتکرارش لازم آید درلغت فرانسه از بدل او کلمهٔ en آرند واز تکرار نمودن اسم مذکور مستغنی شوند

* تعلیم *

آیا پاره — پول داری
پول دارم — پاره دارم
آیا برادرها داری — دارید

بن سکا سویلیورم
بکا سویله — سویلیک
سکا سویلمک استمم
سکا نه یاپدم
سن بکا اذیت ایتدک — اذیت ویردک
بن سزه اذیت ایتدمی
سز بزه اذیت ایتمدیکزمی
بکا بو ایولکی ایدیکز
باش اوستنه
بونی بکا سویله
صکره بونی سزه سویلیه جکم
بونی بزه سویلمک استرمیسن
سزه سویلمک استرم

اندن — انلردن — انده — انلرده en, y,
برجملهده ذکری سبقت ایتمش براسمک تکراری لازمکلسه فرانسزجهده لفظیله تکرار اولنمیوب یرینه en کلمه سیله استغنا اولنور

* تعلیم *

پاره‌ک وارمی
پارهم واردر
قرنداشلرکز وارمی

ليس لى ـ ليس لى اخوه	Je n'en ai pas
هل لك اخوات	Avez-vous des sœurs ?
لى ـ لى اخوات	J'en ai.
كم أخت لك	Combien de sœurs avez-vous ?
لى اثنين ـ لى اختان	J'en ai deux
هل لاخيك كتاب واحد	Votre frère a-t-il un livre ?
ليس له ـ ليس له كتاب	Il n'en a pas
أليس له ورق	N'a-t-il pas de papier ?
ليس له ـ ليس له ورق	Il n'en a pas.
هل تفكرت فى هذه القضية	Avez-vous pensé à cette affaire ?
تفكرت فيها	J'y ai pensé

* قاعده *

اذا اجتمعت الضمائر المتصلة الواقعة دائما مفعول به وهى (نى) و (هم) و (هن) فى جملة واحدة مع ضمائر الغائب المجرورة وهى (له) و (لها) و (لهم) و (لهن) فانها أى الضمائر المنصوبة تتقدم عليه وان اجتمعت مع ضمائر المتكلم والمخاطب المجرورة وهى (لى) و (لنا) و (لك) و (لكم) فانها تتأخر عنها فى جميع الصيغ الا فى صيغة الأمر

RÈGLE

Le, la, les, employés toujours comme complément direct, se placent avant lui, leur et après me, nous, te, vous, employés comme complément indirect dans la même phrase excepté au mode de l'impératif

* تطبيق *

APPLICATION

هل عندك كتاب واحد	Avez-vous un livre ?
عندى كتاب	J'en ai un

ندارم — برادرها ندارم
آیا خواهرها داری
دارم — خواهرها دارم
چند خواهر داری
دو خواهر دارم
آیا برادرت یک کتاب دارد
او کتاب ندارد
آیا او کاغذ ندارد
او کاغذ ندارد
آیا در این باب تفکر واندیشه کردی
در او اندیشه کردم

❋ قاعده ❋

هر وقتی ضمائر متصله که واقعا مفعول به واقع میشوند که (او) و (اوها) باشند اجتماع کردند در یک جمله با ضمائر مجرورهٔ غائب که (اورا) و (انهارا) باشند آنزمان ضمائر منصوبه تقدم از ضمائر مجروره میکنند. واگر با ضمائر متکلم ومخاطب مجروره که (بمن) (بما) (بتو) (بشما) باشند جمع شوند در همه صیغها تاخیر خواهند کرد از او مگر در صیغهٔ امر

❋ تطبیق ❋

آیا نزد تو — نزد شما یک کتاب هست
نزد من یک کتاب هست

115

یوقدر — قرنداشلرم یوقدر
همشیره‌لرکز وارمی
واردر — همشیره‌لرم واردر
قاچ همشیره‌کز واردر
ایکی همشیره‌م واردر
قرنداشکك بر کتابی وارمی
انك کتابی یوقدر
انك کاغدی یوقمی
انك کاغدی یوقدر
بو قضیه‌ده دوشندکمی
انده دوشندم

❋ قاعده ❋

دائما مفعول به قوللانیلان (آنی) و (آنلری) کلمه لری ضمائر غائبدن مفعول له اولان (اکا) و (انلره) کلمه‌لریله برجملده بولنورایسه (آنی) و (انلری) کلمه‌لری مقدم تونیلور وضمائر متکلم ومخاطبدن مفعول له اولان (بکا) (بزه) (سکا) (سزه) ضمیرلریله برابر کلورایسه امر حاضر صیغه سندن ماعدا سائر صیغه‌لرده (انی) و (انلری) کلمه‌لری مفعولدنصکره وضع اولنور

❋ تطبیق ❋

سزده بر کتاب وارمی
بنده بر کتاب واردر

Voulez-vous me le donner ?	هل تريدان تعطيه لي
Je veux te le donner.	اريدان اعطيه لك
Voulez-vous me donner votre plume ?	هل تريد أن تعطيني قلمك
Je ne veux pas vous la donner	لا أريد أعطيكم اياه
Ne voulez-vous pas me donner vos livres ?	أما تريد أن تعطيني كتبك
Je veux vous les donner	أريد أن أعطيك اياها
Quand me les donnerez-vous ?	متى تعطيني اياها
Je vous les donnerai demain	أعطيك اياها غدا
Donnez-les moi à présent ?	اعطني اياها الآن
Je vais vous les donner tout de suite.	أنا أعطيك اياها في الحال
Donnez-les lui ?	اعطه اياها
Je ne les lui donne pas	أنا لا أعطيه اياها
Nous les donnerez-vous ?	هل تعطيها لنا
Je ne vous les donnerai pas	أنا لا أعطيها لكم
Vos amis vous ont-il rendus les livres que vous leur avez prêtés ?	هل أحبابك ردوا اليك الكتب التي استعاروها منك
Ils me les ont rendus	انهم ردوها الي
Quand vous les ont-ils rendus ?	متى ردوها اليك
Ils me les ont rendu hier	هم ردوها الي أمس
Veulent-ils me rendre les miens ?	هل يريدون أن يردوا الي كتبي
Ils veulent vous les rendre	انهم يريدون أن يردوها اليك
Quand me les rendront-ils ?	متى يردونها الي

آیا او را بمن دادن نمیخواهی

او را بتو دادن میخواهم

آیا جامه اترا بمن خواهی داد

او را بتو نمیخواهم داد

آیا کتابهای ترا بمن دادن نمیخواهی

انهارا بشما خواهم داد

آنهارا اکی بمن میدهی

آنهارا فردا بشما میدهم

حالا انهارا بمن بده

آنهارا حالا من بشما میدهم

آنها باو بده

من آنهارا باو نمیدهم

آیا انهارا بما میدهید

من آنهارا بشما نمیدهم

آیا کتابها که بدوستهایتان از روی عاریت داده بودید پس دادند

آنهارا بمن پس دادند

انهارا اکی بشما پس دادند

انهارا دیروز بمن پس دادند

آیا کتابهای مرا بمن پس دادن خواهند

ایشان انهارا بشما پس دادن میخواهند

انهارا اکی بمن پس میدهند

انی بکاویرمك استرمیسن

انی سکاویرمك استرم

قلمکی بکاویرمك استرمیسن

انی سزه ویرمك استرم

کتابلرکزی بکاویرمك استرمیسن

انلری سزه ویرمك استرم

انلری نه وقت بکاویررسن

انلری یارین سزه ویره جکم

انلری شمدی بکاویریکز

انلری شمدی سکاویریرم

انلری اکاویر

بن انلری اکاویرم

انلری بزه ویره جکمیسکز

بن انلری سزه ویرمیه جکم

دوستلرکزه عاریته ویردیککز کتابلری سزه اعاده ایتدیلرمی

آنلری اعاده ایتدیلر

نوقت انلری سزه اعاده ایتدیلر

انلری دون بکا اعاده ایتدیلر

نم کتابلریمی بکا اعاده ایتمك استرلرمی

انلری سزه اعاده ایتمك استرلر

وقت انلری بکا اعاده ایده جکلردر

Ils vous les rendront la semaine prochaine.	سيردونها اليك في الاسبوع الآتي
Voulez-vous lui vendre votre maison ?	هل تريد أن تبيع له دارك
Je veux la lui vendre	أريد أن أبيعها له
Voulez-vous leur acheter un livre ?	هل تريد أن تشتري لهم كتابا واحدا
Je veux leur en acheter un.	أريد أن أشتري لهم كتابا واحدا

(En)

Employé comme complément indirect, se place toujours après (te, nous, vous, lui, leur,) employés dans la même phrase comme régime indirect

(منه) (منهم)

اذا اجتمعت كلمة en التي معناها (منه) و(منهم) في جملة واحدة مع الضمائر المذكورة وهي (لي) و(لك) و (لنا) و (لكم) و(له) و (لها) و (لهم) و(لهن) فانها أي كلمة en تتأخر في اللفظ عنها

APPLICATION

* تطبيق *

Avez-vous de l'argent ?	هل عندك دراهم
J'en ai.	عندي دراهم
Voulez-vous me donner dix francs ?	هل تريد أن تعطيني عشرة فرنكات
Je veux t'en donner vingt	أريد أن أعطيك منها عشرين فرنكا
Donnez-lui quinze francs ?	اعطه خمسة عشر فرنكا
Je vais lui en donner trente.	الآن أعطيه ثلاثين فرنكا
Voulez-vous leur donner du pain ?	هل تريد أن تعطيهم خبزا
Je veux leur en donner.	أريد أن أعطيهم خبزا
Avez-vous donné du café à vos amis ?	هل أعطيت لاحبابك قهوة

در هفتهٔ آینده انهارا بشما پس خواهند داد

خانه ترا باو فروختن میخواهی

باو فروختن میخواهم

آیا برای انها یک کتاب خریدن میخواهی

برای آنها کتابی خریدن میخواهم

(ازاو) (ازان) (ازوها) (ازانها)

هرگاه این کلمه en که بمعنی (ازو) و (ازوها) باشد با ضمائر مجروره که (مرا) و (ترا) و (مارا) و (شمارا) و (اورا) و (اوها را) و (ایشانرا) باشند دریک جمله جمع بشود انگاه این کلمه en در تلفظ تاخر از انها میکند

* تطبیق *

آیا پول دارید — پاره دارید

پول دارم

آیا ده فرنک از او بمن خواهید داد

بیست فرنک از ان ترا خواهم داد

پانزده فرنک باو بده

حالا سی فرنک باو میدهم

آیا بانها نان میخواهید داد

بانها نان میخواهم داد

دوستهای ترا قهوه دادی

كله‌جك هفته آنلری سزه اعاده ایده‌جكلردر

سنك قوناغكی اكا صاتمق استرمیسن

انی اكا صاتمق استرم

انلره بر كتاب صاتون المق استرمیسكز

انلره بر كتاب صاتون المق استرم

(اندن) (انلردن)

اندن وانلردن معناسنده اولان en كلمه‌سی برجمله‌ده مفعول‌له قوللانیلان (بكا) (سكا) (بزه) (سزه) (اكا) و(انلره) ضمیرلریله بولنور ایسه‌دخی بو en لفظی بوضمیرلردنصكره وضع اولنور

* تطبیق *

پاره‌كز وارمی

پاره‌م واردر

اندن بكا اون فرانق ویرمك استرمیسكز

اندن یكرمی فرانق سكا ویرمك استرم

اكا اون بش فرانق ویر

شمدی اكا اوتوز فرانق ویررم

انلره اتمك ویرمك استرمیسكز

انلره اتمك ویرمك استرم

دوستلركزه قهوه ویردیكزمی

أنا أعطيتهم قهوة	Je leur en ai donné.
هل أعطيتنى شايا	M'avez-vous donné du thé ?
أعطيتك شايا	Je vous en ai donné.
متى أعطيتنى شايا	Quand m'en avez-vous donné ?
أعطيتك شايا فى هذا الصباح	Je vous en ai donné ce matin.
هل أعطيتمونا لبنا	Nous avez-vous donné du lait ?
أعطيناكم لبنا	Nous vous en avons donné.
أما تريد أن تعطينا مائة قرش	Ne voulez-vous pas nous donner cent piastres ?
أريد أن أعطيكم مائتين قرش	Je veux vous en donner deux cents.
متى تعطينا كتبا	Quand nous donnerez-vous des livres ?
سأعطيكم كتبا غدا	Je vous en donnerai demain.
هل أعطيت لأخيك كتابا واحدا	Avez-vous donné un livre à votre frère ?
أعطيته كتابين •	Je lui en ai donné deux

(فى استعمال الضمائر الشخصية مع حروف الجر والعطف) — Emploi des pronoms personnels avec les propositions et les conjonctions.

بندن اول	پيش از من	قبلى	Avant moi
سندن اول	پيش از تو	قبلك	Avant toi
اندن اول	پيش از او	قبله	Avant lui

من با تنها قهوه دادم	انلره قهوه ویردم
آیا بمن چای دادی	بکا چای و یردیکزمی
بشما چای دادم	سکا چای ویردم
کی بمن چای دادی	نه وقت بکا چای و یردك
این صبح بشما چای دادم	بو صباح سزه چای و یردم
آیا بما شیر دادید	بزه سود ویردیکزمی
بشما شیر دادم	سزه سود ویردم
آیا بما صد غروش دادن نمیخواهید	بزه یوز غروش ویرمك استرمیسکز
بشما دو صد غروش دادن میخواهم	سزه ایکی یوز غروش ویرمك استرم
کی بما کتابها میدهید	نه وقت بزه کتابلرو یررسکز
فردا بشما کتابها میدهیم	یارین سزه کتابلرو یریرم
آیا برادرت کتابی دادی	برادرکزه بر کتاب ویردیکزمی
باو دو کتاب دادم	اکا ایکی کتاب ویردم

(دربیان استعمال ضمائر شخصیه با حروف جر و عطف)

(حروف جر وعطف ایله ضمائر شخصیه نك قوللانلمرینه دائر)

Avant elle	قبلها	پیش از او	اندن اول
Avant nous	قبلنا	پیش از ما	بزدن اول
Avant vous	قبلکم	پیش از شما	سزدن اول
Avant eux	قبلهم	پیش از آنها	انلردن اول

Après moi	بعدی	پس از من	بندنصکره
Après toi	بعدك	پس از تو	سندن صکره
Après lui	بعده	پس از او	اندنصکره
Après elle	بعدها	پس از او	اندنصکره
Après nous	بعدنا	پس از ما	بزدنصکره
Après vous	بعدکم	پس از شما	سزدنصکره
Après eux	بعدهم	پس از ایشان	انلردنصکره

Devant moi	امامی	پیش من	اوکده
Devant toi	امامك	پیش تو	اوککده
Devant lui	امامه	پیش او	اوکنده
Devant nous	امامنا	پیش ما	اوکزده
Devant vous	امامکم	پیش شما	اوککزده
Devant eux	امامهم	پیش ایشان	اوکلرنده

Derrière moi	خلفی	پس من — در پس من	اردمده
Derrière toi	خلفك	پس تو ″ تو	اردکده
Derrière lui	خلفه	پس او ″ او	اردنده
Derrière nous	خلفنا	پس ما ″ ما	اردمزده
Derrière vous	خلفکم	پس شما ″ شما	اردکزده
Derrière eux	خلفهم	پس ایشان ″ شان	اردلرنده

Avec moi	معی	با من	بنمله
Avec toi	معك	با تو	سنكله
Avec lui	معه	با او	انكله
Avec nous	معنا	با ما	بزمله
Avec vous	معكم	با شما	سزكله
Avec eux	معهم	با آنها	انلرايله

Sans moi	بدونی ـ لولا أنا	بی من ـ اكر من نمی بودم	بن سز ـ بن اولمیه‌یدم
Sans toi	بدونك » أنت	بی تو ـ اكر تو نمی بودی	سن سز » دلك
Sans lui	بدونه » هو	بی او ـ اكر او نمی بود	اوسز » دی
Sans nous	بدوننا » نحن	بی ما ـ اكر ما نمی بودیم	بزسز » دق
Sans vous	بدونكم » أنتم	بی شما ـ اكر شما نمی بودید	سزسز » دیكز
Sans eux	بدونهم » هم	بی ایشان ـ اكر ایشان نمی بودند	انلرسز » دیلر

Pour moi	لاجلی	برای من	بنم ایچون
Pour toi	لاجلك	برای تو	سنك ایچون
Pour lui	لاجله	برای او	انك ایچون
Pour nous	لاجلنا	برای ما	بزم ایچون
Pour vous	لاجلكم	برای شما	سزك ایچون
Pour eux	لاجلهم	برای ایشان	انلر ایچون

De moi	منی	از من	بندن
De toi	منك	از تو	سندن
De lui	منه	از او	اندن
De nous	منا	از ما	بزدن
De vous	منكم	از شما	سزدن
D'eux	منهم	از ایشان — از آنها	انلردن

A moi	لی	مرا	بكا
A toi	لك	ترا	سكا
A lui	له	اورا	اكا
A nous	لنا	مارا	بزه
A vous	لكم	شمارا	سزه
A eux	لهم	ایشانرا — آنهارا	انلره

Sur moi	علیّ	برمن	بنم اوزرینه
Sur toi	علیك	برتو	سنك اوزریكه
Sur lui	علیه	براو	انك اوزرینه
Sur nous	علینا	برما	بزم اوزرینزه
Sur vous	علیكم	برشما	سزك اوزریكزه
Sur eux	علیهم	برایشان — برآنها	انلرك اوزرلرینه

Chez moi	عندی ـ فی بیتی	نزد من ـ درخانهٔ من	یانمده ـ اومده
Chez toi	عندك ـ فی بیتك	نزد تو ـ درخانهٔ تو	یانکده ـ اوکده
Chez lui	عنده ـ فی بیته	نزد او ـ درخانهٔ او	یانده ـ اونده
Chez nous	عندنا ـ فی بیتنا	نزد ما ـ درخانهٔ ما	یانمزده ـ اومزده
Chez vous	عندکم ـ فی بیتکم	نزد شما ـ درخانهٔ شما	یانکزده ـ اوکزده
Chez eux	عندهم ـ فی بیتهم	نزد ایشان ـ درخانهٔ ایشان	یانلرنده ـ اولرنده

Excepté moi	الاانا	جز از من ـ غیر از من	بندن بشقه ـ اوزکه
Excepté toi	الاانت	جز از تو 〃 تو	سندن بشقه ـ اوزکه
Excepté lui	الاهو	جز از او 〃 او	اندن بشقه 〃
Excepté nous	الانحن	جز از ما 〃 ما	بزدن بشقه 〃
Excepté vous	الاانتم	جز از شما 〃 شما	سزدن بشقه 〃
Excepté eux	الاهم	جز از ایشان 〃 ایشان	انلردن بشقه 〃

Malgré moi	رغماعنی	از رغم من ـ خلاف دلخواه من	بکاعنادا ـ بکاخلافا
Malgré toi	رغماعنك	از رغم تو 〃 تو	سکاعنادا ـ سکا 〃
Malgré lui	رغماعنه	از رغم او 〃 او	اکارغما ـ اکا 〃
Malgré nous	رغماعنا	از رغم ما 〃 ما	بزه عنادا ـ بزه 〃
Malgré vous	رغماعنکم	از رغم شما 〃 شما	سزه عنادا ـ سزه 〃
Malgré eux	رغماعنهم	از رغم ایشان 〃 آنها	انلره عنادا ـ انلره 〃

Comme moi	مثلی	چون من ـ بسان من	بنم کبی
Comme toi	مثلك	چون تو » تو	سنك کبی
Comme lui	مثله	چون او » او	انك کبی
Comme nous	مثلنا	چون ما » ما	بزم کبی
Comme vous	مثلکم	چون شما » شما	سزك کبی
Comme eux	مثلهم	چون ایشان » آنها	انلر کبی

Près de moi	قریبا منی	نزدیك من	بکا یقین
Près de toi	قریبا منك	نزدیك تو	سکا یقین
Près de lui	قریبا منه	نزدیك او	اکا یقین
Près de nous	قریبا منا	نزدیك ما	بزه یقین
Près de vous	قریبا منکم	نزدیك شما	سزه یقین
Près d'eux	قریبا منهم	نزدیك ایشان	انلره یقین

Loin de moi	بعیدا عنی	دور از من	بندن اوزاق
Loin de toi	بعیدا عنك	دور از تو	سندن اوزاق
Loin de lui	بعیدا عنه	دور از او	اندن اوزاق
Loin de nous	بعیدا عنا	دور از ما	بزدن اوزاق
Loin de vous	بعیدا عنکم	دور از شما	سزدن اوزاق
Loin d'eux	بعیدا عنهم	دور از ایشان	انلردن اوزاق

Plus que moi	أكثرمني ـ زيادةمني	بيشتر ازمن ـ فزون ازمن	بندن زياده
Plus que toi	أكثرمنك	بيشتر از تو » تو	سندن زياده
Plus que lui	أكثرمنه	بيشتر از او » او	اندن زياده
Plus que nous	أكثرمنا	بيشتر از ما » ما	بزدن زياده
Plus que vous	أكثرمنكم	بيشتر از شما » شما	سزدن زياده
Plus qu'eux	أكثرمنهم	بيشتر از ايشان » آنها	انلردن زياده

Moins que moi	أقلمني	كم از من ـ كمتر ازمن	بندن آز
Moins que toi	أقلمنك	كم از تو » تو	سندن آز
Moins que lui	أقلمنه	كم از او » او	اندن آز
Moins que nous	أقلمنا	كم از ما » ما	بزدن آز
Moins que vous	أقلمنكم	كم از شما » شما	سزدن آز
Moins qu'eux	أقلمنهم	كم از ايشان » ايشان	انلردن آز

Autant que moi	قدري	چندان من ـ بقدر من	بنم قدر
Autant que toi	قدرك	چندان تو » تو	سنك قدر
Autant que lui	قدره	چندان او » او	انك قدر
Autant que nous	قدرنا	چندان ما » ما	بزم قدر
Autant que vous	قدركم	چندان شما » شما	سزك قدر
Autant qu'eux	قدرهم	چندان ايشان » آنها	انلرقدر

REMARQUE

Moi, toi, s'emploient tantôt comme sujet et tantôt comme régime direct et indirect.

❋ تنبيه ❋

هذان الضميران وهما Moi, toi, يقعان تارة فاعلا أو مبتدا نحو (أنا) و(أنت) وتارة مفعول به نحو (نى) و (كَ) وتارة مفعولا اليه نحو (لى) (ولكَ)

EXEMPLES

❋ امثلة ❋

Avez-vous fait cela vous-même ?	هل فعلتم ذلك بنفسكم
Je l'ai fait moi-même	فعلته أنا بنفسى
Tu l'as fait toi-même	فعلته أنت بنفسك
Aimez-moi	حبنى ـ أحبنى
Je vous aimerai	سأحبكم ـ أحبكم
Croyez-moi	صدقنى
Je vous crois	أنا أصدقكم
Aidez-moi	ساعدونى ـ اعينونى
Je vous aiderai	ساساعدكم ـ ساعينكم
Donnez-moi ce livre	اعطونى هذا الكتاب
Je vous le donnerai quand je l'aurai lu	سأعطيه لكم بعد أن أقراه ـ لما أقراه
Montrez-moi ces livres	أرونى هذه الكتاب
Je vais vous les montrer	الآن أوريكم اياه
Envoyez-moi mon livre	أرسلوا الى كتابى
Je vous l'enverrai demain	سارسله لكم غدا
Pardonnez-moi	سامحونى ـ اعفوعنى

* تنبیه *

ضمیر های Moi, toi, که فاعل چون (من) و (تو) وگاه مفعول به چون (مرا) و (ترا) وگاه مفعول له چون (بمن) و (بتو) استعمال میشوند

* مثال *

آیا اینرا شما خودتان ساختید
اورا من خودم ساختم
آنرا تو خودت ساختی
مرا دوست بدار
شمارا دوست دارم ـ دوست خواهم داشت
مارا باور بکن
من شمارا باور میکنم
مارا یاری ودستگیری نمائید
شمارا یاری ومساعده میکنم
این کتابرا بمن بدهید
پس از خواندن آنرا بشما میدهم
این کتابهارا بمن نشان بدهید
حالا آنهارا بشما نشان میدهم
کتابهارا بمن بفرستید ـ روانه کنید
فردا اورا بشما میفرستم
مرا ببخشید ـ مرا عفو کنید

* تنبیه *

Moi, toi, ضمیرلری گاه فاعل (بن) و (سن) کبی وگاه مفعول به (بنی) و (سنی) کبی یاخود مفعول له (بکا) و (سکا) کبی قوللانیلور

* مثال *

بونی سز کندیکز می یاپدیکز
بن آنی کندم یاپدم
سن آنی کندک یاپدک
بنی سویکز
سزی سورم ـ سوه جکم
بکا اینان
بن سزه اینانیورم
بزه یاردم ایدیکز
سزه یاردم ومساعده ایدرم
بو کتابی بکا ویریکز
انی اوقودقدنصکره سزه ویررم
بو کتابلری بکا کوستریکز
شمدی انلری سزه کوستریرم
کتابی بکا کوندریکز
یارین انی سزه کوندریرم
بنی عفو ایدیکز

Je te pardonne	انا اسامحك ـ اعفو عنك
Lève-toi	قم
Je vais me lever	الآن اقوم
Tais-toi	اسكت
Je me tais	انا اسكت ـ انا ساكت
Connais-toi toi-même	اعرف نفسك ـ قدرك
Il est difficile de se connaître soi-même	يصعب على الانسان ان يعرف نفسه

AUTRES EXEMPLES — ❋ امثلة اخرى ❋

Allez devant moi	اذهبوا قدامي
J'irai avec vous	سأذهب معك
N'allez pas sans lui	لا تذهبوا بدونه
J'irai avec lui	سأذهب معه
Restez près de moi	اجلسوا قريبا مني
Je resterai loin de vous	انا اجلس بعيدا عنكم
Allez chez lui	اذهبوا عنده ـ الى منزله
Je n'irai pas chez lui	انا لا اذهب عنده
Marchez devant moi	امشوا قدامي
Je marcherai derrière vous	انا امشي خلفكم
Faites comme lui	افعلوا مثله
Je ferai comme vous	انا أفعل مثلكم
Ne faites pas comme lui	لا تفعلوا مثله

من ترا میبخشم — عفو میکنم
برخیز — پاشو
حالا برمیخیزم — پا میشوم
خاموش شو — خاموش باش
من خاموش میشوم — خاموشم
خود را بشناس — قدر ترا بدان
دشوار است که انسان نفس خود را بشناسد

بن سنی عفو ایدرم
قالق
شمدی قالقه جغم ـ قالقارم
سکوت ایت ـ صوص
بن سکوت ایدرم ـ صوصرم
کندیکی بیل ـ قدرکی بیل
انسان کندی نفسنی بیلمسی کوجدر

❋ مثالهای دیگر ❋

پیشم راه بروید
با تو میروم
بی او نروید
با او میروم
نزدیک من بنشینید
من از شما دور مینشینم
نزدش — خانه اش بروید
من نزدش — خانه اش نمیروم
پیش من راه بروید
من در پس — در عقب شما میروم
چون او بکنید
چون شما میکنم
چون او مکنید

❋ بشقه مثاللر ❋

اوکومده کیدیکز
سنک ایله کیدرم
انسز کیتمیکز
انک ایله کیدرم
بکا یقین اوتوریکز
سزدن اوزاق اوتوره جغم
یاننه ـ اوینه کیدیکز
بن یاننه ـ قوناغنه کیتمم
اوکمده یورویکز
بن اردکزده یورورم
انک کبی یاپیکز
سزک کبی یپارم
انک کبی یاپمیکز

Je ne ferai pas comme lui, je ferai comme vous	أنا لا أفعل مثله بل أفعل مثلكم
Sans moi qu'auriez-vous fait ?	لولاي ماذا كنتم تعملون
Sans vous nous n'aurons pas réussi	لولاكم لما كنا نجحنا

AUTRES EXEMPLES

❋ امثلة اخرى ❋

Est-ce vous ?	هل هو انتم	آيا او شمايید	اوسزميسكز
C'est moi	هو أنا	آن منم — منم	او بنم
C'est toi	هو انت	او تو استی	او سنسن
C'est nous	هو نحن	او مايم	او بزز
C'est vous	هو انتم	او شمايید	او سزسكز
Ce sont eux	هو هم	او ايشانند	او انلردر

Ce n'est pas moi	لست أنا	من نيستم	بن دكلم
Ce n'est pas toi	لست انت	تو نيستی	سن دكلسن
Ce n'est pas lui	ليس هو	او نيست	او دكلدر
Ce n'est pas nous	لسنا نحن	ما نيستيم	بز دكلز
Ce n'est pas vous	لستم انتم	شما نيستيد	سز دكلسكز
Ce n'est pas eux	ليسوا هم	ايشان نيستند	انلر دكلدرلر

من چون او نمیکنم بلکه چون شما میکنم
اکر من نمیبودم چه میکردید
اکر شما نمی بودید ما پیروز و بختیار نمیشدیم

انك کبی یاپمم سزك کبی یاپه جغم
بن اولمیدم نه یاپاردیکز
سز اولمیدیکز بز افلاح اولمزدق

❋ مثال دیکر ❋

❋ بشقه مثاللر ❋

C'est à moi	هذالی ـ ملکی	این مال من است	بو بنمدر ـ ملکمدر
C'est à toi	هذالك ـ ملکك	این مال تست	بو سنکدر ـ ملککدر
C'est à lui	هذاله ـ ملکه	این مال اوست	بو انکدر ـ ملکیدر
C'est à nous	هذالنا ـ ملکنا	این مال ماست	بو بزمدر ـ ملکمزدر
C'est à vous	هذالکم ـ ملککم	این مال شماست	بو سزکدر ـ ملککزدر
C'est à eux	هذالهم ـ ملکهم	این مال ایشان است	بو انلرکدر ـ ملکلریدر

Ce n'est pas à moi	هذالیس لی	این مال من نیست	بو بنم دکلدر
Ce n'est pas à toi	هذالیس لك	این مال تو نیست	بو سنك دکلدر
Ce n'est pas à lui	هذالیس له	این مال او نیست	بو انك دکلدر
Ce n'est pas à nous	هذالیس لنا	این مال ما نیست	بو بزم دکلدر
Ce n'est pas à vous	هذالیس لکم	این مال شما نیست	بو سزك دکلدر
Ce n'est pas à eux	هذالیس لهم	این مال ایشان نیست	بو انلرك دکلدر

Des pronoms démonstratifs	(فی اسماء الاشارة)	(در بیان ضمائر اشارت)	(ضمائر اشاریه بیاننده در)
Masculin singulier	(للمفرد المذكر)	(برای مفرد مذکر)	(مفرد مذکر ایچون)
Celui	الذی	او — آن	او — اول
Celui-ci	هذا	این — این دیگر	بریکی
Celui-là	ذلك	آن — آن دیگر	اونه‌کی
Féminin singulier	(للمفرد المؤنث)	(برای مفرد مؤنث)	(مفرد مؤنث ایچون)
Celle	التی	او — آن	او — اول
Celle-ci	هذه	این — این دیگر	بریکی
Celle-là	تلك	آن — آن دیگر	اونه‌کی
Masculin pluriel	(لجمع المذكر)	(برای جمع مذکر)	(جمع مذکر ایچون)
Ceux	الذین	آنان — آنها	انلر
Ceux-ci	هؤلاء	اینهای دیگر	بریکیلر
Ceux-là	هؤلاء	آنهای دیگر	اونه‌کیلر
Féminin pluriel	(للجمع المؤنث)	(برای جمع مؤنث)	(جمع مؤنث ایچون)
Celles	اللاتی	آنان — آنها	انلر
Celles-ci	هؤلاء	اینهای دیگر	بریکیلر
Celles-là	هؤلاء	آنهای دیگر	اونه‌کیلر

Des deux genres et des deux nombres	(للمفرد والجمع مذكرا كان أو مؤنثا)	(براى مفرد وجمع چه مذكر باشد وچه مؤنث)	(مفرد وجمع ايچون كرك مذكر وكرك مؤنث اولسون)
Ce	هذا هذه	اين	بو ـ شو
Ceci	ذا ذى	اين همين	بو
Cela, ca	ذلك	آن ـ همان	اول

❋ قاعدة ❋

اذا لزم تكرار المضاف فى جملة مرتين يستغنى عن اعادة لفظه بكلمة celui ان كان مفردا مذكرا وبكلمة celle ان كان مفردا مؤنثا وبكلمة ceux ان كان جمعا مذكرا وبكلمة celles ان كان جمعا مؤنثا

❋ قاعده ❋

اكر دريك جمله تكرار مضاف دو دفعه لازم آيد ازبدل او اكر مفرد مذكر باشد كلمهٔ celui واكر مفرد مؤنث باشد كلمهٔ celle واكر جمع مذكر باشد كلمهٔ ceux واكر جمع مؤنث باشد كلمهٔ celles اورند واز تكرار آن مستغنى كردد

❋ قاعده ❋

برجملهده مضاف ايكى كره ذكر اولنمسى لازم كلسه ايكنجى دفعه ده تكرارينه بدل مفرد مذكر ايسه celui كلمه سى مفرد مؤنث ايسه celle كلمه سى جمع مذكر ايسه ceux كلمه سى جمع مؤنث ايسه celles كلمه سى ايله استغنا اولنور

Avez-vous mon livre ou celui de mon frère ?	هل عندكم كتابى أوكتاب اخى ـ أوالكتاب الذى لاخى
J'ai celui de votre frère.	عندى كتاب اخيكم ـ الذى لاخيكم
Avez-vous ma plume ou celle de mon camarade ?	هل عندكم قلمى أوقلم رفيقى
J'ai celle de mon camarade.	عندى قلم رفيقك
Avez-vous mes livres ou ceux de mes amis ?	هل عندكم كتبى أوكتب احبابى
J'ai ceux de vos amis.	عندى كتب احبابكم
Avez-vous mes plumes ou celles de mon frère ?	هل عندكم اقلامى أوأقلام اخى
J'ai celles de votre frère.	عندى أقلام اخيكم
Voulez-vous ce livre-ci ou celui-là ?	هل تريدون هذا الكتاب أوذلك
Je veux celui-ci.	أنا اريد هذا
Ne voulez-vous pas celui-là ?	أماتريدون ذلك الكتاب
Je ne veux pas celui-là.	لا اريد ذلك الكتاب
Votre frère veut-il prendre ces habits-ci ou ceux-là ?	هل اخوكم يريدان يأخذ هذه الكساوى أوتلك
Il veut prandre ceux-là.	هو يريدان يأخذ تلك الكساوى
Vos amis veulent-ils ces chemises-ci ou celles-là ?	هل احبابكم يريدون هذه الاقصة أوتلك الاقصة
Il ne veulent pas celles-ci, mais ils veulent celles-là.	انهم لايريدون هذه الاقصة وانما يريدون تلك الاقصة
Cela est-il possible ?	هل هذا ممكن
Cela est possible.	هذا ممكن

آیا نزد شما کتاب من هست یا خود کتاب برادرم ویا کتاب مال برادرم

سزده بنم کتابمی وار یوقسه برادرمك کتابی ویاخود برادرمککمی

نزد من کتاب برادر شما هست ــ کتاب برادرت هست

بنده قرنداشکزك کتابی وار

آیا خامهٔ من نزد شما هست یا خود خامهٔ رفیقم

سزده بنم قلممی وار یوقسه ارقداشمك قلممی

نزد من خامهٔ رفیقت هست

بنده ارقداشکزك قلمی وار

آیا نزد شما کتابهای من هست یا خود کتابهای دوستهایم

سزده بنم کتابلرممی وار یوقسه دوستلرمککمی

کتابهای دوستهایتان نزد من هست

بنده دوستلریکزك کتابلری وار

آیا قلمهای من نزد شما هست یا خود قلمهای برادرم

سزده بنم قلملرممی وار یوقسه قرنداشمك قلملرمی

نزد من قلمهای برادرت هست

بنده برادرکزك قلملری وار

آیا این کتابرا میخواهی یا خود آن دکررا

بو کتابمی استیورسکز یوقسه اوته کینی

من اینرا میخواهم

بن بونی ــ بریکنی استرم

آیا آن دکررا نمیخواهید

اوته کینی استمزمیسکز

آن دکررا نمیخواهم

اوته کینی استمم

آیا برادرتان این لباسهارا کرفتن میخواهد یا خود دکرهارا

برادرکز بو کسوملرمی المق استیور یوقسه اوته کیلرینی

آن دکر لباسهارا ــ دکرهارا کرفتن میخواهد

اوته کی کسوملری ــ اوته کیلری المق استیور

دوستهایتان این پیراهنهارا میخواهند یا خود دکرهارا

دوستلریکز بو کوملککلرمی استیورلر یوقسه اوته کیلرینی

اینهارا نمیخواهند لکن انهای دکررا میخواهند

بونلری استمیورلر اما اوته کیلرینی استیورلر

آیا این ممکن است

بو ممکنمیدر

این ممکن است

بو ممکندر

Vaut-il mieux jouer qu'étudier ?	هل اللعب احسن من تحصيل العلم
Il vaut mieux faire ceci que cela.	تحصيل العلم احسن من اللهو واللعب ـ فعل هذا احسن من ذلك

Des pronoms possessifs — ❀ في الضمائر الملكية ❀

Masculin singulier	(للمفرد المذكر)	(مفرد مذكر)	(مفرد مذكر)
Le mien	ى متاعى ـ بتاعى	من مال من ـ چیز خودم	بنمكى
Le tien	كَ متاعكَ ـ بتاعكَ	تو مال تو 〃 خودت	سنككى
Le sien	ه متاعه ـ بتاعه	او مال او 〃 خودش	انككى
Le nôtre	نا متاعنا ـ بتاعنا	ما مال ما 〃 خودمان	بزمكى
Le vôtre	كم متاعكم ـ بتاعكم	شما مال شما 〃 خودتان	سزككى
Le leur	هم متاعهم ـ بتاعهم	ایشان مال ایشان 〃 خودشان	انلرككى

Féminin singulier	(للمفرد المؤنث)	(مفرد مؤنث)	(مفرد مؤنث)
La mienne	ى متاعى ـ بتاعتى	من مال من ـ چیز خودم	بنمكى
La tienne	كِ متاعكِ ـ بتاعتكِ	تو مال تو 〃 خودت	سنككى
La sienne	ها متاعها ـ بتاعها	او مال او 〃 خودش	انككى
La nôtre	نا متاعنا ـ بتاعنا	ما مال ما 〃 خودمان	بزمكى
La vôtre	كن متاعكن ـ بتاعكن	شما مال شما 〃 خودتان	سزككى
La leur	هن متاعهن ـ بتاعهن	ایشان مال ایشان 〃 خودشان	انلرككى

آیا بازی از تحصیل علم ومعرفت بهتر است
تحصیل علم از بازی بهتر است ـ کار این
از دیگر بهتر است

اوینامق علم تحصیلندن ایومیدر
تحصیل علم اوینامقدن دها ایودر ـ بریکینك
یاپسی اوته کندن دها ایودر

❋ دربیان ضمیرهای ملکیه ❋

❋ ضمائر ملکیه بیاننده در ❋

Masculin pluriel	(للجمع المذکر)	(برای جمع مذکر)	(جمع مذکر)
Les miens	امتعتی	مالهای من ـ چیزهای خودم	بنمکیلر
Les tiens	امتعتك	مالهای تو « خودت	سنککیلر
Les siens	امتعته	مالهای او « خودش	انککیلر
Les nôtres	امتعتنا	مالهای ما « خودمان	بزمکیلر
Les vôtres	امتعتکم	مالهای شما « خودتان	سزککیلر
Les leurs	امتعتهم	مالهای ایشان « خودشان	انلرککیلر

Féminin pluriel	(للجمع المؤنث)	(برای جمع مؤنث)	(جمع مؤنث)
Les miennes	امتعتی	مالهای من ـ چیزهای من	بنمکیلر
Les tiennes	امتعتك	مالهای تو « تو	سنککیلر
Les siennes	امتعتها	مالهای او « او	انککیلر
Les nôtres	امتعتنا	مالهای ما « ما	بزمکیلر
Les vôtres	امتعتکن	مالهای شما « شما	سزککیلر
Les leurs	امتعتهن	مالهای ایشان « آنها	انلرککیلر

EXEMPLES

* امثلة *

Avez-vous mon livre ou celui de mon frère?	هل عندكم كتابى أو كتاب اخى
J'ai le vôtre.	عندى كتابكم ـ عندى بتاعكم
Avez-vous votre cahier ou celui de votre ami ?	هل عندكم كراسكم أو كراس حبيبكم
J'ai le mien.	أنا عندى كراسي ـ بتاعي عندى
A-t-il son parasol ou celui de son frère ?	هل عنده شمسيته أو شمسية أخيه
Il a le sien.	ان عنده شمسيته
Vos amis ont-il leur livre ou celui de leur voisin ?	هل احبابكم عندهم كتابهم أو كتاب جارهم
Ils ont le leur.	ان عندهم كتابهم
Avez-vous votre plume ou celle de votre sœur ?	هل عندكم قلمكم أو قلم اختكم
Je n'ai pas la sienne mais j'ai la mienne.	ليس عندى قلمها ولكن عندى قلمى
A-t-elle son peigne ou celui de sa mère ?	هل عندها مشطها أو مشط امها
Elle a le sien.	عندها مشطها
Avons-nous nos chemises ou celles de nos frères ?	هل عندنا اقمصتنا أو اقمصة اخوتنا
Nous avons celles de nos frères.	عندنا أقمصة اخوتنا
Vous avez vos billets ou ceux de vos amis ?	هل عندكم تذاكركم او تذاكر احبابكم
Nous avons les leurs.	ان عندنا تذاكرهم

* مثال *

آیا کتاب من نزد شما هست یا خود کتاب برادرم

نزد من کتاب شما هست — مال شما هست

آیا نزد شما دفتر خودتان هست یا خود دفتر دوستهایتان

نزد من دفتر خودم هست

آیا نزدش چتر خودش هست یا خود چتر برادرش

نزدش چتر خودش هست

آیا نزد دوستهایتان کتابهای خودشان هست
یا کتابهای همسایهٔ شان

نزدشان کتابهای خودشان هست

آیا نزد شما قلم خودتان هست یا خود قلم خواهرتان

نزد من قلم او نیست لکن قلم خودم هست

آیا نزد او شانهٔ خودش هست یا خود شانهٔ مادرش

نزد او شانهٔ خودش هست

آیا نزد ما پیراهنهای ما هست یا خود پیراهنهای برادرمان
هست

نزد شما تذکرهایتان هست یا خود تذکرهای
دوستهایتان هست

نزد ما تذکرهای ایشان هست

* مثال *

سزده بنم کتابمی وار یوقسه قرنداشمك کتابی

بنده سزك کتابکز وار — سزککی وار

سزده دفترکزمی وار یوقسه دوستکزك دفتری

بنده دفترم وار — یانمده کی بمدر

یاننده کندی شمسیه سیمی وار یوقسه برادرنککیمی

یاننده کندی شمسیه سی وار

دوستلرکزك یاننده کندی کتابلریمی وار یوقسه
قومشولرنککیمی

یانلرنده کندی کتابلری وار

سزده قلمکزمی وار یوقسه قزقرندشکزك قلمی

بنده انك قلمی یوق لکن بنده بنمکی وار

یاننده کندی طراغیمی وار یوقسه والده سنککیمی

یاننده کندی طراغی وار

بزده کوملکلرمزمی وار یوقسه قرنداشلرمزککیمی

سزده تذکرهلریکزمی وار یوقسه دوستلریکزککیمی

بزده انلرککی وار — بزده انلرك تذکرهلری وار

* في الضمائر الموصولة *

Des pronoms relatifs

Masculin singulier	(مفرد مذكر)	(مفرد مذكر)	(مفرد مذكر)
Lequel	الذى ـ اى	كه ـ كدام	كه ـ قنغى
Duquel	الذى منه	كه ـ از او	كه ـ اندن
Auquel	الذى له	كه ـ باو	كه ـ اكا
Féminin singulier	(مفرد مونث)	(مفرد مونث)	(مفرد مونث)
Laquelle	التى ـ اى	كه ـ كدام	كه ـ قنغى
De laquelle	التى منها	كه ـ از او	كه ـ اندن
A laquelle	التى لها	كه ـ باو	كه ـ اكا

* للفرد والجمع مذكرا كان أو مؤنثا *

Des deux genres et des deux nombres

Qui	من	كه	كيم
Que	ما ـ من	چه ـ كه	نه ـ كيم

EXEMPLES	* مثال *
Avez-vous mon livre ou celui de mon père ?	هل عندكم كتابى أو كتاب ابى
Je n'ai pas le vôtre.	كتابكم ليس عندى
Lequel avez-vous ?	أى كتاب عندكم
J'ai celui de votre père.	عندى كتاب أبيكم
N'avez-vous pas ma règle ?	أليس عندكم مسطرتى
Je ne l'ai pas.	هى ليست عندى

* در بیان ضمائر موصوله * | * ضمائر موصوله بیاننده در *

Masculin pluriel	(جمع مذکر)	(جمع مذکر)	(جمع مذکر)
Lesquels	الذین هم ـ أیهم	که کدامها	که قنغیلر
Desquels	الذین منهم	که از انها ازایشان	کهانلردن
Auxquels	الذین لهم	که بانها بایشان	کهانلره
Féminin pluriel	(جمع مونث)	(جمع مؤنث)	(جمع مؤنث)
Lesquelles	اللاتی هنّ ـ أیتهنّ	که کدامها	کهقنغیلر
Desquelles	اللاتی منهن	که از انها از ایشان	کهانلردن
Auxquelles	اللاتی لهن	که بانها بایشان	کهانلره

(برای مفرد وجمع خواه مذکر باشد وخواه مؤنث) | (مفرد ایله جمع ایچون کرك مذکر وکرك مؤنث اولسون)

Quoi	ما	چه	نه
Dont	الذی منه ـ التی منها ـ الذین منهم ـ اللاتی منهن	که ازو ـ که ازانها	کهاندن ـ کهانلردن

* مثال * | * مثال *

آیا نزد شما کتاب من هست یا خود کتاب پدرم	سزده بنم کتابمی وار یوخسه بابامك کتابی
کتاب شما نزد من نیست	کتابکز بندهدکلدر
نزد شما کدام کتاب هست	سزده قنغی کتاب واردر
نزد من کتاب پدرتان هست	بنده باباکزك کتابی وار
آیا خط کش من نزد شما نیست	بنم جدولم سزدهدکلمیدر
او نزد من نیست	او بندهدکلدر

أي مسطرة عندكم	Quelle règle avez-vous ?
عندي مسطرة أبي	J'ai celle de mon père.
هل أبوكم عنده كتبي أو كتب حبيبي	Votre père a-t-il mes livres ou ceux de mon ami ?
لا عنده كتبكم ولا كتب حبيبكم	Il n'a ni les vôtres ni ceux de votre ami.
أي كتب عنده	Quels livres a-t-il ?
عنده كتبه	Il a les siens.
من قال لكم ذلك	Qui vous a dit cela ?
انتم الذين قلتموه لي	C'est vous qui me l'avez dit.
من فعل هذا	Qui a fait cela ?
هو الذي فعله ـ الفاعل له	C'est lui qui l'a fait.
من الذي تفتشون عليه	Qui cherchez-vous ?
أنا افتش على حبيبي	Je cherche mon ami.
ماذا تفعلون	Que faites-vous ?
لا أفعل شيأ	Je ne fais rien.
ماذا فعلتم	Qu'avez-vous fait ?
أنا كتبت درسي	J'ai écrit ma leçon.
ماذا يفعل اخوكم	Que fait votre frère ?
هو يحفظ درسه	Il apprend sa leçon.
ماذا يصنع احبابكم	Que font vos amis ?
انهم يطالعون دروسهم	Ils étudient leurs leçons.
هل تعرفون الرجل الذي اعرفه	Connaissez-vous l'homme que je connais ?
لا اعرف الرجل الذي تعرفونه	Je ne connais pas celui que vous connaissez.

نزد شما کدام خط کش هست	سزده قنغی جدول واردر
نزد من خط کش پدرم هست	بنده بابامڭ جدولی واردر
نزد پدر شما کتابهای من هست یا خود کتابهای دوستم	بابا کزده بنم کتابلرمی وار یوقسه دوستمڭ کتابلرمی
نزد او نه کتابهای شما هست ونه کتابهای دوستان	انده نه سزڭ کتابلریکز وار ونه ده دوستکزڭ کتابلری
نزد او کدام کتابها هست	انده قنغی کتابلر واردر
نزد او کتابهای خودش هست	یاننده کندی کتابلری واردر
اینرا که بشما گفت	بونی کیم سزه سویلدی
شما اینرا بمن گفتید	سز بونی بکا سویلدیکز
این را که کرد	بونی کیم یاپدی
او کرد ـــ آن کار اوست	او یاپدی ـــ انی یاپان اودر
کرا میجویید	کیمی ارایورسکز
دوسترا میجویم	دوستمی ارایورم
چه میکنید	نه یاپیورسکز
هیچ چیز نمیکنم	هیچ برشی یاپمیورم
چه کردید	نه یاپدیکز
درسمرا نوشتم	درسمی یازدم
برادرتان چه میکند	قرنداشکز نه یاپیور
درسش را حفظ میکند	درسنی ازبرلیور
دوستهای شما چه کار میکنند	دوستلرکز نه یاپیورلر
درسهایشان را مطالعه میکنند	درسلرینی مطالعه ایدیورلر
آیا مردی که میشناسم میشناسید	بیلدیکم ادمی بیلورمیسکز
مردی که میشناسی نمیشناسم	بیلدیککز ادمی بیلمیورم

أى الرجل تعرفونه	Lequel connaissez-vous ?
اعرف الذى لاتعرفونه	Je connais celui que vous ne connaissez pas.
هل رأيتم المرأة التى رأيتها	Avez-vous vu la femme que j'ai vue ?
مارأيت التى رأيتموها	Je n'ai pas vu celle que vous avez vue.
أى امرأة رأيتموها	Laquelle avez-vous vu ?
رأيت التى رأها اخوكم	J'ai vu celle que votre frère a vue.
امارأيتم التلامذة الذين رأيتهم	N'avez-vous pas vu les élèves que j'ai vus ?
مارأيت التلامذة الذين رأيتموهم	Je n'ai pas vu ceux que vous avez vus.
هل ترون الرجل الذى حدثتكم عنه	Voyez-vous l'homme dont je vous ai parlé ?
أنا أراه	Je le vois.
أماترون المرأة التى كلمتكم عنها	Ne voyez-vous pas la femme dont je vous ai parlé ?
أنالا اراها	Je ne la vois pas.
هل رأيتم التلامذة الذين حدثتكم عنهم	Avez-vous vu les élèves dont je vous ai parlé ?
مارأيت الذين حدثتمونى عنهم	Je ne les ai pas vus.
هل رأيتم النساء اللاتى حدثتكم عنهن	Avez-vous vu les femmes dont je vous ai parlé ?
مارأيت اللاتى حدثتمونى عنهن	Je n'ai pas vu celles dont vous m'avez parlé.
ما الذى تتكلمون فى شأنه	De quoi parlez-vous ?
انا نتكلم فى شأن هذه القضية	Nous parlons de cette affaire.
أى شئ تتفكرون فيه	A quoi pensez-vous ?
انا نتفكر فى هذه المادة	Nous pensons à cette affaire.

کدام مرد را میشناسید
مردی که نمیشناسید میشناسم
آیا ان زنی که من دیدم دیدید
زنی که شما دیدید ندیدم
کدام زنرا دیدید
زنی که برادرت دید آنرا دیدم
آیا شاکردهای که دیدم دیدید
شاکردهای که شما دیدید ندیدم
مردی که بشما گفتم می بینید
من اورا میبینم
زنی که بتو گفته بودم می بینید
من انرا نمی بینم
شاکردهای که بشما گفته بودم دیدید
شاکردهای که بمن گفته بودید ندیدم
آیا زنهای که بشما گفته بودم دیدید
زنهای که بمن گفته بودید ندیدم
در چه باب حرف میزنید
ما درین ماده حرف میزنیم ـ گفتگو میکنیم
چه چیز اندیشه میکنید ـ چه فکر میکنید
من درین کیفیت تفکر و اندیشه میکنم

قنغی ادمی بیلورسکز
بیلدیککز ادمی بیلورم
بنم کوردیکم خاتونی کوردیکزمی
کوردیککز خاتونی کورمدم
قنغی خاتونی کوردیکز
قرنداشکزک کوردیکی خاتونی کوردم
کوردیکم شاکردلری کوردیکزمی
سزک کوردیککز شاکردلری کورمدم
سزه سویلدیکم آدمی کوریورمیسکز
بن آنی کوریورم
سزه سویلدیکم قاری یی کوریورمیسکز
بن آنی کورمیورم
سزه سویلدیکم شاکردلری کوردیکزمی
بکا سویلدیککز شاکردلری کورمدم
سزه سویلدیکم قاریلری کوردیکزمی
بکا سویلدیککز قاریلری کورمدم
ندن بحث ایدیورسکز ـ ندن طولایی سویلیورسکز
بو قضیه‌دن طولایی سویلیورز
نه‌ده دوشینورسکز
بن بو ماده‌ده دوشنیورم

Des pronoms indéfinis — ❋ فى الضمائر المبهمة ❋

On	هو ـ هم ـ الناس	او ـ آنها ـ ایشان	او ـ انلر
Chacun	كل واحد	هركس ـ هريك	هركيم ـ هربرى
Autrui	الغير ـ آخر	ديگر	بشقه ـ سى
Personne	لاأحدا	هيچ ـ كسى	هيچ ـ بركسه

EXERCICES — ❋ تعليم ❋

Que dit-on ?	ماذا يقال ـ ماذا يقولون
On dit que la paix a eu lieu.	يقال ان الصلح قد حصل
Est-il bien de prendre les choses d'autrui ?	هل يليق أخذ ما للغير
Il n'est pas bien de prendre les choses d'autrui.	لا يليق أخذ ما للغير
Voyez-vous quelqu'un ?	هل ترون احدا
Je ne vois personne.	لاأرى احدا
Y a-t-il quelqu'un ici ?	هل يوجد احد هنا
Il n'y a personne ici.	لا يوجد احد هنا
Quelqu'un me cherche-t-il ?	هل احد يبحث عنى
Quelqu'un vous cherche.	ان شخصا يبحث عنكم
Qui me cherche ?	من الذى يبحث عنى
Personne ne vous cherche.	لا احد يبحث عنكم
Attendez-vous quelqu'un ?	هل تنتظرون احدا
Nous attendons quelqu'un.	نحن منتظرون شخصا
Qui attendez-vous ?	من الذى تنتظرونه

❀ ضمائر مبهمه بیاننده دز ❀		❀ دربیان ضمائر مبهمه ❀	
هرکیم که	هرکه ـ هرانکسیکه ـ هرانکه	کل من ـ أیّ من	Quiconque
انلردن بری	یکی ازان ـ بعض	احدمن ـ بعض	Quelqu'un
ایکیسی	هردو	کلاهما	L'un, l'autre
بری و دیکری	یکی و دیکری ـ هردورا	کل منهما ـ الواحد والاخر	L'un et l'autre

❀ تعلیم ❀	❀ تعلیم ❀
نه دینلاور ـ نه دیورلر	چه کویند ـ چه میکویند
بارشق اولش دنیلاور ـ دیورلر	میکویند صلح شد
دیکرلنک مالنی المق لایقمیدر ـ ایومیدر	آیا مال دیکریرا کرفتن شایسته است
دیکرلنک مالنی المق لایق دکلدر ـ ایو دکلدر	مال دیکررا کرفتن شایان نیست ـ خوب نیست
کیمسه یی کوریورمیسکز	آیا کسی را میبینید
کیمسه یی کورمیورم	کسیرا نمی بینم
بوراده کیمسه وارمی	آیا در اینجا کسی پیدا میشود ـ کس هست
بوراده هیچ بر کیمسه یوقدر	در اینجا کسی نیست
کیمسه بنی ارایورمی ـ استیورمی	آیا کسی مرا میجوید ـ میخواهد
بریسی سنی ارایور	یک مرد شمارا میجوید
کیم بنی ارایور ـ استیور	آیا کیست مرا میجوید ـ مرا میخواهد
کیمسه سزی ارامیور ـ استمیور	هیچ کس شمارا نمیجوید ـ نمیخواهد
کیمسه یی بکلیورمیسکز	آیا کسی را منتظرید
بریسنی بکلیورز	منتظر مردی هستیم ـ مردیرا منتظر هستیم
کیمی بکلیورسکز	کرا منتظرید

Nous attendons notre ami.	نحن منتظرون حبيبنا
Voulez-vous faire quelque chose ?	هل تريدون ان تفعلوا شيأ
Nous ne voulons rien faire.	لا نريد ان نفعل شيا
Qui est content de son sort ?	من راضي بقسمته
Personne n'est content de son sort.	لا احد راضي بقسمته
Qui est mécontent de son esprit ?	من الذي لا يعجبه عقله
Nul n'est mécontent de son esprit.	لا احد لا يعجبه عقله
Votre frère a-t il mon cachet ou celui de mon ami ?	هل اخوكم عنده ختمي أو ختم حبيبي
Il n'a ni l'un ni l'autre.	لا عنده ختمكم ولا ختم حبيبكم
Voulez-vous lire ou écrire ?	هل تريدون ان تقرأوا أو تكتبوا
Nous voulons faire l'un et l'autre.	نريد ان نفعل هذا وذاك
Connaissez-vous tous les hommes que vous avez vus hier ?	هل تعرفون كل الرجال الذين رأيتوهم البارحة
Nous en connaissons quelques-uns.	نحن نعرف بعضهم
Connaissez-vous toutes ces femmes ?	هل تعرفون جميع هؤلاء النسوة
Nous ne les connaissons pas toutes, mais nous en connaissons quelques-unes.	نحن لا نعرف كلهن بل نعرف بعضهن
Chacun à sa manière de voir.	كل شخص له رأي ـ له نظر
Quiconque n'apprend pas sa leçon sera puni.	كل من لا يحفظ درسه يعاقب

Du verbe. — * في الفعل *

Le verbe est un mot qui exprime l'existence ou l'action.

الفعل كلمة تدل على الوجود او الحدث

ما منتظر دوستان هستیم
آیا میخواهید که چیزی بکنید
چیزی کردن میخواهم
کیست بقسمت خود راضی
کسی بقسمت خود راضی نیست
کیست که عقل خود را نپسندد
کسی نیست که عقل خودشرا نپسندد
آیا نزد برادرت مهر من هست یا خود مهر دوستم
نزد او نه مهر شما هست و نه مهر دوست شما
آیا خواندن میخواهید یا نوشتن
هر دو را کردن میخواهم یعنی اینرا و آنرا میخواهم
آیا مردمان که دیروز دیدید همه شانرا میشناسید
بعضشانرا میشناسیم
آیا همهٔ این زنها را میشناسید
ما همه شانرا نمیشناسیم اما بعضشانرا میشناسیم
هر کسی رأی دارد
هر که درسشرا یاد نگیرد معاقبت میشود

❋ در بیان فعل ❋

فعل کلمه ایست که دلالت بوجود و یا بحدث میکند

دوستمزی بکلیورز
برشی یاپمق استرمیسکز
برشی یاپمق استیورز
کیم قسمتنه راضیدر
کیمسه قسمتنه راضی دکلدر
کندی عقلنی بکنمیان کیمدر
کندی عقلنی بکنمز کیمسه یوقدر
قرنداشکزک یاننده بنم مهرمی وار یوقسه دوستمککیمی
یاننده نه سزک مهرکز وار نه دوستکزککی
اوقومقمی استرسکز یوقسه یازمقمی
ایکی سنی یاپمق استرم یعنی هم بونی وهم انی استرم
دون کوردیککز ادملرک هپسنی بیلورمیسکز
بعضیلرینی بیلورز
بو قاریلرک هپسنی طانورمیسکز
بز انلرک هپسنی طانیمزلکن بعضیلرینی طانورز
هر کسک رایی وار
هر کیمکه درسنی اوکرنمز البته مجازات اولنور

❋ فعلك بیاننده در ❋

فعل بر کلمه در که وجودی یاخود حدثه دلالت ایدر

الفاعل ما وقع منه الحدث الدال عليه الفعل	Le sujet est le terme qui fait l'action exprimée par le verbe.
والفاعل يكون فى الغالب اسما ظاهرا أو ضميرا أو مصدرا	Le sujet est le plus souvent representé par un nom ou par un pronom ou par un infinitif.
الفاعل يتقدم الفعل عادة	Le sujet se place ordinairement avant le verbe.
الفاعل اذا كان ضميرا ووقع فى جملة استفهامية يوضع بعد الفعل مباشرة فى الازمنة البسيطة وبين الفعل المساعد واسم المفعول فى الازمنة المركبة	Dans les phrases interrogatives les pronoms employés comme sujet se placent, dans les temps simples, immédiatement après le verbe et dans les temps composés entre l'auxiliaire et le participe passé.
المفعول كلمة يقع على الحدث الدال عليه الفعل	Le complément d'un verbe est le mot qui complète le sens exprimé par ce verbe.
المفعول على قسمين الاول يسمى مفعول به نحو (احب اخى) الثانى يسمى مفعولا له أو اليه نحو (أنا ذاهب الى باريس) و يسمى هذا فى العربية جارا ومجرورا	Il y a deux sortes de complément, le complément (direct) comme (j'aime mon frère) et le complément indirect comme (je vais à Paris).
اذا كان المفعول اسما ظاهرا وضع بعد الفعل	Le complément exprimé par un nom se place après le verbe.
اذا كان المفعول ضميرا وضع قبل الفعل الا فى صيغة الامر الحاضر	Le complément exprimé par un pronom se place devant le verbe, excepté au mode de l'impératif.
يوجد فى كل فعل خمس صيغات وهى	Il y a cinq modes dans les verbes, ce sont:
الاول الصيغة الاخبارية	L'indicatif
الثانى الصيغة الشرطية	Le conditionnel
الثالث الصيغة الطلبية أو الامرية	L'impératif

فاعل آنستکه از وحدثی صادر شود که فعل دلالت براو کند

وفاعل اکثر یا یک اسم ظاهر و یا یک ضمیر و یا یک مصدر میشود

فاعل فعل را تقدم مینماید

فاعل اگر ضمیر باشد و در یک جملهٔ استفهامیه واقع گردد در ازمنهٔ بسیطه پس از فعل و در ازمنهٔ مرکبه میان فعل مساعد واسم مفعول وضع میشود

مفعول کلمه ایست که حدثی که فعل دلالت برآن میکند براو واقع شود

مفعول بر دو قسم است قسم اول مفعول به چون (برادر مرا دوست دارم) قسم دوم مفعول له ویا مفعول الیه میگویند چون (من بپاریس میروم) واین در عربی جار ومجرور تسمیه میشود

مفعول اگر اسم ظاهر باشد پس از فعل وضع میشود

مفعول اگر ضمیر باشد قبل از فعل وضع میشود الا در صیغهٔ امر حاضر نباشد

در هر فعل پنج صیغه موجود است که اینها اند

نخستین صورت اخباریه است

دوم صورت شرطیه است

سوم صورت طلبیه است ویا امریه

فاعل فعلك دلالت ایتدیکی حدثك صانعیدر

وفاعل اکثریا بر اسم ظاهر ویاخود بر ضمیر ویا بر مصدر اولور

فاعل عادتده فعله تقدم ایدر

فاعل ضمیر اولوب بر جملهٔ استفهامیه‌ده واقع اولور ایسه ازمنهٔ بسیطه‌ده فعلك اخرنده وازمنهٔ مرکبه‌ده فعل مساعد ایله اسم مفعولك اراسنده وضع اولنور

مفعول بر کلمه‌درکه فعلك دلالت ایلدیکی حدثك اوزرینه واقع اوله

مفعولك ایکی نوع اوزره اولوب برنجیسی مفعول به تسمیه اولنور (قرنداشمی سورم) کبی ایکنجیسی مفعول له ویا الیه دینلور (بن پاریسه کیدیورم) کبی وعربیده بوکا جار ومجرور تسمیه اولنور

مفعول اسم ظاهر ایسه فعلدن صکره وضع اولنور

مفعول ضمیر اولور ایسه امر حاضر صیغه‌سندن ماعدا فعلدن اول وضع اولنور

هر بر فعلده بش صیغه بولنور که بونلردر

برنجیسی صورت اخباریه‌در

ایکنجیسی صورت شرطیه‌در

اوچنجیسی صورت طلبیه ویاخود امریه‌در

الرابع الصيغة الانشائيه	Le subjonctif
الخامس الصيغة المصدرية	L'infinitif
يوجد فى كل فعل ثلاثة ازمنة وهى	Il y a trois temps dans les verbes, ce sont:
الاول الحال	Le présent
الثانى الماضى	Le passé
الثالث الاستقبال	Le futur
ازمنة الفعل تنقسم الى قسمين اصلية ومشتقة	Les temps se divisent en temps primitifs et en temps dérivés.
أما الازمنة الاصلية فهى التى تصاغ منها الازمنة المشتقة وهى خمسة حال الصيغة المصدرية واسم الفاعل واسم المفعول وزمان الحال والماضى التام من الصيغة الاخبارية	Les temps primitifs sont ceux qui forment les temps derivés. ils sont au nombre de cinq, savoir: le présent de l'Infinitif, le participe présent, le participe passé, le présent et le passé défini de l'Indicatif
والازمنة المشتقة هى التى تصاغ من الازمنة الاصلية	Les temps dérivés sont ceux qui sont formés des temps primitifs.
وتنقسم أيضا ازمنة الفعل الى قسمين بسيطة ومركبة	Les temps se divisent aussi en temps simples et en temps composés
فالازمنة البسيطة هى التى لا تحتاج الى مساعدة زمن من ازمنة فعل الملك وهو Avoir ولا من ازمنة فعل الكينونة وهو être	Les temps simples sont ceux qui n'empruntent aucun des temps du verbe avoir ou du verbe être

چهارم صورت انشائیه است

پنجم صورت مصدریه است

در هر فعل سه زمان موجود است که اینها اند

یکم زمان حال

دوم زمان ماضی یعنی زمان گذشته

سوم زمان استقبال یعنی زمان آینده

زمانهای فعل بر دو قسم است قسم اول اصلی وقسم دوم مشتق است

زمانهای اصلی کدامنند زمانهای اصلی آنها هستند که ازمنهٔ مشتقه از انها صادر شود وآنها پنج نوعند یکم مصدر حالی دوم اسم فاعل سوم اسم مفعول چهارم صیغهٔ اخباریهٔ زمان حال پنجم صیغهٔ اخباریهٔ زمان ماضی تام است

ازمنهٔ مشتقه آنها هستند که از ازمنهٔ اصلی صادر بشوند

وزمانهای فعل نیز بر دو نوع تقسیم میشوند یکم بسیط ودوم مرکب است

ازمنهٔ بسیطه آنست که بمساعدهٔ زمن از ازمنهٔ فعل مالک شدن که avoir باشد ونیز بمساعدهٔ ازمنهٔ فعل کینونت être که بمعنی بودن است احتیاج نداشته باشد

دردنجیسی صورت انشائیه در

بشنجیسی صورت مصدریه در

هر فعلده اوچ زمان موجود درکه بونلردر

برنجیسی زمان حال

ایکنجیسی زمان ماضی یعنی کچمش زمان

اوچنجیسی زمان استقبال یعنی کله جك زمان

فعلك زمانلری ایکی قسمه تقسیم اولنور بریسی اصلی ودیکری مشتقدر

اصلی اولان زمانلر قنغیدرلر اصلی اولان زمانلر شونلردرکه ازمنهٔ مشتقه انلردن صادر اولور وانلر بش نوعدر برنجیسی مصدر زمان حال ایکنجیسی اسم فاعل اوچنجیسی اسم مفعول دردنجیسی صیغهٔ اخباریه نك زمان حالی بشنجیسی صیغهٔ اخباریهٔ ماضی تامدر

ازمنهٔ مشتقه آنلردرکه ازمنه اصلیه دن صادر اولورلر

وفعلك زمانلری دخی ایکی قسمه تقسیم اولنور برنجیسی بسیط ودیکری مرکبدر

وازمنهٔ بسیطه شودرکه مالك اولمق معناسنده اولان Avoir وبرده اولمق معناسنده اولان Être فعللرینك زمانلری مساعده لرینه احتیاجی اولمیه

والازمنة المركبة هي التي يحتاج تركيبها الى مساعدة زمن من ازمان فعل الملك والكينونة المذكورين

Les temps composés sont ceux dans la composition desquels il entre un des temps du verbe avoir ou du verbe être.

لا (اداة نفي)

(Ne pas)

يوضع لفظ ne في الجمل المنفية قبل الفعل ولفظ pas بعده وذلك في الازمنة البسيطة نحو (أنا لاأحب)

Dans les phrases négatives la négation (ne) se place dans les temps simples avant le verbe et le mot (pas) se met après; comme (je n'aime pas).

وأما في الازمنة المركبة فيوضع ne قبل فعل المساعدة ولفظ pas بعده نحو (أنا لم أحب)

Dans les temps composés la négation (ne) se place avant l'auxiliaiere et (pas) se met après comme (je n'ai pas aimé).

واذا تكرر لفظ ni التي معناها (لا) يستغنى عن ذكر لفظ pas نحو (لا اخ لي ولا اخت)

Quand on répète la négation (ni) on suprime le mot (pas) comme (je n'ai ni frère ni sœur).

واذا وقع في جملة منفية لفظ rien الذي معناه (لا شئ) يستغنى أيضا عن ذكر pas نحو (لا املك شيأ)

Dans les phrases négatives le mot (rien) remplace (pas) comme (je n'ai rien) et non (je n'ai pas rien).

وازمنهٔ مرکبه آنست که ترکیبش بمساعدهٔ زمن ازمنهٔ فعل مالک شدن که avoir است ونیز بمساعدهٔ فعل کینونت که être است احتیاج داشته باشد

مرکب اولان زمانلر ترکیبلرنده مالک اولمق معناسنده اولان Avoir واولمق معناسنده اولان Être فعللرینک زمانلری مساعده‌سنه محتاج اولورلر

نه (ادات نفی)

در جملهٔ نفی لفظ ne پیش ازفعل ولفظ pas پس ازفعل وضع میشود واینها در ازمنهٔ بسیطه چون (من دوست نمیدارم)

جملهٔ منفیه‌ده ne لفظی فعلدن اول و pas لفظی فعلدن صکره وضع اولنور بوده ازمنهٔ بسیطه‌ده (بن سومم) کبی

واما در ازمنهٔ مرکبه لفظ ne پیش ازفعل مساعد ولفظ pas پس ازفعل مساعد وضع میشود چون (من دوست نداشتم)

ولکن ازمنهٔ مرکبه‌ده ne لفظی فعل مساعددن اول و pas لفظی فعل مساعددن صکره وضع اولنور (بن سومدم) عباره‌سنده اولدیغی مثللو

ولفظ ni که بمعنی (نه) است اگر در کلامی تکرار شود آن زمان لفظ pas حذف میشود چنانچه در عبارهٔ (نه برادر دارم ونه خواهر)

(نه) معناسنده اولان ni لفظی که بر جمله‌ده تکرار اولنور ایسه pas لفظی اول زمان حذف اولنور (نه قرنداشم وارونه همشیره‌م) عباره‌سنده اولدیغی مثللو

ولفظ rien که بمعنی (هیچ چیز) است اگر در جملهٔ منفی واقع گردد نیز لفظ pas حذف خواهد شد چون (هیچ چیزیرا مالک نیستم)

جملهٔ منفیه‌ده (هیچ برشی) معناسنده اولان rien لفظی بولنور ایسه pas لفظی دخی حذف اولنور نته کیم (هیچ برشیئه مالک دکلم) عباره‌سنده اولدیغی کبی

يستعمل فعل الملك وهو avoir وفعل الكينونة وهو être فى تركيب الازمنة المركبة من جميع الافعال ولذا يسميان الفعلين المساعدين — (تنبيه) فعل avoir لا يفيد الملك الا اذا كان مصاحبا اسما فاذا دخل فى تركيب زمن ازمنة الافعال الاخر دل على مضى ذلك الزمن	Les deux verbes (avoir) et (être) servent à former les temps composés de tous les autres verbes; on les appelle pour cette raison verbes auxiliaires
(تصريف فعل الملك بالاسماء)	Le verbe (avoir) conjugué avec des noms
(الصيغة الاخبارية فى الحال مثبتا)	*Indicatif présent positivement*
لى عندى معى املك مشمشة	J'ai un abricot
لك عندك لوزة	Tu as une amande
له عنده موزة	Il a une banane
لنا عندنا سفرجلة	Nous avons un coing
لكم عندكم كريزة	Vous avez une cerise
لهم عندهم تينة	Ils ont une figue
(منفيا)	*Négativement*
ليس لى ليس عندى لست أملك تفاحة	Je n'ai pas une pomme
ليس لك كمثرى	Tu n'ai pas une poire
ليس له خوخة	Il n'a pas une pèche
ليس لنا برقوقة	Nous n'avons pas une prune
ليس لكم فستقة	Vous n'avez pas une pistache
ليس لهم برتقانة	Ils n'ont pas une orange

از بسکه فعل ملک که avoir باشد و فعل کینونت که être است در ترکیب ازمنهٔ مرکبه بر کافهٔ افعال داخل میشوند وانهارا فعل مساعد تسمیه کرده اند (تنبیه) فعل avoir افادهٔ ملکیت نمیکند مگر با اسمی برابر باشد واگر داخل ترکیب زمان ازمنهٔ افعال دیگر بشود آن وقت دلالت بر گذشتگی آن زمان میکند

❋ در بیان تعریف فعل ملکیت با اسم ❋

❋ بیان صیغهٔ اخباریه در زمان حال مثبت ❋

من یک زردآلو دارم — نزد من یک زردآلو هست
تو یک بادام داری
او یک انجیر آدم دارد
ما یک به داریم
شما یک آلوبالو دارید
آنها یک انجیر دارند

❋ درصورت نفی ❋

من سیبی ندارم — نزد من یک سیب نیست
تو یک امرود نداری
او یک شفتالو ندارد
ما یک آلوچه نداریم
شما یک پسته ندارید
آنها یک پرتقال ندارند

مالك اولمق معناسنده اولان avoir واولمق معناسنده اولان être فعللری كافهٔ افعالك ازمنهٔ مركبه لرينك تركيبنه داخل اولمق سببيله فعل مساعد تسميه اولنديلر (تنبيه) avoir فعلى انجق براسمه مصاحب اولديغى حالده ملكيت معناسنى افاده ايدر وبشقه افعالك زمانلرندن بريسنه داخل اولورسه اولوقت زمانك ماضى اولديغنه دلالت ايدر

(اسم ايله مالك اولمق فعلنك تصريفى بياننده در)

(صيغهٔ اخباريهٔ حاليه مثبت صورتيله)

بنم برقيسم وار — بنده — يانمده برقيسى وار
سنك بربادامك وار
انك بر موزى وار
بزم بر ايوامز وار
سزك بر كرازكز وار
انلرك بر انجيرى وار

(منفى صورتيله)

بنم بر المام يوق بر المايه مالك دكلم
سنك بر ارمودك يوقدر
انك بر شفتالوسى يوقدر
بزم بر اريكمز يوقدر
سزك بر فستقكز يوقدر
انلرك بر پرتقالى يوقدر

(استفهاما)	*Interrogativement*
هل لى هل معى هل عندى هل أملك رمانة	Ai-je une grenade ?
هل لك جوزة	As-tu une noix ?
هل له بندقة	A-t-il une noisette ?
هل لنا أبوفروة	Avons-nous une chataigne ?
هل لكم مشملة ـ بيسم	Avez-vous une nèfle ?
هل لهم بلح	Ont-ils des dattes ?
(استفهاما ونفيا)	*Interrogativement et négativement*
أليس لى ـ عندى ـ معى ـ املك بطيخا	N'ai-je pas de pastèque ?
أليس لك ليمونه	N'as-tu pas de citron ?
أليس له عنب	N'a-t-il pas de raisin ?
أليس لنا زيتون	N'avons-nous pas d'olives ?
أليس لكم توت	N'avez-vous pas de mûres ?
أليس لهم شليك	N'ont-ils pas de fraises ?
* الماضى الناقص *	*Imparfait*
كان لى ـ عندى ـ معى ورق ـ كنت املك ورقا	J'avais du papier.
كان لك حبر	Tu avais de l'encre.
كان له دواة	Il avait un encrier.
كان لنا قلم	Nous avions une plume.
كان لكم كتاب	Vous aviez un livre.
كانت لهم مطوة	Ils avaient un canif.

❀ درصورت استفهام ❀

آیا نزد من یک نار هست — ناریرا مالکم
آیا تو یک گردکان داری
آیا او یک جلوز دارد
آیا ما یک شاهبلوط داریم
آیا شما یک ازگیل دارید
آیا آنها خرما دارند

❀ درصورت استفهام ونفی ❀

آیا من هندوانه ندارم
آیا تو لیمون نداری
آیا او انکور ندارد
آیا ما زیتون نداریم
آیا شما دوست ندارید
آیا ایشان توتی ارضی ندارند

❀ ماضی ناقص یعنی حکایت حال در ماضی ❀

من کاغذ داشته بودم — نزد — پیش من کاغذ بود
تو مرکب داشته بودی
او یک دوات داشته بود
ما یک قلم داشته بودیم
شما یک کتاب داشته بودید
ایشان یک قلمتراش داشته بودند

* استفهام صورتیله *

بنده — یانمده برنار وارمی — برناره مالكمیم
سنك بر جوزك وارمی
انك برفندغی وارمی
بزم بر كستانه مز وارمی
سزك بر موشمله كز وارمی
انلرك خرمالری وارمیدر

* نفی واستفهام صورتلریله *

بنم نارپوزم یوقمی — بنده — یانمده نارپوزی یوقمی
سنك لیمونك یوقیدر
آنك اوزمی یوقیدر
بزم زیتونمز یوقیدر
سزك دوستكز یوقیدر
انلرك چلكاری یوقیدر

* ماضی ناقص یعنی ماضیده حالك حكایه سی *

بنم كاغدم وارایدی — بنده — یانمده كاغد وارایدی
سنك مركبك وارایدی
انك بردواتی وارایدی
بزم برقلممز وارایدی
سزك بركتابكز وارایدی
انلرك برچاقیلری وارایدی

* الماضي المحدود أو التام *	*Passé défini*
أنا ملكت حصانا	J'eus un cheval
أنت ملكت فرسا	Tu eus une jument.
هو ملك مهرا	Il eût un poulain
نحن ملكنا حمارا	Noue eûmes un âne
أنتم ملكتم جملا	Vous eûtes un chameau
هم ملكوا نعجة	Ils eurent une brébis.
* الماضي الغير تام *	*Passè indéfini*
قد ملكت خروفا في السنة الماضي	J'ai eu un mouton l'année dernière
قد ملكت بقرة في الشهر الماضي	Tu as eu une vache le mois denière
قد ملك عجلا في الاسبوع الماضي	Il a eu un veau la semaine passé
قد ملكنا عنزا أول أمس	Nous avons eu une chêne avant hier
قد ملكتم كرسيا البارحة	Vous avez eu une chaise hier
قد ملكوا دولابا في هذه الصباح	Ils ont eu une armoire ce matin
* نفيا *	*Négativement*
لم أملك سفرة ـ مائدة	Je n'ai pas eu une table
لم تملك صندوقا	Tu n'ai pas eu un coffre
لم يملك مرآة	Il n'a pas eu un miroir
لم نملك موسى	Nous n'avons pas eu un rasoir
لم تملكوا منديلا	Vous n'avez pas eu un mouchoir
لم يملكوا مشطا	Elles n'ont pas eu un peigne

* ماضی محدود ویا تام *

من صاحب اسپی شدم ـ اسپیرا مالک شدم
صاحب یک مادیان شدی
صاحب یک کره اسب شد
صاحب یک خر شدیم
صاحب یک شتر شدید
صاحب یک گوسفند ماده شدند

* ماضی غیر تام *

پارسال صاحب یک گوسفند شدم
در ماه گذشته صاحب یک ماده گاو شدی
هفتهٔ گذشته صاحب یک گاو شد
پری روز صاحب یک بز شدیم
دیروز صاحب یک اسکیل شدید
این صبح صاحب یک دولاب شدند

* درصورت نفی *

صاحب یک سفره نشدم
صاحب یک صندوق نشدی
صاحب یک آیینه نشد
صاحب یک گذلک نشدیم
صاحب یک دستمال نشدید
صاحب یک شانه نشدند

* ماضی محدود ویاخود تام *

بن بر آته مالك اولدم
بر قسراغه مالك اولدك
بر طایه مالك اولدی
بر اشکه مالك اولدق
بر دوه یه مالك اولدیکز
بر دیشی قیونه مالك اولدیلر

* ماضی غیر تام *

کچن سنه بر قیونه مالك اولدم
کچن آیده بر اینکه مالك اولدك
کچن هفته بر طانه یه مالك اولدی
اولکی کون بر کچی یه مالك اولدق
دون بر اسکمله یه مالك اولدیکز
بو صباح بر دولابه مالك اولدیلر

* منفی صورتیله *

بر سفره یه مالك اولمدم
بر صندغه مالك اولمدك
بر آیینه یه مالك اولمدی
بر استره یه مالك اولمدق
بر مندیله مالك اولمدیکز
بر طراغه مالك اولمدیلر

Interrogativement	* استفهاما *
Ai-je eu un coq?	هل ملكت ديكا
As-tu eu une poule?	هل ملكت دجاجة
A-t-il eu un pigeon?	هل ملك حمامة
Avons-nous eu un canard?	هل ملكنا بطة
Avez-vous eu un oie?	هل ملكتم أوزا
Ont -ils eu un grue?	هل ملكوا كركيا
(*Interrog-Négativement*)	* نفيا واستفهاما *
N'ai-je pas eu un perroquet?	أما ملكت ببغانا
N'as-tu pas eu un rossignol?	أما ملكت عندليبا
N'a-t-il pas eu un merle?	أما ملك شحرورا
N'avons-nous pas eu une tourterelle?	أما ملكنا يمامة ـ قمريا
N'avez-vous pas eu une caille?	أما ملكتم سمانة
N'ont-ils pas eu un oiseau?	أما ملكوا طيرا
Passé antérieur	* الماضي السابق على ماض آخر *
Quand j'eus eu de l'argent je le distribuai aux pauvre.	لما امتلكت الدراهم انفقتها على الفقراء
Quand tu eus de l'argent tu oublias tes amis.	لما امتلكت الدراهم نسيت احبابك
Quand il eut eu de l'argent il oublia ses amis.	لما صار ذا ثروة نسي احبابه
Quand nous eûmes eu de l'argent nous achetâmes une voiture.	لما امتلكنا الدراهم اشترينا عربية

❋ درصورت استفهام ❋

آیا مالک یک خروس شدم

آیا مالک یک ماکیان شدی

آیا مالک یک کبوتر شد

آیا مالک یک مرغاب شدیم

آیا مالک یک غاز شدید

آیا مالک یک کلنگ شدند

❋ درصورت نفی واستفهام ❋

آیا صاحب یک طوطی نشدم

آیا صاحب یک هزار نشدی

آیا صاحب یک تیره نشد

آیا صاحب یک موسیچه نشدیم

آیا صاحب یک لارووه نشدید

آیا صاحب یک مرغ نشدند

❋ تقدم ماضی برماضی دیگر ❋

وقتی که صاحب پاره شدم بفقیرها توزیع نمودم

وقتی که صاحب پاره شدی دوستهایترا فراموش کردی

وقتی که توانگر وصاحب ثروت وسامان شدد وستهایش را فراموش نمود

وقتی که صاحب پول شدیم یک کردونه خریدیم

* استفهام صورتیله *

برخروسه مالک اولدمی

برطاوغه مالک اولدکمی

برکوکرجینه مالک اولدیمی

براوردکه مالک اولدقمی

برقازه مالک اولدیکزمی

برطورنه یه مالک اولدیلرمی

* نفی واستفهام صورتلریله *

برپپغانه مالک اولمدمی

بربلبله مالک اولمدکمی

برقره طاوغه مالک اولمدیمی

برقری یه مالک اولمدقمی

بربلدرجینه مالک اولمدیکزمی

برقوشه مالک اولمدیلرمی

* دیکرماضیه تقدم ایدن ماضی *

پاره یه مالک اولدیغم وقتده فقرالره تقسیم وتوزیع ایتدم

پاره یه مالک اولدیغک وقتده دوستلریکی اونوتدک

ثروت ودولته مالک اولدیغی وقتده دوستلرینی اونوتدی

پاره یه مالک اولدیغمز وقتده بر عربه صاتون آلدق

Quand vous eûtes eu de la fortune vous devîntes orgueilleux	لما اقبلت عليكم الدنيا ـ لما اغتنيتم استكبرتم
Quand ils euront eu beaucoup de biens ils devinrent plus avares	لما زادت اموالهم زاد بخلهم
Plus-que-parfait	* الماضى الاتم *
J'avais eu un pantalon	كنت ملكت بنطلونا
Tu avais eu une cravate	كنت ملكت رباط رقبه
Il avait eu une redingotte	كان ملك سترة
Nous avions eu des gants	كنا ملكنا كفوفا
Vous aviez eu des souliers	كنتم ملكتم كادرا
Ils avaient eu des bas	كانوا ملكوا جواربا
Futur simple	* المستقبل البسيط أو المطلق *
J'aurai une montre	سأملك ساعة ـ سيكون لى ساعة
Tu auras une chaine	ستملك كوستيكا
Il aura un cachet	سيملك ختما
Nous aurons une ceinture	سنملك حزاما
Vous aurez des chemises	ستملكون أقمصة
Ils auront des caleçons	سيملكون سراويلا
Futur antérieur	* المستقبل السابق *
J'aurai eu un jardin	أكون ملكت بستانا
Tu auras eu un palais	تكون ملكت سراية

وقتی که توانگر گشتید متکبر شدید

وقتی که مال و دولتشان بسیار شد زیاده خسیس وطمعکار شدند

❋ ماضی اتم ❋

صاحب یک پانطلون شده بودم

صاحب یک گردنبند شده بودی

صاحب یک سرّه شده بود

صاحب دستکشها شده بودیم

صاحب قوندرها شده بودید

صاحب جوربها شده بودند

❋ مستقبل البسیط یعنی زمان آینده ❋

صاحب یک ساعت خواهم شد ـ ساعتی را مالک میشوم

صاحب یک ساعت بند میشوی ـ مالک زنجیری میشوی

صاحب یک مهر میشود

صاحب یک کمربند میشویم

صاحب پیراهنها میشوید

صاحب زیرجامهها میشوند

❋ مستقبل گذشته ❋

صاحب یک باغ شده میشوم

صاحب یک سرای شده میشوی

زنکین اولدیغکز وقتده کبرلو اولدیکز

مال و دولتلری چوق اولدیغی وقتده دها بخیل وخسیس اولدیلر

* ماضی اتم *

بر پنطالونه مالك اولمش ایدم

بر بیون باغنه مالك اولمش ایدك

بر ستره یه مالك اولمشیدی

الدوانلره مالك اولمش ایدك

قوندره‌لره مالك اولمشیدیکز

چورابلره مالك اولمشیدیلر

* مستقبل بسیط یعنی کله‌جك زمان *

بر ساعته مالك اوله‌جغم ـ بر ساعتم اوله‌جق

بر کوستکه مالك اوله‌جقسك

بر مهره مالك اوله‌جق

بر قوشاغه مالك اوله‌جغز

کوملکلره مالك اوله‌جقسکز

دونلره مالك اوله‌جقلر

* مستقبل سابق *

بر باغچه‌یه مالك اولمش اولورم

بر سرایه مالك اولورسك

Il aura eu une maison	يكون ملك بيتا ـ دارا
Nous aurons eu de l'argent	نكون ملكنا فضة ـ دراهم
Vous aurez eu de l'or	تكونون ملكتم ذهبا
Ils auront eu du cuivre	يكونون ملكوا نحاسا

Conditionnel présent

* الشرطي الحال *

Si j'avais de l'argent, j'aurais une maison.	لو كانت لي دراهم لكان لي بيت ـ لو ملكت دراهما لملكت بيتا
Si tu avais de l'argent, tu aurais des chevaux.	لو كانت لك دراهم لكانت لك خيل
S'il avait de l'argent, il aurait une voiture	لو كانت له دراهم لكانت له عربة
Si nous avions de l'argent nous aurions un jardin.	لو امتلكنا دراهما لامتلكنا بستانا
Si vous aviez de l'argent vous auriez beaucoup d'amis.	لو كانت لكم دراهم لكثرت أحبابكم
S'ils n'avient de l'argent ils n'aurient des livres.	لو لم يكن لهم دراهم لما كانت لهم كتب

Conditionnel passé

* صيغة الشرطي الماضي *

Si j'avais eu de la chance j'aurais eu un grade.	لو كان لي بخت لكنت ارتفعت رتبة
Si tu avais eu de la chance tu aurais eu un avancement.	لو كان لك بخت لكنت ارتفعت درجة ـ نلت منصبا
S'il avait eu de l'argent il aurait eu une voiture.	لو كان امتلك دراهما لكان امتلك عربة
Si nous avions eu de la fortune nous aurions eu beaucoup d'amis.	لو كان لنا أموال لكانت كثرت أحبابنا

صاحب یک خانه شده میشود

صاحب سیم — پاره شده میشویم

صاحب زر شده میشوید

صاحب مس شده میشوند

❋ صیغهٔ شرطیهٔ حالیه ❋

اگر پول میداشتم خانه ام میشد — اگر پولرا مالک بودم خانه را مالک میشدم

اگر پوات میبود اسبها میداشتی

اگر پاره اش میبود کردونه میداشت

اگر صاحب پاره میبودیم مالک یک باغ میشدیم

اگر پاره اتان میبود بسیار دوستها میداشتید

اگر پاره اشان نمیبود کتابها نمیداشتند

❋ صیغهٔ شرطیهٔ ماضیه ❋

اگر بخت وطالع میداشتم نائل یک رتبه میشدم

اگراقبال میداشتی نائل یک منصب وجاه میشدی

اگر پولش میبود صاحب کردونه میشد

اگر صاحب ثروت وسامان میبودیم دوستهایمان بسیار میشد

برقوناغه مالك اولمش اولور

كومشه — پاره یه مالك اولمش اولورز

آلتونه مالك اولمش اولورسكز

باقره مالك اولمش اولورلر

* صیغهٔ شرطیهٔ حالیه *

اكر پاره م اولیدی قوناغم اولوردی — پاره یه مالك اولیدم اوم اولوردی

اكر پاره ك اولیدی آتلرك اولوردی

اكر پاره سی اولیدی عربه سی اولوردی

اكر پاره یه مالك اولیدق بر باغچه یه مالك اولوردق

اكر پاره كز اولیدی چوق دوستلركز اولوردی

اكر پاره لری اولمیدی كتابلری اولمزدی

* صیغهٔ شرطیهٔ ماضیه *

اكر طالع واقبالم اولمش اولیدی بر رتبه یه نائل اولمش اولوردم

اكر اقبالك اولمش اولیدی برمنصبه نائل اولمش اولوردك

اكر پاره سی اولمش اولیدی بر عربه یه مالك اولمش اولوردی

اكر دولت صاحبی اولمش اولیدق چوق دوستلره مالك اولوردق

لو كنتم امتلكتم دراهما لكنتم امتلكتم خيلا	Si vous aviez eu de l'argent vous auriez eu des chevaux.
لولم يكونوا ذو ثروة لما كانت لهم أحباب	S'ils n'avient pas eu d'argent, ils n'aurient pas eu d'amis.
* أمر حاضر *	*Impératif*
لا أملك خبزا	Aie du pain.
لنملك جبنا	Ayons du fromage.
أملكوا سكرا	Ayez du sucre.
* الصيغة الانشائية الحاليه *	*Subjonctif présent*
ان أبي يريد ان أملك قمحا	Mon père veut que j'aie du blé.
ان تملك شعيرا	Que tu aies de l'orge.
أن يملك فولا	Qu'il ait des feves.
ان نملك عدسا	Que nous ayons des lentilles.
ان تملكون ذره	Que vous ayez du mais.
ان يملكوا أرزا	Qu'ils aient du riz.
* الماضى الناقص *	*Imparfait*
أبي كان يريد لو كنت أملك بصلا	Mon père voulait que j'eusse des oignons
لو كنت تملك جزرا	Que tu eusses des carottes.
لو كان يملك خسا	Qu'il eût des laitues.
لو كنا نملك خيارا	Que nous eussions des concombres.
لو كنتم تملكون باذنجانا	Que vous eussiez des milaugènes.
لو كانوا يملكون قرعا	Qu'ils eussent des courges

اکر صاحب پول میبودید مالک اسپها میشدید

اکر توانکر نمی بودند دوستهایشان نمیشد

* امر حاضر *

صاحب نان بشو

صاحب پنیر بشویم

صاحب شکر بشوید

* صیغهٔ انشائیهٔ حالیه *

پدرم میخواهد که مالک کندم بشوم

پدرم میخواهد که مالک جو بشوی

پدرم میخواهد که مالک بقلا بشود

پدرم میخواهد که مالک مرجمک بشویم

پدرم میخواهد که مالک کندم مصری بشوید

پدرم میخواهد که مالک برنج بشوند

* ماضی ناقص *

پدرم میخواست که مالک پیاز میشدم

اکر مالک کزر میشدی

اکر مالک کاهو میشد

اکر مالک خیار میشدیم

اکر مالک بادنجان میشدید

اکر مالک کدو میشدند

اکر پاره یه مالک اولمش اولیدیکز آتلره مالک اولمش اولوردیکز

اکر دولت صاحبی اولمامش اولیدیلر دوستلری اولمامش اولوردی

* امر حاضر *

اتمکه مالک اول

پنیره مالک اولهلم

شکره مالک اولکز

* صیغهٔ انشائیهٔ حالیه *

بابام استرکه بغدایه مالک اولهیم

« « اربه یه مالک اولهسن

« « بقله یه مالک اوله

« « مرجمکه مالک اولهلم

« « مصر بغداسنه مالک اولهسکز

« « پرنجه مالک اولهلر

* ماضی ناقص *

بابام استردی که صوغانه مالک اولیدم

اکر هاوجه مالک اولیدک

اکر مارولهمالک اولیدی

اکر خیاره مالک اولیدق

اکر بطلجانه مالک اولیدیکز

اکر قباغه مالک اولیدیلر

Passé	* الماضي الانشائيه *
Que j'ai eu des artichauts.	ليتني ملكت خرشفا
Que tu aies eu des haricots.	ليتك ملكت فصوليا
Qu'il ait eu des pommes de terre.	ليته ملك بطاطسا
Que nous ayons eu des épinards.	ليتنا ملكنا اسباخ ـ اسفناج
Que vous ayez eu des choux.	ليتكم ملكتم كرنبا
Qu'ils aient eu des choux-fleurs.	ليتهم ملكوا قرنبيطا ـ قنبيط
Plus-que-parfait	* الماضي الاتم *
Mon père voudrait que j'eusse eu du sel.	كان أبي يودان لو كنت ملكت ملحا
Que tu eusses eu du poivre.	لو كنت ملكت فلفلا
Qu'il eût eu du céleri.	لو كان ملك كرفسا
Que nous eussions eu de l'ail.	لو كنا ملكنا ثوما
Que vous eussiez eu du persil.	لو كنتم ملكتم بقدونسا
Qu'ils eussent eu du beurre.	لو كانوا ملكوا سمنا
Le verbe Être conjugué avec des adjectifs	* تصريف فعل الكينونة بالصفات *
Indicatif présent positivement	* الاخبار في الحال مثبتا *
Je suis content.	أنا مبسوط ـ راضي
Tu es bien aise.	أنت مسرور
Il est aimable.	هو محبوب
Elle est belle.	هي جميلة
Nous sommes amis.	نحن أحبا

* ماضی انشائیه *

کاشکی مالک کنگر بوستانی میشدم

کاشکی مالک فاصولیا میشدی

کاشکی مالک سیب زمین میشد

کاشکی مالک اسپانج ـ شومین میشدیم

کاشکی مالک کلم میشدید

کاشکی مالک کلم رومی میشدند

* ماضی اتم *

پدرم ارزو وخواهش مینمود اکر صاحب نمک شده بودم

اکر صاحب فلفل شده بودی

اکر مالک کرسب شده بود

اکر مالک سیر شده بودیم

اکر مالک مقدونس شده بودید

اکر مالک روغن شده بودند

* دربیان تصریف فعل کینونت بصفات *

* صیغهٔ اخباریهٔ حالیهٔ مثبته *

من خشنود وشادانم

تو خشنودی

او دلبر است ـ دلجوست

او زیبا وخوشکل است

ما یار ودوستیم

* ماضی انشائیه *

کاشکی برانکاره مالک اولیدم

کاشکی فاصولیایه مالک اولمش اولیدک

کاشکی یرالماسنه یعنی بتاته یه مالک اولیدی

کاشکی اسبناغه مالک اولیدق

کاشکی لهانه یه مالک اولیدیکز

کاشکی قرنبیطه مالک اولیدیلر

* ماضی اتم *

بابام ارزولردی اکر طوزه مالک اولمش اولیدم

اکر بیره مالک اولمش اولیدک

اکر کرویزه مالک اولمش اولیدی

اکر صارمساغه مالک اولمش اولیدق

اکر مادنوسه مالک اولمش اولیدیکز

اکر یاغه مالک اولمش اولیدیلر

* صفات ایله اولمق فعلنک تصریفی بیانندەدر

* صیغهٔ اخباریهٔ حالیه مثبت صورتله *

بن مسرور ومبسوطم

سن مسرورسن

او سوکلودر

او کوزل ویاقشقلودر

بز دوستز

أنتم عاقلون	Vous êtes sages.
هم طيبون	Ils sont bons.
هن طيبات	Elles sont bonnes.
* نفيا *	*Négativement*
أنا لست مبسوطا	Je ne suis pas content.
أنت لست مسرورا .	Tu n'es pas bien aise.
هو ليس جميلا	Il n'est pas beau.
هي ليست جميلة	Elle n'est pas belle.
نحن لسنا أحبابا	Nous ne sommes pas amis.
أنتم لستم عقلا	Vous n'êtes pas sages.
هم ليسوا طيبين	Ils ne sont pas bons.
هن لسن طيبات	Elles ne sont pas bonnes.
* استفهاما *	*Interrogativement*
هل أنا غني	Suis-je riche?
هل أنت فقير	Es-tu pauvre ?
هل هو بخيل	Est-il avare ?
هل نحن مسرفون	Sommes-nous prodigues ?
هل أنتم مؤدبون	Êtes-vous polis ?
هل هم غير مؤدبين	Sont-ils impolis ?
* نفيا واستفهاما *	*Interrog – Négativement*
ألست غنيا	Ne suis-je pas riche ?
ألست فقيرا	N'es-tu pas pauvre ?

شما دانا وعاقلید
آنها خوبند
آنها خوبند

❀ درصورت نفی ❀

من خشنود نیستم
تو خشنود نیستی
او زیبا وقشنگ نیست
او زیبا وخوب نیست
ما یار ودوست نیستیم
شما دانا وعاقل نیستید
آنها خوب نیستند
آنها خوب نیستند

❀ درصورت استفهام ❀

آیا من توانگر هستم
آیا تو بی نوا وفقیر هستی
آیا او بخیل است
آیا ما مسرفیم
آیا شما ادب دارید
آیا آنها ادیب نیستند — آیا آنها بی ادبند

❀ درصورت نفی واستفهام ❀

آیا من توانگر نیستم
آیا تو بی نوا وفقیر نیستی

سز عقللوسکز
انلر ایودرلر
انلر ایودرلر

* نفی صورتیله *

بن مسرورده کلم
سن مسرورده کلسن
او کوزل دکلدر
او کوزل دکلدر
بز دوست واحباب دکلز
سز عقللو دکلسکز
انلر ایو دکلدرلر
انلر ایو دکلدرلر

* استفهام صورتیله *

بن زنکینمیم
سن فقیرمیسن
او بخیلمیدر
بز اسراف ایدیجیمیز
سز ادبلومیسکز
انلر ادبسزمیدرلر

* نفی واستفهام صورتلریله *

بن زنکین دکلمیم
سن فقیر دکلمیسن

اليس بخيلا	N'est-il pas avare ?
ألسنا مسرفين	Ne sommes-nous pas prodigues ?
ألستم مؤدبين	N'êtes-vous pas polis ?
أليسوا غير مؤدبين	Ne sont-ils pas impolis ?
* حكاية الحال في الماضي *	*Imparfait*
أنا كنت مجتهدا	J'étais studieux.
أنت كنت كسلانا	Tu étais paresseux.
هو كان سعيدا	Il était heureux.
نحن كنا سيئي البخت	Nous étions malheureux.
أنتم كنتم فضلا	Vous étiez vertueux.
هم كانوا كراما	Ils étaient généreux.
* الماضي التام *	*Passé défini*
أنا صرت مريضا ـ مرضت	Je fus malade.
أنت صرت قويا	Tu fus fort.
هو صار ضعيفا ـ ضعف	Il fut faible.
نحن صرنا متواضعين ـ تواضعنا	Nous fûmes modestes.
أنتم صرتم متكبرين ـ تكبرتم	Vous fûtes orgueilleux,
هو صار صاحب شجاعة	Ils furent courageux.
* الماضي الغير تام *	*Passé indéfini*
انا كنت مطيعا	J'ai été obéissant.
أنت كنت عاصيا	Tu as été désobéissant.
هو كان صغيرا	Il a été petit.

آیا او بخیل نیست	او بخیل دکلمیدر
آیا ما مسرف نیستیم	بز مسرف دکلمیز
آیا شما مؤدب نیستید	سز ادبلو دکلمیسکز
آیا آنها بی ادب نیستند	انلر ادبسز دکلمیدرلر
❋ حکایت حال در زمان ماضی ❋	* ماضیده حالك حکایه‌سی *
من کوشش کننده بودم	بن چالشقان ایدم
تو تنبل بودی	سن تنبل ایدك
او فرخنده بود	او سعادتلو ایدی
ما بی بخت بودیم	بز طالعسز و بختسز ایدك
شما فاضل بودید	سز فضیلتلو ایدیکز
آنها جوانمرد بودند	انلر جوانمرد ایدیلر
❋ ماضی تام ❋	* ماضی تام *
من بیمار وناخوش شدم	بن کیفسز اولدم
تو توانا شدی	سن قوتلو اولدك
او ناتوان شد	او ضعیف اولدی
ما متواضع شدیم	بز متواضع اولدق
شما متکبر شدید	سز کبرلو اولدیکز
آنها شجیع شدند	انلر شجاعتلو اولدیلر
❋ ماضی غیر تام ❋	* ماضی غیر تام *
من فرمانبردار بودم — مطیع بودم	بن اطاعتلو ایدم
تو فرمانبردار نبودی	سن اطاعتسز ایدك
او خرد وکوچک بود	او کوچك ایدی

نحن كنا كبارا	Nous avons été grands.
انتم كنتم اصدقاء	Vous avez été fidèles.
هم لم يكونوا أصدقاء	Ils ont été infidèles.
* نفيا *	*Négativement*
أنا لم أكن غير مستعد	Je n'ai pas été incapable.
لم تكن مستعدا	Tu n'as pas été capable.
لم يكن متملقا	Il n'as pas été flateur.
لم نكن كذابين	Nous n'avons pas été menteurs.
لم تكونوا مرائين	Vous n'avez pas été hypocrites.
لم يكونوا احسادا	Ils n'ont pas été envieux.
* استفهاما *	*Interrogativement*
هل كنت ماهر	Ai-je été habile?
هل كنت غشيما	As-tu été malhabile?
هل كان فقيرا	A-t-il été indigent?
هل كنا أصحاب ثروة	Avons-nous été opulents?
هل كنتم كسالى	Avez-vous été indolents?
هل كانوا قباحا	Ont-ils été insolents?
* نفيا واستفهاما *	*Interrog-Négativement*
أما كنت ماهرا	N'ai-je pas été habile?
أما كنت غشيما	N'as-tu pas été malhabile?
أما كان فقيرا	N'a-t-il pas été indigent?
أما كنا أصحاب ثروة	N'avons-nous pas été opulents?

ما بزرگ بودیم
شما صادق بودید
آنها صادق نبودند

❋ درصورت نفی ❋

من بی استعداد وغیر قابل نبودم
تو مستعد نبودی
او چاپلوس نبود
ما دروغ گو نبودیم
شما ریاکار نبودید
آنها حسود نبودند

❋ درصورت استفهام ❋

آیا من ماهر بودم
آیا تو غشیم بودی
آیا او فقیر بود
آیا ما صاحب دولت وثروت بودیم
آیا شما تنبل بودید
آیا آنها بی ادب بودند

❋ درصورت نفی واستفهام ❋

آیا من ماهر نبودم
آیا تو غشیم نبودی
آیا او بینوا نبود
آیا ما صاحب دولت نبودیم

بز بیوك ایدك
سز صداقتلو ایدیکز
انلر صداقتسز ایدیلر

* نفی صورتیله *

بن استعدادسز دکل ایدم
سن استعدادلو دکل ایدك
او یلتاقلنجی دکل ایدی
بز یلانجی دکل ایدك
سز ریاکار دکل ایدیکز
انلر حسد ایدیجی دکل ایدیلر

* استفهام صورتیله *

بن مهارتلومی ایدم
سن عجمی میدك
او فقیرمیدی
بز ثروت صاحبیمی ایدك
سز تنبلمی ایدیکز
انلر ادبسزمیدیلر

* نفی واستفهام صورتلریله *

بن مهارتلو دکلمیدم
سن عجمی دکلمیدك
او زکورد دکلمیدی
بز مال صاحبی دکلمیدك

أما كنتم كسالى	N'avez-vous pas été paresseux ?
أما كانوا أقحا	N'ont-ils pas été insolents ?
* الماضي الناقص *	*Passé antérieur*
لما كنت شابا كنت أنت هرما	Quand j'eus été jeune tu fus vieux
لما كنت أنت شابا كنت أنا شيخا	Quand tu eus été jeune je fus vieux
لما كان قويا كنت أنت ضعيفا	Quand il eut été fort tu fus faible
لما كنا فرحين كنتم متكدرين	Quand nous eûmes été gais, vous fûtes tristes
لما كنتم متكدرين كنا فرحين	Quand vous eûtes été tristes nous fûmes gais
لما كانوا مبسوطين كانت اخواتهم غير مبسوطات	Quand ils eurent été contents, leurs sœurs furent mécontentes
الماضي التام	*Plus-que-parfait*
أنا كنت صرت عالما	J'avais été savant.
أنت كنت صرت جاهلا	Tu avais été ignorant.
هو كان صار متشكرا	Il avait été reconnaissant.
نحن كنا صرنا أصحاب قناعة	Nous avions été sobres.
أنتم كنتم صرتم أرباب غيرة	Vous aviez été zélés.
هم كانوا صاروا مجتهدين	Ils avaient été assidus.
* المستقبل البسيط *	*Futur simple*
أنا أصير حكيما ـ طبيبا	Je serai médecin.
أنت تصير جراحا	Tu seras chirurgien.
هو يصير اجزاجيا ـ بايع الادوية	Il sera pharmacien.

آیا شما تنبل نبودید
آیا آنها بی ادب نبودند

❋ ماضی ناقص ❋

وقتی که من جوان بودم تو پیر بودی
وقتی که تو جوان بودی من پیر بودم
وقتی که او زور و توانا داشت تو ضعیف و ناتوان بودی
وقتی که ما خشنود بودیم شما غمناک بودید
وقتی که شما غمناک و مکدر بودید ما خشنود بودیم
وقتی که آنها خشنود بودند خواهرهایشان خشنود نبودند

❋ ماضی تام ❋

من عالم شده بودم
تو جاهل شده بودی
او شکرگذار شده بود
ما صاحب قناعت شده بودیم
شما صاحب غیرت شده بودید
آنها کوشش کننده شده بودند

❋ مستقبل بسیط ❋

من پزشک میشوم — حکیم میشوم
تو ریشساز میشوی — جراح میشوی
او دارو فروش میشود

سز تنبل دکلیدیکز
انلر ادبسز دکلیدرلر

* ماضی ناقص *

بن کنج اولدیغم وقتده سن اختیار ایدک
سن کنج اولدیغک وقتده بن اختیار ایدم
او قوتلو اولدیغی وقتده سن قوتسز و ضعیف ایدک
بز فرحلو اولدیغمز وقتده سز کدرلو ایدیکز
سز کدرلو اولدیغکز وقتده بز فرحلو ایدک
انلر مسرور اولدقلری وقتده قزقرنداشلری مسرور دکل ایدیلر

* ضی تام *

بن عالم اولمشدم
سن جاهل اولمشدک
او متشکر اولمشدی
بز قناعت صاحبی اولمشدک
سز غیرتلو اولمشدیکز
انلر چالشقان اولمشدیلر

* مستقبل بسیط *

بن حکیم اولورم
سن جراح اولورسن
او اجزاجی اولور

نحن نصير كتباه	Nous serons écrivains.
أنتم تصيرون ضباطا	Vous serez officiers.
هم يصيرون عسكرا	Ils seront soldats.
* المستقبل المقدم *	*Futur antérieur*
أنا أكون صرت ميرألاى	J'aurai été colonel.
أنت تكون صرت قائمقام	Tu auras été lieutenant colonel.
هو يكون صار بيكباشى	Il aura été commandant.
نحن نكون صرنا يوزباشية	Nous aurons été capitaines.
أنتم تكونون صرتم چاويشية	Nous aurez été sergents.
هم يكونون صاروا أونباشية	Ils auront été caporaux.
* الصيغة الشرطية الحالية *	*Conditionnel présent*
لو كانت لى دراهم لصرت مبسوطا جدا	Si j'avais de l'argent je serais très-content.
لو كانت لك دراهم لصرت سعيدا جدا	Si tu avais de l'argent tu serais très. heureux
لو كان له دراهم لصار كريما جدا	S'il avait de l'argent il serait très-généreux.
لو كنا فى فرنسه لصرنا متمدنين	Si nous étions en France nous serions civilisés.
لو كنتم بالاستانة العلية لصرتم مؤدبين	Si vous étiez à Constantinople vous seriez polis.
لو كانوا عقلاء لما كانوا فقرا	S'ils étaient sages ils ne seraient pas pauvres
* الصيغة الشرطية الماضية *	*Conditionel passé*
لو كنت غنيا لصرت مبسوطا	Si j'avais été riche jaurais été content.
لو كنت صاحب معارف لصرت محترما	Si tu avais été instruit tu aurais été estimé.

ما کاتب میشویم
شما سرکرده میشوی
آنها سرباز میشوند

❋ مستقبل مقدم ❋

من میرپنج شده میشوم
تو سرتیپ شده میشوی
او سرهنگ شده میشود
ما سلطان شده میشویم
شما نقیب سرباز شده میشوید
ایشان ده باشی شده میشوند

❋ صیغهٔ شرطیهٔ حالیه ❋

اکر من پول میداشتم خیلی خشنود میشدم
اکر تو پول میداشتی بسیار فرخنده میشدی
اکر او پول میداشت بسیار جوانمرد میشد
اکر در فرانسه میبودیم متمدن میشدیم
اکر در اسلامبول میبودید ادیب میشدید
اکر آنها عاقل میبودند بی نوا نمیشدند

❋ صیغهٔ شرطیهٔ ماضیه ❋

اکر توانکر میبودم خشنود میشدم
اکر صاحب معرفت ودانش میبودی مکرم ومعتبر میشدی

بز کاتب اوله جغز
سز ضابط اوله جقسکز
انلر عسکر اوله جقلردر

* مستقبل مقدم *

بن میرآلای اولمش اولورم
سن قائممقام اولمش اولورسن
او بیکباشی اولمش اولور
بز یوزباشی اولمش اولورز
سز چاوش اولمش اولورسکز
انلر اونباشی اولمش اولورلر

* صیغهٔ شرطیهٔ حالیه *

اکر بنم پاره م اولیدی چوق مسرور اولوردم
اکر سنک پاره ک اولیدی چوق سعادت صاحبی اولوردک
اکر انک پاره سی اولیدی چوق جوانمرد اولوردی
اکر فرانسه ده اولسیدق متمدن اولوردق
اکر درسعادتده اولیدیکز ادبلو اولوردیکز
اکر انلر عقللو اولسیدیلر فقیر اولمزدیلر

* صیغهٔ شرطیهٔ ماضیه *

اکر زنکین اولمش اولیدم مسرور اولوردم
اکر معرفتلو اولمش اولیدک معتبر ومحترم اولوردک

لو كان غنيا لصار كريما	S'il avait été riche, il aurait été généreux.
لو كنا كراما لصرنا محبوبين	Si nous avions été généreux, nous aurions été aimés.
لو كنتم معنا البارحة لابتهجتم سرورا	Si vous aviez été hier avec nous vous auriez été enchantés.
لو كانوا تعلموا العلوم الطبية لكانوا صاروا أطبا	S'ils avaient appris la médécine ils auraient été médecins.
* أمر حاضر *	*Impératif*
كن صادقا	Sois fidèle
لنكن أصدقاء ـ مخلصين	Soyons intimes
كونوا أحبابا	Soyez amis
* الصيغة الانشائية الحالية *	*Subjonctif présent*
أبي يريد أن أكون نجيبا	Mon père veut que je sois habile
أن تكون مستحقا	Que tu sois digne
أن يكون صاحب معارف	Qu'il soit instruit
أن نكون أحبابا	Que nous soyons amis
أن تكونوا مشهورين	Que vous soyez célèbres
أن لا يكونوا جاهلين	Qu'ils ne soient pas ignorants
* الماضي الناقص *	*Imparfait*
أبي كان يود أن لو كنت عادلا ـ منصفا	Mon père désirait que je fusse juste.
لو كنت صادقا ـ وفيا	Que tu fusses sincère.
لو كان منتبها	Qu'il fût attentif.
لو كنا أذكيا	Que nous fussions intelligents.

اگر توانگر میبود جوانمرد میشد
اگر زنگین اولمش اولیدی جوانمرد اولوردی

اگر جوانمرد میبودیم دلپسند میشدیم
اگر جوانمرد اولمش اولیدق سویلمش اولوردق

اگر دیروز با ما برابر میبودید خشنود میشدید
اگر دون بزمله برابر اولمش اولیدیگز مسرور اولوردیگز

اگر علوم طبابترا تحصیل میکردند طبیب میشدند
اگر علوم طبیهیی تحصیل ایلمش اولیدیلر طبیب اولمش اولوردیلر

* امر حاضر *
* أمر حاضر *

صادق شو
صداقتلو اول

صادق شویم
صادق اولهلم

دوست بشوید
دوست اولگز

* صیغهٔ انشائیهٔ حالیه *
* صیغهٔ انشائیهٔ حالیه *

پدرم میخواهد که برگزیده و نجیب شوم
بابام استرکه نجابتلو اولهیم

که مستحق شوی
که مستحق اولهسن

که صاحب هنر و معارف شود
که معرفتلو اوله

که دوست و یار شویم
که دوست اولهلم

که مشهور شوید
که مشهور اولهسگز

که جاهل و نادان نشوند
که جاهل اولمیهلر

* ماضی ناقص *
* ماضی ناقص *

پدرم آرزو میکرد که عادل و منصف میبودم
بابام آرزولردی که عدالتلو و منصف اولیدم

که صادق میبودی
که صادقتلو و وفادار اولیدک

که مدقق و خرده دان میبود
که دقتلو اولیدی

که تیز فهم و ذکی میبودیم
که ذکاوتلو اولیدق

لو كنتم فصحاء	Que vous fussiez éloquents.
لو كانوا حاضرين	Qu'ils fussent présents.

﴿ الماضى للصيغة الانشائية ﴾	*Passé*
ليتنى صرت شهما ــ هماما	Que j'ai été vaillant.
ليتك صرت متيقظا ــ متنبها	Que tu aies été vigilant.
ليته صار عاقلا ــ حازما	Qu'il ait été prudent.
ليتنا صرنا متبصرين	Que nous ayons été prévoyants.
ليتكم صرتم شاكرين	Que vous ayez été reconnaissants.
ليتهم صاروا محسنين	Qu'ils aient été bienfaisants.

﴿ الماضى الاتم ﴾	*Plus-que-parfait*
أبى كان يود أن لو كنت ــ صرت معلما	Mon père aurait désiré que j'eusse été professeur.
لو كنت ــ صرت استاذا	Que tu eusses été précepteur.
لو كان ــ صار دكتورا ــ مدرسا	Qu'il eût été docteur.
لو كنا ــ صرنا مترجمين	Que nous eussions été traducteurs,
لو كنتم ــ صرتم مهندسين	Que vous eussiez été ingénieurs.
لو كانوا ــ صاروا خطباء	Qu'ils eussent été orateurs.

﴿ مكالمة على فعل الملك ﴾	*(Conversations sur le verbe avoir)*
هل لكم كتب	Avez-vous des livres ?
لى كتب	J'en ai.
كم كتب لكم	Combien de livres avez-vous ?
لى ثلاثة كتب ــ عندى منها ثلاثة	J'en ai trois.

که زبان آور و فصیح میبودید
که حاضر میبودند

❀ صیغهٔ انشائیهٔ ماضیه ❀

کاشکی دلیر و شجیع شده میبودم
کاشکی بیدار شده میبودی
کاشکی عاقل شده بود
کاشکی اهل بینا و بصیرت شده بودیم
کاشکی شکرگزار شده بودید
کاشکی نیکی کننده شده میبودند

❀ ماضی اتم ❀

پدرم آرزو میکرد که استاد میشدم
که استاد میشدی
که حکیم و مدرس میشد
که مترجم میشدیم
که مهندس میشدید
که واعظ میشدند

❀ مکالمه بر فعل مالک شدن ❀

آیا کتابها دارید
کتابها داریم
چند کتاب دارید
سه کتاب دارم

که فصیح اولیدیکز
که حاضر اولیدیلر

* صیغهٔ انشائیه ماضیه *

کاشکی یکیت اولمش اوله یم
کاشکی اویانق اولمش اوله سن
کاشکی عقللو اولمش اوله
کاشکی اهل بصیرت اولمش اوله لم
کاشکی متشکر اولمش اوله سکز
کاشکی محسن اولمش اوله لر

* ماضی اتم *

بابام آرزولردی که خواجه اولمش اولیدم
که استاد اولمش اولیدڭ
که دوکتور و حکیم اولمش اولیدی
که مترجم اولمش اولیدق
که مهندس اولمش اولیدیکز
که واعظ اولمش اولیدیلر

* مالك اولمق فعلنك اوزرینه مکالمه *

کتابلرکز وارمی
کتابلرمز واردر
قاچ کتابکز واردر
اوچ کتابم واردر

أما لكم أقلام	N'avez-vous pas de plumes?
ليس لنا أقلام	Nous n'en avons pas?
هل كان عندكم ورق البارحة	Aviez-vous du papier hier?
كان عندي منه كثير	J'en avais beaucoup.
أما كان لكم أقلام رصاص	N'aviez-vous pas de crayons?
لم يكن لنا أقلام رصاص	Nous n'en avions pas.
هل رزقتم أولادا	Avez-vous eu des enfants?
رزقنا ثلاثة أولاد	Nous en avons eu trois.
هل ملكتم دراهما كثيرة	Avez-vous eu beaucoup d'argent?
ملكت دراهما قليلة	J'en ai eu peu.
كم قرش ملكتم	Combien de piastres avez-vous eu?
ملكت ثلاثين قرشا	J'en ai eu trente.
هل ملكتم ثلاثين قرشا أو أربعين	Avez-vous eu trente ou quarante piastres
ملكت ثلاثين قرشا فقط	J'ai eu trente piastres seulement.
هل ملكتم خيلا كثيرة	Avez-vous eu beaucoup de chevaux?
لم نملك خيلا كثيرة	Nous n'en avons pas eu beaucoup.
كم حصان ملكتم	Combien de chevaux avez-vous eu?
ملكنا خمسين حصانا	Nous en avons eu cinquante.
أما ملكتم عربة — أما كان لكم عربة	N'avez-vous pas eu une voiture?
لم نملك عربة — ما كان لنا عربة	Nous n'en avons pas eu.
هل تحصلون على ورق غدا	Aurez-vous du papier demain?
سأحصل على ورق غدا	J'en aurai demain.
أما تملكون دراهما غدا	N'aurez-vous pas d'argent demain?

آیا خامها ندارید	قلملرکز یوقمی
خامها نداریم	قلملرمز یوقدر
آیا دیروز نزد شما کاغذ بود	دون سزده کاغد وارمیدی
نزد من بسیار کاغذ بود	بنده چوق کاغد وارایدی
آیا شما قلمهای معدنی نداشتید	قورشون قلملرکز یوقمیدی
قلمهای اسربی نداشتم	قورشون قلملرمز یوغیدی
آیا صاحب فرزندها شدید	چوجقکز اولدیمی
صاحب سه فرزند شدیم	اوچ چوجقمز اولدی
آیا مالک پول بسیار شدید	چوق پارهیه مالک اولدیکزمی
مالک پول کم شدم	از پارهیه مالک اولدم
مالک چند غروش شدید	قاچ غروشه مالک اولدیکز
مالک سی غروش شدم	اوتوز غروشه مالک اولدم
آیا مالک سی غروش شدید یا خود چهل	اوتوز غروشهمی مالک اولدیکز یوقسه قرق غروشهمی
مالک سی غروش شدم بس	انجق اوتوز غروشه مالک اولدم
آیا مالک بسیار اسبها شدید	چوق آتلره مالک اولدیکزمی
مالک بسیار اسبها نشدیم	چوق آتلره مالک اولمدق
مالک چند اسب شدید	قاچ آته مالک اولدیکز
مالک پنجاه اسب شدیم	اللی آته مالک اولدق
آیا مالک گردونه نشدید	عربهیه مالک اولمدیکزمی
مالک کالسکه — گردونه — ارابه نشدیم	عربهیه مالک اولمدق
فردا نزد شما کاغذ پیدا میشود — صاحب کاغذ میشوید	یارین کاغدکز اولورمی
فردا کاغذم میشود	یارین کاغدم اولور
آیا فردا پولتان نمیشود — صاحب پول نمیشوید	یارین پارهکز اولمیهجقمی — پارهیه مالک اولمزمیسکز

Nous en aurons après-demain.	سنتحصل على شيء منها ـ على الدراهم بعد بكره
Votre frère a-t-il un habit neuf?	هل أخوكم له كسوة جديدة
Il en a plusieurs.	له كساوى كثيرة
Combien d'habits a-t-il?	كم كسوة له
Il en a cinq.	له خمس كساوى
Votre père n'a-t-il pas d'autres enfants?	أما لابيكم أولاد أخر
Il n'en a pas d'autres.	ليس له أطفال أخر ـ ليس له أولاد أخر
Votre ami a-t-il eu un dictionnaire?	هل حبيبكم مالك قاموسا
Il en a eu un.	انه مالك قاموسا
A-t-il eu de bons livres?	هل ملك كتبا جيدة
Il en a eu de bons.	انه ملك كتبا جيدة
N'a-t-il pas eu de papier à lettre?	أما ملك ورقا للمكاتيب
Il n'en a pas eu.	لم يملك ورقا للمكاتيب
Votre oncle a-t-il eu des moutons?	هل عمكم ملك خرفان ـ أغنام
Il en a eu beaucoup	هو ملك غنما كثيرة
Combien de moutons a-t-il eu?	كم خروف ملك
Il en a eu quinze.	ملك خمسة عشر خروفا
Aura-t-il une montre?	هل يملك ساعة
Il en aura une.	سيملك ساعة
Quand l'aura-t-il?	متى يملكها
Il l'aura demain ou après-demain.	سيملكها غدا أو بعد غد
Vos amis ont-ils de l'argent?	هل أحبابكم عندهم ـ أو لهم دراهم
Ils en ont beaucoup.	عندهم دراهم كثيرة

پس فردا مالک پول میشویم	او بر کون پاره مز اوله جق ـ پاره یه مالك اولورز
آیا برادرت لباس نو دارد	قرنداشکزك یکی روبه سی وارمی
بسیار لباسها دارد	چوق روبه سی واردر
چند لباس دارد	قاچ روبه سی واردر
پنج لباس دارد	بش روباسی وار
آیا پدرتان پسرهای دگر ندارد	باباکزك بشقه چوجقلری یوقیدر
پسرهای دگر ندارد	بشقه اولادی یوقدر
آیا دوست شما مالک یک قاموس شد	دوستکز بر قاموسه مالك اولدیمی
مالک قاموسی شد	بر قاموسه مالك اولدی
آیا مالک کتابهای خوب شد	ایو کتابلره مالك اولدیمی
صاحب کتابهای خوب شد	ایو کتابلره مالك اولدی
آیا صاحب کاغذنامه نشده	پوسته کاغدینه مالك اولمامشمی
مالک کاغذنامه نشده	پوسته کاغدینه مالك اولمامش
آیا عمتان مالک گوسفندها شد	عموجه کز قیونلره مالك اولدیمی
او مالک بسیار گوسفندها شد	چوق قیونلره مالك اولدی
مالک چند گوسفند شد	قاچ قیونه مالك اولدی
مالک پانزده گوسفند شد	اون بش قیونه مالك اولدی
آیا مالک یک ساعت میشود	بر ساعته مالك اولورمی
صاحب یک ساعت میشود ـ ساعتیرا مالک میشود	بر ساعته مالك اولور
کی صاحب میشود	نه وقت مالك اوله جق
فردا و یا پس فردا اورا مالک میشود	یارین یاخود اوبر کون اکا مالك اوله جق
آیا نزد دوستهای شما پول هست	دوستلرکزك یاننده ـ دوستلرکزده پاره وارمی
نزد ایشان بسیار پول هست ـ بسیار پول دارند	انلرك یاننده ـ انلرده چوق پاره واردر

N'ont-ils pas de maisons ?	أليس لهم بيوت
Ils n'en ont pas.	ليس لهم بيوت
Avaient-ils des amis ?	هل كان لهم أحباء
Quand ils étaient riches ils en avaient beaucoup.	لما كانوا أغنيا كان لهم أحباب كثيرون
Auront-ils des meubles ?	هل سيملكون فرشا ـ أثاثا للبيت
Ils en auront.	سيملكون فرشا ـ أثاثا للبيت
Avons-nous des fruits ?	هل عندنا فواكه
Vous en avez ?	هل عندكم شيأ منها
Quelle espèce de fruits avons-nous ?	أي نوع من الفواكه عندنا
Vous avez des pommes, des prunes et des poires.	عندكم تفاح وبرقوق وكمثرى
N'avons-nous pas de café ?	أليس عندنا قهوه
Vous avez du café et du thé.	عندكم قهوه وشاي
En avons-nous beaucoup ?	هل عندنا كثير منها
Vous en avez beaucoup.	عندكم كثير منها
Aurons-nous des amis ?	هل يكون لنا أحباب
Vous en aurez.	سيكون لكم أحباب
Quand aurons-nous des amis ?	متى يكون لنا أحباب
Quand vous serez riche vous en aurez beaucoup.	متى اغتنيتم تكثر أحبابكم

Des conjugaisons — * في أبواب التصريف *

Il y a quatre conjugaisons que l'on distingue par la terminaison du présent de l'Infinitif	أبواب التصريف أربعة عند الفرنساوية تعرف بأواخر مصادرها

آیا آنها خانها ندارند
خانها ندارند
آیا آنها دوستها دارند
وقتی که توانگر بودند بسیار دوستها داشت

آیا صاحب فرشها میشوند
صاحب فرشها میشوند
آیا نزد ما میوه ها هست — میوه ها داریم
آیا میوه ها دارید
نزد ما کدام نوع وچه گونه میوه هست
نزد شما سیب وآلو وامرود هست

آیا نزد ما قهوه نیست
نزد شما قهوه وچای هست
آیا نزد ما از آنها بسیار هست
نزد شما از آنها بسیار هست
آیا دوستهایمان میشود
دوستهایتان میشود
چه وقت دوستهایمان میشود
وقتی که توانگر شدی دوستهایتان بسیار میشود

❀ در بیان ابواب تصریف ❀

ابواب تصریف در لغت فرانسز بر چهار نوع است
ومصدرها بحروف اخرشان از یکدیگر فرق وتمیز میشود

انلرك اولری یوقمیدر
اولری یوقدر
انلرك دوستلری وارمیدر
زنکین اولدقلری وقتده چوق دوستلری وار ایدی

مفروشات — موبلیا نه مالك اوله جقلرمی
مفروشاته مالك اوله جقلردر
بزده یمشلر وارمی
بزده میوه لر وارمیدر
بزده نه درلو میوه واردر
سزده الما واریك وارمود واردر

بزده قهوه یوقمی
سزده قهوه وچای واردر
انلردن بزده چوق وارمی
انلردن سزده چوق واردر
دوستلرمز اوله جقمی
دوستلرکز اوله جق
نه وقت دوستلرمز اولور
زنکین اولدیغکز وقتده چوق دوستلرکز اولور

* تصریف فعل بابلری بیاننده در *

فرانسزجه ده تصریف فعل بابلری درت نوع اوزره اولوب
مصدر اخرلری ایله بربرلرندن فرق وتمیز اولنور

البـاب الاول ينتهى فى المصـدر بلفظ er نحو Aimer ومعناه (الحب)

La première conjugaison a le présent de l'Infinitif terminé en (er) comme Aimer.

الباب الثانى ينتهى فيه المصـدر بلفظ ir نحو Finir أى (التتميم)

La seconde a le présent de l'Infinitif terminé en (ir) comme Finir.

الباب الثالث ينتهى فيه المصدر بلفظ oir نحو Recevoir أى (الاخذ والقبول)

La troisieme a le présent de l'Infinitif terminé en (oir) comme Recevoir.

الباب الرابع ينتهى فيه المصـدر بلفظ re نحو Rendre أى (الرد والاعادة)

La quatrième a le présent de l'Infinitif en (re) comme Rendre.

(فى الافعال الكثيرة الاستعمال)

Des verbes les plus usités

(مصدر تصريف الباب الاول)

Première conjugaison

مصدر باب یکم بلفظ er انتها یابد چون Aimer
یعنی (مهربانی)

برنجی بابك مصدری er لفظیله منتهی اولوب
سومك معناسنده اولان Aimer كبيدر

مصدر باب دوم بلفظ ir انتها یابد چون Finir
یعنی (تمام کردن)

ایكنجی بابك مصدری ir لفظیله منتهی اولوب
(بتورمك) معناسنده اولان Finir كبيدر

مصدر باب سوم بلفظ oir انتها یابد چون Recevoir
یعنی (گرفتن وقبول کردن)

اوچنجی بابك مصدری oir لفظیله منتهی اولوب
(أخذ وقبول) معناسنده اولان Recevoir كبيدر

مصدر باب چهارم بلفظ re انتها یابد چون Rendre
یعنی (رد کردن وپس دادن)

دردنجی بابك مصدری re لفظیله منتهی اولوب
(رد واعاده ایتمك) معناسنده اولان Rendre
كبيدر

❀ دائر بفعلهای که بسیار استعمال میشود ❀

(چوق قوللانیلان افعاله دائر)

❀ تعریف مصدرهای باب یکم ❀

(برنجی بابك مصدرلرينك تصريفی)

قبول ایتمك	پزیرفتن ـ پیواز کردن	القبول	Accepter
صاتون المق	خریدن	الاشتراء	Acheter
بتورمك ـ تماملق	سپریدن ـ بانجام رسانیدن	التتميم ـ التكميل	Achever
سومك ـ كوكل ویرمك	دل اویختن ـ مهربانی	الحب ـ تعليق القلب	Aimer
كيتمك	رفتن	الذهاب	Aller
یاقمق	افروختن ـ افروزیدن	التوليع ـ التشعيل	Allumer
كتورمك	اوردن	الجلب	Apporter
یاقلشمق	نزدیك شدن	التقرب	Approcher (s')
طورمق	استادن	الوقوف	Arrêter (s')
واصل اولمق	رسیدن	الوصول	Arriver
اسنمك	خمیازه كشیدن	التثاؤب	Bailler
صاقلمق ـ كیزلمك	پنهان كردن ـ نهفتن	الاخفاء	Cacher
مهرلمك	مهر كردن ـ مهر زدن	الختم ـ التمهير	Cacheter
قیرمق	شكستن	الكسر	Casser
دكشدیرمك	بدل كردن	التغيير ـ التبديل	Changer
تركی چاغرمق ـ ایرلامق	سراییدن ـ ترانه كردن	الغنا ـ الترنم	Chanter
قوغمق	بیرون راندن ـ بدر كردن	الطرد ـ الدفع	Chasser
صایمق	شمردن	العد ـ الحساب	Compter
كسمك	بریدن	القطع	Couper
یاتمق	خوابیدن	النوم	Coucher (se)
توكورمك	تف كردن	البصق	Cracher
یرتمق	دریدن	التمزيق	Déchirer
قهوه التی ایتمك	چاشت خوردن	الافطار	Déjeûner

Demander	الطلب ـ الاستدعا	خواستن ـ درخواستن	استمك ـ ديلمك
Demeurer	الاقامة ـ السكنه	نشستن ـ اقامت كردن	اوتورمق
Désirer	الرغبة ـ الابتغاء	خواهش ـ ارزويدن ـ پژمان	كوكل استمك ـ ارزولمك
Dîner	الغدا	چاشت نيمه روز ويا غذاى شام	ايلن ويا اقشام يمكنى يمك
Donner	الاعطا	دادن	ويرمك
Écouter	الاصغاء	شنيدن ـ كوش دادن	دكلمك ـ قولاق ويرمك
Employer	الاستعمال	بكار بردن	قوللانمق
Enseigner	التعليم	اموزيدن ـ اموختن	اوكرتمك
Entrer	الدخول	درآمدن	كيرمك
Envoyer	الارسال ـ الابعاث	فرستادن ـ روانه كردن	كوندرمك
Espérer	التعشم ـ التوقع	اميد داشتن ـ بيوسيدن	اوممك ـ مأمول ايتمك
Essayer	التجربة	ازمودن	صنه مك ـ تجربه ايتمك
Essuyer	المسح	ماليدن ـ ساييدن	سيلمك
Eveiller	الايقاظ	ازخواب بيدار كردن	اوياندرمق
Eveiller (s')	الاستيقاظ	بستن ـ بنديدن	اويانمق
Fermer	الغلق ـ السد	بستن ـ بنديدن	قپامق
Frapper	الضرب	زدن	اورمق
Goûter	الذوق	چشيدن	طاتمق
Habiller (s')	اللبس	پوشيدن	كيمك
Déshabiller (s')	خلع اللباس ـ ثياب	جامه بركرفتن	صويونمق اوربه يي چقارمق
Inviter	الدعوة	دعوت كردن	دعوت ايتمك
Jouer	اللعب	بازيدن	اوينامق
Laisser	الترك	واكذاشتن	براقمق

Laver	الغسل ـ التغسيل	شوستن ـ شوييدن	يومق ـ يايقمق
Lever (se)	القيام	برخاستن ـ پاشدن	قالقمق ـ اياغه قالقمق
Louer	المدح	ستودن ـ ستايش	مدح ايتمك ـ ثنا ايتمك
Louer	الايجار	باجاره دادن ـ كرايه دادن	كرايه ويرمك
Manger	الاكل ـ التناول	خوردن	يمك
Marcher	المشى	رفتن ـ روانه شدن	يورمك
Monter	الصعود ـ العروج	برآمدن ـ بالا رفتن	يوقارو چيقمق
Monter	الركوب	سوار شدن	بنمك
Montrer	الاراءة	نشان دادن	كوسترمك
Nettoyer	التنظيف ـ التطهير	پاكى ـ پاك ساختن	تميزلك ـ تميزلمك
Oublier	النسيان	فراموشيدن	اونوتمق
Pardonner	العفو	آمرزيدن	عفو ايتمك
Parler	الكلام	گفتن	سويلمك
Passer	المرور ـ العبور	گذشتن ـ گذر كردن	كچمك
Payer	الاداء	ادا كردن ـ گزاردن	اوده مك ـ ادا ايتمك
Prononcer	التلفظ	سخن راندن	سوز سويلمك
Penser	التفكر ـ التخيل	انديشه كردن	دوشنمك
Pleurer	البكاء	گريستن ـ گريه كردن	اغلامق
Prier	الرجا	درخواست كردن	رجا ايتمك
Supplier	التضرع ـ الالتماس	نيازيدن ـ نياز كردن	يالوارمق
Porter	الحمل	بار كردن	يوكلتمك
Porter	النقل	نقل كردن	كوچرمك
Promener (se)	التفسح	گشت وگذار كردن	گزمك ـ گزنمك

Regarder	النظر	نگریدن ـ نگریستن	باقمق
Remercier	التشکر	سپاسیدن	تشکر ایتمك
Répéter	التکرار	بازنمودن	تکرارلمق
Respecter	الاحترام ـ التبجیل	آزرمیدن ـ محترم داشتن	حرمت ایتمك
Rester	البقاء	ماندن	قالمق
Retourner	الرجوع	پس گردیدن ـ بازگشتن	دونمك ـ کیرودونمك
Sauter	الوثب ـ النط	برجستن ـ جهیدن	صیچرامق ـ اتلمق
Souhaiter	التمنی	تمنی کردن	تمنی ایتمك
Souper	العشاء	شام خوردن	اخشام طعامی ایتمك
Respirer	التنفس	تنفس کردن ـ نفس کشیدن	تنفس ایتمك
Tuer	القتل	کشتن	اولدرمك
Tomber	الوقوع	افتادن	دوشمك
Travailler	الشغل	کار کردن	ایشلمك
Tromper	الغش	فریفتن	الداتمق
Trouver	الوجود	یافتن	بولمق
Visiter	الزیارة	زیارت کردن	زیارت ایتمك
Voler	السرقة	دزدیدن	چالمق ـ سرقت ایتمك
Voler	الطیران	پریدن	اوچمق
Voyager	السیاحة	سیاحت نمودن	سیاحت ایتمك
Deuxième conjugaison.	(تصریف مصادر الباب الثانی)	(تصریف مصدر باب دوم)	(ایکنجی بابك مصدرلرینك تصریفی)
Accomplir	الایفاء ـ الاجراء	بجا آوردن ـ بکار آوردن	یرینه ـ خیرفعله کتورمك
Affaiblir	الاضعاف	زبون نمودن	ضعیفلاتمق

Avertir	الاخبار	خبر دادن	خبر ویرمك
Mentir	الكذب	دروغ گفتن	یلان سویلمك
Mourir	الموت	مردن	اولمك
Ouvrir	الفتح	وا کردن ـ باز کردن	اچمق
Partir	السفر ـ العزم	براه شدن ـ عزم راه کردن	یوله چیقمق
Punir	المجازاة ـ جزاء سوء العمل	گوشمال دادن ـ تادیب نمودن	مجازات ایتمك
Remplir	الاداء	بجا آوردن ـ ادا کردن	ادا ایتمك
Remplir	الملئ	پر کردن ـ انباشتن	طولدیرمق
Sentir	الشم ـ الاستشمام	بوییدن ـ ابوییدن	قوقلمق
Sentir	الحس ـ الدرك	حس کردن ـ دریافتن	طویمق
Sortir	الخروج	بیرون شدن	چیقمق
Bâtir	البناء	بنا کردن	بنا ایتمك
Chérir	المعزة ـ محبة بعلاقة القلب	دل بستن ـ عزیز داشتن	جاندن سومك
Choisir	الانتخاب	گزیدن	سچمك
Consentir	الرضا	راضی شدن ـ تن دادن	راضی اولمق
Courir	الجری ـ الركض	دویدن ـ تازیدن	قوشمق
Couvrir	التغطیة ـ الستر	پوشانیدن	اورتمك
Dormir	النوم	خوابیدن	اویومق ـ یاتمق
Obéir	الطاعة ـ الانقیاد	فرمانبری نمودن ـ رام شدن	اطاعت ایتمك
Finir	التتمیم ـ الاكمال	تمام کردن ـ بپایان رسانیدن	بیتورمك
Fuir	الهروب	گریختن ـ پای پیچیدن	قاچمق
Servir (se)	الخدمة	نوکری ـ پرستاری کردن	خدمت ایتمك
Tenir	المسك ـ القبض	گرفتن ـ داشتن	طوتمق ـ اخذ

Venir	المجى	آمدن	كلمك
Revenir	العود ـ الرجعة	باز آمدن ـ باز كشتن	تكرار كلمك ـ عودت ايتمك
Convenir	التوفق	شايستكى داشتن ـ سزايدن	اويغون كلمك
Convenir	الاتفاق	همزبان بودن ـ اتفاق كردن	اوبوشمق ـ سوز برلكى ايتمك
Parvenir	الظفر	دسترس شدن ظفرياب كشتن	ظفر بولمق
Parvenir	الوصول	رسيدن ـ واصل شدن	يتشمك ـ واصل اولمق
Troisième conjugaison	(تصريف مصادر الباب الثالث)	(تصريف مصدرهاى باب سوم)	(اوچنجى بابك مصدرلرينك تصريفى)
Apercevoir	اللمح ـ التشخص	چشم رسا شدن ازدور ديدن	كورمك ـ اوزاقدن كورمك
Asseoir	الجلوس ـ القعود	نشستن	اوتورمق
Concevoir	الادراك ـ الفهم	دريافتن ـ فهميدن	اكلامق
Devoir	الوجوب	واجب شدن ـ بودن	واجب اولمق
Devoir	الدين	قرض داشتن ـ وام داشتن	بورجلو اولمق
Falloir	اللزوم	بايستن ـ لازم بودن	لازم اولمق
Falloir	الايجاب	اقتضا داشتن	ايجاب ايتمك
Pleuvoir	المطر	باريدن	ياغمور ياغمق
Pouvoir	الاقتدار	توانائى ـ توانستن	قادر اولمق
Pecevoir	التلقى	دوچار شدن ـ كرفتار شدن	اوغرامق
Savoir	العلم ـ المعرفة	دانش ـ دانستن	بيلمك
Valoir	المقدار	ارزيدن ـ ارزش داشتن	دكمك
Voir	النظر ـ الرؤية	ديدن	كورمك
Vouloir	الادارة ـ الامر	فرمودن	ييورمق

Quatrième conjugaison.	(تصریف مصادر الباب الرابع)	(تعریف مصدرهای باب چهارم)	(دردنجی بابك مصدر لرینك تصریفی)
Apprendre	التعليم	آموزانیدن	اوکرتمك
Apprendre	التعلم	آموختن ــ آموزیدن	اوکرنمك
Attendre	الانتظار	پاییدن ــ منتظر شدن	بکلمك
Atteindre	اللحاق ــ التابع	رسیدن ــ درپی رسیدن	یتشمك
Comprendre	الفهم	دریافتن	اکلامق
Craindre	الخوف	ترسیدن ــ هراسیدن	قورقمق
Descendre	النزول	فرو آمدن ــ فرو شدن	اینمك
Etendre	السماع	شنیدن ــ گوش کردن	ایشتمك
Eteindre	الطفی	خاموش کردن	سوندرمك
Détruire	الهدم ــ التخریب	خراب کردن ــ ویران نمودن	ییقمق
Construire	البنا	بنا کردن	یاپو یاپمق
Lire	القراءة	خواندن	اوقومق
Ecrire	الکتابة	نوشتن	یازمق
Rire	الضحك	خندیدن	کولمك
Dire	القول	گفتن	دیمك ــ سویلمك
Contredire	المناقضة ــ التعریض	خلاف گوئی نمودن	جواب رد ایله مقابله ایتمك
Prédire	انباء الامور قبل الوقوع	پیش از وقوع خبر دادن	مقدم خبر ویرمك
Maudire	اللعن	دشنام کردن	لعنت اوقومق
Médire	الاغتیاب	درقفا عیب گفتن ــ غیبت نمودن	فصل ایتمك
Prendre	الاخذ	گرفتن	المق
Rendre	الاعادة	پس دادن ــ باز دادن	کیرو ویرمك
Rendre	التأدیة	بجا آوردن	اودمك

Répandre	النشر	پاشیدن ــ افشاندن	سرپمك ـ اشاعه ایتمك
Répandre	الاجابة ـ اعطاء الجواب	پاسخ دادن ـ پیوازیدن	جواب ویرمك
Vendre	البیع	فروختن	صاتمق
Mordre	العض ــ القرس	گزیدن	اصرمق
Perdre	الاضاعة	گم کردن ـ ضایع نمودن	غائب ایتمك
Battre	الضرب	زدن	اورمق
Naître	الولادة	زاییدن	طوغمق
Paraître	الظهور	بدید آمدن ــ سرزدن	کورنمك ـ ظهور ایتمك
Disparaître	الغیاب	ناپدید گشتن ـ ناپیدا شدن	غائب اولمق
Mettre	الوضع	نهادن	قویمق
Promettre	الوعد	عهد ــ پیمان کردن	سوز ویرمك ـ وعد ایتمك
Connaître	المعرفة	آگاه بودن	بیلمك
Reconnaître	التعرف	شناختن ــ شناسیدن	طانیمق ـ تشخیص ایتمك
Traduire	الترجمة	پچوه کردن ـ ترجمه نمودن	ترجمه ایتمك
Instruire	التعلیم	آموزانیدن	اوکرتمك
Instruire (s')	التعلم.	آموختن	اوکرنمك
Commettre	الارتکاب	ارتکاب کردن	ارتکاب ایتمك
Vivre	العمر ــ التعیش	زیستن ــ زندگانی داشتن	یشامق
Vaincre	الغلبة	زبردستی ـ غالب شدن	یکمك ــ غالب کلمك
Absoudre	برئ ــ برر المتهوم	رستن ــ معذور داشتن	تبریه ـ شرحا باکچیقارمق
Boire	الشرب	نوشیدن ــ آشامیدن	ایچمك
Clôre	السد	بستن ــ بندیدن	قپامق ــ بغلمك
Coudre	الخیاطة	دوختن	دیکمك
Croire	النمو ــ نما	بالیدن ــ برومند شدن	بیومك ــ ارتمق

﴿ محاورة ﴾	**DIALOGUE**
﴿ تتضمن بيان من تولى الحكم بمصر من عائلة محمد على باشا الى الآن ﴾	L'Egypte sous le règne de la Famille Mohamed Ali Pcha.
أسعد الله صباحكم يا حيدر شناسى بك	Bonjour Haider Chunasi bey.
كيف حالكم ـ كيف صحتكم ـ	Comment vous portez-vous? Comment allez-vous? Comment va votre santé?
كيف أحوالكم يا عزيزى ـ يا حبيبى	Comment ça va-t-il cher ami?
لله مزيد الحمد فى غاية الصحة بخير ـ شكر الله فضلكم	Très bien, grâce à Dieu, je vous remercie.
هل تداوم على التوجه للمدرسة	Allez-vous à l'école?
نعم كل يوم اروح الى المدرسة	Oui je vais toujours à l'école.
تداوم على التوجه الى أى مدرسة	A quelle école allez-vous?
اداوم على التوجه الى المدرسة العلية التوفيقية	Je vais à l'école Aliet Teufikieh.
ما تقرؤن فى هذه المدرسة	Qu'est-ce que vous y étudiez?
نقرأ اللغة العربية والتركية والفارسية والانكليزيه والفرنساويه	Nous étudions l'Arabe, le Turc, le Persan, l'Anglais et le Francais.
هل تجتهدون فى تحصيل العلوم والمعارف التى هى اشرف واحسن من كافة الاشياء المعتنى بها فى الدنيا وانفس من جواهر المعادن التى لا يمكن تقويمها	Vous appliquez-vous à l'étude des sciences et connaissances qui sont les meilleures choses recherchées dans le monde et qui sont plus précieuses que les pierreries?

(محاوره دائر بنامداران خاندان بلند ایوان فردوس آشیان محمد علی پاشا که تا حال در دیار مصر حکمداری نموده اند)	﴿جنتمکان محمد علی پاشانك خاندان جلیل العنوانلرندن بو تاریخه دکین خطهٔ مصره حکم ایدن ذوات عظام وکرامه دائر محاوره﴾
سلام علیکم حیدر شناسی بک — صبحت بخیر باد میر روشنضمیر	صباح شریفکز خیر اولسون حیدر شناسی بك
احوال شما چه طور است — کیف شما چطور است — دماغ شما چاغ است — مزاج شریف چه گونه است	کیف عالیکز نصلدر — مزاج معالی امتزاجکز ایومیدر
احوال شما خوب است دوست عزیز مهربان من	احوال عالیکز ایومیدر عزیزم
بسیار خوب است لله الحمد از مرحمت شما — از لطف شما — از دعای شما	حمد اولسون پك ایویم — دعای عالیلری برکاتیله پك اعلایم
آیا بدبستان دوام مینمایی — دوام میکنی	مکتبه دوام ایدیورمیسکز
بلی هر روز بدبستان میروم	اوت هر کون مکتبه دوام ایدیورم
بکدام مدرسه دوام میکنی	قنغی مکتبه دوام ایدیورسکز
بمدرسهٔ علیهٔ توفیقیه دوام میکنم	مدرسهٔ علیهٔ توفیقیه یه دوام ایدیورم
درین مدرسه چه میخوانند	بو مدرسه ده نه اوقورلر
درین مدرسه لغت عربی وترکی وفارسی وانکلیزی وفرانسزی میخوانند	بو مدرسه ده عربی وترکی وفارسی وانکلیزی وفرنسز لسانلری اوقودرلر
بتحصیل علم ودانش که اشرف وبهترین همهٔ اشیاء جهان وگهر بی بهای کان امکان است سعی وکوشش وجهد وورزش مینمایی	دنیانك کافهٔ اشیای معتنابها واشرف وابها وکان امکانك جوهر بی بهاسی اولان علوم ومعارف تحصیلنه چالشیورمیسکز

انا مجتهد فى تحصيلها عملا بقول الشاعر
تعلم يافتى فالجهل عار * ولا يرضى به الاحرار

Je le sais et c'est pour cela que j'étudie plutôt les sciences qu'autre chose, car une personne ignorante ressemble à un objet inutile.

كم عمر سعادتكم يا بك

Quel âge avez-vous mon Bey ?

أنا ولدت فى ٢٦ شهر رمضان سنة ١٢٩٥ فعمرى
الآن خمسة سنين وثمانية اشهر *
جمادى الآخر سنة ١٣٠١

Je suit né l'an de l'Hégire 1295 et par conséquent, j'ai aujourd'hui 5 ans et 8 mois.

ما اسم ابيك

Votre père comment s'appelle-t-il ?

اسمه أحمد رشدى بك

Il s'appelle Ahmed Ruchdi Bey.

ابن من ابوك

Fils de qui est-il ?

ابى نجل المرحوم المغفور له مصطفى فاضل باشا

Il est fils de feu Moustafa Fazil Pacha.

ابن من مصطفى فاضل باشا

Moustafa Fazil Pacha fils de qui est-il ?

ابن المرحوم المغفور له ابراهيم باشا

Il est fils de feu Ibrahim Pacha.

ابن من ابراهيم باشا

Ibrahim Pacha de qui est-il fils ?

ابن عماد الدولة المصرية ساكن الفردوس محمد
على باشا

Fils de feu Mohamed Aly Pacha le réformateur de l'Egypte.

محمد على باشا كم سنة تولى الحكم فى مصر

Mohamed Aly combien de temps gouverna-t-il l'Egypte ?

فى سنة ١٢١٩ هجرية تقلد الولاية عليها واستمر
حكمه اربعة واربعين سنة وكسورا

Mohamed Aly fut nommé vice-roi d'Egypte en l'an 1219, il gouverna 44 ans et plus.

من تولى مصر بعد ولاية محمد على

Après Mohamed Aly qui gouverna l'Egypte ?

بسیار کوشش وورزش مینمایم بتحصیل علم ودانش
زیرا کسی خرهرهٔ جهل ونادانی را قبول نمیکند مگر
خر بار بر

عمرشما چنداست — عمرت چنداست

در تاریخ ۱۲۹۵ هجری ۲۳ شهر رمضان قدم نهادهٔ
گهوارهٔ شهود شده حالا عمرم پنج سال وهشت ماه است

نام پدرت چیست — پدرت چه نام دارد

نامش احمد رشدی است

پدرت پسر کیست

پسر بهشت آشیان وفردوس مکان مصطفی فاضل
پاشا است

مصطفی فاضل پاشا پسر کیست

پسر فردوس آشیان ابراهیم پاشاست

ابراهیم پاشا پسر کیست

پسر ترقیات بخشای دیار مصر جنتمکان فردوس
آشیان محمدعلی پاشا است

محمدعلی چند سال در مصر حکمرانی نمود

در تاریخ ۱۲۱۹ هجری حکمدار مصر شد چهل
وچهار سال وکسور حکمرانی نمود

پس از محمدعلی که حکمدار شد

علم ومعارف تحصیلنه زیاده سیله چالشیورم زیرا
منقاف جهل ونادانی یی کیمسه قبول ایتمزانجق
خرلایعقل

قاچ یاشنده سکز

في ۲۳ شهر رمضان ۱۲۹۵ سنهٔ هجری دار
دنیا یه گلوب شمدی یاشم بش سنه وسکز ایدر

پدر عالیکزک آدی ندر

ادی احمد رشدی در

باباک کیمک اوغلیدر

الله غریق لجهٔ رحمت وغنوده بستر خالک مغفرت
ایلسون مرحوم مصطفی فاضل پاشانک اوغلیدر

مصطفی فاضل پاشا کیمک اوغلیدر

جنتمکان ابراهیم پاشانک اوغلیدر

ابراهیم پاشا کیمک اوغلیدر

بانی مبانی ترقیات خطهٔ مصر محمدعلی پاشانک
اوغلیدر

محمدعلی قاچ سنه مصرده والیلک ایتدی

۱۲۱۹ تاریخنده مصره والی اولوب قرق درت
سنه وکسور والیلک ایلدی

محمدعلی پاشادنصکره کیم والی اولدی

تولى ابنه ابراهيم باشا في حال حياته	Après Mohamed Aly, Ibrahim Pacha prit le gouvernement de l'Egypte pendant que son père Mohamed Aly vivait.
كم سنة حكم ابراهيم باشا	Ibrahim Pacha combien de temps gouverna-t-il ?
حكم احد عشر شهر	Il gouverna 11 mois.
من تولى بعد انتقال ابراهيم باشا الى رحمة ربه الكريم	Après la mort d'Ibrahim Pacha qui gouverna l'Egypte?
تولى عباس باشا	Abas Pacha gouverna l'Egypte.
ابن من عباس باشا	Abas fils de qui est-il?
عباس باشا ابن المرحوم طوسون باشا حفيد محمد علي باشا	Abas Pacha est fils de feu Toussoun Pacha, petit-fils de Mohamed Aly.
كم سنة حكم عباس باشا	Abas Pacha combien de temps gouverna-t-il?
خمس سنين وكسورا	Abas Pacha gouverna 5 ans et plus.
بعد انتقال عباس باشا من تولى مصر	Après la mort d'Abas qui gouverna?
في سنة ١٢٧٢ هجرية تولى عمه المرحوم محمد سعيد باشا	Son oncle feu Saïd Pacha gouverna en l'an 1272.
كم سنة حكم سعيد باشا	Saïd Pacha combien de temps gouverna til?
سبع سنوات وكسورا	Il gouverna 7 ans et plus.
من تولى بعد انتقال سعيد باشا	Après Saïd Pacha qui gouverna?
في ٢٨ رجب سنة ١٢٧٩ هجرية تولى اسماعيل باشا نجل المرحوم ابراهيم باشا	Après Saïd Pacha, Ismaïl Pacha fut nommé vice-roi d'Egypte en l'an 1279.
كم سنة جلس على كرسي الخديوية	Combien de temps Ismaïl régna-t-il en Egypte?

محمد علی در حال حیات بود پسرش ابراهیم پاشا حکمدار مصر شد	محمد علی پاشا حال حیاتده ایکن اوغلی ابراهیم پاشا مصره والی اولدی
ابراهیم پاشا چند سال حکمداری نمود	ابراهیم پاشا قاچ سنه والیلك ایلدی
یازده ماه حکمداری نمود	اون برآی والیلك ایلدی
پس از ابراهیم پاشا که حاکم شد	ابراهیم پاشادنصکره کیم والی اولدی
عباس پاشا حاکم شد	عباس پاشا والی اولدی
عباس پاشا پسر کیست	عباس پاشا کیمك اوغلیدر
عباس پاشا پسر طوسون پاشا نبیرهٔ محمد علی پاشا است	مرحوم طوسون پاشانك اوغلی محمد علی پاشانك طورونیدر
عباس پاشا چند سال حکمداری نمود	عباس پاشا قاچ سنه والیلك ایتدی
پنج سال و کسور حکم نمود	بش سنه وکسور
پس از عباس پاشا که حاکم شد	عباس پاشانك انتقالندنصکره کیم والی اولدی
در تاریخ ۱۲۷۲ هجری عمویش محمد سعید پاشا حاکم شد	فی ١٢٧٢ سنه هجری محمد سعید پاشا والی اولدی
سعید پاشا چند سال حکمداری نمود	سعید پاشا قاچ سنه والیلك ایتدی
هفت سال و کسور	یدی سنه وکسور
پس از سعید پاشا که حاکم شد	سعید پاشادنصکره کیم والی اولدی
در تاریخ ۱۲۷۹ هجری ۲۸ شهر رجب پسر مرحوم ابراهیم پاشا اسمعیل پاشا زیب افزای کرسی خدیویت شد	فی ٢٨ شهر رجب سنه ١٢٧٩ تاریخ هجری ابراهیم پاشانك اوغلی اسماعیل پاشا جالس کرسی خدیویت اولدی
اسمعیل پاشا چند سال حکمداری نمود	اسماعیل پاشا قاچ سنه کرسی خدیویتده بولندی

سبع عشرة سنة	Il régna Egypte 17 ans et plus.
من جلس على كرسى الخديوية بعده	Après Ismail Pacha qui fut nommé vice-roi d'Egypte ?
بعد انفصال الجناب المعظم المجل المفخم اسماعيل باشا جلس نجله حضرة مولى الموالى وصاحب القدر العالى افندينا (محمد توفيق) الحالى على كرسى الخديوية فى اليوم السابع من شهر رجب سنة ١٢٩٦	Après la chûte d'Ismail Pacha son fils Mohamed Tewfick monta sur le trône l'an 1296 Il règne encore.
قد سررنا وسررنا منشرحين كثيرا من حضرتك فهمنا انك صرت عارفا معرفة تامة صحيحة بنسبك العالى الظاهر الشهير وبتاريخ ولايات أجدادك الفخام على التحرير • استودعتكم الله يا بك ان شاء الله نتشرف برؤيتكم ومشاهدة بهى طلعتكم	Je suis enchanté de votre profonde connaissance. de votre honorable parenté et de l'histoire de vos respectables aïeux. Adieu mon Bey, Au plaisir de vous revoir.

(فى الطلب)	*Pour demander*
ان لى حاجة اليكم	J'ai une grâce à vous demander.
أنا مستعد لخدمتكم ـ أنا فى خدمتكم	Je suis à votre service.
لى اليكم رجاء	J'ai une prière à vous faire.
أنا متهيئ لخدمتكم وقضاء حاجتكم	Je suis à vous rendre mes services.
هل تتكرمون على بفرخ ورق من احسانكم	Auriez-vous la bonté de me donner une feuille de papier ?
بغاية الممنونية	Avec grand plaisir.
منوا على بهذه العناية	Accordez-moi cette faveur.
على العين والرأس	De tout mon cœur.
تكونون قد مننتم على بمنة عظيمة	Vous me rendriez un grand service.

پنجده سـال حکم راند
پس از مشار الیه که خدیو شد

پس از انفصال آن داور بکرم فرزند ارجمندش (محمد توفیق) معظم و مفخم که حالا فرمانفرمای دیار مصر است در تاریخ ۱۲۹۶ هجری هفتم شهر رجب المرجب رونق آرای اریکهٔ خدیویت شد

از جناب سرکار بسیار مسرور و خشنود شدم بسبب که انساب واجداد نامدار والاتبار ترا بداعی اظهار ومدت حکمداریشانرا از روی تاریخ بیان وتذکار فرمودید — میر روشن ضمیر — حالا خدا حافظ انشا الله پس ازین نیز شرفیاب خدمت شده بدیدنی دیدار انوار جناب سرکار تنویر دیدهٔ ابتهاج ومسار خواهم نمود

❀ درخواستن ❀

من از شما یک رجا دارم
من در خدمتتان اماده ام
از شما یک رجا دارم — رجا میکنم
من حاضر و امادهٔ خدمت شما هستم
آیا یک طبق کاغذ بمن کرم میکنید
بکمال خشنودی
این عنایت را بمن بکنید
بالای چشم — از جان ودل
درحق من یک عنایت بزرگ کرده میشوید

اون یدی سنه حکم سوردی
مشار الیهدن صکره کیم خدیو اولدی

مشار الیـه حضرتلرینک انفصالندن صکره فی ۷ رجب سنه ۱۲۹۶ تاریخنده نجل معالی مجد والالری (محمد توفیق) معظم ومفخم افندمز حضرتلری زینت افزای کرسی خدیویت اولدی

اجداد عالی الامجاد وانساب فرخنده نصاب والالرینک مدت حکمدارلرینه دائر تاریخا ویردیککز معلوماتدن طولایی فوق العاده ممنون ومحظوظ اولدم — شمدیلک الله اصمرلدق بکم — انشاالله ملاقات عالیلرینه مشرف ودیدار لامع الانوار والالریله مسرور اولورز

(استمکه دائر)

سزه بر رجام واردر
خدمتکزه حاضرم
سزه بر رجا ایدرم
خدمتکزه حاضر وامادهیم
بنده کزه بر طبقه کاغد احسان ایدرمیسکز
کمال ممنونیتله
بو عنایتی بکا ایدیکز
باش اوستنه — جان وکوکلدن
بکا بیوک عنایت ایتمش اولورسکز

Puor remercier	(فى الشكر)
Je vous remercie infiniment.	أنا أشكر فضلكم كثيرا
Je vous remercie beaucoup de la bonté que vous avez eue pour moi.	أنا أشكركم على ما تفضلتم به على من الالطاف والمكارم
Je suis bien reconnaissant à votre bonté.	أنا شاكر كثيرا احسانا تكم الجليلة
Je suis bien sensible à votre bonté.	أنا ممنون جدا من حسن الطافكم
Je vous suis bien obligé.	أنا ممنون لكم كثيرا
Il n'y a pas de quoi.	لا شئ يوجب التشكر
Je vous donne bien de la peine.	أنا كلفكم مشقة عظيمة ـ كلفتم خاطركم
Ce n'est rien.	لا مشقة فى ذلك
Je suis honteux de la peine que je vous donne.	انى خجل منكم لما حملتكم من المشقة
Ne parlez pas do cela.	لا تذكروا ذلك
Je suis extrêmement obligé de la bonté que vous me témoignez.	أنا صرت ممنونا كثيرا من تفضلكم على بالالطاف والمكارم السنية
Vous avez beaucoups de bonté	ان لطفكم وكرمكم فى غاية
Pour affirmer et nier.	* فى التصديق والانكار *
Cela est-il vrai ?	هل هذا صحيح ـ حقيقى
Cela est vrai.	هذا صحيح ـ حقيقى
Cela n'est-il pas vrai ?	أليس هذا صحيحا
Cela n'est pas vrai.	هذا ليس صحيحا
Cela est-il certain?	هل ذلك محقق

❋ در شکر و سپاس ❋

من شما را بسیار شکر میکنم

بنا بنوازش والتفات که در حق من فرمودید شما را بسیار تشکر میکنم

من خیلی شکرانه گذار لطف بزرگانهٔ شما هستم

من بسیار خشنود لطف وکرم شما هستم

من از شما بسیار ممنونم — از مراحم سرکار خشنودم

چیزی که باعث تشکر باشد نیست

من شما را بسیار زحمت دادم

در این زحمتی نیست

از زحمتی که بشما دادم شرمنده ام مراحم سرکار بنده را مستغرق خجالت میکند

این را مگویید

از لطف وکرمی که در حق حقیر شایان فرمودید خیلی خشنود شدم

لطف وکرمتان بی اندازه است

❋ در تصدیق وانکار ❋

آیا این راست است — صحیح است

این صحیح است

آیا این راست نیست

این راست نیست — صحیح نیست

آیا این محقق است

* تشکره دائره *

بن سزه چوق تشکر ایدرم

حق عاجزانه مده اوزان بیوریلان لطف وکرمك لازمهٔ تشکرینی ایفا ایدرم

عنایات واحسانات جلیله کزه چوق متشکر

بن لطف وکرمکزدن زیاده سیله ممنونم

بن سزدن چوق ممنونم

تشکره موجب برشی یوقدر

بن سزه چوق زحمت ویردم

بونده زحمت یوقدر

سزه بوقدر زحمت ویردیکمدن محجوبم

بونی سویلمیکز

حقمده ارزان وشایان بیوریلان الطاف ومکارم سنیه کزدن چوق مسرور وممنون اولدم

الطاف وکرمکز درجهٔ نهایتده در

* تصدیق وانکاره دائر *

بو کرچکمیدر — صحیحمیدر

کرچکدر — صحیحدر

بو صحیح دکلمیدر

بو صحیح دکلدر

بو محققمیدر

Cela est bien certain.	ذلك محقق جدا
Cela n'est-il pas certain ?	اليس ذلك محققا
Cela n'est pas certain.	ليس ذلك محققا
Cela est-il faux ?	هل هذا باطل
Cela est faux.	هذا باطل ـ لا أصل له
C'est un mensonge.	هذا كذب ـ افترا
Ce fait est-il certain ?	أهذا الامر مثبوت
Ce fait est certain.	هذا الامر مثبوت
Le croyez-vous ?	هل تصدقون بذلك
Je le crois bien.	أنا أصدق ذلك
Êtes-vous sûr de ce que vous dites ?	هل أنتم متحققون مما تقولون
J'en suis bien sûr.	أنا متحققه جدا

De la probabilité — * في الاحتمال *

Cela est-il probable ?	هل هذا محتمل
Cela est probable.	هذا محتمل
Cela n'est-il pas probable ?	أليس هذا محتملا
Cela n'est pas probable.	هذا ليس محتملا
Cela est-il possible ?	هل ذلك ممكن
Cela est possible.	ذلك ممكن ـ جائز
Cela n'est-il pas possible ?	أما هذا ممكن
Cela n'est pas possible.	هذا غير ممكن
C'est impossible	هذا مستحيل

این محقق است	بو پك صحیحدر ـ محققدر
آیا این محقق نیست	بو محقق دکلیدر
این محقق نیست	بو محقق دکلدر
آیا این بیهوده است ـ باطل است	بو بیهوده ونافله دکلیدر
این بیهوده است ـ اصل ندارد	بو نافله‌در
این دروغ است ـ بهتانست	بو یلاندر ـ اصلسزشیدر
آیا این امر مثبوت است	بو کیفیت موثوقیدر
این امر مثبوت است	بو کیفیت مثبوتدر ـ موثوقدر
آیا باین باور میکنید ـ اینرا باور میکنید	بوکا اینانورمیسکز
من باین باور میکنم ـ اینرا باور میکنم	بن بوکا اینانورم
آیا آنچه میگویید محقق میدانید	دیدیککزی محقق بیلورمیسکز
من محقق میدانم	بن پك محقق بیلورم

❋ در احتمال و امکان ❋	* احتمال وامکانه دائر *
آیا این احتمال دارد ـ امکان دارد	بونك احتمالی وارمیدر ـ بو محتملمیدر
احتمال دارد	احتمالی واردر ـ محتملدر
آیا این ممکن نیست ـ امکان ندارد	بو محتمل دکلیدر
این ممکن نیست ـ امکان ندارد	بو محتمل دکلدر
آیا این ممکن است	بو ممکنمیدر ـ جائزمیدر
این ممکن است ـ جائز است	بو ممکندر ـ جائزدر
آیا این ممکن نیست	بو ممکن دکلیدر
این ممکن نیست	بو ممکن دکلدر
غیر ممکن است	بو غیر ممکندر ـ بو مستحیلدر

هل يتأتى ذلك	Cela se peut-il ?
قد يتأتى ذلك	Cela se peut.
أليس ذلك ممكنا	Cela ne se peut-il pas ?
ليس ذلك ممكنا	Cela ne se peut pas.
أنا متعجب من ذلك	Cela m'étonne ?
أنا لا أستغرب من ذلك	Cela ne m'étonne pas.
أليس ذلك غريبا	Cela n'est-il pas surprenant ?
هذا أمر غريب	Cela est bien surprenant.
هذا شيء بسيط جدا	C'est bien simple.
هذا أمر طبيعي	C'est bien naturel.
(في الفرح)	*De la joie.*
هل أنتم مبسوطون	Êtes-vous content ?
أنا مبسوط جدا	Je suis très content.
ألستم مبسوطين مني	N'êtes-vous pas content de moi ?
أنا مبسوط منكم كثيرا ـ أنا راضي عنكم	Je suis bien content de vous.
هل أنتم مبسوطون من ذلك	Êtes-vous content de cela ?
أنا مبسوط من ذلك جدا	J'en suis bien content.
حصل لي سرور من ذلك	J'en suis bien aise.
لقد سرني ذلك كثيرا	J'en ai éprouvé un grand plaisir.
فرح قلبي من ذلك	J'en suis charmé.
انبسط من ذلك غاية الانبساط	J'en ai bien de la joie.
اني ابتهجت سرورا بذلك	J'en suis enchanté.

آیا این میشود	بو اوله‌بیلورمی
گاه این میشود	بو اوله‌بیلور
آیا این امکان ندارد — آیا این ممکن نیست	بونك امکانی یوقیدر
این امکان ندارد — این ممکن نیست	بونك امکانی یوقدر
من ازین تعجب میکنم — من متعجبم ازین	بن بوکا تعجب ایدیورم
من ازین تعجب ندارم — تعجب نمیکنم	بن بوکا تعجب ایتمم
آیا این عجیب نیست	بو غریب دکلیدر
این امر عجیب است — این امریست عجیب	بو عجیب برشید
این چیزیست سهل و بی تکلف	بو عادی برشید
این امریست فطری — پیدایشی	بو امر طبیعیدر — خلقیدر

* در فرح وشادی *	فرح وسروره دائر
آیا شما خشنودید	سز مسرورمیسکز
من بسیار خشنودم	بن چوق مسرورم
آیا از من خشنود نیستید	بندن خشنود دکلمیسکز
من از شما بسیار خشنود وراضیم	سزدن چوق خشنود وراضیم
آیا شما ازین خشنودید	بوندن خشنودمیسکز — مسرورمیسکز
من ازین بسیار خشنودم	بوندن چوق خشنودم — مسرورم
ازین خشنود شدم — ازین شادمان شدم	بوندن مسرور اولدم
ازین خیلی خشنود شدم — این مرا بسیار مسرور کرد	بوندن چوق حظ ایتدم — بو بنی بك محظوظ ایلدی
ازین دل شاد شدم — دل شاد شدم ازین	بوندن کوکلم مسرور اولدی
ازین بسیار خشنود شدم	بوندن بك سوندم
این خیلی خوشم آمد — خیلی خشنود شدم ازین	بوندن زیاده سیله خوشلندم

Cela m'a causé un grand plaisir.	حصل لي من ذلك سرور لانهاية
Cela m'a fait le plus grand plaisir.	لقد حصل لي من ذلك غاية السرور

De l'affliction.	في الغم والحزن
Êtes-vous fâché ?	هل أنتم مغمومون ـ هل صعب عليكم
Je suis bien fâché.	أنا مغموم جدا ـ صعب علي جدا
Pourquoi êtes-vous fâché ?	لماذا أنتم مغمومون
Parce que j'ai perdu mon livre.	لان كتابي ضاع مني
Êtes-vous fâché de cela ?	هل غمك ذلك
J'en suis bien fâché.	غمني ذلك كثيرا ـ شق علي جدا
Je suis bien triste.	أنا حزين جدا ـ انا مغموم كثيرا
Je suis très affligé.	أنا متكدر جدا
Je suis désolé.	أنا في غاية الكدر
Cela est bien fâcheux.	هذا شيء موجب للكدر
Cela est bien triste.	هذا شيء محزن جدا
Cela n'est pas agréable	هذا ليس مقبولا
C'est une chose très désagréable	هذا شيء كريه جدا

Pour consulter.	في الاستشارة
Que faire ?	ما التدبير ـ ما العمل
Que dois-je faire ?	ماذا أصنع ـ ماذا أعمل
Que devons-nous faire.	ماذا نصنع ـ ماذا نفعل
Quel parti à prendre ?	ما الطريقة أو الحيلة ـ كيف يكون العمل

مرا ازین خشنودی بی نهایت حاصل شد	بوندن نهایتسز مسرور اولدم
من ازین بیحد فرحناک وشادان شدم	بوندن حدسز فرحلندم
❋ در غصه واندوه ❋	* حزن وکدره دائر *
آیا شما غمگین هستید — رنجیدید	طارغینمیسکز ـ کوسکینمیسکز ـ کوجنمدیکزمی
بسیار غمناک هستم — رنجاکم	پک طارغنم ـ پک کوجنکم
چرا غمگین هستید	نیچون مکدرسکز
چونکه کتابمرا گم کردم — کتابم ازمن ضایع شد	کتابم ضایع اولدیغیچون
آیا غمت اینست — ازین مغموم واندوه ناکی	کوجندیککز بومی ـ کرودردلک بومی
این مرا بسیار غمگین ساخت	بو بنی چوق مکدر ایتدی
من خیلی غصه دارم — اندوه ناکم	بن پک طاسه لویم
من بسیار مکدرم — محزونم	بن پک کدرلویم ـ مکدرم
من غایت کدر دارم — در غایت کدر هستم	غایت کدرم واردر
این چیزیست باعث کدورت — بادی اندوه است	بو کدره موجب بر شیدر
این چیزیست بسیار حزن افزا	بو پک حزنلی بر شیدر
این مقبول و پسند نیست	بو مقبول دکلدر
این چیزیست بسیار بد	بو پک فنا بر شیدر
❋ در مشورت ❋	* مشورنه دائر *
تدبیر چیست — چه باید کرد	تدبیر ندر ـ نه ایتملی
چه کنم — چه کار کنم	نه ایده یم ـ نه یاپه یم
چه کنیم — چه کار کنیم	نه ایده لم ـ نه یاپه لم
چه راه باید گرفت — چه تدبیر کنیم — حال چه گونه میشود	نه یول اتخاذ ایده لم ـ نه تدبیر ایده لم ـ حال نصل اولور

Que ferons-nous ?	ماذا نفعل ـ ماذا نعمل
Je suis bien embarrassé.	تحيرت فى أمرى كثيرا
Je ne sais que faire.	لا أدرى ماذا أصنع
Je ne sais comment faire	لا أدرى كيف أصنع
Je suis dans un grand embarras	أنا وقعت فى حيرة عظيمة
Cela est bien embarrassant.	هذا أمر مشكل ـ يوقع فى الحيرة
Qu'en dites-vous ?	ما رأيكم فى ذلك الامر
Qu'en pensez-vous ?	ماذا ترون فى ذلك ـ ما ملحوظكم فيه
Je pense comme vous.	أنا مطابق لرأيكم ـ أنا ارى كما ترون
Dites-moi votre avis.	قولوا لى رأيكم
Je vous conseille de ne pas faire cela.	اشور عليكم أن لا تفعلوا ذلك

Des nouvelles — ٧ فى الحوادث

Qu'est-ce qu'il y a de nouveau ?	ما الخبر
Il n'y a rien de nouveau.	لا شئ من الاخبار
Quelle nouvelle y a-t-il ?	ما الخبر ـ ما الحوادث
Il n'y a rien d'intéressant.	لا يوجد شئ مفيد من الاخبار
Y a-t-il quelque chose de nouveau ?	هل يوجد خبر جديد
Il n'y a rien absolument.	لا يوجد خبر جديد أصلا
Savez-vous quelque chose de nouveau ?	هل تعرفون شيأ من الحوادث
Je ne sais rien de nouveau	لا أعرف شيأ من الحوادث
Avez-vous entendu dire quelque chose ?	هل سمعت شيأ ـ هل سمعت خبرا
Je n'ai rien entendu dire	ما سمعت شيأ ـ [illegible]

چه کار کنیم — چه کار باید کرد	نه ایده لم — نه یاپه لم
در امر خود بسیار حیران شدم — واله شدم	پك شاشردم
نمیدانم چه کار کنم	نه یاپه جغمی بیلم
نمیدانم چه گونه کنم	بیلم نصل ایده یم
من در حیرت بزرگ افتاده ام	بن بر بیوك حیرته دوشدم
این کاریست بسیار دشوار (انسان) را در حیرت می اندازد	بو پك مشکل بر ایشدر ـ بو (انسانی) حیرته دوشرر
درین امر رأیتان چیست	بو خصوصده رأیکز ندر
درین چه فکر و اندیشه میکنید	بونده نه فکر و ملاحظه ایدرسکز
چون شما ملاحظه میکنم — رأیم چون رأی شماست	سزلك کبی ملاحظه ایدرم ـ بنده سزلك کبی دوشنوردم
رأی و اندیشه اتان بمن بگویید	رأی و افکارکزی بکا سویلیکز
شما را نصح و پند میدهم اجرا مکنید	سزه نصیحت ایدرم بونی یاپمیکز

❋ در بیان حوادث ❋ — ❋ حوادثه دائر ❋

از نو چه خبر هست — خبر چیست	یکیدن نه وار ـ نه خبر
از نو هیچ خبری نیست	یکیدن بر خبر یوقدر
خبر چیست — چه خبر هست	نه خبر وار
هیچ خبری مفید نیست — فایدمند خبری نیست	هیچ بر فایده لو خبر یوقدر
آیا یك خبر نو هست — از نو خبری هست	یکیدن بر حوادث وارمی
اصلا خبری تازه نیست	یکیدن هیچ بر خبر یوقدر
آیا از حوادث نو چیزی میدانید	یکی حوادثدن برشی بیلورمیسکز
از حوادث نو چیزی نمیدانم	یکی حوادثدن برشی بیلمم
آیا چیزی شنیدید — خبری شنیدید	بر خبر ـ بر حوادث اشتدیکزمی
چیزی نشنیدم — خبری نشنیدم	برشی ایشتمدم

Avez-vous entendu parler de cela?	هل سمعتم بذلك
J'en ai entendu parler.	سمعت به ـ بلغني ذلك
N avez-vous pas entendu parler de cela?	أما سمعتم بذلك ـ الم تسمعوا بذلك
Je n'en ai pas entendu parler	لم أسمع به ـ ما سمعت به

De l'âge — في السن

Quel age avez-vous?	ما سنكم ـ كم عمركم
J'ai douze ans.	عمري اثنتي عشر سنة
Quel age a votre frere?	كم عمر أخيكم
Il est âgé de dix ans.	عمره عشرة سنين
Quel âge a votre père?	كم عمر والدكم
Il a trente ans.	سنه ثلاثون سنة
Vous etes plus jeune que moi.	أنتم أصبي مني ـ اصغر مني
Je suis plus agé que vous.	أنا أكبر منكم سنا
Vous n etes pas plus agé que moi.	لستم أكبر مني سنا
Je suis plus jeune que vous.	أنا أصبي منكم ـ أنا أصغر منكم سنا
Vous êtes moins âgé que moi.	أنتم أصغر مني سنا
Nous sommes à peu près du même âge.	عمرنا واحد تقريبا
Vous paraissez plus âgé que votre frère	يظهر انك أكبر من أخيك
Il est plus agé que moi	هو أكبر مني سنا

De l'heure — في الساعة

Quelle heure est-il?	كم الساعة
Il est près d'une heure	الساعة واحدة تقريبا

آیا اینرا شنیدید	بونی ایشتدیکزمی
اینرا شنیدم	بونی ایشتدم ـ مسموعم اولدی
آیا اینرا نشنیدید	بونی ایشتمدیکزمی
اینرا نشنیدم	بونی ایشتمدم ـ مسموعم اولمدی

❋ دربیان عمر ❋	❋ عمرو یاشه دائر ❋
عمر شما چند است ـ عمرت چند است	قاچ یاشنده سکز
دوازده ساله ام ـ عمرم دوازده سال است	اون ایکی یاشنده یم
برادرت چند سال عمر دارد ـ چند ساله است	قرنداشکز قاچ یاشنده در
عمرش ده سال است ـ ده ساله است	اون یاشنده در
عمر پدرتان چند سال است ـ پدر شما چند ساله است	باباکز قاچ یاشنده در
سی سال عمر دارد ـ سی ساله است	اوتوز یاشنده در
شما از من جوانتری	سز بندن کوچکسکز
من در عمر از شما بزرگترم	بن سزدن یاشلوییم
شما در عمر از من بزرگتر نیستید	سز بندن یاشلو دکلسکز
من از شما کوچکترم ـ در عمر از شما کوچکترم	بن سزدن کنجم ـ یاشجه سزدن کوچکم
شما در عمر از من کوچکتر هستید	یاشجه بندن کوچکسکز
تقریباً عمرمان یک است	یاشمز برکبیدر ـ تقریباً بریاشده یز
معلوم میشود که شما از برادرتان بزرگتر هستید	قرنداشکزدن یاشلو کورینورسکز
او در سال از من بزرگتر است	او بندن یاشلودر

❋ دربیان ساعت ❋	❋ ساعته دائر ❋
ساعت چند است	ساعت قاچدر
ساعت نزدیک یک است	ساعت بره یقیندر

Il est une heure passée.	الساعة تجاوزت الواحدة
Il est une heure un quart.	الساعة واحدة وربع
Il est une heure et demie.	الساعة واحدة ونصف
Il est deux heures moins un quart.	الساعة اثنتان الا ربع
Il est deux heures moins dix minutes.	الساعة اثنتان الا عشرة دقايق
Il n'est pas encore deux heures.	لم تتم الساعة اثنين
Il est trois heures passées.	الساعة فاتت ثلاثة
Il est trois heures moins vingt minutes	الساعة ثلاثة الا عشرين دقيقه
Il est trois heures et demie.	الساعة ثلاثه ونصف
Il est près de quatre heures.	الساعة قد قاربت الرابعه
Il est midi.	أذن الظهر
Il n'est pas encore midi.	لم يؤذن الظهر
Il est minuit.	انتصف الليل
Est-il tard ?	هل فات الوقت
Il est tard.	فات الوقت
Il n'est pas encore tard.	ما فات الوقت

Du temps. — * في الوقت والهواء .

Quel temps fait-il ?	كيف الوقت ـ كيف الهواء
Il fait beau temps.	الوقت لطيف ـ الهواء لطيف
Il fait mauvais temps.	الهواء ردئ
Fait-il beau ?	هل الهواء لطيف
Il fait beau	الهواء لطيف ـ معتدل

ساعت از یک گذشت	ساعت بری کچدی
ساعت از یک چاریک گذشته	ساعت بری چاریك کچیور
ساعت یک و نیم است	ساعت بربچقدر
ساعت بدو چاریک میخواهد	ساعت ایکی یه چاریك استر
ساعت بدو ده دقیقه میخواهد	ساعت ایکی یه اون دقیقه استر
ساعت هنوز دو نشده	ساعت دها ایکی اولمدی
ساعت از سه گذشت	ساعت اوچی کچدی
ساعت بسه بیست دقیقه میخواهد	ساعت اوچه یکرمی دقیقه وار
ساعت سه و نیم است	ساعت اوج بچقدر
ساعت نزدیک بچهار است	ساعت درده یقلاشیور
اذان ظهر خوانده شد ـ بانگ نیمروز خوانده شد	اویله اوقوندی
بانگ نیمروز هنوز نخوانده است	اویله دها اوقونمدی
نیمه شب شد	کیجه یاریسی اولدی
آیا وقت گذشت	وقت کچدیمی
وقت گذشت	وقت کچدی
هنوز وقت نگذشته	وقت دها کچمدی

❋ در وقت وهوا ❋ — * وقت وهوایه دائر *

هوا چگونه است ـ وقت چگونه است	وقت نصلدر ـ هوا نصلدر
وقت خوب است ـ هوا لطیف است	وقت کوزلدر ـ هوا کوزلدر
هوا بد است	هوا افنادر ـ ثقیلدر
آیا هوا خوب است	هوا کوزلمیدر
هوا لطیف است ـ معتدل است	هوا کوزلدر ـ معتدلدر

Fait-il chaud?	هل الهواء حار
Il fait treschaud.	الهواء حار جدا
Fait-il froid?	هل الهواء بارد
Il fait froid.	الهواء بارد
Fait-il chaud ou froid?	هل الهواء حار أو بارد
Il ne fait ni chaud ni froid.	الهواء معتدل لا حار ولا بارد
Il fait un temps pluvieux.	حالة الجو تشعر بالمطر
Il va pleuvoir.	ستمطر
Il pleut.	انها تمطر
Il neige.	انها تمطر ثلجا
Il y a des éclairs.	البرق يومض
Il tonne.	الرعد يصلصل
Il fait sombre.	الجو مظلم
Il fait nuit	دخل الليل
Il fait clair de lune.	القمر مشرق
Le soleil s'est-il levé?	هل أشرقت الشمس
Le soleil s'est levé	أشرقت الشمس
Le soleil s'est-il couché?	هل غربت الشمس
Le soleil s'est couché.	غربت الشمس

Manger — في الاكل *

Avez-vous faim?	هل أنت جيعان
J'ai faim	أنا جيعان

آیا هوا گرم است	هوا صیجاقیدر
هوا بسیار گرم است	هوانك صیجاقدر
آیا هوا سرد است — آیا هوا خنک است	هوا صوغوقیدر
هوا سرد است	هوا صوغوقدر
آیا هوا گرم است و یا سرد است	هوا صیجاقمی یاخود صوغوقمی
هوا معتدل است — نه گرم است و نه سرد	هوا معتدلدر نه صیجاق نه صوغوقدر
هوا حالت باران دارد	یغمور هواسی واردر
باران خواهد بارید	یغمور یاغه جق
باران میبارد	یغمور یاغیور
برف میبارد	قار یاغیور
برق میزند — درخشش میزند	شمشك چاقیور
رعد میغرد	كوك كورلیور
هوا تاریک است	اورته لق قرا كلقدر
شب شد	كیجه اولدی
ماهتاب است	ماهتابدر — ماهتاب واردر
آیا آفتاب طلوع کرد — بر آمد	كونش طوغدیمی — چیقدیمی
آفتاب بر آمد — طلوع کرد	كونش طوغدی — چیقدی
آیا آفتاب فرو شد	كونش باتدیمی
آفتاب فرو شد — مغرب شد	كونش باتدی — اخشام اولدی
* در بیان خوردن *	* یمكه دائر *
آیا شما گرسنه اید	اجیكز — قارنكز آجیدر
گرسنه ام	اجم — قارنم اجدر

هل لكم اشتهاء للطعام	Avez-vous appétit ?
لى اشتهاء زائد للطعام	J'ai grand appétit.
هل تريدون أن تأكلوا	Voulez-vous manger ?
أريد آن أكل	Je veux manger.
ماذا تشتهى نفسكم من الطعام	Que voulez-vous manger ?
نفسى تشتهى أكل السمك	Je veux manger du poisson.
كم وجبة تأكلوا فى اليوم	Combien de fois mangez-vous par jour ?
آكل وجبتين فى اليوم	Je mange deux fois par jour.
متى تأكلون	Quand mangerez-vous ?
آكل متى جعت	Quand j'aurai faim je mangerai,
هل أكلت ـ هل أكلتم	Avez-vous mangé ?
ما أكلت الى الآن	Je n'ai pas encore mangé.
أما تناولتم شيأ فى هذا اليوم	N'avez-vous pas mangé aujourd'hui ?
ما تناولت شيأ فى يومى	Je n'ai rien mangé aujourd'hui.
هل أكل أخوك	Votre frère a-t-il mangé ?
هو أكل	Il a mangé.
هل أكل أحبابكم	Vos amis ont-ils mangé ?
أكلوا منذ برهة	Ils ont déjà mangé.
هل أفطرتم	Avez-vous déjeûné ?
أنا أفطرت	J'ai déjeuné.
أما أفطرتم الى الآن	N'avez-vous pas encore déjeûné ?
ما أفطرت الى الآن	Je n'ai pas encore dejeûné.
هل تريدون أن تفطروا الآن	Voulez-vous dejeûner à présent ?

آیا آرزوی طعام دارید ــ اشتها دارید	یکزاشتها کزوارمی
طعام را زیاده اشتها دارم ــ زیاده آرزوی طعام دارم	پك چوق اشتهام واردر
آیا بطعام خوردن میل دارید ــ طعام را میل دارید	طعام ایتمك استرمیسکز ــ طعامه ملکزوارمی
بخوردن میل دارم ــ بطعام میل دارم	طعام ایتمك استرم ــ طعامه میلم وار
نفست بچه طعام میل دارد	جانکز نه طعام استیور
نفسم ماهی میخواهد ــ ماهی خوردن میخواهد	جانم بالق استیور
در روز چند بار طعام میخورید	کونده قاچ کره طعام ایدیورسکز
در روز دوبار ــ دو دفعه طعام میخورم	کونده ایکی کره یرم
کی میخورید ــ کی طعام میخورید	نه وقت یرسکز
وقتی که گرسنه شدم میخورم	اجقدیغم وقتده یرم
آیا طعام خوردید ــ طعام کردید	طعام ایتدیکزمی
هنوز نخوردم ــ هنوز طعام نکردم	شمدی یه قدر طعام ایتمدم
آیا امروز چیزی نخوردید	بو کون برشی یدیکزمی
امروز هیچ چیز نخوردم	بوکون هیچ برشی یمدم
آیا برادرت طعام خورد ــ طعام کرد	قرنداشکز طعام ییدیمی ــ طعام ایتدیمی
او خورد ــ او طعام کرد	او یدی ــ طعام ایتدی
آیا دوستهای شما طعام خوردند	دوستلرکز طعام ایتدیلرمی
کمی پیش طعام خوردند ــ طعام کردند	دمین طعام ایتدیلر
آیا نیم چاشت خوردید ــ ناهاری کردید	قهوه التی ایتدیکزمی
من نیم چاشت خوردم ــ ناهاری کردم	قهوه التی ایتدم
آیا تاحال نیم چاشت نخوردید ــ ناهاری نخوردید	قهوه التی دها ایتمدیکزمی
هنوز ناهاری نخوردم ــ ناهاری نکرده ام	دها قهوه التی ایتمدم
آیا حالا ناهاری خوردن میخواهید	شمدی قهوه التی ایتمك استرمیسکز

Je ne veuxpas déjeûner à présent.	لاأريدأنأفطرالآن
Avez-vous dîné?	هلتغديتم
Je n ai pas encore dîné.	ماتغديتالىالآن
Quand dînerez-vous?	متىتتغدون
Je dinerai dans une demie heure.	التغدىبعدنصفساعة
Voulez-vous souper?	هلتريدونأنتتعشوا
Je veux souper.	أريدأنأتعشى
Avez-vous bien soupé?	هلتعشيتمعشاءجيدا
J'ai bien soupé.	تعشيتعشاءجيدا

Boire * فىالشرب *

Avez-vous soif?	هلأنت ـ انتمعطاش
J'ai grand soif.	أناعطشانجيدا ـ عطشتجيدا
N'avez-vous pas soif?	ألستمعطشا
Je n'ai pas soif.	لستعطشانا
Avez-vous faim ou soif?	هلأنتمجياعأوعطاش
Je n'ai ni faim ni soif.	ماأناجائعولاعطشان
Voulez-vous boire?	هلتريدونأنتشربوا
Je veux boire.	أريدأنأشرب
Que voulez-vous boire?	ماذاتريدونأنتشربوا
Je veux boire de l'eau.	أريدأشربماء
Voulez-vous un verre d'eau?	هلتريدونكوبامنالماء
Donnez-moi un verre d'eau	ناولنىكوبامنالماء

حالا ناهاری خوردن نمیخواهم	شمدی قهوه التی ایتمك استمم
آیا نهار خوردید — فدای نهار کردید	اویله طعامنی ایتدیکزمی
تا حال نهار نخورده ام — هنوز فدای نهار نکرده ام	دها اویله — دها قوشلق طعامنی ایتمدم
کی نهار میخورید	نه وقت اویله طعامنی ایدرسکز
پس از نیم ساعت نهار میخورم	یارم ساعتدن صکره ایدرم
آیا میخواهید شام بخورید	اخشام طعامنی ایتمك استرمیسکز
شام خوردن میخواهم	اخشام طعامنی ایتمك استرم
آیا خوب شام خوردید — شام کردید	اخشام ایو طعام ایتدیکزمی
خوب شام کردم — خوب شام خوردم	اخشام ایو طعام ایتدم
* در بیان نوشیدن *	* ایچمکه دائر *
آیا شما تشنه اید	صوسزمیسکز
من بسیار تشنه ام	بن پك صوسزم
آیا تشنه نیستید	صوسز دکلمیسکز
تشنه نیستم	صوسز دکلم
آیا شما گرسنه هستید یا خود تشنه	اجمیسکز یاخود صوسزمیسکز
من نه گرسنه ام نه تشنه	نه اجم نه صوسز
آیا نوشیدن میخواهید	ایچمك استرمیسکز
نوشیدن میخواهم	ایچمك استرم
چه چیز نوشیدن میخواهید	نه ایچمك استرسکز
آب نوشیدن میخواهم	صو ایچمك استرم
آیا یک پیاله آب نوشیدن میخواهید	بر برداق صو ایچمك استرمیسکز
یک پیاله آب بمن بده	بر برداق صو ویر بکا

Voulez-vous prendre une tasse de café?	هل تريدون أن تشربوا فنجانا قهوة
Je veux prendre une tasse de café.	أريد أن أتناول فنجانا قهوة
Prenez-vous du thé chaque matin?	هل تشربون شايا كل صباح
Je ne prends pas de thé, mais je prends du café.	انا لا أشرب شايا وانما أشرب قهوة
Voulez-vous prendre un verre de vin ?	هل تريدون تتناولوا قدحا من النبيذ
Merci je ne prends pas de vin.	شكر الله فضلكم لا أشرب نبيذ

Aller — في الذهاب

Où allez-vous ?	الى أين تذهبون
Je vais chez-moi.	أذهب الى البيت
Ou allez-vous presentement ?	الى أين تذهبون الآن
Je vais chezmon frère.	أنا ذاهب عند أخي — الى منزل أخي
Où allez-vous si vite ?	الى أين تذهبون مسرعين هكذا
Je vais à l'école.	أنا ذاهب الى المدرسة
Êtes-vous allé à l'école hier?	هل ذهبتم الى المدرسة أمس
J'y suis allé.	ذهبت اليها
N'êtes-vous pas allé à l'école hier?	أما ذهبتم الى المدرسة أمس
Je n'y suis pas allé.	ما ذهبت اليها
Quand irez-vous à la promenade ?	متى تذهبون الى النزهة
J'irai demain.	أذهب غدا
Votre frère va-t-il a l'école ?	هل يذهب أخوكم الى المدرسة
Il y va tous les jours.	يذهب اليها كل يوم
Est-il allé aujourd'hui à l'école ?	هل ذهب الى المدرسة اليوم

آیا یک فنجان قهوه نوشیدن میخواهید
یک فنجان قهوه نوشیدن میخواهم
آیا هر صبح - هر بامداد چای مینوشید - میخورید
من چای نمیخورم اما قهوه میخورم - مینوشم
آیا یک پیاله می را خوردن میل دارید
تشکر میکنم بنده شراب نمیخورم - نمیخورم

❀ در بیسان رفتن ❀

بکجا میروید - کجا میرید
بخانه میروم
حالا بکجا میروید
من بنزد برادرم - بخانهٔ برادرم میروم
با این زودی بکجا میروید
من بمدرسه - بدبستان میروم
آیا دیروز بدبستان رفتید
بآنجا رفتم
آیا دیروز بدبستان نرفتید
بآنجا نرفتم
کی بتفرج و گشت وگذار میروید
فردا میروم
آیا برادرتان بدبستان میرود
هرروز بآنجا میرود
آیا امروز بدبستان رفت

برفنجان قهوه ایچمك استرمیسکز
برفنجان قهوه ایچمك استرم
هرصباح چای ایچیورمیسکز
بن چای ایچمیورم لکن قهوه ایچیورم
برقدح شراب ایچمك استرمیسکز
تشکر ایدرم بنده کز شراب ایچمم

* کیتمکه دائر *

نره یه کیدیورسکز
اوه کیدیورم
شمدی نره یه کیدرسکز
قرنداشمك یانته - قوناغمه کیدیورم
بویله چابق نره یه کیدیورسکز
مدرسه یه - مکتبه کیدیورم
دون مکتبه کیتدیکزمی
او رایه کیتدم
دون مکتبه کیتمدیکزمی
اورایه کیتمدم - مکتبه کیتمدم
نه وقت سیروگزمه یه کیدرسکز
یارین کیدرم
قرنداشکز مکتبه کیدیورمی
هرکون اورایه کیدیور
بوکون مکتبه کیتدیمی

Il y est allé.	ذهب اليها
N'est-il pas allé à l'école hier ?	أما ذهب الى المدرسة أمس
Il n'y est pas allé.	ما ذهب اليها
Vos amis sont-ils allés au jardin ?	هل ذهب أحبابكم الى البستان
Ils n'y sont pas allés.	ما ذهبوا اليه
Voulez-vous vous en aller ?	أتريدون الذهاب
Je veux m'en aller	أريد الذهاب
Allez-vous en	اذهب ـ اذهبوا
Je m'en vais	ها أنا ذاهب
Allons ensemble	لنذهب معا
Allons vite	اسرع ـ هيا

Venir — في المجيء

D'où venez-vous ?	من أين أنتم آتون ـ تجيئون
Je viens de chez moi.	أنا آت من البيت
D'où venez-vous présentement ?	من أين تأتون الآن
Je viens de l'école.	أنا آت من المدرسة
Voulez-vous venir avec moi ?	هل تريدون المجيء معي
Je veux aller avec vous.	أريد أن أذهب معكم
Pourquoi n'êtes-vous pas venu hier ?	لماذا لم تحضروا البارحة
Parce que je n'ai pas eu de temps.	لأني لم أجد وقتا
Viendrez-vous demain ?	هل تحضرون غدا
J'irais demain si j'avais du temps.	اذا وجدت وقتا حضرت غدا

فارسی	ترکی
بآنجا رفت ــ بمدرسه رفت	مدرسه یه کیتدی
آیا دیروز بمدرسه نرفت	دون مدرسه یه کیتمدیمی
بآنجا نرفت	اورایه کیتمدی
آیا دوستهایتان بباغ رفتند	دوستلرکز باغچه یه کیتدیلرمی
بآنجا نرفتند	اورایه کیتمدیلر
آیا رفتن میخواهید	کیتمك استرمیسکز
رفتن میخواهم	کیتمك استرم
برو ــ بروید	کیت ــ کیدیکز
اینك میروم	ایشته کیدیورم
برابر ــ بایکدیکر برویم	برابر ــ برلکده کیده لم
زود شو	هایدی ــ چابق اول

❋ درآمدن ❋ | کلمکده ائر

فارسی	ترکی
شما از کجا می آیید	سز نره دن کلیورسکز
من از خانه می آیم	اودن کلیورم
حالا از کجا می آیید	شمدی نره دن کلیورسکز
من از مدرسه می آیم ــ از دبستان می آیم	مدرسه دن کلیورم ــ مکتبدن کلیورم
آیا با من برابر آمدن میخواهید	بنمله برابر کلمك استرمیسکز
با شما برابر رفتن میخواهم	سزکله برابر کیتمك استرم
چرا دیروز نیامدی	دون نیچون کلمدیکز
چونکه وقت نیافتم ــ چونکه وقت نداشتم	چونکه وقت بولمدم
آیا فردا می آیید	یارین کلورمیسکز
اگر وقت بیابم فردا می آیم	وقت بولورسه م یارین کلورم

هل حضر أخوكم	Votre frére est-il venu ?
ما حضر الى الآن	Il n'est pas encore venu.
متى يحضر	Quand viendra-t-il ?
يحضر بعد غدا	Il viendra après-demain.
أما حضر أحبابكم الآن	Vos amis ne sont-il pas encore venus ?
ما حضروا الى الآن	Il ne sont pas encore venus.
أما يجيؤن	Quand viendront-ils ?
يجيؤن فى الشهر الآتى	Ils viendront le mois prochain.
هل قدم أبوكم	Votre père est-il arrivé ?
ما قدم الى الآن	Il n'est pas encore arrivé.
هل عاد أخوكم	Votre frère est-il revenu ?
انه قد عاد بالصحة والسلامة	Il est revenu sain et sauf.
* فى التكلم *	*Parler.*
هل تعرفون التكلم باللغة الفرنساوية	Savez-vous parler le français ?
لا أعرف التكلم بالفرنساوى	Je ne sais pas parler le français.
هل تتكلمون باللغة الفرنساوية	Parlez-vous français ?
انى أتكلم بالفرنساوى	Je parle français.
أما تتكلمون باللسان الفرنساوى	Ne parlez-vous pas le français ?
أنا لا أتكلم بها	Je ne le parle pas.
هل تتكلمون باللغة الفرنساوية أو الانكليزية	Parlez-vous le français ou l'anglais ?
لا أتكلم باللغة الفرنساوية وانما أتكلم بالانكليزية	Je ne parle pas le français, mais je parle l'anglais.
هل تريدون أن تكلمونى	Voulez-vous me parler ?

آیا برادرتان آمد	قرنداشکز کلدیمی
هنوز نیامده	دها کلمدی
کی می آید	نه‌وقت کلور
پس فردا می آید	اوبرکون کلور
آیا دوستهایتان هنوز نیامده اند	دوستلرکز دها کلمدیلرمی
تاحال نیامده اند	دها کلمدیلر
کی می آیند	نه‌وقت کلورلر
در ماه آینده می آیند	کله‌جك آیده کلیورلر
آیا پدرتان آمد	باباکز کلدیمی
تاحال نیامده است	شمدی‌یه‌قدر کلمامشدر
آیا برادرتان عودت کرد ـ باز آمد	قرنداشکز عودت ایتدیمی
او بسلامت وتندرستی عودت کرد	صحت وسلامتله عودت ایتدی

❋ در سخن گفتن ❋ — * سویلکه دائر *

آیا فرانسه حرف میزنید ـ میدانید ـ گفتگو کنید	فرانسزجه قونشه بیلورمیسکز
زبان فرانسه را نمیدانم	فرانسزقونشمسنی بیلم
آیا بلغت فرانسه حرف میزنید	فرانسزجه تکلم ایدرمیسکز
بفرانسه حرف میزنم	فرانسزجه تکلم ایدرم
آیا بزبان فرانسه حرف نمیزنید	فرانسزجه قونشمزمیسکز
من بفرانسه حرف نمیزنم	بن فرانسزجه قونشمم
آیا بلغت فرانسه حرف میزنید ویا انگلیز	فرانسزجه می تکلم ایدرسکز یاخود انکلیزجه می
بلغت فرانسه حرف نمیزنم اما بانگلیز حرف میزنم	فرانسزجه تکلم ایتمم لکن انکلیزجه تکلم ایدرم
آیا با من حرف زدن میخواهید	بکاسویلك استرمیسکز

أريد أن أكلمكم	Je veux vous parler.
هل تحدثتم مع أخى	Avez-vous parlé à mon frère?
تحدثت معه	Je lui ai parlé.
هل تحدثتم مع أحبابى	Avez-vous parlé à mes amis?
كلمتهم ــ تحدثت معهم	Je leur ai parlé.
أجهروا بالكلام	Parlez haut
اخفضوا صوتكم	Parlez bas.
كلمنى ــ كلمونى	Parlez-moi.
كلمنا ــ كلمونا	Parlez-nous
كلمه ــ كلموه	Parlez-lui.
كلموهم	Parlez-leur.
تكلموا قليلا	Parlez peu.
لا تتكلموا كثيرا	Ne parlez pas beaucoup
اسكتوا ــ اصمتوا	Taisez-vous

* فى القول * — *Dire.*

ماذا تقولون	Que dites-vous?
لا أقول شيأ	Je ne dis rien
ماذا قلتم	Qu'avez-vous dit?
لم أقول شيأ	Je n'ai rien dit.
ماذا قلتم لاخى	Qu'avez-vous dit à mon frère?
قلت له أن ينتظرنى غدا	Je lui ai dit de m'attendre demain.
ماذا يقول	Que dit-il?

بشما حرف زدن میخواهم ــ گفتن میخواهم	سزه سویلمك استرم
آیا با برادرم گفتگو کردید	قرنداشمله سویلشدیکزمی
با او گفتگو کردم	انکله سویلشدم
آیا با دو ستهایم گفتگو کردید	دوستلرمله سویلشدیکزمی
با ایشان گفتگو کردم	انلرله سویلشدم
بلند بگویید ــ بلند حرف بزنید	یوکسك سویلیکز
آهسته حرف بزنید	یواش سویلیکز
بمن بگو ــ بمن حرف بزنید	بکا سویله ــ سویلیك
بما بگو ــ بما بگویید	بزه سویله ــ سویلیك
باو بگو ــ باو بگویید	اکا سویله ــ سویلیك
بایشان بگویید ــ باو ها بگویید	انلره سویلیکز
کم حرف بزنید ــ کم بگویید	از سویلیك
بسیار مگویید	چوق سویلیمکز
خاموش شوید ــ خاموش باشید	سکوت ایدکز

❋ در سخن ❋	❊ دیکه دائر ❊
چه میگویید	نه دیورسکز
چیزی نمیگویم	برشی دیمیورم
چه گفتید	نه دیدیکز
چیزی نگفتم	برشی دیمدم
برادرم چه گفتید	قرنداشمه نه دیدیکز
گفتم که فردا منتظر من باشد	یارین بنی بکلسون دیدم
چه میگوید	نه دیور

يقول انه ينتظركم	Il dit qu'il vous attendra.
ماذا قال لكم	Que vous a-t-il dit ?
قال لى أن اذهب الى منزله	Il m'a dit d'aller chez lui.
قولوا لى ـ خبرونى	Dites-moi
قولوا له ـ خبروه	Dites-lui
لا تقولوا له شيأ ـ لا تخبروه بشئ	Ne lui dites rien.
لا تخبروا أحدا بذلك	N'en dites rien à personne.
* فى المطالعة والتعلم *	*Etudier, apprendre*
هل طالعتم درسكم	Avez-vous étudié votre leçon ?
طالعته جيدا	Je l'ai bien étudiée.
أما طالعتم درسكم	N'avez-vous pas étudié votre leçon ?
ما طالعته	Je ne l'ai pas étudiée.
هل حفظتم درسكم	Avez-vous appris votre leçon ?
حفظته	Je l'ai apprise.
أما حفظتم درسكم	N'avez-vous pas appris votre leçon ?
لم أحفظه الى الآن	Je ne l'ai pas encore apprise.
متى تحفظون درسكم	Quand apprendrez-vous votre leçon ?
سأحفظه غدا	Je l'apprendrai demain.
* فى السؤال والجواب *	*Demander et répondre*
هل تريدون أن تشتروا كتابا	Voulez-vous acheter un livre ?
أريد أن أشترى كتابا	Je veux en acheter un.
هل تريدون أن تبيعوا كتابكم	Voulez-vous vendre votre livre ?

میکوید که منتظر شما میشود
شما را چه گفت — چه گفت بشما
بمن گفت که بخانه اش بروم
بمن بگویید — بمن خبر بدهید
باو بگویید — اورا خبر بدهید
اورا چیزی مگویید — اورا خبر ندهید
اینرا بکس مگویید

❋ درمطالعه واموختن ❋

آیا درستانرا مطالعه کردید
خوب مطالعه کردم
آیا درستانرا مطالعه نکردید
اورا مطالعه نکردم
آیا درستانرا حفظ کردید
اورا حفظ کردم
آیا درستانرا حفظ نکردید
تا حال حفظ نکرده ام
کی درستانرا حفظ میکنید
فردا حفظ میکنم

❋ درسؤال وجواب ❋

آیا کتابی خریدن میخواهید
یک کتاب خریدن میخواهم
آیا کتابترا فروختن میخواهید

سزی بکلیه جلدیور
سزه نه دیدی
قوناغنه کیده یم دیدی
بکا سویلیکز — خبرویریکز
اکا سویلیکز
اکا برشی سویلیمك — خبرویرمیك
بونی کیمسه یه سویلمیکز

* مطالعه وتعلمه دائر *

درسکزی مطالعه ایتدیکزمی
ایو مطالعه ایتدم
درسکزی مطالعه ایتمدیکزمی
انی مطالعه ایتمدم
درسکزی ازبرلدیکزمی
انی ازبرلدم
درسکزی ازبرلدیکزمی
انی دها ازبرلمدم
نه وقت درسکزی ازبرلرسکز
یارین ازبرلرم — اکزبورم

* سؤال وجوابه دائر *

برکتاب صاتون المق استرمیسکز
برکتاب صاتون المق استرم
کتابکزی صاتمق استرمیسکز

أريد أن أبيعه	Je veux le vendre.
هل تريدون الذهاب الى السوق	Voulez-vous aller au marché?
اريد أن أذهب اليه	Je veux y aller.
هل تريدون أن تقرؤا درسكم	Voulez-vous lire votre leçon?
أريد أن أقرأه	Je veux la lire.
هل تريدون أن تكتبوا مكتوبا	Voulez-vous écrire une lettre?
أريد أن أكتب مكتوبا	Je veux en écrire une.
هل تريدون أن تطالعوا درسكم	Voulez-vous étudier votre leçon?
نريد أن نطالعه	Nous voulons l'étudier.
هل تريدون أن تسمعوا درسكم	Voulez-vous réciter votre leçon?
نريد أن نسمعه	Nous voulons la réciter.
هل تريدون أن تخرجوا	Voulez-vous sortir?
نريد أن نخرج	Nous voulons sortir
هل تريدون أن تدخلوا	Voulez-vous entrer?
نريد أن ندخل	Nous voulons entrer.
هل تريدون أن تنزلوا	Voulez-vous descendre?
نريد أن ننزل	Nous voulons descendre.
هل تريدون أن تصعدوا	Voulez-vous monter?
نريد أن نصعد	Nous voulons monter.
أتريدون أن تركبوا حصانا	Voulez-vous monter à cheval?
أريد أن أركب حصانا	Je veux monter à cheval.
هل تريدون التوجه ماشين	Voulez-vous aller à pied?
أريد أتوجه ماشيا	Je veux aller à pied.

انرا فروختن میخواهم	انی صاتمق استرم
آیا به بازار رفتن میخواهید	چارشویه کیتمك استرمیسکز
میخواهم باآنجا بروم	چارشویه کیتمك استرم
آیا درسهانرا خواندن میخواهید	درسکزی اوقومق استرمیسکز
خواندن میخواهم	اوقومق استرم
آیا میخواهید نامهٔ نویسید	برمکتوب یازمق استرمیسکز
میخواهم نامهٔ نویسم	برمکتوب یازمق استرم
آیا درسهانرا مطالعه کردن میخواهید	درسکزی مطالعه ایتمك استرمیسکز
انرا مطالعه کردن میخواهیم	آنی مطالعه ایتمك استرز
آیا میخواهید که درسهانرا بشنوانید	درسکزی دکلتمك استرمیسکز
میخواهیم که انرا بگوش برسانیم	انی دکلتمك استرز
آیا بیرون رفتن میخواهید	دیشاری چیقمق استرمیسکز
میخواهیم که بیرون برویم	چیقمق استرز
آیا باندرون رفتن میخواهید	ایچرو کیرمك استرمیسکز
میخواهیم داخل بشویم	کیرمك استرز
آیا به پایین آمدن میخواهید	اشاغی اینمك استرمیسکز
پایین شدن میخواهیم	اشاغی اینمك استرز
آیا به بالا رفتن میخواهید	یوقاری چیقمق استرمیسکز
به بالا رفتن میخواهیم	یوقاری چیقمق استرز
آیا سوار اسپ شدن میخواهید	آته بنمك استرمیسکز
میخواهم سوار اسپ بشوم	آته بنمك استرم
آیا پیاده رفتن میخواهید	پیان کیتمك استرمیسکز
پیاده رفتن میخواهم	پیان کیتمك استرم

Voulez-vous jouer?	هل ترغبون فى اللعب
Nous voulons jouer.	نرغب فى اللعب
Voulez-vous partir?	هل تريدون الرحيل
Nous voulons partir.	نريد الرحيل
Voulez-vous rester?	هل ترغبون فى البقاء
Nous voulons rester.	نرغب فى البقاء
Voulez-vous vous asseoir?	أتريدون أن تجلسوا
Nous voulons nous asseoir.	نريد أن نجلس
Voulez-vous me tailler une plume?	هل تريدون أن تبروا لى قلما
Je veux vous en tailler une.	أريد أن أبرى لكم قلما
Voulez-vous me prêter votre canif?	هل تريدون أن تعيرونى مطوتكم
Je veux vous le prêter.	أريد أن أعيركم اياها
Voulez-vous me donner une feuille de papier?	هل تريدون أن تعطونى فرخ ورق
Je veux vous en donner une.	أريد أن أعطيكم فرخا
Ne voulez-vous pas chanter?	أماتريدون أن تغنوا
Je ne veux pas chanter.	لاأريد أن أغنى
Ne voulez-vous pas vous promener?	أماتريدون التفسح
Je ne veux pas me promener aujourd'hui.	لاأريد أن أتفسح فى هذا اليوم
Que voulez-vous faire?	ماذاتريدون أن تفعلوا
Je veux lire ma leçon.	أريد أن أقرا درسى
Votre ami veut-il sortir?	هل حبيبك يريد أن يخرج
Il veut sortir.	يريد أن يخرج

آیا خواهش بازی کردن دارید	اوینامغه رغبتکز وارمی
خواهش بازی داریم	اوینامغه رغبتمز وار
آیا میل رفتن دارید	کیتمککه هر امکز وارمی
میل رفتن داریم	کیتمککه هر امز وار
آیا خواهش ماندن داریید	قالمغه استککز وارمی
خواهش ماندن داریم	قالمغه استکمز واردر
آیا نشستن میخواهید	اوتورمق استرمیسکز
نشستن میخواهیم	اوتورمق استرز
آیا برای من یک قلم بریدن میخواهید	بنده کزه برقلم کسمک استرمیسکز
برای شما یک قلم بریدن میخواهم	سزه برقلم کسمک استرم
آیا قلمتراشترا بعاریت بمن میدهید	چاقیکزی عاریته بکاویرمک استرمیسکز
انرا بعاریت بشما دادن میخواهم	انی عاریته سزه ویرمک استرم
آیا یک طبق کاغذ بمن میدهید	بکا برطبقه کاغذ ویرمک استرمیسکز
میخواهم بشما یک طبق کاغذ بدهم	سزه برطبقه کاغذ ویرمک استرم
آیا آواز خواندن ـ مقام خواندنرا نمیخواهید	ترکی چاغرمق استمزمیسکز
نمیخواهم آواز بخوانم	ترکی چاغرمق استمام
آیا بسیر رفتن نمیخواهید	سیر و تماشایه چیقمق استمزمیسکز
امروز بسیر رفتن نمیخواهم	بوکون سیره چیقمق استمام
چه میخواهید بکنید	نه یاپمق استرسکز
درسمرا میخواهم بخوانم	درسمی اوقومق استرم
آیا دوستتان بیرون رفتن میخواهد	دوستکز چیقمق استرمی
میخواهد بیرون رفتن	چیقمق استر

* أقوال مثلية *

Locutions proverbiales.

المعرفة كنز لا يفنى ـ ليس لسلطان العلم زوال * عن النبي صلى الله عليه وسلم العلماء ورثة الانبياء * ويقال العلم خير من المال لان العلم يحرسك وأنت تحرس المال والعلم حاكم والمال محكوم عليه والملوك حكام الناس والعلماء حكام على الملوك * يوم واحد للعالم خير من الحياة كلها للجاهل * قال النبي صلى الله عليه وسلم لا خير فيمن لم يكن عالماً أو متعلماً *

La connaissance d'un homme est un trésor inépuisable.

﴿شعر﴾

* العلم زين وتشريف لصاحبه * فاطلب هديت فنون العلم والادبا *
* كم سيد بطل أباؤه نجب * كانوا الرؤس فأمسى بعدهم ذنبا *
* ومقرف خامل الآباء ذي أدب * نال المعالى بالآداب والرتبا *
* العلم كنز وذخر لافناء له * نعم القرين اذا ما صاحب صحبا *
* قد يجمع المال شخص ثم يحرمه * عما قليل فيلقى الذل والحربا *
* وجامع العلم مغبوط به أبدا * ولا يحاذر منه الفوت والسلبا *
* يا جامع العلم نعم الذخر تجمعه * لا تعدلن به دارا ولا ذهبا *

﴿غيره﴾

* العلم فيه جلالة ومهابة * والعلم أنفع من كنوز الجوهر *
* تفنى الكنوز على الزمان وصرفه * والعلم يبقى دائما فى الاعصر *

﴿شعر﴾

من عاشر الاشراف عاش مشرفا *

* ومن عاشر الانذال عاش ذليلا

Le commerce des gens honorables procure l'honneur, celui des hommes méprisables attire le mépris.

﴿رجز﴾

رقت للنفس شعار الجهل *

* فى صحبة الجاهل ياذا العقل

(در ضروب امثال)

(لمؤلفه)

کنز لا یفنی بود علم و کمال ❋
پادشاه علم را نبود زوال ❋
جاهل نادان ندارد اعتبار ❋
گر کند با جاه و مالش افتخار ❋
جاهل ار افتد ز کاخ جاه و مال ❋
حال او گردد تباه و پر ملال ❋
علم و عرفان دولت پاینده است ❋
چشمهٔ فضل و هنر زاینده است ❋
اهل دانش (مهریا) در مهر مکان ❋
قدر او بالاتر است از آسمان ❋
غم نباید خورد ار اهل هنر ❋
کیسه اش خالی بود از سیم و زر ❋
جسم او اکسیر و عقلش جوهر است ❋
سینه اش کان کمال و گوهر است ❋

(لمؤلفه)

هرکه با اشراف امیزش کند یابد شرف ❋
ور کند با اهل دون الفت شود او نیز دون ❋

(سعدی)

رقم بر خود بنادانی کشیدی ❋
که نادان را بصحبت برگزیدی ❋

(ضروب امثاله دائر)

(ترجمه)

جاوداندر دولت علم و کمال ❋
پادشاه علم ایچون یوقدر زوال ❋
افتخار ایلرسه جاهل جاه ایله ❋
قالماز اما جاه دائم جاهله ❋
جاهل معزول اولورمی اعتبار ❋
اهل علمک قدری اولور برقرار ❋
علم و عرفان دولت پاینده در ❋
چشمهٔ فضل و هنر زاینده در ❋
قانده وارسه صدر عالی قدر اولور ❋
آسمان قدره روشن بدر اولور ❋
غم دگلدر کیسه سی اولسه تهی ❋
عالم معنینک اولدر چون شهی ❋
کندی اولمش زر کبی کامل عیار ❋
جمله عالم ایلر آکا اعتبار ❋

(لمؤلفه)

اهل شرفله الفت ایدنلر شرف بولور ❋
اجلافله الفت ایدنلر دنی اولور ❋

(مثنوی)

سن ایتدک جهلکی گویا که تصریح ❋
چو ایتدک صحبت نادانی ترجیح ❋

أ فادنى العالم بالنصيحه *
* بأن وصل جاهل فضيحه
ان كنت قطباعدت كالحمار *
* أو جاهلا ذهلت كالاغمار

﴿شعر﴾

عن المرء لاتسال وسل عن قرينه *
* فكل قرين بالمقارن يقتدى

Dis-moi qui tu hantes, je te dirais qui tu es.

﴿لمؤلفه﴾

فلا تنظر الى أثواب شخص *
* ولو لبس الحرير القرد قرد

Un singe habillé de soie est toujours un singe.

لاسيف مثل الحق * ولاعون مثل الصدق * العدل استثمار دائم والجور استئصال منقطع

Il n'y a de meilleure arme que la justice, ni de meilleure aide que la franchise.

﴿شعر﴾

كل سلطان يرجو قوة ملكه *
* لايمل نحو الاذى فى سلكه
لازم للحاكم العدل لكى *
* يفرح العالم ولايستدعى شى
ان تبع قصد المظالم ذا الملك *
* لايجد نفعا بعسكر مذ سلك

طلب کردم ز دانایی یکی پند ❋
مرا گفتا که با نادان مپیوند ❋
که گر دانای عصری خر بباشی ❋
وا گر نادانی ابله تر بباشی

(للمؤلف)

مپرس از مرد بپرس از هم نشینش ❋
کند زیرا مقارن اقتدا بر همقرینش

(للمؤلف)

منگر بلباس زرنگار نادان ❋
بوزینه بود حریر پوشد اربوزینه

(للمؤلف)

نه همچو عدل بود سیف در نیام انام ❋
نه همچو صدق بود دستگیر در ایام

(نثر عطار)

هر که را فر جهانداری بود ❋
میل او سوی کم آزاری بود ❋
عدل باید پادشاهان را و داد ❋
تا ز عدلش عالمی گردند شاد ❋
گر کند آهنگ ظلمی پادشاه ❋
سود نکند مر ورا خیل و سپاه

دیدم بر عاقله ایت باکه بر پند
دیدی جاهل ایله ابتمه پیوند
اگر علامه ایسه ان خر اولورسین
واگر نادان ایسه‌ك بدتر اولورسین

(للمؤلفه)

کشیدن ابتمه سؤال همدم و قرینی صور
اویار مقارن زیرا قرین و همدمنه

(للمؤلفه)

زیب و زر نادانه نظر ایتمه کذزیرا
میمون نه میموندر اگر گیسه حریر و خارا

(للمؤلفه)

نه عدل گبی سیف اولور جهانده نه‌ده
طوغریلك گبی ساکه دستگیر و معین

(ترجمه)

کیمده کیم فر جهانداری اوله ❋
صنعتی آنك کم ازاری اوله
پادشاه اولدرکه عدل و داد ایده
عالمی آباد خلقی شاد ایده
ظلمه کر آهنك ایدرسه پادشاه
فایده قیلمزا کا خیل و سپاه

تاج المرء التواضع ـ التواضع زيادة فى الشرف

La modestie rehausse le prix des belles qualités.

﴿شعر﴾

ان تكن تهوى التواضع دیدنا *

* كنت محبوب الخلائق ذا سنا

ألف صاحب ولا عدو واحد

Mille amis c'est peu, un ennemi c'est beaucoup.

﴿شعر﴾

كل من أعداؤه صارت كثير *

* يلتقى فى عينه كدرا حسير

مايعرف الصديق * الا فى وقت الضيق

On ne connait les amis que dans l'adversité.

﴿شعر﴾

ليس الصديق الذى فى اليسر يطنب فى *

* شرح الوداد ويبدى حسن صحبته

ان الصديق الذى يعنو بأخذيد *

* للخل فى عجزه حسما لحيرته

لا راحة بدون تعب ولا ورد بدون شوك

Nul plaisir sans peine: point de roses sans épines.

(لمؤلفه)

تواضع دهد مرد را زیب و فر ❋
❋ تواضع بود مرد را تاج سر

(پند عطار)

گر تواضع پیشه گیری ای جوان ❋
❋ دوست دارندت همه خلق جهان

(سعدی)

دوستی را هزار دوست کم است ❋
❋ دشمنی را یکی بود بسیار

(پند عطار)

هر کرا بسیار باشد دشمنش ❋
❋ خیره گردد هر دو چشم روشنش

(لمؤلفه)

روز سختی میشود جانا عیان ❋
❋ یار نیکو کیست و دوست مهربان

(سعدی)

دوست مشمار آنکه در نعمت زند ❋
❋ لاف یاری و برادر خواندگی
دوست آن باشد که گیرد دست دوست ❋
❋ در پریشان حالی و درماندگی

(لمؤلفه)

در دار دهر و گلشن دوران ای پسر ❋
❋ بی رنج نیست راحت و بی خار نیست گل

(لمؤلفه)

تواضع ویرر آدمه عز وشان *
* تواضع اولور تاج فرق شهان

(بیت)

کل تواضع پیشه قیل ای نوجوان *
* دوست اولسون دیر ایسک خلق جهان

دوست بیک ایسه آزدر دشمن بر ایسه چوقدر

(بیت)

هر کیمک کیم دشمنی بسیاردر *
* راحتی یوق دنیادن بیزاردر

(لمؤلفه)

قره کونده اولور سکا تحقیق *
* یار مشفق ایله رفیق صدیق

(ترجمه لمؤلفه)

دوست صایمه اولکه نعمتده ایده *
* عرض اخلاصیله ابراز وداد
دوست اولدر کیم قره کونده سنی *
* دستگیرلکله ایده مسرور وشاد

(لمؤلفه)

کلشن دهر ودخی دائره دورانده *
* کل دیکنسز اوله مز همده جفاسز راحت

اعمل خيرا وارمه فى البحر فان جهله السمك يعلمه الله

Faits le bien et jette-le à la mer; si les poissons l'ignorent, Dieu le saura.

النار ولا العار

L'honneur est plus précieux que la vie; mieux vaut le feu que la honte, – Plutôt le feu que le déshonneur.

﴿شعر﴾

كل من لم يحو قدرا ساميا * ليس حيا بل كئيب باليا

الحساد يموتون والحسد لا يزول — قال عز وجل ومن شر حاسد اذا حسد — قال عليه السلام اعظم الذنوب عند الله الحسد والحاسد مضاد لنعمة الله خارج عن أمر الله تارك لعهد الله ﴿شعر﴾

ان ترد فى الكون انك لا تهم * لا تكن تحسد أحدا ولى نعم

Les envieux mourront. mais jamais l'envie

من لم يحسن الى نفسه لم يحسن الى غيره

Celui qui ne fait pas de bien a soi-même ne le fait pas aux autres

فى العجلة الندامة وفى التأنى السلامة — من تأنى نال ما تمنى

Mieux vaut bonne attente que mauvaise hate

﴿شعر﴾

وقل من جد فى أمر يحاوله * واستعمل الصبر الا فاز بالظفر

(لمؤلفه)

نکویی کن بجز و بیم مینداز ❋

❋ اگر ماهی نداند داند ایزد

ایولك ایت دکزه آت بالق بلزسه خالق بلور

مرگ به از ننگ است ـ نابودن به از دامن آلودن ـ آب رو از جان شیرین عزیزتر است

موت ناموس سزلکدن اولدر ـ انسانك دامن عفتی جرکابر زالتبد نامله آلوده اولمقدن ایسه اولمسی دها خیرلودر

(لمؤلفه)

سوختن جسم وجان در آتش ❋

❋ بهتر از زندگی ببد نامی

❋لمؤلفه❋

یانمق آتش ایچنده اولادر *

* نام بدله جهانده قالمقدن

(لمؤلفه)

بشود فوت حاسدان لکن ❋

❋ حسد هرگز نمیشود زائل

❋لمؤلفه❋

فوت اولور دنیاده کیم مرد حسود *

* زائل اولمز دهرده لکن حسد

(پند عطار)

تا نباشی در جهان اندوهگین ❋

❋ از حسد در روزگار کس مبین

❋ترجمه❋

کردیلرسك اولمامق اندوهکین *

* قاچ حسددن اوله هرکز عیب بین

(لمؤلفه)

کسی کو نفس خودش خیر نیست ❋

❋ ندارد همی خیر بر دیگری

❋لمؤلفه❋

کندینه خیری اولمیان برشخص *

* اوله من داخی دیگره خیری

در شتاب پشیمانی پیداست و در آهستگی سلامت

عجله نك صوكی ندامت و تأنینك صوكی سلامتدر

(لمؤلفه)

آهسته رو واصل شود سر منزل مقصود را ❋

❋ سنگ ندامت میرسد بر پای مرد تیزرو

❋بیت❋

یتشور منزل مقصودینه آهسته کیدن *

* تیزرفتار اوله نك پاینه دامن طولاشور

الحديد يكون دقه عند حميه ـ الفرص تمرّ مرّ السحاب *(شعر)*

قد يدرك المتأنى بعض حاجته * وقد يكون مع المستعجل الزلل

وربما فات قوما جلّ أمرهم * من التأنى وكان الحزم لو عجلوا

Il faut battre le fer pendant qu'il est chaud.

الليلة حبلى تلد المنايا *(شعر)*

الليالى من الزمان حبالى * مثقلات يلدن كل عجيبه

La nuit porte conseil.

سلامة الانسان فى حفظ اللسان *(شعر)*

احفظ لسانك ان جلست بمجلس * وزن الكلام ولا تكن مهذارا

ما ان ندمت على السكوت مرة * لكن ندمت على الكلام مرارا

Il vaut mieux se taire que de parler mal à propos.

الحلم واللطف ينجزان الشغل أكثر من الشدة

Plus fait douceur que violence.

(شعر)

فلاطف الشدة والخطب الخطير * فالسيف لا يقطع فى لين الحرير

باللطف واللين لدى عذب الكلام * تجر بالشعرة فيلا ذا اغتلام

آهن را مادامکه گرم است باید کوفت

(لمؤلفه)

فوت فرصت نکند اهل خرد ❋

ابروش آید وزیرا گذرد ❋

(لمؤلفه)

مخور بهر فردا تو غم ای جوان ❋

شب آبستن است از خداع زمان ❋

سلامت انسان در نگه داشتن زبان است

(لمؤلفه)

حفظ لسان تا چو نشستی بمجلسی ❋

چون مرد هرزه گو تو مگو گفتهای خام ❋

یک بار از سکوت پشیمان نگشتم ولیکن ❋

بسیار بار نادم گشتم من از کلام ❋

(لمؤلفه)

حلم ورز میرا تو بنما ای پسر ❋

حلم بند بیشتر کار از غضب ❋

(سعدی)

لطافت کن آنجا که بینی ستیز ❋

نبرد قز نرم را تیغ تیز ❋

بشیرین زبانی و لطف و خوشی ❋

توانی که پیلی بمویی کشی ❋

دهری قیزغین ایکن دوکه لیدر

(لمؤلفه)

فرصتی فوت ایلمه زیرا سحاب آسا کچر *

* فرصتی فوت ایلمز دانشوران روزکار

(بیت)

آبستن صفا و کدردر لیال هب *

* کون طوغمدن مشیمهٔ شبدن نلر طوغر

انسانڭ سلامتی حفظ لسانده در

(لمؤلفه)

سوزڭ طارت یاوه کولکده بولنمه *

* اگر عالمده استرسڭ سلامت

سکوتدن اولمدم برکره نادم *

* کلامدن کوردم اما چوق ندامت

(لمؤلفه)

حلم ویمشا قلق جهانده دائما *

* حدت و شدتدن افزون ایش کورر

(ترجمه)

سن ملایم اول قچن کوردڭ عدو ایله ستیز *

کیم حریر نرمی کسمز اورسه لر شمشیر تیز .

طاتلو دیلله لطف ایدوب چون اوله سین شیرین مخبر *

* برفیل ایله حکمکه قادر اولور سین قیلی سن

أهن درهمك ولا تهن نفسك ﴿شعر﴾
نهين درهمنا في صون سوددنا *
* قد صان عرضا لمن هان درهمه

Estimez votre personne, mais méprisez votre argent.

عند الامتحان يكرم المرء او يهان ﴿شعر﴾
كل من يدعي بما ليس فيه *
* كذبته شواهد الامتحان

A l'œuvre on connait l'artisan.

يرى في عين جيرانه تبنة ولا يرى في عينه عمودا
﴿نظم﴾
من غفل عن عيبه في ذي الديار *
* يتبع التفتيش عن عيب الجار

Il voit une paille dans l'œil de son prochain et il ne voit pas une poutre dans le sien.

من أبصر عيوب نفسه اشتغل عن عيب غيره
﴿شعر﴾
كل شخص ينظر العيب به *
* زاد جهدا روحه في أدبه

Quiconque voit ses propres défauts ne s'occupe pas de ceux d'autrui.

له عيون أكبر من بطنه

Il a les yeux plus grands que le ventre.

الولد يرث صنعة أبيه ـ الولد على سر أبيه

Le fils hérite du métier de son père.

(لمؤلفه)

ایکه داری در جهان مجد و همی عقل سلیم ❀
❀ باده است تزلیل کن خود را مکن خوار و لئیم

(لمؤلفه)

مرد در امتحان شود معلوم ❀
❀ که اهانت شود و یا مکرم

در چشم همسایه پره کاهی را میبیند و در چشم خودش شاه تیر را نمی بیند

(پند عطار)

عیب خود اهل نبیند در جهان ❀
❀ باشد اندر جستن عیب کسان

هر که عیب خود را بیند بعیب دگران نمیگرد

(بیت)

نکته سنجی چیست عیب کس نفهمیدن که چیست ❀
❀ میکند فهمید کی تعلیم نادانی مرا

(لمؤلفه)

دیدهٔ اهل پر طمع سیر نمیشود مگر ❀
❀ از شکمش بزرگتر دو چشم حرص دارد او

(لمؤلفه)

مفتی دوران دهد فتوی بفرزند زمان ❀
❀ وارث سر پدر گردد بسر اندر جهان

﴿لمؤلفه﴾

وارایسه کرسنده عقل و فهم و فتر *
* اقچه کی ایله حقیر و کندیکی ایتمه رزیل

﴿لمؤلفه﴾

میدان امتحانده اولور (مهریا) عیان *
* اهل هنرله بی هنرلک قدر و قیمتی

قومشو منک کوزنده صمانی کورر کندینککنده هر تکی کورمز

﴿بیت﴾

کندی عیبن کورمیوب اول بدکمان *
* غیریلر عیبنی کوزلر هر زمان

کندی عیبنی کورن بشقه سنک عیبنه باقماز

﴿بیت﴾

چشم انصاف کبی کامله میزان اولمز *
* کشی نقصاننی بیلمک کبی عرفان اولمز

﴿بیت﴾

اهل طمعک کوزلری طویمز *
* قارنندن بیوک کوزلری واردر

﴿لمؤلفه﴾

مفتی عصر و یر فتوی جهان اولادینه *
* وارث اولور کیم اوغل باباسنک صنعتنه

عند البطون تضيع العقول	Ventre affamé n'a point d'oreilles.
الكلام واحد عند أهل الشرف	L'homme de mérite connait le mérite.
لكل مقام مقال	Toute parole à son temps et tout bon mot à sa place.
النجاة فى الصدق ﴿شعر﴾ فى الاستقامة عند مولاك الرضا * * ماضل سالك نهجها ربع الهدى	Par la droiture tu as été sauvé.
الجنس مع الجنس ـ ان الطيور على أشباهها تقع	Qui se ressemble, s'assemble.
جواب الاحمق السكوت ﴿شعر﴾ اذا نطق السفيه فلا تجبه * * فخير من اجابته السكوت	A sotte demande point de réponse.
بالصبر وطول الزمان يتوصل الى مراده الانسان	Avec du temps et de la patience on vient à bout de tout.
مادام الرأس موجودا لا ينقص له طربوش الذى شق الاشداق تكفل لها بالارزاق	Il ne manque pas de chapeaux à qui a bonne tête.
العارف تكفيه الاشارة	A bon entendeur demi mot.
لاتتلاقى الجبال مع بعضها بعض وانما الرجال يلاقى بعضهم بعضا	Les montagnes ne se recontrent pas, mais les hommes se rencontrent.
من حفر بئرا لاخيه فانه يقع فيه ـ من ينوى الشر يلتقيه	A qui mal veut, mal arrive.

شکم گرسنه گوش ندارد

قول مردان جان دارد

هر سخن وقتی وهر نکته مکانی دارد

اجقمش بطنك قولاغی اولماز

اهل ناموسده سوز بردر

هرسوزك وقتی وار وهر نکته نك يری

براستی رستی (سعدی)

راستی موجب رضای خداست ❋

کس ندیدم که کم شد از ره راست ❋

(بيت)

اولور الله راضی طوغری قولدن ❋

کم اولمش کورمدم بن طوغری يولدن

(سعدی)

کبوتر با کبوتر باز با باز ❋

کند همجنس با همجنس پرواز ❋

(بيت)

باغده (هر قوش مانندیله اوچار) اما چه سود ❋

❋ دلبر طوطی منش زاغ ایله الفت کوسترور

(لمؤلفه)

نباشد نزد اهل عقل ودانش ❋

به از خاموشی ابله را جوابی ❋

(مصرع)

سکوت ایتمك کبی نادانه عالمده جواب اولمز

بزمان وصبر دست رس بر همه چیز میشود

تا بود سر بهر او باشد کلاه

عارفانرا اشارهٔ کافیست

کوه بکوه نمیرسد آدم بآدم میرسد

زمان وصبر ایله هر شیئه دسترس اولنور

کله صاغ اولنجه دنیاده کلاه اکسك دکل

عارف اولنه بارم کلمه کافیدر

طاغ طاغه قاوشمز انسان انسانه قاوشور

هر که در حق برادر خود چاه کند اول خودش در او افتد

الاشه ون قیو قازان الـ ابتدا کندی دوشر

حسن الذكر والثنا خير من الغنا

Bonne renommée vaut mieux que ceinture dorée.

﴿شعر﴾

ان حسن الاسم يخلف صاحبه *
* ان يمت فالاسم حى ناسبه

من نقل اليك فقد نقل عنك ﴿شعر﴾

وجميع من عاب السوى لك خائن *
* يبدى عيوبك للسوى ان غابا

Celui qui fait des rapports sur le compte des autres, fait aux autres des rapports sur son compte.

الحساب بالمثقال والمحبة بالقنطار

Les bons comptes font les bons amis.

نحن فى التفكير والله فى التقدير

L'homme propose et Dieu dispose.

الماء ينقر الصخرة الصماء شحة قطرة قطرة

Goutte à goutte l'eau perce la pierre.

رأس الحكمة مخافة الله

La crainte de Dieu est le principe de la sagesse.

العلم فى الصغر كالنقر فى الحجر ـ التعليم فى الصغر كالنقش على الحجر

Ce qu'on apprend jeune se grave dans la mémoire

لم يضع من مالك ما علمك

L'argent que vous coûte une leçon n'est pas de l'argent perdu.

السكوت اقرار

Qui ne dit mot consent.

القناعة كنز لا يفنى ـ قال الله تعالى فلنحيينه حياة طيبة هى القناعة

Contentement passe richesse.

﴿شعر﴾

ان كان لا يغنيك ما يكفيك *
* فكل ما فى الارض لا يغنيك

مجد التاجر فى كيسه ومجد العالم فى كراريسه

La gloire du négociant est dans sa bourse, celle du savant dans ses cahiers.

نام نیکو از توانگری بهتر است

(لمؤلفه)

هر که ارد سخن غیر بتو ❋

❋ برد از تو بد کر نیز سخن

(سعدی)

هر که عیب دگران پیش تو آورد و شمرد ❋

❋ بی گمان عیب تو پیش دگران خواهد برد

یاری یاریست حساب حساب

زما تدبیر از یزدان تقدیر

قطرهٔ آب چکیده چکیده سنگ سخت را سوراخ میکند

(لمؤلفه)

از خداوند ازل دائم بترس ❋

❋ رأس حکمت از خدا ترسیدن است

اموختن علم در بچه کی چون نقش بر سنگ باقی میماند

پولی که برای اموختن علم و معرفت صرف شود بضایع نمیرود

سکوت از اقرار است

قناعت توانگر جاودان دان (سعدی)

ای قناعت توانگرم گردان ❋

❋ که ورای تو هیچ نعمت نیست

شرف تاجر در کیسه اش است و شرف عالم در کتابش

ذکر جمیل ایله یاد اولنمق غنادن دها اولادر

اللك عیبنی سویلین سنککنی ده سویلر

(بیت)

اللرك عیبنی هر کم سکا بر بر کتورر *

* شبهه سز غیره سنك عیبکی داخی کوترر

دوستلق قنطارله آلش ویرش مثقال ایله

بزدن تدبیر جناب رب قدیردن تقدیر

صو دامله یه داملهٔ یه قتی طاشی دلر

(لمؤلفه)

هرزمان ایله خوف اللهدن *

* رأس حکمت مخافة اللهدر

چوجقلقده تحصیل اولنان علم طاشده اولان نقش کبی باقی قالور

علم و معرفت اوکرنمك ایچون صرف اولنان اقچه ضایع اولمز

سکوت اقراردندر

قناعت توکنمز خزینه در (بیت)

جیفهٔ دنیاده کل کر کس کبی مطلوب عز *

* بر بلوك عنقالر قاف قناعت بکلرز

تاجرك مجد و شرفی کیسه سنده در و عالمك شرفی کتابنده

ظن العاقل خير من يقين الجاهل	La conjecture d'un sage vaut mieux que la certitude d'un fou.
الحق يعلو ولا يعلى عليه	La raison du plus fort est toujours la meilleure
الحق مرّ	Toute vérité n'est pas bonne à dire; la vérité est amere.
الردى ردى كلما جاوبته صدى	A laver la tête d'un âne (ou d'un tigre) on perd sa lessive.

﴿شعر﴾

اذا كان أصل الجوهر الصفو قابلا *

* يؤثر فيه حسن تربية الصقل

واما حديد ذاب من خبث الصدا *

* فهذا محال الصقل في مدرك العقل

من زرع المعروف حصد الشكر	Celui qui sème de bienfaits recolte.
بيض اليوم أحسن من دجاجة الغدا	L'œuf d'aujourd, hui vaut mieux que la poule de demain.
الحياء أفضل من المال	Ma peau est plus proche de moi que ma chemise.
الحيل تعود على فاعلها	La tricherie revient à son maître
يجر ابليس في ذنبه	Il tire le diable par la queue.
الحصان الهدية لا ينظر لجامه	A cheval donné on ne regarde pas à la bride.
المحتال لا يقدر يعمل الحيلة مع ذى الحيل	Fin contre fin ne fait pas bonne doublure.
لم يكن متكبرا أكثر ممن اغتنى بعد الفقر	Il n'y a rien qui soit plus orgueilleux qu'un riche qui a été pauvre.

(للمؤلفه)

ظن وشک اهل عقل وعرفان ❋ بهتر بود از یقین نادان

حق دائما عالیست

حرف حق تلخست

(سعدی)

زبد اصل نیکی ندارید امید ❋ که زنگی بشستن نگردد سفید

(وله)

چون بود اصل گوهری قابل ❋ تربیت را درو اثر باشد

هیچ صیقل نکو نداند کرد ❋ آهنی را که بد گهر باشد

هرکسی آن درود عاقبت کار که کشت

تخم مرغ امروز بهتر است از ماکیان فردا

زندگانی از مال وملک بهتر است

حیلهٔ حیله باز راجع بخود شود

عزازیل را از دمش میکشد

اسبی که پیشکش باشد بلکامش نظر نمیشود

حیله باز حیله باز را بازی نتواند داد

از گدایی توانگر شده متکبرتر نیست

عاقلك ظن وشبهه سی جاهلك یقینندن اولادر

اقوانك ادعاسی دائما اعلادر

حق سوز اجیدر

قاره یی یومقله اغارماز اصلا

❋(قطعه)❋

قابل فیض اولورسه برجوهر ❋ تربیت ایتسه اولور انده اثر

ایلمز هیچ بر جلا تأثیر ❋ دمورك اصلی اولسه بدگوهر

نه اکرسك آنی بیچرسن

بوکونکی یومرطه یارینکی طاوقدن ایودر

حیات مالدن دها ایودر

دوباره جیلق صاحبنه عائد اولور

شیطانی قویروغندن چکر

بخشش اولان آتك دیزکینه باقلماز

حیله کار حیله کاره اویجه ایکی یوزلیلك ایده من

دلنجی ایکن زنکینلنمش اولاندن زیاده متکبر یوقدر

كل شئ له دواء الا الموت	Il y a reméde à tout, hors à la mort.
من يأكل وز السلطان يرجع ريشه ولو بعد مائة عام	Qui mange l'oie du roi cent ans après en rend les plumes.
عند العطاء أحباب وعند الطلب أعداء	Amis au prêter, ennemis au rendre.
الفحام يقول كل الناس فى بيته أمير	Chacun est maître chez soi, dit le charbonnier.
من يجرى خلف أرنبين لا يمسك الا واحد منها	Qui poursuit deux lievres à la fois n'en prend aucun.
نبح الكلاب لا يضر بالسحاب ـ بالقمر	Aboyer après la lune.
﴿شعر﴾	
تريد العلم ثم تنام ليلا * * ينقضى العمر فى طلب المحال	C'est au prix de longues veilles qu'on acquiert la gloire.
﴿فى أصحاب المناصب الجليله﴾	*Dignités.*
الملك ـ السلطان	Empereur.
أمير ـ خديو * ابن الملك	Roi, Prince.
ملك ابن ملك	Roi héréditaire.
ملك مطلق	Roi absolu.
ملك مقيد ـ حكمدار أو والى	Roi constitutionnel; Vice-roi.
الصدر الاعظم * وهو الوزير المفوض النائب عن الحضرة السلطانية وجميع الوزراء التابعين له	Grand-vizir.

جز از مرگ هر درد دارد دوا	اجلدن بشقه هرشیئك علاجی وار
هرکه قاز پادشاه بخورد بعد از صدسال پرپایشرا پس باید داد	پادشاهك قازینی یوز یلدن صکره تویلرینی کیرو ویرر
در وقت عطا دوست است ودر هنگام طلب دشمن	عطا وقتنده دوستدر وطلب وقتنده دشمن
ز کال فروش گوید هر کس درخانهٔ خود آقا است	کوریجی سویلر هرکس کندی خانه سنده آغادر
هرکه درپی دوخرگوش دود یکش را نمیگیرد	ایکی طاوشانی بردن قوغه لیان هیچ بریسنی طوته منز
(لمؤلفه)	﴿لمؤلفه﴾
گر کند نادان دانا را بچاره قدح وذم ❋ ❋ ناید از لایدن سگ ماه تابانرا زیان	ماه منیره قارشو طوروب عوعوا یتسه کلب ❋ ❋ کلمز ضیاء ماهه بکم ذره جه خلل
(لمؤلفه)	﴿لمؤلفه﴾
علم را هرکه طلب کرده وخوابد همه شب ❋ ❋ عمر ضایع کند او در طلب امر محال	عمرنی ضایع ایدر امر محال ایچون اوار ❋ ❋ طالب علم اولوبده کیجه لرا ویقوا ویر

(در بیان اصحاب جاه ومراتب)

﴿اصحاب مناصب ومراتب جلیله بیدائر﴾

شه ــ شاه ــ پادشاه ــ شهریار	خنکار ــ پادشاه ــ سلطان
داور ــ نواب ❋ شاه زاده	خدیو ❋ پادشاهزاده
حکمرانی را گویند که جد بجد حکمدار باشد	اباعن جد حکمران اولان برقرال
حکمران مستقل	صورت مطلقه ایله حکومت ایدن برقرال
حکومت مقید ❋ حکمداریرا گویند که بحکومت دگر تابع باشد	حکومت مقیده ــ حکومت مشروطه صاحبی برقرال
وزیر کل ــ صدر اعظم ❋ وکیل مفوض ونائب پادشاه است وهمهٔ وزرا تابع او یند	صدر اعظم ❋ پادشاهك وکیل مفوض ومطلقی اولوب جمله وزرا اکا تابعدر

Ministre des Affaires Étrangères.	وزير الخارجيه * وظيفته النظر في جميع المصالح والامور السياسية الجارية بين دولته وبين الدول الاجنبية
Ministre de l'Intérieur.	وزير الداخليه * وظيفته ادارة الداخلية وتعيين مأمور الملكيه بمقتضى الارادة السلطانيه الى الولايات
Ministre des Finances.	وزير الماليه * وظيفته النظر في خزينة أموال الحكومة وبمعرفته صرف المعاشات والمرتبات العسكريه والملكيه وغيرها
Ministre de l'Instruction publipue.	ناظر المعارف العموميه * مأموريته ادارة المكاتب والمدارس والتأمل من الكتب والرسائل والمنع من اشهار وطبع ما اشتمل على شيء ينافي الديانة ومكارم الاخلاق وأما في مصر فأن المنع من اشهار ذلك منوط بنظارة الداخليه
Ministre des Wakfs.	ناظر الاوقاف * نظارته على أوقاف خيريه وأهليه وحل المشكلات بين أرباب الاستحقاق على حسب شروط الواقف الخيرى كالوقف على المساجد والعلماء والفقراء والاهلى على الذريه
Préfet de Police.	مامور الضبطيه * مأموريته أمنية البلد من السارقين والمتشاجرين وأهل الفتن والفساد واللصوص وقطاع الطريق ونحوهم

وزیر امور خارجه * نظارت کند بر جمله امور سیاسی ومصالح که میان دول اجنبیه ودولت متبوعهٔ خود جریان نماید

داخلیه ناظری * بمصالح داخلیه نظارت کند ونیز باقتضای امر واراده پادشاه مأمورین ملکیه را بولایتها تعیین نماید

مستوفی الممالك * خزینهٔ حکومت را نظارت نماید ومواجبات ومرتبات سرباز وماهیهٔ مأمورین ملکیه وغیره بمعرفت او صرف خواهد شد

وزیر علوم * مأمور است باداره مدارس ودبستانها ونیز نظارت کند بکتب ورسائل واکر منافی دیانت ومضر اخلاق چیزیرا شامل بود اورا از چاپ وانتشار منع مینماید لکن چه این امر منع وچه رخصت چاپ نمودن در مصر عائد بنظارت داخلیه است

وزیر اوقاف * مأمور است باداره اوقاف خیری واهلی ونیز میان ارباب استحقاق مشکلاتی که واقع کردد بنا بشروط واقف حل وتسویه مینماید * وقف خیری آنستکه بمساجد وعلما ومساکن وفقرا شده باشد وقف اهلی بذریت

کلانتر * مأمور است بمحافظه ووقایه کردن مملکت را از دزد وراهزن واهالی را از شورش وشر وفتنه وفساد

خارجیه ناظری * دولت متبوعه سیله دول اجنبیه میاننده جریان ایدن جملهٔ مصالح وامور سیاسیه یه نظارت ایدر

داخلیه ناظری * داخلیه نك ادارهسنه وارادهٔ پادشاهی اقتضاسنجه مأمورین ملکیه نك ولایته نصب وتعیننه نظارت ایدر

مالیه ناظری * خزینهٔ حکومت وعسکری وملکی مأمورینك معاشات ومرتباتیله مصارفات سائرهیه نظارت ایدر

معارف ناظری * مکتبلرك ادارهسنه وبرده هر نوع کتب ورسائلهٔ باقوب دیانته منافی ومکارم اخلاقه مضر آنده برشیء کوررسه نشر وطبعنی منع ایلمکله مأموردر فقط اشبو منع مادهسی ویاخود رخصت طبعی مصرده داخلیه نظارتنه عائددر

اوقاف ناظری * خیریه واهلیه وقفلره نظارت ایدوب ارباب استحقاق میاننده برمشکلات وقوعنده واقفك شروطی موجبنجه حل وتسویه ایدر وقف خیری شوددرکه مساجد شریفه وعلمایه ومساکین وفقرایه وقف اهلی دخی یالکز اولاد واقربایه وقف اولاندر

ضبطیه ناظری * مملکتی سارق واهل فساد وفتن واشراردن وقایه ومحافظه ایتمکله مأموردر

ناظر أو أمين الكمرك * وظيفته أخذ عوايد على البضاعة التجارية التى تصدر من ... وترد الى البلاد الداخلية والخارجية	Directeur des Douanes.
ناظر الامور النافعة أو الاشغال العمومية * مأموريته النظر فى عمل الطرقات والقناطر ونحوها من الابنية العمومية	Ministère des travaux publics.
سفير كبير * رسول من ملك الى آخر	Ambassadeur.
قنصل * قنصل جنرال	Consul. Consulgénéral.
وكيل القنصل	Vice-consul.
كاتب المعية السفاره	Attaché àl'ambassade.
ترجمان السفارة	Interprète de l'ambassade.
تشريفاتى الخارجيه	Introducteur des ambassadeurs.
سرتشريفاتى	Grand-Maitre des cérémonies.

﴿فى ضباط العسكريه﴾ — *Dignitaires Militaires.*

أمير الجيش أو رئيس الجيش * تحت أمره وقومانداتيته جميع العساكر السلطانيه وادارتهم	Ministre de la Guerre.
مشير الاوردو * وهو يحكم على ....٣٠ نفرا	Maréchal.
فريق	Général de division.
أميرلوا * ٤٠٠٠ 〃	Général de brigade.
أميرالاى * ٢٠٠٠ 〃	Colonel.
بيكباشى * ٠١٠٠ 〃	Chef de bataillon.

امین گمرک * مأمور است باخذ کردن رسوم از متاع وکالای تجاری که از ممالک اجنبی وداخلی وارد شود

ناظم الملک * مأمور است بساختن راهها و پل و عموم بناهایی که اعمال میشود

فرستادهٔ بزرگ * مأموریست که از جانب پادشاهی بپادشاه دیگر فرستاده باشد

کارپرداز * کارپرداز اول

وکیل کارپرداز

کاتب میت سفارت

ترجمان سفارت

تشریفات خارجه

ایش اغاسی باشی ـ سرتشریفات

(در بیان سرکردهای سرباز)

سپهسالار * همه سرباز شاه تابع امر وحکم اوست و بجملهٔ ادارهٔ ایشان نظارت نماید

امیر تومان	بر	۳۰۰۰۰	نفر حکم نماید
میر پنج			
سرتیپ اول	بر	٤۰۰۰	«
سرتیپ دوم	بر	۲۰۰۰	«
سرهنگ	بر	۱۰۰۰	«

رسومات ـ گمرک ناظری * ممالک اجنبیه وداخلیهدن ورود ایدن متاع واقمشهدن رسم آلمغه مأموردر

نافعه ناظری * عموم یوللرک تسویه سنه وکوپری وابنیه لرک اعمالنه نظارت ایدر

بیوک ایلچی * بر دولتدن آخر بر دولته ارسال اولنان مأمور

شهبندر * باش شهبندر

شهبندر وکیلی

سفارت معیت کاتبی

سفارت ترجمانی

خارجیه تشریفاتجیسی

باش تشریفاتجی

(ضابطان عسکریه دائر)

سرعسکر * جمله عساکر شاهانه زیر قوماندهسنده بولنوب هر بر ادارهلرینه نظارت ایدر

اوردو مشیری	۳۰۰۰۰	نفره قوماندهایدر	
فریق			
لوا	٤۰۰۰	«	
میرالای	۲۰۰۰	«	
بیکباشی	۱۰۰۰	«	

يوزباشى * وهو يحكم على ١٠٠ نفرا	Un capitaine
باشجاويش	Un sergent-major.
ملازم	Un lieutenant.

﴿فى المجالس﴾ — *Conseils.*

مجلس الوكلاء أو المجلس الخصوصى * وهو مركب من شيخ الاسلام وسائر الوزراء وبعض أعيان المتوظفين تحت رياسة الصدر فاذا عرضت نازلة مهمة فللصدر عقد هذا المجلس تعرض من جميع النوازل السياسية المهمة	Conseil privé des Ministres.
بارلمنتو ـ مجلس المبعوثان ـ مجلس نواب الامه وهو مركب من الذوات المنتخبين من طرف الملة وفى ممالك الاجنبية يجتمع هذا المجلس مرة فى كل سنة ويستمر خمسة أو ستة شهور وتنشر مذاكراتهم كل يوم بواسطة الجرايد	Parlement ou Sénat
مجلس العدليه * وهو مركب من أكابر المتوظفين وأعيان المملكة وينقسم على ثلاثة أقسام * فمأمورية القسم الاول النظر فى الامور الملكية السياسية * والقسم الثانى تهذيب القوانين وشرح مشكلاتها * والقسم الثالث التأمل والحكم فيما يحدث من الجنايات ونحوها	Conseil de la Justice

سلطان بر ۱۰۰ نفر حکم نماید

یاوراول

وکیل باشی

(در مجالس)

مجلس وکلا * مرکب بود از شیخ الاسلام و وزرا و بعض ذوات کرام از اصحاب مواجب و در زیر ریاست صدر اعظم منعقد شود و هرگاه مصلحتی مهم بصدر اعظم روی بدهد این انجمن را عقد نماید و جمله امر مهم سیاست را با این مجلس حواله کند

پارلمنتو ـ مجلس ملت * مجمع است از ذواتی که از جانب ملت منتخب شده و در ممالک اجنبیه این مجلس هر سال منعقد گردد و پنج شش ماه دوام نماید و درین مدت جملهٔ مصالح دولت و ملت را در موقع بحث و مذاکره درآورند و هر روز مذاکرهٔ که جریان نماید بواسطهٔ روزنامهها نشر و اعلان کنند

مجلس دیوانخانهٔ عدلیه * مرکب از مأمورین کرام و اعیان مملکت است و به سه قسم منقسم است (نخستین قسم) بامور سیاست ملکیه و (قسم دوم) بتنظیم و ترتیب قوانین نو و حل مشکلاتش و (قسم سوم) بجنایات و مانند این هر دعوایی که صادر شود نظر نموده حکم نماید

یوزباشی ۱۰۰ نفره قومندهایدر

باش چاوش

ملازم

(مجلسلره دائر)

مجلس خاص وکلا * صدر اعظمك تحت ریاستنده اوله رق شیخ الاسلام وسائر وزرا ایله اصحاب وظائفدن بعض ذواتدن مرکب اولوب صدر اعظمه مهم بر مصلحت ظهورنده بو مجلسی عقد ایلر و جمله امور مهمهٔ سیاسیه یی بو مجلسه حواله ایدر

ملت مجلسی * ملت طرفندن منتخب ذواتدن مرکبدر ممالك اجنبیهده هر سنه بو مجلس کشاد اولنور وبش التی ماه دوام ایدوب حکومت وملتك جملهٔ مصالحنی موقع مذاکرهیه وضع ایله مدت ختامنه دکین جریان ایدن مذاکرات یومیه جریدهلر واسطهسیله نشر و اعلان قلنور

مجلس احکام عدلیه * مأمورین کرام واعیان مملکتدن مرکب اولوب اوچ قسمه منقسمدر (قسم اول) ملکیهیه متعلق امور سیاستده (قسم ثانی) قوانین جدیدهنك تنظیم ترتیبیله مشکلاتك حلنه (قسم ثالث) واقع اولان جنایاته و بوکا مماثل دعوالره باقوب حکم ایدر

مجلس الصحة * وهو مركب من الاطباء للنظر في صحة العموم	Conseil sanitaire
﴿في المحاكم﴾	*Tribunaux*
المحكمة الشرعيه	Cour religieuse Musulmane.
المحكمة الروحانية أو الرهبانية	» Ecclésiastique.
محكمة الدرجة الاولى أو الابتدائيه	Tribunal de Première Instance.
محكمة الاستئناف أو ديوان الاستئناف	Cour d'Appel.
مجلس تمييز الحقوق	Tribunal de Deuxième Instance.
المحكمة النظاميه أو القانونيه	» Civil.
محكمة الجنايات	Cour d'Assises.
المحكمة الجزائيه	» Criminelle.
ديوان المحاكمات العسكريه	» Militaire.
﴿في العنوان والالقاب الى السلطان واصحاب المناصب الجليله مع بعض التعبيرات﴾	*Adresse et titre pour un Empereur, un Gouverneur, et pour toutes les personnes de dignités.*
﴿الى ملك﴾	*A un Souverain.*
العنوان واللقب * مولانا ذو الشوكة والعظمة السلطان الاعظم * والخاقان الافخم * أجل الخواقين العظام * وقطب فلك السلاطين الكرام * ذو المفاخر التي شهر بفضلها الخاص و العام * والمآثر التي ترتفع على الثريا وتكاثر الغمام * اسكندر الاوان * وباسط بساط الامن والامان *	Adresse : A Sa Majesté l'Empereur (ou Roi) de.

دیوان اطباء * مرکب از مأمورین حکما است و بحفظ صحت عموم اهالی را نظارت نماید

(در بیان محکمها)

محکمهٔ شرعی

محکمهٔ روحانی

محکمهٔ درجهٔ اول

دیوان استیناف

محکمهٔ تمیز حقوق

محکمهٔ قانون ونظام

محکمهٔ جنایات

محکمهٔ جزائیه

دیوان محاکمات سرباز

(در بیان عنوان والقاب وبعض تعبیرات)

(که بپادشاه وارباب مراتب وجاه نوشته میشود)

(بپادشاه)

عنوان ولقب * باعلیحضرت کیوان رفعت خورشید رایت * شمس فلک تاجداری * مهر افق شهریاری * برازندهٔ دیهیم صاحب کلاهی * شقه طراز لوازم شاهنشاهی * پادشاه عالم پناه * دارادرگاه ...

مجلس صحیه * مأمورین اطبادن مرکبدر عموم اهالینک حفظ صحتنه نظارت ایدر

(محکمه لره دائر)

محکمهٔ شرعیه

محکمهٔ روحانیه

محکمهٔ ابتدائیه

محکمهٔ استیناف

مجلس تمیز حقوق

محکمهٔ نظامیه

محکمهٔ جنایات ـ مجلس جنایات

محکمهٔ جزائیه

دیوان محاکمات عسکریه

(پادشاه واصحاب مناصب ومراتب جلیله یه یازیله)

(جق عنوان والقابله بعض تعبیراته دائر)

(پادشاهه)

عنوان * مهرضیا کستر فلک جهانبانی * مطلع فلق الصبح شهامت سلطانی * حرز الامانی ارباب آمال * سبع المثانی کتاب جاه وجلال * سبب آسایش عالم * وباعث افتخار کافهٔ امم * بدر منیر آسمان دولت * وغرهٔ غرای اوج سلطنت * ولی النعم عالم * وشهنشاه سلیمان حشم ...

غيره * السلطان الاعظم * والخاقان الافخم *
ناشر لواء العدل على رؤس الامم *
وضام تهليل السيف على صرير القلم *
وعاقد ألوية فنون العلم والفضل *
وشاهر بوارق سيوف الحلم والعدل *
المالك ارق العليا * وفخر ملوك بنى
الدنيا * معدن العدل والفضل واليمن
والامان * الممتثل قوله تعالى ان
الله يأمر بالعدل والاحسان *

الخاتمة * انى بكل احترام وجزيل العبودية *
يا مولانا ذو العظمة الملوكية الجلالة ذات الشوكة
أذل العباد الطايع الادين
فلان

Titre: Sire,

Conclusion: Je suis avec le plus profond respect.

Sire, de Votre Majesté, le très humble. très obéissant, et très fidèle sujet. *N. N.*

الى الوزير الاعظم

A Son Altesse le grand Vizir d'État.

العنوان * الوزير الاعظم * والمشير الافخم *
والدستور الاكرم * ومدبر أمور جمهور
الامم * الجامع مرتبتي العلم والعلم
* والحائز فضيلتي السيف والقلم *
سيد الوزراء الافاضل * جامع اسباب
الحلم والفضائل * طراز المملكة
الملكيه * سيف الدولة السلطانيه *
ولسان صولة الخاقانيه * مؤسس
قواعد الاقبال برأيه الصائب *
ومشيد اركان الصولة والاجلال بفكره
الثاقب * صاحب العز والاجلال *
صاحب الاذيال والاقبال *

Adresse et Titre: A Son altesse le Grand-Vizir.

درصورت دیکر * اعلیحضرت کردون حشمت قدر قدرت
نیرهٔ چرخ سلطنت وکامکاری * ودرهٔ
درج عظمت وشهریاری * خسرواعظم
* خدیوانجم حشم * جمشیدجاه * داراب
دستکاه * وارث تاج وتخت ....
شاهنشاه اعظم بالاستقلال کل ممالک ..
خاتمه * بحضور اقدس اعلیحضرت شاهنشاه عالمپناه
معروض میشود * ویا بآستان فلک پاسبان
اعلیحضرت پادشاه قدر قدرت تقدیم نماید
کمترین چاکر فرمانبردار
فلان

(بوزیر کل)

عنوان ولقب * جناب جلالت ونبالت نصابا * مجدت
وفخامت انتسابا * کفایت وکفالت مآبا *
مسندنشین ایوان وزارت کبری * وبالاکزین
محفل صدارت عظمی * مشید ارکان دولة
العلیة .. وممهد بساط السلطنة السلطانیة *
برازنده وسادهٔ علیای دوات واقبال *
فرازندهٔ لوای سپهر اعتلای سعادت واجلال
پادشاهی * ارسطورای دانش پذیر *
ومشیر مشتری تدبیر * آفتاب تنظیر *
وزیر اعظم * ودستور مکرم ...

لقب * شوکتلو مهابتلو قدرتلو کرامتلو عظمتلو
پادشاهمز افندمز حضرتلری
خاتمه * مبارک ومحترم خاکپای مکارم احتوای
شاهانه - خاکپای امل‌بخشای شهنشاهی
- خاکپای املروای خلافتپناهی -
خاکپای معدلتنمای شهریاریلرینه *
(یاخود) ملجاء وپناه عالمیان اولان سدهٔ
سنیهٔ (ویا) عتبهٔ کواکب کوکبه
وسدهٔ سنیهٔ سماء مرتبهٔ حضرت شاهانه‌یه
کمال تضرع وابتهال ایله تقدیم عرضحال
چاکری یه اجتسار قلنمدی اولبابده
وهر حالده امر وفرمان پادشاه عالمپناه
افندمزکدر چاکر کمینه‌لری
فلان

(صدراعظمه)

عنوان * وزیر معالیسمیر ارسطوتدبیر * رونق
افزای مسند وزارت کبری * وپیرایه
بخشای مقام جلیل صدارت عظمی *
موشکاف غوامض امور * ومدار
انحلال معضلات جهور * مشید
أرکان دولت قوی شوکت ابدمدت *
وتنظیم وتنسیق ساز مصالح ملك وملت *
وزیر اعظم ومفخم ...

اللقب * حضرة دولتلو فخامتلو الوزير المكرم والمعظم	Son altesse le Grand-Vizir
الخاتمه * أتشرف بأن أكون بجزيل الاحترام مولاى الوزير المعظم والفخم ... لدولتكم (الخ)	Conclusion: J'ai l'honneur d'être avec une respectueuse considération etc.
﴿الى وزير المعارف﴾	*Au Ministre de l'instruction publiqeu.*
العنوان * الى ذى الدولة الوزير ... الافخم ناظر المعارف العموميه	Adresse: A Son Excellence, le Ministre de l'instruction publique
لقب * حضرة ذى الدولة الوزير الافخم	Titre: Monseigneur le Ministre.
الخاتمه * أتشرف بان أكون بجزيل الاحترام ... مولاى الوزير الافخم ... لدولتكم (الخ)	Conclusion: J'ai l'honneur d'être avec une respectueuse considération, Monsieur le Ministre, de Votre Excellence etc.
﴿الى والى﴾	*A un Gouverneur*
العنوان * الى ذى الدولة سيدى ... الافخم والى ولاية ...	Adresse: A Son Excellence Monsieur. le Gouverneur de.
اللقب * سيدى ذو الدولة الوالى الافخم	Titre: Monsieur le Gouverneur.
الخاتمه * (كما رأيت قبله)	Conclusion: Veuillez agréer etc.

در صورت دیگر * حضرت ارسطو فطرت * والا منزلت *
جلالتمآب * فخامت نصاب * وزیر اعظم
.. ادام الله جلاله را بعد از ...

خاتمه * بنظر فیض منظر جناب جلالت و فخامت
نصاب وزیر کل شرف افتخار پذیرد —
بحضور جناب جلالتمآب فخامت نصاب
مشرف کردد (الخ)

(به وزیر علوم)

عنوان * بجناب مستطاب جلالتمآب اجل اکرم ..
وزیر علوم عمومی

لقب * جناب مستطاب جلالتمآب فخامت نصاب
سعادت اکتساب اجل اکرم افخم ...

خاتمه * بخدمت ذی سعادت * (ویا) بنظر معارف
پرور جناب مستطاب فخامت نصاب ...
مشرف کردد (الخ)

(به والی ویا حاکم)

عنوان * بجناب .. والی والاشان .. ولایت

لقب * جناب مستطاب فخامتنصاب جلالتمآب ..

خاتمه * (چنانچه سابقا ذکر شد)

لقب * دولتلو فخامتلو حضرتلری

خاتمه * حضور معالی موفور حضرت صدر
اعظمی * حضور معالی نشور حضرت
صدارتپناهیلرینه عرض وتقدیم *
خاکپای وکالتپناهیلرینه تقدیم عریضهٔ
چاکری به ابتدار قلندی اولیابده
(الخ)

(معارف ناظرینه)

عنوان * معارف عمومیه ناظرینه

لقب * دولتلو أفندم حضرتلری ویاخود
سعادتلو أفندم حضرتلری

خاتمه * ذات محاسن صفات سامیلرینه ویاخود
حضور معارفنشور داورانهلرینه تقدیم
عریضه چاکری به ابتدار قلندی اولیابده
(الخ)

(والی یه)

عنوان * فلان ولایت جلیلهسی والی ولاشانی
... حضرتلرینه

لقب * دولتلو افندم حضرتلری

خاتمه * (بالاده ذکر اولندیغی مثللو)

A un Ambassadeur.

Adresse: A Son Exellence, Monsieur l'Ambassadeur de Sa majesté l'Empereur de.

Titre: Monsieur l'Ambassadeur

Conclusion: veuillez agréer etc.

A un Consul général

Adresse: A Son Excellence, Monsieur le Consul Général de.

Titre: Monsieur le Consul Général etc.

Adresse.

Monsieur . . . .
Négociant de . . . .
Rue . . . . N°. 15
au Caire

Monsieur:

Constantinople.

Billets d'invitations

M. et Mme. G. prient M. et Mme. B. de vouloir bien venir dîner avec eux, mercredi prochain à cinq heures, et leur présentent leurs meileurs compliments.

﴿الى سفير﴾

العنوان * لسعادة السيد فلان سفير دولة . . . الفخيمة فى . . .

اللقب * سيدى سفير المفخم . . .

الخاتمه * تعطف بقبول . . . (الخ)

﴿الى قونسلوس جنرال﴾

العنوان * الى صاحب السعادة السيد فلان قنصل جنرال الدولة الفخيمه فى . . .

اللقب * سيدى القنصل العمومى (الخ)

﴿عنوان على ظهر المكاتيب﴾

جناب الخواجه . . . تاجر . . . فى الشارع الفلانى نمرة ١٥

فى مصر

لجناب الخواجه فلان المحترم

فى الاستانه

﴿رقاع الدعوات﴾

جناب الحبيب الاعز الاكرم فلان

غب سؤال خاطركم العزيز نرجو أن تشرفوا منزلنا يوم الاربع القادم الساعة الخامسة مع حضرة قرينتكم المصونة للغداء عند رفيقتكم هذا وبذلك تزيدونى من احسانكم

(بسفیر)

عنوان * بجناب جلالتمآب . . . سفیر فلان دولت فخیمه در فلان ولایت .

لقب * جناب اصالت نصاب جلالتمآب . . .

خاتمه * سزاوار قبول فرمایند (الخ)

(بجنرال قونسلوس یعنی بکارپرداز اول)

عنوان * بجناب مستطاب اصالتمآب جنرال قونسلوس فلان دولت فخیمه در فلان ولایت

لقب * عالیجاه مجدت و نجدت همراه قونسلوس جنرال (الخ)

(عنوان بر پشت نوشتجات)

در محروسهٔ مصر

بجناب . . . تاجر . . .

در کوچهٔ ١٥ نمره مقیم . . .

در اسلامبول . . .

بجناب . . . میرزا . . . رسیده باد

(دعوت نامها)

دوست عزیز بزرگوارم فلان

بعد از سؤال خاطر عزیز جا میکنم که روز چهارشنبه ساعت از پنج با حرم محترمه تان برای تناول غذا منزل داعی را مشرف فرمایند که باعث ممنونی وشادمانی بنده خواهد شد باقی بقای تو خواهم

(سفیره)

عنوان * فلان دولت فخیمه سنك . . . مقیم سفیر . . . حضرتلرینه

لقب * اصالتلو سفیر . حضرتلری

خاتمه * قبوله شایان بیورمق بابنده (الخ)

(جنرال قونسلوس یعنی باش شهبندره)

عنوان * فلان دولت فخیمه سنك . . . مقیم جنرال قونسلوس حضرتلرینه

لقب * اصالتلو . . . قونسلوس حضرتلری (الخ)

(محررات ظرفلری اوزرلرینه یازیله جق القاب)

محروسهٔ مصرده

١٥ نومرولی سوقاقده مقیم . . .

فلان تجار . . .

استانبولده . . .

فلان افندی یه وصول بوله

(دعوت تذکره لری)

عزیز دوستم

. . . . کله جك چهارشنبه کونی ساعت بش قرارلرنده فاملیای عصمتانه لریله برابر لاجل التناول چاکرخانه لرینی تشریفه رغبتله بنده لری قرین مسار بیشمار بیورلمق رجاونیازی بابنده

﴿جواب﴾

جناب الحبيب . . . المحترم

غب آداء الاحترام والاكرام نعرض انه في ألطف ساعة وفدت علينا دعوتكم الكريمة التي تأمرون بها تشرف الغداء في منزلكم العامر فسنلبي أمركم ان شاء الله في الوقت المعين شاكرين مكارم . . .

Réponse

M. et Mme B. auront l'honneur d'accepter l'invitation de M. et Mme G. et leur présentent leurs sincères compliments.

﴿غيره﴾

أيها الحبيب الاعز الاكرم . . .

غب التحية والاكرام المرجو من حبكم أن تمنون بأنسكم يوم الاربع القادم الساعة السادسة للغداء وبذلك نغتنم فرصة تموّ انسكم ولطفكم ولا عدمناكم . . .

Autre

M. et Mme. D. prient M.E. de leur faire l'amitié de venir dîner avec eux mercredi prochain à six heures, et lui renouvellent tous leurs compliments.

﴿جواب﴾

حبيبي العزيز المحترم . . .

غب الاكرام اللائق نعرض انا بكل مسرة وقد أجبنا دعوتكم الانسية وسنسعى لاغتنام أنسكم في الوقت المعين ان شاء الله وأنتم على أتم المسرة والحبور

Réponse

M.E. accepte l'invitation de M. et Mme. D. et leur fait mille compliments affectueux.

﴿صورة أخرى﴾

حبيبي العزيز . . .

غب أهدائكم سلام ارجو ان أمكنكم غدا أن تتفضلوا الى الغداء على غير تكليف وبذلك نغتنم أنس الاجتماع بكم ولا عدمتكم

Autre

Cher ami, si vous n'êtes pas engagé pour demain, venez partager notre dîner sans cérémonie.

Ma femme et moi, nous serons charmés de vous avoir, croyez aux sentiments.

(جواب)

پس از ادای اعزاز و اکرام عرض میشود که در الطف
اوان نامهٔ خوشپیامهٔ مهماندارستان رسید چون مضمونش
مبنی بر دعوت داعی از برای تغذی در خانهٔ عامرهٔ
آنجناب بود انشاالله وقت معین شرفیاب حضور
خواهم شد باقی باقی باشند والسلام

(درصورت دیگر)

دوست عزیزم . . .
پس از حمد وثنا از محبت شما مستدعی هستم که روز چهارشنبهٔ
آینده ساعت شش برای تناول غذا بنده خانه
تشریف آورده اینجانبرا مسرور و سرافراز فرمایند . .

(جواب)

دوست عزیزم
بعد از اکرام شایسته عرض مینمایم که بغایت خوشحالی
نامهٔ محبت شمامهٔ سرکار رسید و انشاالله در اوان
معلوم شرفیاب حضور خواهم شد باقی

(صورت دیگر)

جان عزیزم
پس از سلام و دعای فراوان رجا میشود که اگر امکان
میشود فردا از برای صرف نهار بلا تکلیف بمنزل داعی
تشریف فرما شده که بدانسبب انس اجتماع را فرصت
وغنیمت شماریم باقی از دوستی کم نشوند

(جواب)

عزیزدوستم
. . . . الطف وقت واسعد ساعتده دعوتنامهٔ
علیه‌لری واصل وکمال نشاط وشادمانی حاصل
اوله‌رق امر والالرینه انقیادا انشاالله وقت
معینده خانهٔ عالیلرینه کلوب ذات سنیه لریله
مشرف اولنه‌جغی بابنده . . .

(نوع دیکر)

عزیزدوستم
. . . . کله‌جک چهارشنبه کونی ساعت التی
راده‌لرنده اویله طعامنه تشریفکزیل ورغبت
ومصاحبت وموانست سنیه‌لریله شاورلریی
مستغرق لجهٔ حبور وسرور بیورمق التماسی بابنده

(جواب)

عزیزدوستم
. . . . کمال تشکر وممنونیتله دعوت عالیلرینی
قبول ایله وقت معینده مصاحبت پرمیمنت
وموانست معالیمنقبت والالریله مشرف اولمقلغه
مسارعت اولنه‌جغی بابنده . . .

(نوع دیکر)

بنم عزیزدوستم
. . . . یارین مشغولیتکز یوخسه بلاتکلیف
اویله طعامنه بنده کزه تشریفکزیل ورغبت
وبوصورتله عاجزلرینی نائل ابتهاج ومسرت
بیورملری نیازی بابنده . . .

﴿جواب﴾

أيها العزيز . . .
غب اتحافكم بتحياتى واكرامى أعرض انى قد
أجبت دعوتكم المحبوبة طائعا وفى غد ان شاء الله
أغتنم لذة اخلاصكم ومصافاتى وطال بقاكم
مخلصكم
فلان

Réponse

Cher ami, J'aurai le plaisir de me rendre a votre aimable invitation, et de vous renouveler ainsi qu'a Madame A. mes sentiments de sincère amitié.

Votre affectionne (etc)

﴿صورة أخرى﴾

أيها الحبيب . . .
غب المصافاة والاكرام أرجو من حبكم أن تهبونى
أنسكم ليلة الاثنين ٢٥ كانون الثانى لنصرف
السهرة معا ولا حرمت لطفكم

Autre

M.R. prie M.D. de lui faire l'honneur de venir passer la soirée chez lui lundi 25 Janvier.

﴿صورة استعفاء من دعوة﴾

سيدى الاجل الاكرم . . .
غب استعطاف شريف خاطركم واداء فريضة
الشكر لالطافكم أعرض انى من أيام قد ارتبطت
مع بعض أمثال سيدى من أهل الفضل على أن
أكون عنده يوم الاربعاء فلذلك ألتمس من حلمكم
قبول عذرى ودمتم

Refuser une invitation

M.B. est engagé depuis plusieurs jours pour mercredi; il supplie M. O. d'agréer ses excuses et l'assurance de tous ses regrets

﴿فى طلب المواجهة﴾

سيدى الكريم المحترم . . .
غب تادية ما يجب من فرائض الاحترام أعرض انه
قد عرض لخصوصكم هذا أمور مهمة تستدعى ان
أفاوض سيادتكم فيها فأرجو أن تعينوا لى فى أى

Demander une entrevue

M B. aurait quelque chose d'important à communiquer à M.D. Il le prie de lui indiquer le jour et l'heure où il pourra se rendre chez lui. Il espere que

(جواب)

عزیزم
پس از اهدای دعای تکریم عرض میشود که دعوت
سرکار را اطاعت کردیم وانشاالله فردا موانست
ومهر ومودت آن جناب را غنیمت میشماریم
باقی بقایت

(صورت دیگر)

دوست مهربان
بعد از خلوص ومودت رجا میکنم که در شب دوشنبه
٢٥ ماه کانون دوم مارا بانس خود سرافراز فرموده تا با
هم یکرشب را از سرور وفرح سحر کنیم باقی والسلام

(صورت عفو طلب کردن از دعوت)

بعد از استفسار خاطر مبارک وادای واجبات شکر وثنا
عرض میشود که بنده چند روز است با بعض ارباب
دانش که چون سرکار پاینده دوستند با ایشان وعده داده که
روز چهارشنبه نزد شان باشم وبنابرین التماس میکنم که
عذر مرا قبول وپذیر فرمایند باقی باقی باشند

(در دیدنی خواستن)

بعد از ادای واجبات احترام عرض میشود آنکه بعضی
امور مهم بحقیر روی داده که مستلزم مواجهه سرکار است
پس امید دارم که روز معین وساعت مخصوص را تعیین
بفرمایند تا شرفیاب زیارت محل عامره بشوم ونیاز دارم

﴿جواب﴾

بنم عزیز دوستم
.... مع الممنونیة دعوتکزی قبول ایدوب
انشاالله یارین ذایقه بخش فواد اولان مصاحبت
پر موانست عالیلریله لذتیاب اولمقلغه شتاب اولنه
جغی بابنده

﴿نوع دیکر﴾

عزیز دوستم
... کانون ثانینک ٢٥ نجی بازار ایرتسی کیجه سی
صباحه قدر عیش شادیله وقت کچیرمک ایچون لطفا
وعنایةً قلیله مذکوره ده مصاحبت وموانست پرفرح
ومسرتلریله بنده لرینی منفرح البال بیورمق بابنده

﴿دعوتدن عفو دیلمک﴾

.... چهارشنبه کونی نزدلرنده بولنمق اوزره
ذات عالیلری مثللو ارباب معارفدن بعض احبابه
سوز ویرمش اولدیغمدن دعوت بهیه لرنده بولنهمیه
جغمی کمال اسفله عرض وبیان ایدرک بو بابده
واقع اولان قصور ضروری بنده کانه مک عفو
بیورلمق التماسی بابنده

﴿کورشمک استمکه دائر﴾

.... بنده کزه برامر ومصلحت مهم واقع اولوب
بونک افاده سی ایچون ذات والالریله ملاقات
ایلمک لازمه دن بولنمش اولمغله ملاقاتمز ایچون
بر کون وساعت تخصیص ایدوب اشبو تکلیفه

M.D. voudra bien lui pardonner cette importunité.

يوم وأية ساعة أتمكن من التشرف بزيارة المحل
العامر راجيا أن تغضوا الطرف عن تثقيلي فيما
اتخذها فرصة لاستعطاف الخاطر الكريم وأطال
الله بقاكم

Autre

Cher ami, je viens d'arriver de Paris, si vos occupations vous permettent de venir chez moi, je vous apprendrai des nouvelles qui vous feront plaisir. Je serai toute la journée à la maison; ainsi vous pouvez choisir votre heure.

﴿صورة أخرى﴾

سيدي الحبيب الاعز الاكرم . . .
عقب ابلاغكم تحياتي وأشواقي الكثيرة أعرض
أني منذ ساعة قد وصلت من سفري من (باريس)
فان كانت أشغالكم تسمح لكم أن تشرفوني هنيهة
من الزمان فان عندي ما أخبركم به مما يسر خاطركم
وأنا النهار كله في البيت مستعدا لتشريفكم
أية ساعة تختارون ولا عدمت وجودكم

Réponse.

Je suis charmé d'apprendre que vous soyez enfin de retour de Paris; quand je n'aurai d'autre plaisir que celui de vous en feliciter après une si longue absence, je m'engagerais à aller vous voir.

Vous pouvez donc compter que je me rendrai chez vous cette après-midi vers les six heures.

﴿جواب﴾

سيدي العزيز المحترم
عقب سؤال خاطركم الكريم مقرونا بأطيب
التحيات والاشواق أعرض أني في أبهج آن قد
تلقيت دعوتكم العزيزة المبشرة برجوعكم
بالسلامة من (باريس) واذ كان ذلك من أعظم
المسرات عندي لم يكن من باعث يبعثني على
التشرف بمشاهدتكم أعظم من اشتياقي اليكم بعد
ذلك الزمن الطويل فسأكون عندكم
ان شاء الله في هذا النهار بعد الظهر الساعة السادسة
وحينئذ أغتنم أنس مرآكم المشتهى وأقدم
ما علي من فرائض التهاني وأطال الله وجودكم

که اغماض عین از تکلیف بنده نفرمایند تا در خدمت
آن جناب فرصت را غنیمت شماریم باقی . . .

(صورت دیگر)

جناب عزیز گرامی ام . . .
پس از ابراز شوق وارز ومندی عرض میشود که حال
چند ساعت ست شده از سفر شهر (پارس) وارد
شده ام اگر وقتدارید بقدر چند دقیقه تشریف آورده
تا چند چیزی که موجب سرور وخشنودی خاطر جناب
باشد عرض کنم و بنده تمامی روز درخانه منتظر تشریف
قدوم شما هستم باقی بقایت والسلام

(جواب)

جناب عزیز ذوی الاحترام
بعد از استفسار خاطر مبارک عرض میشود که در اوان
خوش واسعد ساعت مژدهٔ آمدن وعودت جناب
از سفر شهر (پارس) بسلامتی وتن درستی رسید
وکمال مسرت وشادمانی بخشید چون مشاهدهٔ دیدار
با سعادت پس از اشتیاق زمانی ومفارقت طول
ودر از ممکن نبود انشاالله امروز بعد از ظهر مشاهده
ومناظرهٔ سرکار را فرصت غنیمت دانسته بخدمت
خواهم رسید باقی توشوی همیشه باقی

عاجزانه‌مه اغماض عین بیورلمامق رجا ونیازی
باینده

(نوع دیگر)

عزیز دوستم
. . . . بنده کز برقاچ ساعت اولدیکه (پارس)
شهرندن بورایه وارد اولوب بر مانع ومشغولیتکز
یوخسه بورایه ازیجق تشریف بیوروب موجب
سرور وحبور والالری اوله‌جق بعض شیء عرض
وافاده ایدیم . . . تشریف عالیلرینه منتظرا
بتون کون اوده بولنه جغم اشعاری باینده

(جواب)

عزیز دوستم
کمال صحت وعافیتله (پارس) دن عودت
بیوردقلریکی مبشر ومشعر تحریرات عنایت آیات
بهیه‌لری رسیدهٔ دست توقیر اولدقده فوق العاده
محظوظ ومسرور اولدم . ملاقات والالرینه اشتیاقم
بر کمالدر . مفارقت مدیده‌دن غیری مشاهدهٔ دیدار
لامع الانوار والالرینه مانع وحائل اوله‌جق بر شیء
اولمیوب انشاالله بو کون اویله‌دن صکره ملاقات
عالیلرینه مسارعت قلنه جغنی باینده

Pour s'excuser.

M.A. se trouvant obligé d'aller à la campagne demain, prie M. G. de ne pas se donner la peine de passer chez lui. M.A. sera bien aise de voir. M. G. après demain à l'heure qui lui sera la plus convenable.

للاعتذار

سيدى الاجل الاكرم

غب استعطاف الخاطر الكريم وتادية واجبات الاحترام أعرض انى فى أبهى ساعة تلقيت رسالتكم العزيزة المؤذنة بتشريفكم لمنزل هذا الرقيق فعددت ذلك من جملة ما خصصت به من ألطافكم وكرم شمائلكم غير انى لما كنت مضطرا بداع مهم الى الخروج الى نواحى البرية يوم غد لم أجد بدا من تأخير نوال هذا الحظ الا ما بعد غد فى أية ساعة شاء سيدى أن يشرفنى بها وعلى كل حال أرجو مقابلتى بالتكرم والصفح الجميل سيدى

Autre.

M F. allant ce soir à …, ne pourra avoir le plaisir de voir M.R. aujourd'hui. Il le prie de ne vouloir bien venir que demain à neuf heures et lui renouveler ses compliments.

صورة أخرى

سيدى الجليل المحترم

غب تأدية ما يجب من الاحترام والاكرام أعرض انى فى ألطف الاوقات قد ظفرت بتلاوة رقيمتكم المبشرة بتشريفكم لهذا الداعى فكان ذلك من جملة ما استوجب شكرى على لطف خلالكم وتنازلكم الا انى لما كنت فى هذه الليلة مدعوا الى موضع كذا فان شاء سيدى تأخير جميله هذا الى نهار غد الساعة التاسعة فقد ضاعف شكرى وعلى فا أرجو الا عدم مؤاخذتى وتلقى بكرمكم المالوف

(پوزش خواستن)

جناب معظم ومکرم دام اقباله

بعد از رضاجوئی خاطر کریم واداى واجبات احترام وتکریم عرض میکنم چون در احسن ترین اوان نامهٔ عزیز آن یار مهربان که مضمون آن مشعر بتشریف فرمائی سرکار بخانهٔ بنده بود کمال سرور از فیض حضور آنجناب حاصل لیکن بخت مساعد ننمود بواسطهٔ آنکه فردا امر ضروری بنده را مجبور کرده که بی تاخیر بیرون بروم رجا دارم که عذر مرا قبول و پس فردا در هر ساعتی خواسته باشند بنده را سرافراز فرمایند

(صورت دیگر)

جناب بزرگوار محترم . . .

بعد از اداى واجبات اعزاز واحترام عرض میشود که در اسعد اوقات نامهٔ آن یار عزیز واصل شد وچون منوط بآمدن سرکار بخانهٔ داعی بود باعث شکرانه گزاری بنده گردید اما چون بنده امشب در فلان جا مهمان هستم رجا میکنم که جناب سرکار فردا ساعت ۵ تشریف آورده امیدوارم که داعی را عفو فرمایند و باحسان وکرم خود ببخشایند والسلام

(عذر دیلك)

عزیز دوستم

یارین خانهٔ بنده کلمه تشریف بیوره جقلرینی مشعر ومبشر رسیدهٔ جای تعظیم وتوقیر اولان تحریرات عنایت آیات والالری مستلزم نشاط وانبساط فراوان اولمش ایسه ده بنده لری یارین بر امر ضروری ایچون بر یره کیده جکمدن اوبریسی کون هر نه وقت وساعت تشریفه میل ورغبت بیوریلور ایسه بنده کزی مشرف وسرفراز بیوررسکز وبو بابده واقع اولان قصور ضروری عاجزانه می عفو بیورملری نیازی بابنده

(نوع دیگر)

عزیز دوستم

. . . . عاجزلرینه تشریف بیوره جقکزی مشعر ومبشر عنایتنامهٔ والالری اسعد وقتده زیب ارای ید شاوری اولدقده خارج از گنجایش حوصلهٔ تعریف وتوصیف محظوظ ومسرور اولدم ایسه ده بو کیجه فلان یره مدعو اولوب اوده بولنه میه جکمدن یارین ساعت طقوزده تشریف بیورمکزی رجا وبو بابده واقع اولان قصور عاجزانه مک عفونی تمنا ایدرم اولبابده

Pour remercier.

Recevez, Monsieur, ou Madame tous mes remerciments. J'aurai l'honneur d'aller moi-même vous les renouveler ce soir ou demain.

لاداء الشكر

سيدى الاجل الاكرم

غب تأديةما يجب من فرائض الاحترام أعرض انى اشعارا بما حصل عندى من آثار منتكم الجليلة التى قلدتنى بقلائد فضلكم الباهر أحرر الآن هذه الاحرف اليسيرة كصك يتضمن ما استقر فى ذمتى من واجب حقوق الشكر الذى ساقنى للتشرف بين أيديكم وتادية ما علينا فى هذا المساء أو نهار غد ان شاء الله ودمتم

A un marchand ou ouvrier.

Je prie Monsieur B. de venir chez moi mardi matin à dix heures, et d'apporter avec lui des échantillons de différentes espèces de—

الى تاجر او صانع

حضر الاخ فلان المحترم

غب الاعزاز والاكرام المرجو حضوركم يوم الثلثاء الساعة العاشرة صباحا الى محلنا وأن تستصحبوا معكم مساطر متنوعة من جنس . . . ودام بقاكم

Autre.

Je prie Monsieur N. de venir chez moi demain dans la matinée pour me prendre mesure d'un habit.

صورة أخرى

جناب أخينا فلان المحترم

غب السلام المرجو حضوركم نهار غد صباحا لتأخذوا القياس لطقم ثياب والله يحفظكم

Autre.

Je prie Monsieur R. de remettre à mon domestique *ou* au porteur, l'habit qu'il m'a promis pour aujourd'hui.

صورة أخرى

جناب أخينا . . .

غب اهدائكم تحياتنا نرجوكم أن تسلموا لخادمنا (أو حامل أحرفنا هذه) الثوب الموعودين به فى هذا النهار ودام بقاكم

(شکرانه گزاری)

جناب بزرگوار مکرم

پس از ادای واجبات اکرام عرض میشود بنابر آثار محاسن دثار که ما را بدان مفتخر و سرافراز فرمودند حقوق شکر و سپاس برگردن عبودیت واجب بود باین چند کلمه جسارت ورزیده شد تقدیم خدمت باسعادت سرکار نموده و انشاالله امروز وقت شام ویا فردا بخدمت خواهم رسید باقی باقی باشند

(نامه تجار یا صنعت کار)

برادر عزیز مهربانم

پس از ارسال دعا رجا میکنم که روز سه شنبه صبح ساعت ده بمنزل آمده و یا خود از انواع نمونه ... آورده باقی

(صورت دیگر)

برادر عزیز مکرم ...

پس از سلام رجا دارم که فردا وقت صبح باینجا تشریف آورده جهت اندازه گرفتن یکدست رخت برای خود

(صورت دیگر)

برادرا ...

بعد از ارسال سلام ارجو دارم لباسی که فرستادند را بامروز وعده کرده بودید تسلیم بخدمتکار (ویا بحامل نامه) نمایید باقی بقایت ...

(تشکرنامه)

عزتلو افندم

... بوکره حق بندگانه مده شایان وارزان بیوریلان التفات وعنایات والالرینك ادا وایفای تشکر ومحمدتی معرضنده وانشاالله بوکون اخشام ویاخود یارین ذات عالیلرینه کله جکم اشعاری سیاقنده ترقیم عریضهٔ چاکری یه ابتدار قلندی اولبابده

(تاجر ویاخود ارباب صنایعه تذکره)

برادر عزیزم

... جنسدن هر نوع نمونه لری برابر اولوب صالی کونی صباح ساعت اون راده لرنده خانهٔ ثناوری یه کلملری بابنده

(نوع دیکر)

برادر عزیزم

.... بزه برقات البسه اولجیسنی الماق ایچون یارین صباح بورایه تشریف بیورمکزی رجا ایدرم

(نوع دیکر)

برادر ....

... بوکون ارسالی وعد بیورلمش اولان روبه یی خدمتکارمزه ویاخود (حامل تذکره یه) اعطا وتسلیم ایلمکزی رجا ایدرم

﴿في استكتاب وصاية﴾

أيها السيد المحترم

غب استعطاف شريف خاطركم بالاحترام والوقار أعرض اني بعد بعض أيام اسافر الى مدينة كذا فالتمس من احسانكم وغيرتكم أن تتفضلوا على بكتابة وصاية الى الخواجه فلان ان حسن ذلك لدى سيدى وبذلك تقلدونى أعظم منة وأطال الله وجودكم مقصدا فى كل جميل

Pour demander des lettres de recommandation.

Monsieur,

Je pars dans peu de jours et pour B. Auriez-vous la bonté de me donner des lettres de recommandation pour M. D? Vous me rendriez un grand service.

﴿التحويلات والكمبيالات وما أشبهها﴾

﴿صورة كمبيالة﴾

١٠٠٠٠

فقط عشرة آلاف غرش لا غير

بعد ثلاثة أشهر من تاريخ هذا ندفع تحت اذن الخواجا فلان . . . . المبلغ المرقوم أعلاه وقدره عشرة آلاف غرش عملة تعريفة متجر بيروت (أو خلافه) والقيمة وصلتنا نقداً أو بضاعة من جنس كذا اشتريناها واستلمناها من المذكور بيروت فى ١٠ ايلول سنة ١٨٨٣

Lettres de Change, Billets. etc.

Modèle de Billet à ordre.

Bon pour P.T. 10,000.
Beyrouth le 10 septembre 1883
F. Dumas

A trois mois de date, je payerai à l'ordre de Monsieur N. la somme de dix mille piastres (ou autre) valeur reçue comptant (ou en marchandise)

﴿صورة جيرو أو تحويل على ظهر كمبيالة﴾

وعنا (أو عنا دفع المبلغ مذكور باطنه) لامر الخواجه فلان . . . والقيمة بالحساب (أو وصلت نقدا) بيروت فى تشرين الاول سنة ١٨٨٣

Endossement.

Bayez à l'ordre de Monsieur S. valeur reçue comptant
Beyrouht le 10 Octobre 1883

(در توصیت نامه خواستن)

جناب مکرم معظم

بعد از استفسار خاطر عاطر و اعزاز و اکرام عرض میشود که پس از چند روز آرزوی سفر بجانب شهر فلانی دارم بنابرین از عنایت سرکار امید دارم اگر استحسان بفرمایند بجهت بنده توصیه نامهٔ بفلان بنویسند که برداعی مایهٔ ممنونیت فراوان خواهد شد باقی . . .

(در تحویلات و تمسک و برات)

(صورت برات)

١٠٠٠٠

تمام ده هزار غروش است

پس از گذشتن سه ماه از تاریخ این برات بر رایج بیروت (و یا ولایت دیگر) مبلغ مرقوم بالا را که عبارت از ده هزار غروش تعریفه باشد از جانب ما بفلان . . . داده و قیمت برات را از موهی الیه نقدا پول و یا خود از فلان صنف متاع خریداری شده واصل این جانب گردید

بیروت فی ١٠ ایلول سنه ١٨٨٣

(صورتی که در پشت تمسک نوشته گردد)

مبلغی که درون تمسک مندرج است از وجه حساب و یا خود نقدا از فلان خواجه وارد این جانب گردید

بیروت فی سنه ١٨٨٣

﴿ توصیه نامه استدعاسنه دائر ﴾

عزتلو افندم

. . . . بنده کز برقاج کوندن صکره فلان ولایته عزیمت ایتمك نیت وارز وسنده اولدیغمدن لطفا وعنایة فلان خواجه‌یه برقطعه توصیه نامه تسطیر واعطا سیله قوللکزی منتدار وممنون مسار بیورملری بابنده

﴿ تحویلات وسندات وکبیالاته دائر ﴾

﴿ کبیال صورتی ﴾

١٠٠٠٠

بالکز اون بیك غروشدر

سندك یوم تاریخندن اوچ ای کچدکدن صکره بیروت ویاخود بشقه ولایتك رایجی اوزره بروجه بالا اون بیك غروش تعریفه طرفمزدن فلان . . . . اعطا اولنه‌جقی ومقابلنده موهی الیهدن نقدا ویاخود فلان جنسدن امتعه النوب یدمزه واصل اولدیغی مبین اشبو سند ترقیم قلندی

بیروت فی ١٠ ایلول سنة ١٨٨٣

﴿ جیرو وتحویل وکبیال ظهرینه یازیله‌جقی ﴾

درون سندده مقید اولان مبلغ علی الحساب ویاخود نقدا فلان خواجه‌دن طرفمزه واصل اولدیغی مبین ترقیم ظهری‌یه ابتدار قلندی

بیروتفی تشرین اول سنة ١٨٨٣

Billet Simple.

Je soussigné, reconnais devoir à Monsieur N. la somme de cent Livres Turques que je m'engage à lui payer à la première occasion.

Damas le 10 mars 1881

J. Le bel.

﴿صورة سند بسيط﴾

١٠٠

فقط مايه ليرا مجيديه لاغير

حين الطلب أدفع الى الخواجه فلان ... المبلغ المرقوم أعلاه وقدره ١٠٠ ليرا مجيديه والقيمة وصلتني نقديه في دمشق ما ١٠

Quittance ou Reçu.

Je soussigné, reconnais avoir reçu de Monsieur T. la somme de vingt-cinq Napoléons pour solde de mon compte.

Alexandrie le 5 Novembre 1881

G. Leroy.

﴿صورة وصول﴾

٢٥

فقط خمسة وعشرون ليرا فرنساويه لاغير

بتاريخه وصلني من الخواجه فلان ... المبلغ المرقوم أعلاه وقدره خمسة وعشرون ليرا فرنساويه وذلك عن باقي رصيد مطلوبي منه

اسكندريه ما ٥ تشرين الثاني سنة ٨١

كاتبه فن

Lettre de change.

Bon pour 1000 francs.

Beyrouth le 2 Décembre 1881

A vue (ou a 30 jours de date) veuillez payer par cette première de change (deuxième ou troisième ne l'étant) à l'ordre de Monsieur R la somme de mille francs, valeur reçue en espèces (ou en marchandise) que passerez en compte suivant avis de

F. Legrand.

﴿صورة بوليسة أو تحويل﴾

١٠٠٠

فقط ألف فرنك لاغير

حساب الخواجه فلان .... في باريز

غب اطلاعكم على بوليستنا هذه بخمسة أيام نرجو تدفعوا عنا لامر الخواجه فلان .... المبلغ المرقوم أعلاه وقدره ألف فرنك وقيدوا القيمة في الحساب وغب دفعكم خذوا بوليستنا مظهره بالوصول بيروت ٢ سنة ١٨٨٣

(صورت تمسك)

١٠٠

تمام صد مجيدی اشرفی است

مبلغ مرقوم بالا را كه عبارت از صد اشرفی مجيدی
عثمانی باشد نقدا واصل اين جانب شد بشرطی كه بنده
در وقت طلب بی تاخير تسليم واعطا بخواجه موما اليه بكنم
دمشق في سنه ١٨٨١

(صورت قبض رسيد)

٢٥

بيست و پنج ليرای فرانسا تمام

از مطلوب حسابم در تاريخ فلان مبلغ مرقوم بالا كه
عبارت از بيست و پنج ليرهٔ فرانسا باشد از فلان
خواجه رسيد واين چند كلمات از برای بيان نوشته
كرديد . في سنه ١٨٨٣

(صورت برات ويا تحويل)

١٠٠٠

هزار فرنك بی زياد

در پارس بجناب فلان خواجه

پس از اطلاع جناب برين برات اميد دارم كه مبلغ
مرقوم بالا را كه عبارت از هزار فرنك باشد در مدت پنج روز
بفلان خواجه كارسازی نماييد وقيمت آن را در دفتر
حسابات بنويسيد وبرات را كه مشعر بر وصول است
از وی دريافت نماييد . في سنه ٨٤

﴿سند صورتی﴾

١٠٠

يالكز يوز عدد مجيديه ليراسيد

حين طلبده اعطا اولنمق اوزره بالاده مذكور يوز
عدد عثمانلی ليراسی فلان خواجه‌دن اخذ
ايلديكمی مبين اشبو سند ترقيم قلندی
شام في ٥ تشرين ثانی سنة ١٨٨١

﴿وصل صورتی﴾

٢٥

يالكز يكرمی بش عدد فرانسز ليراسيدر

اشبو سندك يوم تاريخنده مطلوبمزه محسوباً بروجه
بالا يكرمی بش عدد فرانسز ليراسی فلان خواجه
جانبندن يدمزه واصل اولديغنی مبين اشبو وصل
سندی ترقيم قلندی في ٤ تشرين ثانی سنة ٨٤

﴿پوليچه وياخود تحويل صورتی﴾

١٠٠٠

يالكز بيك فرانقدر

پارسده مقيم فلان خواجه جنابلری

اشبو پوليچه مزی كورديككزده قبول ايدوب
بروجه بالا ناطق اولديغی بيك فرانقی بش كون
ظرفنده فلان خواجه‌يه اعطا وقيمتی حسابمزه قيد
ايله وصولنی مشعر پوليچه مزی اخذ ايده سز
في سنة ٨٤

فى سير الملوك

Sur la conduite des rois.

حكاية

H

حكى ان ملكا من ملوك العجم خلع ربقة العدل
واكتسى الجور فيما حكم * وأطال اليد لتطاول على
مال الرعية * واخترع اقتناصهم بالظلم والاذية *
فتشتت نظام الخلق من مكايده فى الدنيا * وتولوا
طرق الغربة اذا استولى عليهم كرب جوره وبغيا * فلما
نقصت الرعية قبلت الولاية النقصان * وخلت
الخزائن من الجواهر والعقيان * وهجمت الاعداء
بالمصايب * من كل جانب

On fait l'histoire qu'un certain roi de Perse avait étendu la main de la tyrannie sur la propriété de ses sujets, et qu'il avait commencé (*à exercer*) la violence et la vexation. Les gens s'en allèrent par le monde, à cause des embûches de son oppression, et prirent le chemin de l'émigration à cause du malheur de sa violence. Lorsque les sujets furent diminués, le revenu des provinces éprouva un dommage, et le trésor demeura vide, et les ennemis apportèrent la violence de toutes parts.

قطعه

K.

اذا رمت الاستنجاد يوم مصيبة * فبادر ببذل الجود فى زمن البشر

وان الرفيق الوغد حيث ظلمته * ينفر وبالاحسان تملك الحر

Quiconque voudra du secours au jour du malheur.

Dis (*-lui*): Occupe-toi (travaille) de générosité dans les jours de prospérité.

Si tu ne traites pas avec douceur l'esclave (*ayant*) l'anneau à l'oreille, il s'en ira.

Exerce la bonté, la bonté (*te dis-je*), afin que l'étranger devienne l'anneau à l'oreille.

فاتفق يوما فى مجلس هذا الملك المغبون * ان
صارت قراءة الكتاب شاهنامه فى زوال مملكة
(الضحاك) ووصول العهد (الفريدون) فقال
الوزير للملك ان فريدون ما كان له ملك ولا خزينة
ولا حشم * فبماذا تقرر له الملك وانتظم * فاجابه

Un jour, dans sa société, on lisait le livre du Châh-nâmeh sur la chute de l'empire de Dhohâq et sur siècle de Féridoun. Le vizir interrogea le roi (*en lui disant*) : Féridoun n'avait ni trésor, ni domaine, ni serviteurs: com-

در سیرت پادشاهان

حکایت

یکی از ملوک عجم حکایت کنند که دست تعدی بمال رعیت دراز کرده بود و جور و اذیت آغاز * خلق از مکاید ظلمش در جهان برفتند * و از کربت جورش راه غربت گرفتند * چون رعیت کم شد ارتفاع ولایت نقصان پذیرفت و خزینه تهی ماند * و دشمنان از هر طرف زور آوردند

قطعه

هر که فریاد رسی روز مصیبت خواهد *
* گو در ایام سلامت بجوانمردی کوش
بندهٔ حلقه بگوش ار ننوازی برود *
* لطف کن لطف که بیگانه شود حلقه بگوش

روزی در مجلس او کتاب شهنامه همی خواندند در زوال مملکت ضحاک و عهد فریدون * وزیر ملک را گفت فریدون گنج و ملک و حشم نداشت پادشاهی بر وچه گونه مقرر شد * گفت انچنانکه شنیدی خلقی بروی تعصب کرد

پادشاهلرك عادات واخلاقی بیاننده در

حکایت

عجم شاهلرندن بری حکایت ایدرلر که خلقك مالنه تعدی وظلم النی اوزاتمش * وجور وجفایه باشلامش ایدی * مملکتك انتظامی بوزلدی * ورعایانك اکثری انك ظلمندن غربت اختیار ایدوب ترك وطن ایتدیلر * وقلت رعیت علتی ایله محصولات و واردات مملکت نقصان بولدی * وعسکره وفا ایده جك خزینه حاصل اولمامغله هر طرفدن دشمن هجوم ایتمکه باشلادی

قطعه

کیمکه بر محنت کوننده استه یه فریادرس *
* سویله اینسون خلقه ایام سلامتده سخا
عبد مملوکك کوزتمزسك سنی قویوب کیدر *
* لطف ایت کم لطفله بیکانه قول اولورسکا

برکون اول پادشاه ستمکارك مجلسنده شهنامه کتابی اوقورلردی * واوقتان محل ضحاکك تخت وسلطنتی ومال ومملکتی الندن کیدوب یرینه (فریدون) پادشاه اولدیغنه دائرایدی * وزیر پادشاهه دیدی فریدونك خزینه ومالی وسلطنتی

كما سمعت أنت ان جماعة من الخلق تعصبوا له
وأيدوه * وبذلك نال الملك بما قلدوه * فقال
وحيث ما تعلم ان اجتماع الخلق يوجب الملك *
فلماذا اشتت شملهم من هذا السلك * فاذا كأنك
ماعندك للملك رغبه * ولا أنت من زواله فى رهبه

﴿مفرد﴾

وبالروح رب الجندان كنت حازما *

* فما عظم السلطان الا بجنده

فقال الملك ماهو السبب فى اجتماع العسكر
والرعيه * وتأليف قلوبهم على شاكلة مرضيه *
فقال يجب العدل على السلطان * حتى يجتمعوا
اليه من كل مكان * وعند ذلك يجب عليه نشر
خيمة رحمته * حتى يجلسوا آمنين فى ظل دولته *
وأنت من هذين الوصفين خالى * فى شيم المعالى

﴿نظم﴾

لم يستقم ملك والجور صنعته *

* اذ لا يصح ذئاب السوء رعيانا

وكل من يبتنى بالظلم دولته *

* يخرب الاس منها كيفما كانا

ment l'empire lui fut-il assuré? Il répondit de la manière que tu l'as entendu. Un peuple se réunit autour de lui avec empressement et lui prêta mainforte, de sorte qu'il obtint la royauté. Le vizir dit: Puisque le concours du peuple est une cause de la royauté, toi, pourquoi disperses-tu le peuple? Peut-être n'as-tu pas le désir de la royauté?

B.

Même, il vaut mieux que tu prennes soin de l'armée aux dépens de ta vie (avec ta vie.

Parce que c'est avec l'armée que le sultan exerce le commandement.

(*Le roi*) dit: La cause du concours de l'armée et des sujets, quelle est-elle? (*Le vizir*) répondit: La justice est nécessaire au roi, afin qu'ils se réunissent autour de lui; et la clémence, afin qu'ils reposent tranquilles à l'ombre de sa puissance. Et toi, tu n'as pas chacune de ces deux (*qualités*).

M.

Le métier de la violence ne fait pas la souveraineté;

Parce que ce n'est pas du loup que vient le métier de berger.

Un monarque qui jette le fondement de l'oppression creuse le pied du mur de son royaume.

آمدند و تقویت کردند پادشاهی یافت وزیر گفت چون
گرد آمدن خلق موجب پادشاهیست تو خلق را
چرا پریشان میکنی مگر سر پادشاهی نداری

(بیت)

همان به که لشکر بجان پروری * که سلطان بلشکر کند سروری

گفت موجب گرد امدن سپاه و رعیت چیست گفت
پادشه را عدل باید تا برو گرد آیند و رحمت
تا در سایهٔ دولتش ایمن نشینند و ترا این هر دو نیست

(مثنوی)

نکند ظلم پیشه سلطانی * که نیاید ز گرگ چوبانی

پادشاهی که طرح ظلم افکند * پای دیوار ملک خویش بکند

یوغیدی ضحاك کبی عظیم الشان پادشاهه نوجهله
غالب اولوب پادشاهلق آکا مقرر اولدی دیو
پادشاهدن سوال ایلدکده مسموعك اولدیغی
وجهله بر جماعت طرفدارلق ایله فریدونك باشنه
جمع اولوب تقویت ویردیلر پادشاه اولدی وزیر
دیدی مادامکه خلقك جمع اولمسی پادشاهلغه
سببدرسن نیچون خلقی طاغدوب پریشان ایدیور
سین پادشاهلغه میل و هوسك یوقمی

(بیت)

رعایا ایله جند و عسکره قیل احسن پرورلك *

* که عسکر له ایدر سلطان اولان عالمده سرورلك

پادشاه عسکر و رعایانك سبب اجتماع و اتحادی ندر
دیو صوردقده وزیر دیدی پادشاهه عدالت
و مرحمت و شفقت لازم تا که خلق آنك باشنه
طوپلانه و سایهٔ عدالتوایهٔ شاهانه لرنده کمال امن
و آسایش ایله اوطوره لر و سنده بونك ایکیسیده
موجود دکلدر

(مثنوی)

پیشه سی جور اولان ایتمز عالمه سلطانلغی *

* چون بیاورسین قوردن کلمز قیون چوبانلغی

پادشاه کم خرقه ظلم ایدر بیاورمیسن نیدر *

* دولتی دیوارینك بنیادنی ویران ایدر

فما وافقت نصيحة الوزير طبع الملك * وأمر باعتقاله فى السجن زاعما انه موتفك * فلم تمض مدة حتى قام ابناء عم السلطان للمنازعة * ورتبوا العسكر للمقاومة والمقارعة * فاجتمع عليهم القوم الذين كانوا ايسوا منه وتشتتوا من يد تطاوله . وقووهم حتى أخرجوا الملك من تصرفه وتقرر عليهم بعد تخييب مأمله بتناوله

قطعة

من يستبح ظلم الرعايا يلق فى * بؤساه صاحبه عدوا اغلبا

فأقم باصلاح الرعية آمنا * حرب العدى فهم العساكر والظبى

حكاية

روى أن نوشروان العادل صنعوا له مرة فى الصيد كبابا ولم يجدوا ملحا * فارسلوا غلاما القرية كى يأتى باليسير منه مخافة فقال بل ابتاعه بقيمته حتى لا يكون رسما * ولا أرضى أن يحدث خرابا وظلما * فقالوا وما الخلل * فى غير جلل * فقال بناء الظلم فى الدنيا يكون أولا قليلا * ثم كل آت يزيد عليه حتى يعود أخذا وبيلا

Le conseil du vizir bien intentionné ne fut point agréé du roi. Il donna l'ordre de le lier, et il l'envoya en prison. Il ne se passa pas beaucoup (*de temps avant*) que les enfants de l'oncle du sultan (*c'est-à-dire* ses cousins) se levassent pour la révolte, et réclamassent le royaume de leur père. Des gens (un peuple) qui avaient été réduits aux abois et dispersés par la main de sa tyrannie, vinrent les joindre et les renforcèrent; en sorte que le royaume sortit de sa possession et fut affermi sur eux.

K.

Un monarque qui se permet l'injustice sur le sujet,

Son ami, au jour de la détresse, devient son ennemi puissant.

Entretiens la paix avec les sujets, et reste en sécurité contre l'attaque de ton adversaire,

Parce que les sujets sont une armée pour l'empereur juste.

H

On a rapporté que, dans un lieu de chasse, on faisait rôtir une pièce de gibier pour Nouchirévan le juste. Il n'y avait pas de sel. On envoya un jeune esclave au village, afin qu'il apportât du sel. Nouchirévan (*lui*) dit : Prends du sel en le payant, afin que (*cela*) ne devienne pas une coutume et que le village ne soit pas dévasté. On lui dit: De cette quantité (*de sel*), quel dommage on naîtra-t-il? Il répondit: La base de l'injustice, dans le monde, a été d'abord peu (*de chose*); et chacun, qui est venu, y a ajouté, jusqu'à ce qu'elle fût arrivée à cet excès (*où nous la voyons*).

ملك را پند وزير ناصح موافق طبع نيامد بنشد فرمود
وبرندانش فرستاد بسى برنيامد كه بنى عم سلطان بمنازعت
برخاستند وبمقاومت لشكر آراستند وملك پدر خواستند
قومى كه از دست تطاول او بجان آمده بودند وپريشان
شده برايشان گرد آمدند وتقويت كردند تا ملك از قبضهٔ
تصرفش بدر رفت وبر آنان مقرر شد

(قطعه)

پادشاهى كو روا دارد ستم بر زير دست ❋
❋ دوستدارش روز سختى دشمن زور آور است
بارعيت صلح كن وز جنگ خصم ايمن نشين ❋
❋ زانكه شاهنشاه عادل را رعيت لشكر است

(حكايت)

آورده اند كه (نوشيروان) عادل را در شكارگاهى
صيدى كباب كردندى ونمك نبود غلامى بروستا فرستادند
تانمك آورد نوشيروان فرمود تكرا بقيمت بستان تارسمى
نگردد وده خراب نشود گفتند ازين قدر چه خلل زايد
گفت بنياد ظلم در جهان اول اندك بوده هر كه آمد
برومزيد كرد تا بدين غايت رسيد

وزير هوشمندك نصح وپندى اول پادشاه خود
پسنده خوش كلميوب قيد وبند وحبسله معذب
ايلدى بوحال اوزره چوق زمان كچمدى كه اول
پادشاه ظالمك عم زاده لرى نزاعه قيام ايله حربه
متصدى اولديلر وپدرلرى ملكنى استديلر آنك
ظلم وآزارندن بيزار وپريشان خاطر ودلفكار اولوب
ترك دار وديار ايدن آهالى ورعايا انلره متابعت
ايدنجه قوتلنديلر وملك پادشاهك يدادارهسندن
چيقوب انلره مقرر اولدى

(قطعه)

پادشاه چونكه كوره ظلمى رعايايه روا ❋
❋ دوست اولان طارلق كوننده دشمن پرزور اولور
جنك دشمندن امين اولمق ديلرسك عدل قيل ❋
❋ عدل ايدن شاهه رعيت عسكر منصور اولور

(حكايت)

روايت ايدرلركه عدل ودادايله مشهور بلاد اولان
(نوشيروان) بركون صيد وشكارده ايكن حضور
نده برصيد كباب ايدرلر ايدى حاضر طوز بولنمامغله
كويدن طوز كتورمك ايچون برخدمتكار كوندر
ديلر نوشيروان اول خدمتكاره تنبيه شديد ايدوب
طوزى بهاسيله آل تاكه من بعد بو بدعت عادت
وقانون قالميه وكوى خراب اولميه ❋ ديديلر پادشاهم
بوقدر جزئى تكلفدن نه زيان كلور ❋ ديدى ظلمك
تملى دنياده اول آز ايدى وهر كيم كلدى انك اوزرينه
زياده ايتدى بو راده يه واردى

قطعة

اذا اقتطف السلطان فى الروض زهرة * (تفاحا)
* لبعض الرعايا أهلك الحرث تابعه
وان يستبح فى نفسه غصب بيضة *
* فكل دجاج الكون فاجأ مصرعه

K.

Si le roi mange une pomme du jardin de ses sujets,
Ses esclaves arracheront l'arbre de la racine.
Pour cinq œufs que le sultan se permettra d'injustice,
Ses soldats mettront mille poules à la broche.

مفرد

الظالم الباغى يدمر الردى *
* واللعن يعقبه بوقف خالد

B.

L'injuste, de méchante vie, ne restera pas (*toujours*),
La malédiction éternelle demeurera sur lui.

حكاية

سمعت ان عاملا كان يخرب منازل الرعيه * ليعمر خزائن السلطان بالاذيه * ولم يكن خبيرا بقول الحكما * فيما أوضحوا وقدموا * كل ما تسبب فى تحريك غضب الواحد القهار * بتسلطه على قلوب خلقه بالاضرار * فالله تعالى يسلط عليه جميع خلقه حتى يدمروه * ومن الوجود يجزروه

J'ai entendu dire qu'un collecteur désolait la maison de sujets, afin de faire prospérer le trésor du sultan. (*Il était*) sans connaissance de la parole des sages qui ont dit : Quiconque vexe les créatures de Dieu très haut, pour gagner le cœur d'une créature, Dieu, qu'il soit élevé ! suscitera contre lui la même créature pour arracher la racine de son existence.

مفرد

نار السعير اذا ذكت فى حرمل *
* لم تستعر كدخان قلب السائل

B.

Le feu ardent ne fait pas sur (avec) la rue
Ce que fait la fumée d'un cœur affligé.

(حكمة) يقولون ان الاسد لجميع الوحوش رئيس * وأدناء كافة الحيوانات الحمار الخسيس * وباتفاق العقلاء ان الحمار فى رفعه الاحمال * خير من الرئبال فى تمزيقه الرجال

Plaisanterie. On dit : Le chef de tous les animaux, c'est le lion; et la pire des bêtes, c'est l'âne. Mais, du commun accord des sages, l'âne portant le fardeau vaut mieux que le lion déchirant les hommes.

(قطعه)

اگر ز باغ رعیت ملک خورد سیبی ❋ برآورند غلامان او درخت از بیخ
به پنج بیضه که سلطان ستم روا دارد ❋ زنند لشکریانش هزار مرغ بسیخ

(بیت)

نماند ستمکار بد روزگار ❋ بماند برو لعنت پایدار

(حکایت)

عاملی را شنیدم که خانهٔ رعیت خراب کردی تا خزینهٔ سلطان آبادان کند بی خبر از قول حکما که گفته اند هر که خلق خدای عز و جل را بیازارد ❋ تا دل خلقی بدست آورد ❋ ایزد تعالی همان خلق را بروی گمارد ❋ تا دمار از روزگارش برآرد

(بیت)

آتش سوزان نکند با سپند ❋ آنچه کند دود دل مستمند

گویند سر جملهٔ حیوانات شیر است و کمترین جانوران خر و باتفاق خردمندان خر باربر به از شیر مردم در

(قطعه)

اکر باغ رعیتدن قوپاروب شاه بر الما ❋
❋ کوکندن قالدیررلر اول درختی قوللری آنك
اکر شاه بش دانه یمورطه آلسه جور و ظلم ایله ❋
کباب ایچون اورر بیك مرغی شیشه عسکری آنك

(بیت)

اوکیم ظلم ایلیه قالمز بو عالمدن ایدر رحلت ❋
❋ ولکن تا قیامت خلق ایدر اول ظالمه لعنت

(حکایت)

بر مأموری ایشتدم که پادشاهك خزینه سنی طولدیره جغم دیو تبعه و رعایانك خانه لرین خراب و انواع عذاب ایلر ایدی اول غافل جاهل تیره دل حکمانك قولندن غافل ایدیکه دیمشلردر هر کیم بر خلقك رضاسیچون خدای عز و جله مغایر حرکت ایدرسه اول کیمسه نك وجودینی دنیادن قالدیرمق ایچون حق سبحانه و تعالی همان خلقی انك اوزرینه مسلط ایدر .

(بیت)

ظالمه مظلومك آهی ایتدیکی حالتلری ❋
❋ آتش سوزان سپنده ایلمز ممکن دکل

دیرلر که جمله حیوانانك سروری ارسلاندر و ادنا و اجلافی اشکدر و عاقللرك اتفاقیله یوك کوتورجی مرکب آدم یرتیجی ارسلاندن ایودر

(رجز) — M.

نعم وهى الحسر عن التميز * لكنها بالحمل فى تعزيز
البهم فى نقل الحمول خير * من بطل يهيج منه الضير

Quoique le pauvre âne soit sans discernement,
Il est précieux, puisqu'il traîne le fardeau.
Les bœufs et les ânes portant le fardeau
Valent mieux que les humains tourmentant.

فعلم السلطان طرفا من أخلاقه بقرائن الاحوال واجرى تعزيبه وأهلكه بانواع العقوبة فى الحال

Un partie des vices de ses mœurs fut connue du roi, il le mit à la torture, et le fit mourir par diverses espèces de tourments.

(نظم) — K.

هيهات ذلك من مليك قلبه * مادام خاطر عبده مكسورا
ان رمت من كرم المهين نعمة * فاصنع جميلا فى الورى مأثورا

L'agrément du sultan ne te sera point acquis,
Tant que tu ne chercheras pas (*à gagner*) l'affection de ses sujets (de ses esclaves).
Veux-tu que Dieu soit généreux pour toi ?
Fais du bien aux créatures de Dieu

واتفق انه مر عليه أحد مظالميه فقال

Un de ceux qui avaient éprouvé son injustice, passa près de lui, et dit :

(نظم) — K.

ما كل من يشتد ساعد عزمه * بالملك يبطش فى الرعية ظلمه
فعظيم صلب العظم بعد وصوله * خلق امرئ فى البطن يظهر حتفه

Quiconque a la force du bras et une charge administrative,
Ne mange pas impunément au moyen de (avec) son autorité, le bien des hommes
On peut avaler dans le gosier un os dur:
Mais il déchirera le ventre, lorsqu'il prendra (*séjour*) sous le nombril.

(قطعه)

مسکین خر اگرچه بی تمیز است * چون بار همی کشد عزیز است

کاوان وخران بار بردار * به ز آدمیان مردم آزار

ملک را طرفی از ذمایم اخلاقش بقراین معلوم گشت و بشکنجه کشیدش و با انواع عقوبت بکشت

(قطعه)

گرچه بی ادراکدر بیچاره خر * یوك كوتوردوكیچون اولور معتبر

یكدر یوك چالدران كاو ایله خر * شول كشیدن كادمه ایده ضرر

عاقبت اول ظالم بداخلاق نك اشفاقك بعض مظالمنه پادشاه مطلع اولوب آنی اشكنجه یه چكدی وانواع عقوبت وعذاب ایله اولدردی

(قطعه)

حاصل نشود رضای سلطان * تا خاطر بندگان نجویی

خواهی که خدای بر تو بخشد * با خلق خدای کن نکویی

یکی از ستمدیدگان بر وبگذشت و گفت

(قطعه)

حاصل اولمز رضای شاه تاكم * قوللرك خاطرینی صورمیه سین

دیلر ایسك حق ایده ساكه كرم * ایلك ایتمكده خلقه طورمیه سین

اول عامل ظالمك الندن ظلم وستم كورن مظلوملردن بریسی انك یاننده كچدی دیدی

(مثنوی)

نه هر که قوت بازو ومنصبی دارد * بسلطنت بخورد مال مردمان بگزاف

توان بحلق فرو بردن استخوان درشت * ولی شکم بدرد چون بگیرد اندر ناف

(مثنوی)

دكلدر اویله كه هر كیمكه جاه وقوتی وار * كوحیله مالنی خلقك یوبده قاله خرم

بوغازدن اشغی یوتسك اولور ایری كمك * ولیك قرنكی یرتر كوبكده طوردیغی دم

﴿في فوائد الصمت﴾

Sur les avantages du silence.

﴿حكاية﴾

H

قلت لاحد أحبابي في بعض الايام * انه وقع اختياري على حسم مادة الكلام * لما انه يتعاقب الاوقات الجيد والردي * لابد ان يتنوع القول في طيب وردي * والعدو الشاني * لا ينظر الا هذا الثاني * فقال يا أخي الافضل بالنسبة للعدو المتعب * ان لا ينظر الطيب

Je dis à un de mes amis : j'ai fait choix du silence par le motif que la plupart du temps le bien et le mal ont lieu dans le discours par l'effet du hasard et que l'œil des ennemis ne tombe que sur le mal. Il dit : O frére ! il vaut mieux que l'ennemi ne voie pas le bien.

﴿مفرد﴾

B.

الفضل في عين من عاداك منقصة *

. فورد الشوك يا (سعدى) عند عدى

La vertu est un très grand défaut aux yeux de l'inimitié.

Sâdi est une rose, et aux yeux de ses ennemis c'est une épine.

﴿مفرد﴾

B.

وأخو العداوة لا يمر بصالح *

* الا ويلزه بكذاب أشر

Le frère de l'inimitié ne passe pas auprès de l'homme de bien,

Si ce n'est pour le traiter de menteur très méchant.

﴿مفرد﴾

B.

الشمس نور الكون بعض صفاتها *

* ويظنها الخفاش أقبح ما يرى

La lumière qui éclaire le monde de la source du soleil

Est vile pour l'œil de la taupe.

﴿حكاية﴾

H

سحبان وائل في الاوائل * انفرد بالفصاحة في المحل * الذي يضرب به المثل * فكان اذا تكلم بكلمة مستحسنه * لا يعيد لفظها في بحر السنه * ومتى اضطر الى ذلك المعنى * جدد له كسوة المبنى * وهذا السلوك * مما تفردت به آداب منادمة الملوك

On a regardé (on a placé) Sahbani-Vâïl comme incomparable dans la pureté du langage, par le motif qu'il parlait toute une année en présence (élevé au-dessus) d'une assemblée, et qu'il ne répétait pas un mot (*deux fois*) ; et si, par hasard, la même pensée se présentait, il la disait avec d'autres expressions. (*Une*) de toutes les belles qualités des courtisans des rois est celle-là.

(در فواید خاموشی)

(حکایت)

یکی را از دوستان گفتم امتناع سخن گفتنم بعلت آن اختیار افتاده است که غالب اوقات در سخن نیک و بد اتفاق افتد * و دیدهٔ دشمنان جز بر بدی نیاید * گفت ای برادر دشمن آن به که نیکی نبیند

(بیت)

هنر بچشم عداوت بزرگتر عیب است *
* گلست (سعدی) و در چشم دشمنان خار است

(بیت)

دشمن بدخواه بر صالح چو بتاید گذر *
* گویدش از روی خشم و طعن کذاب اشر

(مفرد)

نور گیتی فروز چشمهٔ خور *
* زشت باشد بچشم موشک کور

(حکایت)

سحبان وائل را در فصاحت بی نظیر نهاده اند سالی بر سر جمعی سخن گفتی * ولفظی مکرر نکردی * واگر همان معنی اتفاق افتادی بعبارتی دیگر گفتی * واز جملهٔ آداب ندماء ملوک یکی اینست

﴿فوائد سکوته دائر﴾

﴿حکایت﴾

دوستلردن برینه دیدم سکوته ملازمت اوسببه مبنی مختارم اولمشدرکه اکثر زمان سوزده ایو وفنا واقع اولور * ودشمنلرك کوزی فنالك غیری یی کورمز * دیدی ای قرنداش ایوسی اوکه دشمن ایولك کورمسون

﴿مفرد﴾

چون هنر اعدا کوزینه کورینور عیب عظیم *
* کل کبیکن (سعدی) دشمنلر کوزینه خاردر

﴿مفرد﴾

هیچ بر صالحه دشمن کذر ایتمز که اکا *
* طعن ایدوب بغض ایله کذاب اشر دردیمه

﴿مفرد﴾

چشمهٔ خورشید نوری عالمه ویردی ضیا *
* بویله ایکن چشم موش کوره کلمز خوشنما

﴿حکایت﴾

سحبان وائله فصاحت وبلاغتده بی نظیر عنوانی ویرمشلردر * برسنه بر جمعیتده سوز سویلردی برلفظی تکرارا یتمزدی * فرضا او مضمونی تکرار ادا ایتمك لازم کلیدی * دیکر عباره ایله ایراد ایلردی * ندمای ملوکك جملهٔ آدابندن بریده بودر

﴿رجز﴾

عــذب الكلام علك الجنانا *
ويقبل الصدق والاستحسانا *
لكن تحذر أن تعيد الكلمه *
فالحلو يكفى مرة فى الهمه *

M

Quoique le discours soit attachant et agréable,
Il doit être (il sera) digne de croyance et d'approbation.
Lorsque tu as dit une fois, ne répète pas ensuite;
Car, lorsqu'on a mangé une fois des confitures, c'est assez.

﴿حكايه﴾

سمعت أن حكيما كان يقول لا يقرّ أحد بجهله الجهول الا الذى يكون غيره فى وسط الكلام * فيقطع عليه قوله ويتكلم قبل التمام

H

J'ai appris qu'un certan sage disait: Jamais n'a avoué sa propre sottise, excepté celui qui se met à parler lorsqu'un autre, qui est à discourir, n'a pas encore fini.

﴿رجز﴾

ياذا الحجى للقول بدء وانتها *
ولم يخض فى الوسط الا السفها *
فالعاقل المدبر الموفق *
ان لم يجد صمتا فليس ينطق

M

Le discours a son commencement et sa fin, ô homme prudent,
Ne porte pas la parole au milieu du discours (d'un autre).
Celui qui est doué de prudence, et d'adresse, et d'intelligence.
Ne parlera pas tant qu'il ne verra pas le silence.

﴿فى تأثير التربية﴾
﴿حكاية﴾

Sur l'effet de l'éducation.

H

كان أحد الفضلاء يضرب ابن ملك فى تعليمه على الولاء ويزجره بغير حد أو مراعاة أحد * فعدمت طاقة الولد * وشكا الى أبيه قلة الجلد ورفع الثوب عن آلام الجسد * فغضب أبوه للاذه ودعا باستاذه * وقال أنت لا تستنسب جراءة قدر هذا التوبيخ والجفا * بأبناء اطراف الرعايا

Un certain docteur faisait l'éducation d'un fils de roi et le frappait sans ménagement, et lui faisait de dures corrections sans nombre. Un fois le fils, n'y pouvant plus tenir se plaint à son père et ôta sa robe de dessus son corps meurtri (plein de douleur) Le père en eut cœur serré. Il fit venir le maître et

(مثنوی)

سخن کرچه دلبند وشیرین بود ❊ سزاوار تصدیق وتحسین بود

چو یکبار کفتی مکو باز پس ❊ که حلوا چو یکبار خوردند بس

(حکایت)

یکیرا از حکما شنیدم که کفت هرکز کسی بجهل خود اقرار نکند مکر آن کس که چون دیکری در سخن باشد هنوز تمام نا کرده او سخن اغاز کند

(مثنوی)

سخنرا سراست ای خردمند وبن ❊ میاور سخن در میان سخن

خداوند فرهنک وتدبیر وهوش ❊ نکوید سخن تا نبیند خموش

(در تاثیر تربیت)

(حکایت)

یکی از فضلا تعلیم ملک زادهٔ کردی وضرب بی محابا زدی وزجر بی قیاس کردی پسر از بی طاقتی شکایت پیش پدر برد وجامه از تن دردمند برداشت پدر رادل بهم برآمد استاد را بخواند وکفت بر پسران احاد رعیت چندین جفا وتوبیخ روا نمیداری که پسر مرا سبب

(مثنوی)

سوز کرچه اوله پسند وشیرین ❊ شایان ثنا و داخی تحسین

شیرین سه ده ایتمه آنی تکرار ❊ برطرزد یکرله ایله تذکار

(حکایت)

حکمانك برندن ایشتدم دیدی اصلا کسه جهلن اقرارا یتمز مکر اوکسه که غیری کسه سویلرکن سوزینی بترمکسزین کندی سویلمکه باشلایه

(مثنوی)

هرسوزك اولی هم آخری واردر قاتلان ❊ بری سوز سویلرایکن آراده سوز سویله سن

عقل وتدبیر وادب صاحبی اولان آدم ❊ کورمدن غیرینی خاموش سوزه اورمز دم

(تربیتك تأثیری بیاننده در)

(حکایت)

فضلادن بری برشهزادهیی تعلیم ایدردی وتادیبده افراط ایدوب بی پروا اورردی وحددن افزون جور وجفایی روا کورردی شهزادهٔ فرخنده زاد نازونعمه معتاد اولمغله تادیب استاده طاقت کتورمیوب پدرینه عرض شکایت وانوابنی چیقاروب یره لی وجودنی ارائه ایلدکده پدرینك کوکلی

ذوى الجفا * فما السبب المضى لابنى فقال النطق بالكلام بعد التفكر لائق * والحركة المقبولة واجبة على جميع الخلائق * وهذا السلوك * أشد اختصاصا بالملوك * لان كل ما صدر من يد الملك ولسانه * يكون فى أفواه الورى فهرسة عنوانه * وأما أقوال العوام * وأفعالهم فلا يعتبر فيهما بذلك القدر حالهم

lui dit : Tu ne te permets sur les enfants d'aucun de mes sujets autant de violence et correction que sur mon fils: quel est le motif? Il répondit : Parler avec réflextion et faire des actions louables est nécessaire à tout le monde, particulièrement aux monarques; parce que tout ce qui aura passé par la main et par la langue des rois, sera nécessairement dit par les bouches; et il n'y a pas autant d'importance dans (pour) la parole et l'action du vulgaire.

﴿نظم﴾

يخوض فقير الحال فى ألف ذلة *
* وأقرانه لا ينطنون لواحد
وان ذل سلطان بفرد جناية *
* تطير بها الاخبار بين الاماجد

فاذا يكون زيادة الاعتنا بتهذيب أخلاق ابناء الملك أنبتهم الله نباتا حسنا * أحق بالاهتمام * وأولى مما يليق فى حق العوام

K

Quand même il proviendrait d'un pauvre cent (*actions*) blâmables,
Ses amis n'en connaîtront pas un de cent.
Et s'il en vient une blâmable du sultan,
On la fait parvenir de climat en climat.

C'est pourquoi, pour corriger les (*mauvaises*) qualités des enfants du prince, il faut faire plus d'effort qu'à l'égard des sujets.

﴿نظم﴾

من لم ير التأديب فى صغر الصبى *
* شمخ الفلاح عليه فى وقت الكبر
رطب الغصون كما اشتهيت عطفته *
* وييسه ان يستقيم فعلى سقر

K

Tout individu que l'on n'instruira pas bien dans son enfance,
Dans l'âge adulte le fellah (le paysan) sera au-dessus de lui.
Tords tant que tu voudras le batont vert;
Sec, il ne sera redressé que par le feu.

چیست کفت سخن باندیشه باید کفتن وحرکت پسندیده باید کردن همه خلق را خاصه پادشاهانرا که هرچه بر دست وزبان ملوک رفته شود هرآینه در افواه کفته شود وقول وفعل عوامرا چندان اعتبار نشود

(قطعه)

اگر صد ناپسند آید ز درویش ❋
❋ رفیقانش یکی از صد ندانند
وگر یک ناپسند آید ز سلطان ❋
❋ از اقلیمی باقلیمی رساننـد

پس در تهذیب اخلاق خداوندزادکان (انبتهم الله نباتا حسنا) اجتهاد بیش از آن باید کرد که در حق عوام

(قطعه)

هرکه در خردیش ادب نکنند ❋
❋ در بزرگی فلاح از و برخاست
چوب تر را چنانکه خواهی پیچ ❋
❋ نشود خشک جز بآتش راست

مکدر اولوب خواجه‌سنی جلب ایله افراد رعایانک چوجقلرینه لایق وروا کوردیکی جور وجفایی اوغلانک حقنده اجرایه سبب‌ندر . دیدی سوزی دوشنوب سویلمک وحسن حرکت ایلمک جملهٔ خلقه وعلی الخصوص پادشاهلره لازمدر . زیرا اولرک اللرندن ودیللرندن هرنه صادر اولورسه البته دیللرده داستان اولور واطراف واکنافه نشر اولوب بین العالم شیوع بولور . ولکن عوامک قول وفعلنه اولقدر اعتبار یوقدر .

(قطعه)

برکدادن صادر اولورسه اکر یوز دوزلو عیب *
* بلمیه بولداشلری جائز انک برین بیله
پادشاهدن صادر اولورسه ولی برناپسند *
* داستان اولور کیدر دیلدن دیله ایلدن ایله

بناء علیه جناب حق انلری حسن اخلاق وتربیت ایله آراسته وحلیهٔ فضل وکمال ایله پیراسته بیورسون . افندی زاده‌لریمزک تعلیم وتربیه‌سنه سعی واقدام * ودقت واهتمام * عوامک حقنده اولاندن زیاده اولمق لازمدر

(قطعه)

شو کم طفل ایکن آنی کیمسه تادیب ایتمامش اوله *
* بکیتلک عالمنده آنی اصلاح ایلمک اولمز
نیجه استرسک اویله طوغریلور تازه چبوق اما *
* اغاچ قوری اولنجه یاقسه‌دن غیریله طوغریلمز

فأعجب الملك حسن تدبير الاستاذ المعلم * واستحسن تقرير كلامه المنتظم * ووهبه من الخلع والنعم حد الزياده * ورفع رتبة منصبه على سابق العاده

﴿حكايه﴾

كان أحد الحكماء بالهمة الصحيحه يبذل لاولاده النصيحه * قائلا ياروح أبيكم تعلموا المعرفه * تستكملوا احسن الصفه . اذلا يليق الاعتماد على دولة الدنيا * ومملكة العليا فالمنصب والزينه لا يخرجان مع الشارد من المدينه * والدرهم والدينار * معرضان للاخطار * اما أن يسرقهما اللص مرة واحده . أو يأكلهما المالك بالتفريق على حسب الحالة الجاهده وأما المعرفة فعين نابعه * ودولة باقية واسعه . اذا زلت بصاحبها فى الدولة القدم * فلا يستولى عليه الغم والندم * اذ هى فى نفسها دوله :. ومتى حل بها فى مكان يكون له الصوله فيحظ بعظيم القدر * ويجلس فى الصدر . وأما عديم العرفان فذليل بكل مكان * يلتقط كسر المعيشة بالرعده * ويكابد الشده

﴿مفرده﴾

وصعب نفوذ الحكم من بعد منصب *

* بجور على المأنوس فى دولة النعم

La belle prudence de l'homme de lettres, et l'exposition de son discours, furent agréables à l'esprit du roi. Il lui donna un khilât et de l'argent, et il éleva son grade au-dessus de ce qu'il était.

H

Un sage donnait un conseil à ses enfants, (*en leur disant*) : Mes chers enfants (âmes de votre père) ! apprenez un talent, parce que la possession et la fortune mondaine ne conviennent pas à la confiance, et que les dignités ne vont pas (*avec nous*) par la grande porte (*de la ville*) ; et l'argent et l'or sont une occasion (un lieu) de danger en voyage; ou le voleur vous l'enlève tout d'un coup, ou le maître le mangera en détail; mais le talent est une source vive et une fortune durable. Et si un homme industrieux tombe de la fortune il n'y a point d'inquiétude (*à avoir*), parce que le talent est une fortune en lui-même.. L'homme à talent voit l'estime pour lui partout où il va, et il s'assied à la première place; et l'homme sans talent ramasse la bouchée (il mendie) partout où il va, et il éprouve de la peine.

B.

Il est dur, après avoir été en dignité, d'être soumis au (de supporter le commandement,

(*Et*) de souffrir la violence des hommes après avoir vécu dans la mollesse

ملک را حسن تدبیر استاد وتقریر سخن او پسندیده آمد
خلعت ونعمت بخشید و پایگاهش از انچه بود
برتر گردانید

(حکایت)

حکیمی پسرانرا پند همی داد که جانان پدر هنر آموزید که
ملک ودولت دنیا اعتماد را نشاید وجاه از دروازه بدر
نرود وسیم وزر در محل خطراست یا دزد بیکبار ببرد
ویا خواجه بتفاریق بخورد اما هنر چشمهٔ زاینده است
ودولت پاینده اگر هنرمند از دولت بیفتد غم نباشد
که هنر در نفس خود دولتست هرجا که رود قدر بیند
وبر صدر نشیند وبی هنر هرجا که رود لقمه چیند وسختی بیند

(بیت)

سخت است پس از جاه تحکم بردن ❋
❋ خو کرده بناز وجور مردم بردن

٣١١

استاد ادیبك حسن تدبیرنی وتقریر کلام
دلپذیرنی پادشاه غایتده پسند واستحسان ایدوب
خلعت ونعمت اعطا ونائل اولدیغی رتبه‌یی ترفیع
واعلا ایلدی

(حکایت)

برحکیم اوغللرینه نصیحت ویروردی که ای پدر
کزلك جانپاره‌لری هنر ومعرفت اوکرنکز دنیانك
مال ودولتنه کوه نلز. وجاه ومنصب قپودن طیشرو
چیقمز. والتون وکمش مخاطره‌دن سالم دکل
یا خرسز طوپدن آلور کیدر ویاخود صاحبی الویب
بربر خرج ایدر. اما هنر اقیجی برچشمه ودولت
دائمه‌در. واکر ارباب علم وهنر دولتدن دوشرسه
غم دکل زیرا هنر کندی نفسنده دولتدر. هنرلی
هر نره‌یه کیدرسه عزت وحرمت کوروب صدر
مجلسده اوتورر. وهنرسز نه محله کیدرسه دیلنور.
ومحنت ومشقت کورر

(بیت)

حاکم ایکن خیلی مشکلدر کشی محکوم اوله ❋
❋ نازه معتاد اولمشیکن خلقدن ذلت بوله

﴿أبيات﴾

وقعت بأرض الشام جرة فتنة *
* فتفرقت من خوفها السكان

فسرى بأبناء المعارف عقلهم *
* لوزارة يزهو بها السلطان

ويجهل أبناء الوزير تكففوا *
* اهل القرى وعلاهم الحرمان

﴿مفرد﴾

متى رمت ارث الاصل فارق لعله .
* فعما قليل ماله منك ينفد

﴿في آداب الصحبه﴾

المال لاجل راحة العمر ينال * وليس العمر لاجل جمع المال * سألوا عاقلا صاحب كياسه * عن مبارك الطالع وطالع النحاسه ، فقال الحسن الطالع * ذاك الذي أكل ماهو زارع * والردئ الطالع من هلك ، وعنده من موجود ماملك

﴿مفرد﴾

ولا تصل على من لم يطع عملا .
- وأزهق العمر في جمع الذي تركه

نصيحة موسى عليه السلام * نصح قارون باهتمام * اذ قال وأحسن كما أحسن الله اليك فما سمع * وقال سمعت عاقبة اذ لم يطع

K.

Une fois un trouble survint en Syrie
Chacun s'en alla de son coin.
Des fils de paysans instruits
Parvinrent au vizirat (à la dignité de vizir) du monarque.
Les fils du vizir, ayant une raison défectueuse.
Allèrent dans les villages pour mendier.

B.

Veux-tu l'héritage de ton père? apprends la science de ton père;
Parce qu'on peut dépenser l'argent de son père en dix jours.

Sur les convenances.

S. La richesse est pour la tranquillité de la vie. Pour amasser de la richesse, on demanda à un sage: Quel est celui qui est heureux, et quel est le malheureux? Il répondit: L'heureux est celui qui a mangé et semé, et le malheureux est celui qui est mort et qui a laissé.

B.

Ne prie pas pour cette personne de rien qui n'a rien fait,
Parce qu'elle a vécu dans le désir d'acquérir de la richesse et qu'elle n'a pas consommé.

Monseigneur Moïse, la paix soit sur lui! conseilla Karoun (*en lui disant*): *Fais du bien comme Dieu t'a fait du bien.* Il ne l'écouta point; et tu as appris sa fin.

(قطعه)

وقتی افتاد فتنه در شام * هر کس از گوشه فرا رفتند

روستازادگان دانشمند * بوزیری پادشا رفتند

پسران وزیر ناقص عقل * بگدائی بروستا رفتند

(بیت)

میراث پدر خواهی علم پدر آموز * کاین مال پدر خرج توان کرد بده روز

(در آداب صحبت)

حکمت * مال از بهر آسایش عمرست نه عمر از بهر گرد کردن مال عاقلی را پرسیدند نیک بخت کیست و بد بخت که گفت نیک بخت آنکه خورد و کشت و بد بخت آنکه مرد و هشت

(بیت)

مکن نماز بر آن هیچ کس که هیچ نکرد * که عمر در سر تحصیل مال کرد و نخورد

پند * حضرت موسی علیه السلام قارون را نصیحت کرد که (احسن کما احسن الله الیک) نشنید وعاقبتش شنیدی

(قطعه)

شامده واقع اولدی فتنه بر زمان * ایتدیلر بر کوشه‌دن هر کس فرار

عالم اوغلانجقلری اول کویلرک * اولدی منظور شه صاحب وقار

جاهل ونادان ابنای وزیر * کویلره طاغلدیلر بی اعتبار

(بیت)

میراث پدر ایستر ایسک علمنی اوکرن * مالی پدرک اون کونک مصرفی اولمز

(صحبتك آدابی بیاننده‌در)

حکمت * دنیاده مال ودولت عمر عزیزی خوش کچروب حضور وآسایشله یاشامق ایچوندر . عمر مال جمع ایتمک ایچون دکلدر . بر عاقل عالمده ایو طالعلی کیم وقنغی طالعلی کیمدر دیه سؤال ایتدکلرنده ایو طالعلی اول کیمسه درکه یدی . وآکدی وقنغی طالعلی اول کیمسه درکه اولدی . وبراقدی . دیدی

(بیت)

نمازین قیلمه هیچ خیرا یتمیان برنا کسک صاقین * که عمرن ماله صرف ایتدی ولکن کورمدی نفعین

نصیحت * حضرت موسی علیهما السلام خزانه مالك قارونه نصیحت ایلدیکه جناب حقک سکا احسان ایلدیکی مثللو سنده احسان ایله . دکلدی . وانك عاقبتنی ایشتدك .

(نظم)

ان الذى جمع الدراهم ثم لم *
* يربح بها خيرا نسي عواقبه
ان رمت فى نعم الوجود تمتعا *
* فهب الورى يهب الاله مواهبه

K.

Cette personne qui n'a pas amassé du bien (*spirituel*) avec son or et son argent (avec dinar et direm),
A mis le terme de son sort futur dans l'amour de l'or et de l'argent.
Veux-tu jouir du bien de ce monde?
Exerce la générosité envers (avec) les créatures, comme Dieu l'a exercé envers toi.

والعرب تقول جد ولا تمنن فان الفائدة لك عائده * هب الناس ولا تذقهم منا * لان فائدة ذلك عائدة اليك بالمضاعفة والثنا

L'Arabe dit : *Fais du bien , et ne le reproche pas ; et certes l'utilité t'en reviendra*. C'est-à-dire (*en persan*) : Sois généreux , et fais des dons ; et n'en fais pas de reproche, parce que l'utilité t'en reviendra.

(نظم)

شجر المكارم ان تمدد أصله *
* يسمو السماك علو ما يتفرع
ان رمت تحظى بالثمار فلا تضع *
* منشار منّ فى الاصول يقطع

K.

En chaque lieu où l'arbre da la générosité a pris racine,
Ses rameaux et sa tige ont passé au-delà du ciel.
Si tu as l'espérance d'en manger du fruit,
Ne mets pas avec reproche la scie à son pied.

(غيره)

الشكر فالزم حيث كنت موفقا *
* والله لم يمنعك دائم نعمته
واحذر تمنّ على المليك بخدمة *
* فله التفضل اذ قبلت لخدمته

K.

Rends grâces à Dieu, parce que tu as été secondé (*par lui*) pour (*faire*) le bien
Il ne t'a point laissé dépourvu des bienfaits de sa bonté.
Ne fais pas de reproche de ce que tu fais le service du sultan,
Regarde comme une faveur de sa part, qu'il te tienne (qu'il t'a eu) à son service.

(قطعه)

انکس که بدینار و درم خیر نیندوخت ❋
❋ سر عاقبت اندر سر دینار و درم کرد
خواهی ممتع شوی از نعمت دنیا ❋
❋ با خلق کرم کن که خدا با تو کرم کرد

عرب گوید (جد ولا تمنن فان الفائده الیک عائده) یعنی بخش و منت منه که فائدهٔ آن بتو باز گردد

(قطعه)

درخت کرم هر کجا بیخ کرد ❋
❋ گذشت از فلک شاخ و بالای او
گر امیدواری کزو برخوری ❋
❋ بمنت منه اره بر پای او

(قطعه)

شکر خدای کن که موفق شدی بخیر ❋
❋ ز انعام فضل او نه معطل گذاشتت
منت منه که خدمت سلطان همی کنی ❋
❋ منت شناس ازو که بخدمت بداشتت

٣١٥

(قطعه)

درهم و دینار ایله خیر ایتمیانلر عاقبت *
* مال سوداسیله سردن کچدی خسران ایلدی
ثروت و سامان دنیادن اواردر سودمند *
* لطفله خلق جهانه هردم احسان ایلدی

عرب سویلر کرم و احسان ایله منت کوسترمه تا که او احسانک فائده سی سکا عائد و راجع اوله دیمک استرکه ویرمکی منت ایله ابطال ایلمه‌لی

(قطعه)

نخل احسان و کرم هر یرده کیم کوک باغلیه *
* شاخ و بالاسن آتوب چرخ معلادن کچر
میوه‌سندن بهره استرسک قو وضع منتی *
* کیم دیبندن آنی منت دستره کبی بچر

(قطعه)

سنی خیره موفق ایلیان مولایه شکر ایله *
* کمال فضل و جودندن سنی کیم ایتمدی تعطیل
صقین سلطانه خدمت ایتدک ایله ایلمه منت *
* اوسا کدامر خدمت ایتدوکنی بلکه منت بیل

(حكمة) المملكة تكتسب من العقلاء الجمال * ومن الزهاد الكمال * والملوك * أشد احتياجا الى نصيحة العقلاء فى حسن السلوك * من احتياج العقلاء الى تقرب الملوك

(نظم)

مليك الورى ان شئت فاقبل نصيحتى *
* فأفضل منها لم تحز كتب الفضل
عديم النهى لا تعطه عملا وان *
* يكن مثله لم يأت فى عمل العقل

(حكمة) كل سر تملكه * فمع الصديق لا تهتكه * اذ ما يدريك ان يدور الزمان * ويصير عدوا مع الدوران * وكل ضرر تقدر عليه فلا توصله الى العدو * فربما صادقك فى وقت الهدو * ما رمت اخفاءه لا تظهر عليه أحدا .. وان كان معتمدا * فليس يوجد أوفى من اسبال سترك * على مكنون سرك

(نظم)

كن صامتا عن هتك سر النهى *
* ولا تخل الخل فيه يجول
صن يا سليم العين من رأسها *
* اذ سدك الانهار شرح يطول

S. Le royaume tient son lustre des hommes sages, et la religion tire son éclat des hommes vertueux. Les monarques ont plus besoin du bon conseil des sages, que les sages de la faveur des monarques.

K.

Si tu écoutes mon conseil, ô pâdichâh !
Dans tout livre il n'est pas de meilleur conseil que celui-ci :
Ne confie l'emploi qu'au sage,
Quoique l'emploi ne soit point l'affaire du sage.

S. N'expose pas à ton ami tout secret que tu as. Que sais-tu s'il ne deviendra pas ton ennemi un jour ? Et tout mal que tu peux faire à ton ennemi, ne le fais pas ; il peut arriver qu'un jour il devienne ton ami. Un secret que tu veux tenir (que tu veux qui reste) caché, ne l'expose pas à une personne, quoiqu'elle soit digne de confiance, parce que personne n'aura plus de soin que toi de ton secret.

K.

Le silence vaut mieux que de dire la pensée de son cœur
A une personne, et de lui dire (*ensuite*) : ne le dis pas.
O homme probe ! arrête l'eau à l'ouverture de sa source,
Parce que, lorsqu'elle est devenue abondante, on ne peut pas arrêter le fleuve.

حکمت * ملک از خردمندان جمال گیرد ودین از پرهیزکاران کمال یابد پادشاهان بصحبت خردمندان محتاج ترند که خردمندان بتقرب پادشاهان

(قطعه)

پندم اگر بشنوی ای پادشاه *
در همه دفتر به ازین پند نیست *
جز بخردمند مفرما عمل *
گرچه عمل کار خردمند نیست *

حکمت * هر آن سرّی که داری با دوست درمیان منه چه دانی که وقتی دشمن گردد وهر گزندی که توانی بدشمن مرسان باشد که وقتی دوست گردد ورازی که خواهی نهان ماند با کسی درمیان منه اگرچه معتمد بود که هیچ کس بر سرّ تو از تو مشفق تر نباشد

(قطعه)

خاموشی به که ضمیر دل خویش *
با کسی گفتن وگفتن که مگوی *
ای سلیم آب زسر چشمه ببند *
که چو پرشد نتوان بستن جوی *

حکمت * عقلانك رای عالم اراسیله رخسارهٔ ملك حسن وجمال . وصلحانك انوار زهد وتقواسیله دین کمال بولور . پادشاهلرك عقلانك نصیحتنه احتیاجی عقلانك پادشاهلره تقربه اولان احتیاجلرندن زیاده در .

(قطعه)

دکر ایسه‌ڭ پندمی ای پادشاه کامیاب *
بوندن اعلا نصح وپندی یازمشدر بر کتاب *
منصبی نادانه تفویض ایتمه هب دانایه ویر *
عاقل اولان گرچه کیم منصبدن ایلر اجتناب *

حکمت * حقه سربسته سرّ و رازنهانکی دوستکه بیله آچمه نه بیلورسن که بر وقت دشمن اولور . وهر مقتدر اولدیغك ضرری دشمنه ایقاع ایتمه . احتمال که بر وقت دوست اولور . بر سرّی کیزلو قالمق استرایسه‌ڭ اگرچه معتمد اولسه‌ده کیمسه‌یه افشا ایتمه زیرا هیچ کیمسه سنك سرّکه سندن زیاده مشفق اولمز

(قطعه)

ابکم اولمق یکدر رازی نهانی یارکه *
کشف ایدوب اغیاره فاش ایتمه دیو بند ایتمدن *
آبی تا سرچشمه‌دن سد ایده کور ای صاف دل *
یوخسه طاشقین سیل اولدقده قالور بند ایتمدن *

(مفرد)

لا ينبغي لك كلمة مختفية * ان لم تكن حسناء بين المحفل

تحذير * قبول النصيحة من العدو خطا يعاب * ولكن سمعها واجب لتعمل بخلافها وذلك عين الصواب

B.

Il ne faut pas dire en secret une parole
Qu'il ne convient pas de dire dans toute assemblée

Accepter le conseil de ton ennemi est une faute; mais il est convenable de l'écouter, afin que tu agisses contrairement à ce conseil, parce que cela est l'essence de la rectitude.

(رجز)

لا تقترب ما اختاره رأى العدى * فتضرب الكفين في غبن الهدى

اذا أراك النهج كالسهم القويم * فاعطف الى الميسرة يا ذا العليم

(حكمة) يليق للملك المتقد . مادام في هذا الحد وهو أن لا يسوق الغضب على الاعداء * ولا يعتمد على الاصدقاء * لان نار الغضب تعلق بصاحبها في الاول . وبعد ذلك يتصل شررها بالخصم أو لا يتوصل

M.

Garde-toi de ce que ton ennemi te dira (*en te disant*) : Fais cela :
Parce que (*si tu le fais*), tu frapperas sur ton genou la main de la frustration.
S'il te montre un chemin droit comme la flèche,
Détourne-t'en; et prends le chemin de la main gauche.

S. Il ne faut pas que le pâdichâh pousse la colère sur ses ennemis au point qu'il ne reste plus de confiance à ses amis. parce que le feu de la colère tombe d'abord sur celui qui en est possédé : alors l'étincelle arrive sur l'adversaire, ou n'a arrive pas

(رجز)

لا ينبغي للمرء وهو ابن الثرى * يطغى هوى وحدة وكبرا

يا من تناهى حدة واستعصى * لست ترابا أنت نارا تتدى

M.

Il ne convient pas que le fils d'Adam, né de la poussière,
Se mette dans la tête orgueil, et violence, et vanité.
Avec une telle chaleur et une telle opiniâtreté,
Je ne te crois pas (*né*) de la poussière. Oh ! tu es (*né*) du feu.

(بیت)

سخنی در نهان نباید گفت ✻
✻ که بهر انجمن نشاید گفت

تحذیر ✻ نصیحت از دشمن پذیرفتن خطاست ولیکن شنیدن رواست تا بخلاف آن کار کنی و آن عین صواب است

(مثنوی)

حذر کن زانچه دشمن گوید آن کن ✻
✻ که بر زانو زنی دست تغابن
گرت راهی نماید راست چون تیر ✻
✻ ازو برگرد و راه دست چپ گیر

حکمت ✻ پادشاه باید که تا بحدی بر دشمنان خشم نراند که دوستانرا اعتماد نماند که آتش خشم اول در خداوند خشم را افتد آنگه زبانه بخصم رسد یا نرسد

(مثنوی)

نشاید بنی آدم خاک زاد ✻
✻ که در سر کند کبر و تندی و باد
ترا با چنین گرمی و سرکشی ✻
✻ ندانم که از خاکی یا زآتشی

(بیت)

شو سوزکیم اشکاره سویلمک جائز دکل آنی ✻
✻ نهانی کیمسه یه آچه کدر یرا فاش اولور خلقه

تنبیه ✻ دشمن بدخواهک نصح و پندینی قبول ایتمک خطادر ولکن خلافنده حرکت ایتمک ایچون ایشتمک روادر واول خلاف عین صوابدر

(مثنوی)

هر نه دیرسه طوتمه اول دشمن خونریز که ✻
✻ یوخسه حسرت دستنی صکره اورورسین دیزکه
صاغکه طوغری یولی اوقکبی کیت دیرسه اکر ✻
✻ سن همان دون صولکه صاغلغک استرسک اکر

حکمت ✻ پادشاهلر دوستلرک کلیا امنیتنی سلب ایده جک مرتبه قدر دشمنلر حقنده اجرای خشم وغضب ایتماملیدر زیرا آتش غضب اول صاحبنی یاقور صکره شراره وعلاوی دشمنه یا اریشور یا اریشمز

(مثنوی)

خاکدن خلق ایلدی کیم آدمی رب غفور ✻
✻ خاکدن مخلوق ایکن انسانه لایقمی غرور
بویله کرمیله سرکشلک که سنده واردر ✻
✻ خاکدن صانمم سنی شیطان وش اصلک ناردر

(نظم) K,

حبتنى النوى فى بيلقان بعابد * J'arrivai dans le pays (dans la terre) de Boïlakan, auprès d'un dévot.

فقلت بعاء النصح طهرمن الجهل * Je lui dis : Purifie-moi de l'ignorance par l'instruction.

فقال تحمل كالتراب وان تكن * Il répondit: Va, sois patient comme la terre, ô docteur !

فقيها والا فادفن العلم فى الوحل * Ou tout ce que tu as appris (tu as lu) mets-le totalement sous terre.

مطايبه * ان الشرير موثق فى يد عدو وطول مدته * اينما يتوجه لا يلقى خلاصا من مخلب عقوبته

S. L'homme de mauvais caractère est captif dans la main d'un ennemi, parce que, dans quelque lieu qu'il aille, il ne trouve pas délivrance de la griffe de son tourment.

(مفرد) B.

اذا صعد الافلاك من خشية البلا * Quand l'homme d'un mauvais caractère irait au-dessus du ciel, hors (*de l'atteinte*) de la main du malheur.

لئيم فلا ينجو من خبث طباعه * Il serait (*il sera*) dans le malheur par la main de son méchant caractère.

(حكمة) ليس كل حسن فى الصوره * صافيا فى السريره * لان العمل باللب لا بالقشر * عند تمييز السعر

S. Il n'y a pas de belles mœurs dans toute personne qui est bonne en apparence, parce que c'est l'intérieur, non la peau, qui constitue (qui a) la conduite.

(نظم) K.

ويجوز معرفة الشمائل فى الفتى * On peut connaître en un seul jour, aux signes extérieurs de l'homme.

مهما يكون بفرد يوم واحد * Jusqu'où est parvenu le degré de ses connaissances.

لكن تحذر سره لا تغترر * Mais ne sois pas en sécurité sur son intérieur, et ne sois pas séduit,

اذ خبث باطنه خفى مراصد * Parce que la corruption de l'âme ne devient pas connue en plusieurs années.

(قطعه)

در خاک بیلقان برسیدم بعابدی *
* گفتم مرا بتربیت از جهل پاک کن
گفتا برو چو خاک تحمل کن ای فقیه *
* یا هرچه خوانده همه در زیر خاک کن

(قطعه)

بیلقان خاکنده بر پیری زیارت ایلیوب *
* دیدم اکا تربیتله جهلدن پاك ایت بنی
دیدی وارایله تحمل خاك مانندای فقیه *
* یوخسه هب بلدکلرك کم ایت که کم ایلرسنی

مطایبه * بدخوی در دست دشمنی گرفتارست هر کجا که رود از چنگ عقوبت او خلاصی نیابد

مطایبه * کوتو خویلی ادم بر دشمن النه کرفتار درکه هر یره کیدرسه انك پنجهٔ عقوبت وخامتندن خلاص ورها بوله من .

(بیت)

اگر ز دست بلا بر فلک رود بدخوی *
* ز دست خوی بد خویش در بلا باشد

(بیت)

قچوب دست بلادن کوکه چیقسه اگر بدخو *
* ینه شین بلا ایچره اولور خوی بدندن او

حکمت * نه هرکه بصورت نیکوست سیرت زیبا دراوست کار اندرون دارد نه پوست

(حکمت) هرکسك صورتی کوزل اولمغله سیرتی محبوب . وظاهری مقبول اولمغله باطنی مرغوب اولمز . مدار اعتبار صورت نغز دکل همان معنی ومغزدر .

(قطعه)

توان شناخت بیک روز در شمائل مرد *
* که تا کجاش رسیده است پایگاه علوم
ولی ز باطنش ایمن مباش و غره مشو *
* که خبث نفس نگردد بسالها معلوم

(قطعه)

ظاهرندن دمی بر کونده فهم ایتملی اولور *
* تا نه حد مبالغ اولدی علم وفضل ودانشی
باطنندن لیك غافل اولمه زیرا کیم آنك *
* نیچه ییللرده بیلنمز خبث نفس سرکشی

(لطيفه) عديم الفهم لا يقوى على نظر صاحب العرفان * كلاب السوق متى رأت كلب صيد نهضت لحربه بالعيان * ومع ذلك تكثر الصياح بالنباح * ولا تقدر على قربه لاجل الكفاح

(تحذير) السفل اذا لم تمكنه مقابلة أحد بالمقاتله * يقع بخبثه فى البغة وأنواع المخاتله

(مفرد)

وغاية ما يبدى الحواسد غيبة *

* مع الضعف حتى لو أرولك القاعدا

(حكمة) الجوهر نفيس ولو وقع فى النجاسه * والغبار وان وصل الى الفلك لم يزل فى الخساسه * والاستعداد من غير تربى خسارة واقعه * وتربية غير المستعد آمال ضايعه * والرماد وان علا نسبه لان جوهر النار عاوى * حيث لم يسم بنفسه فهو بالتراب مستوى * وقيمة السكر ليست من القصب * بل خاصيته هى السبب

(رجز)

اذ لم يكن كنعان ذا فتوة *

* لم تسمه بنوة النبوه

فابد آدابا ودع ذا الجوهرا *

* الورد من شوك كابن آزرا

S. Les gens sans vertu ne peuvent pas voir les personnes vertueuses. De même les chiens du marché, lorsqu'il voient le chien de chasse, font du tapage et n'osent pas avancer.

Adage. Lorsque l'homme vil ne l'emporte pas sur (avec) quelqu'un par le mérite, il lui tombe sur la peau avec méchanceté.

B.

Il fait nécessairement la critique de l'absent, l'envieux au court moyen (l'envieux à la main courte),

Parce que la langue de la parole est muette en (sa) présence.

S. Si la perle tombe dans la boue, elle est tout de même précieuse; et la poussière, si elle s'élève au ciel (*c'est-à-dire*, quoiqu'elle s'élève au ciel), elle est vile tout de même. L'aptitude sans éducation, c'est dommage: et l'éducation d'un incapable est perdue. Quoique la cendre ait une origine élevée, parce que le feu est une substance supérieure, cependant, comme elle n'a pas une vertu par elle-même, elle est égale à de la terre.

La valeur du sucre ne vient point de la canne à sucre, parce que cela même vient de sa qualité particulière.

M.

Comme le caractère de Canaan était sans vertu.

Sa naissance d'un prophète n'augmenta pas son prix.

Montre de la vertu, si tu en as, non ton origine.

La rose vient de l'épine, et Abraham d'Azer.

لطیفه * بی هنران هنرمندانرا نتوان دیدن همچو سگان بازاری سگ شکاری را ببینند و مشغله بر آرند و پیش آمدن نیارند

تحذیر * سفله چون بهنر باکسی برنیاید بخبثش در پوستین افتد

(بیت)

کند هرآینه غیبت حسود کوته دست *

* که در مقابله گنگش بود زبان مقال

حکمت * جوهر اگر در خلاب افتد همچنان نفیس است و غبار اگر بر فلک رسد همچنان خسیس * استعداد بی تربیت دریغست و تربیت نا مستعد ان ضایع خاکستر اگرچه نسب عالی دارد که آتش جوهر علویست ولیکن چون بنفس خود هنری ندارد با خاک برابرست و قیمت شکر نه از نی است که آن خاصیت ویست

(مثنوی)

چو کنعانرا طبیعت بی هنر بود *

* پیمبر زادگی قدرش نیفزود

هنر بنمای اگر داری نه گوهر *

* گل از خارست و ابراهیم از آزر

(لطیفه) هنرسزلر هنرلولری کوروب سویلشمکه قادر دکلدر . زقاق کوپکلری آو کوپکلرینی کورورلر . وکورلتی قوپاررلر . واوکنه کلمکه قادر اولمزلر

(تحذیر) دنی واچاق هنرده برکیمسه یه غلبه ایده میجه اول کیمسه نك خباثتله علیهنه قیام ایدر

(بیت)

حسود بی هنر البته غیبت ایتمکده باشلر *

* سنکله روبرو اولدقده لکن طوتیلور نطقی

(حکمت) جوهر نایاب چرکابه دوشرسه ینه نفیس وعزیزدر . وغبار بی اعتبار افلاکه چیقارسه ینه خسیس وناچیزدر . تربیتسز استعداده یازق . وقابلیتسزه تربیت ضایع وغیر لایقدر . کول اصلی عالی ایسه ده که آتش جوهردر ولکن کندی نفسنده برهنری اولمدیغندن طپراقله برابردر . شکرك قیمتی قامشدن دکلدر . بلکه کندی ذاتنك خاصیتی ولازمهٔ ماهیتیدر .

(مثنوی)

هنردن چونکه خالی اولمشیدی طبعی کنعانك *

* پیمبرزاده لکدن قدری عالی اولمدی آنك

نسبله افتخار ایتمه هنر کوستر همان امدی *

* که ابراهیم اردن طوغوب کل خاردن کلدی

(لطيفه) المسك ما فاحت رائحة من الاشتهار * لا ما يحدث عنه العطار * العالم كعلبة العطار ساكت تلوح منه المعرفه * والجاهل كطبل الحرب على الصوت فارغ القلب في الصفه

Bon mot Le musc est cela même qui sent le muse, et non cela que le parfumeur dit (*en être*). Le savant est comme le plateau du parfumeur: silencieux, et montrant son mérite, Et l'ignorant ressemble au tambour du guerrier : voix haute et intérieur vide et disant des choses vaines.

(نظم)

ذو العلم بين الجاهلين لوصفه * ضرب الاحبة ألطف الامثال
بدر أضاء الذي عمى أو مصحف * في بيت زنديق خبيث الحال

R.

Le savant au milieu des ignorants,
Les docteurs en ont fait un proverbe :
C'est une belle au milieu des aveugles,
C'est un Koran dans la maison des impies.

بحمد مولى النعم وعميم الاحسان والكرم تم طبع هذا الكتاب البديع حسن الوضع والصنيع الجامع من لطائف اللغات أحسنها المحقق من رقائق براعات العبارات العربية والاجنبية أتقنها المسمى (بالتحفة العباسيه) للمدرسة العلية التوفيقيه المؤلف برسم ولي عهد الحضرة الخديوية تأليف العلم الفريد ذي الرأي السديد الذي جواد فطنته في مضمار الذكاء يجري حضرة محمد افندي مهري في ظل الحضرة الخديوية وعهد الطلعة الداورية حضرة من عم الانام منه وفضله وأدام الاعين مطمئنة انصافه وعدله عزيز الديار المصرية وحامي حمى حوزتها النيلية ولي نعمتنا على التحقيق حضرة أفندينا محمد توفيق لا زالت الايام مسفرة بشمس علاه والليالي مضيئة ببدر حلاه بالمطبعة العامرة ببولاق مصر القاهرة ملحوظا بنظر حضرة ناظرها الجناب الاشد الهمام الاسعد الراقي في مراقي العلا الى الاوج الوحيد الذي فاق بنطقه كل فوج من عليه أخلاقه باللطف تثني سعادة حسين باشا حسني ونظر حضرة وكيلها السالك جادة سبيله من أجابته المعالي بلبيك حضرة محمد حسني بيك وكان هذا الطبع الجليل والشكل الجميل في أوائل رمضان المعظم من هجرته صلى الله عليه وعلى آله وصحبه وسلم ما لاح بدر تمام وفاح مسك ختام

لطیفه * مشک آنست که ببوید نه آنکه عطار بگوید
دانا چون طبلهٔ عطار است خاموش وهنرنمای نادان
چون طبل غازیست بلند آواز ومیان تهی

(قطعه)

علم اندر میان جاهلرا * مثلی گفته اند صدیقان
شاهدی درمیان کورانست * مصحفی درمیان زندیقان

(لطیفه) مسك اودركه مشامی رایحه ایله ایده بو خصه تعریف وتوصیف عطار ایله دکل؛ عالم ودانا مسکینك طبله سی کبی درسی وهنرنمادر . اما جاهل ادان غازی طاولی سی چوق ولکن هنردن تهی و بوشدر

(قطعه)

اهل علمك کیم اله اطرافنی ارباب جهل .
* دیدیلر حقنده بر زیبا مثل صدیقلر
برجوانك چوره سین الیش اوتورمش کورلر *
* یا که المش مصحفك اطرافنی زندیقلر

حلیهٔ کمال ودانش ایله آراسته وجواهر زواهر ذکا وفطانت ایله پیراسته محمد مهری افندینك ولی عهد خدیوی والا همم عباس بك افندی حضرتلرینك نام نامیلرینه اولهرق السنهٔ اربعه نك سهولتله تعلم وتحصیلنه مدار اولور بر طرز بهین وطریق گزین اوزره ترتیب وتألیف ایلمش اولدیغی اشبو (تحفة العباسیه) نام کتاب فوائد نصاب رونق افزای کاشانهٔ عز ودولت وپیرایه بخشای ملك داد وعدالت باعث امن ورفاه انام مورث رونق وبهجت ایام منبع زلال فیض وافضال معدن بر ونوال عزیز دیار مصر خدیو اعظم (محمد توفیق) افخم ادام الله اجلاله وعم نواله افندیمز حضرتلرینك
عصر معارف حصر خدیوانه لرنده مشهور آفاق اولان بولاق مطبعهٔ عامره سنده
سعادتلو حسین حسنی پاشا بك حسن نظارت وعزتلو محمد حسنی بك افندینك
وکالت دقت غایتلری وطباعتخانهٔ مذکور ترجمانی یعقوب افندینك
مصحح ترکیسی انطاکیه لی محمد نجیبك تصحیح
ودقتلریله بیك اوچیوز بر سنه سی رمضان
مبارکنك اواسطنده طبع
وتمثیلی حسن ختام
بولمشدر